

A. Or.
2673

A. or. 2673 4°

Weber
(Krishnadāsa)

<36636737000015

<36636737000015

Bayer. Staatsbibliothek

*Ac. Sc. bairische Akademie der Wissenschaften
für die phil. u. hist. Klasse*

ÜBER

24/10.87

von G.

DEN PÂRASÎPRAKÂÇA DES
KṚISHṆADÂSA.

*4/ in 1 Blaufarbe
u. 8/ 211 mangelhaft worden*

VON

A. WEBER.

AUS DEN ABHANDLUNGEN DER KÖNIGL. PREUSS. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN
ZU BERLIN VOM JAHRE 1887.

BERLIN 1887.

VERLAG DER KÖNIGL. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN.

IN COMMISSION BEI GEORG REIMER.

✓
ÜBER

DEN PÂRASÎPRAKÂÇA DES
KṚISHNADÂSA.

VON

A. WEBER.

AUS DEN ABHANDLUNGEN DER KÖNIGL. PREUSS. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN
ZU BERLIN VOM JAHRE 1887.

BERLIN 1887.

VERLAG DER KÖNIGL. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN.

IN COMMISSION BEI GEORG REIMER.

Vorgelegt in der Gesamtsitzung am 20. Januar 1887

[Sitzungsberichte St. IV. S. 39].

Zum Druck eingereicht am 20. Januar 1887, ausgegeben am 22. October 1887.

Bei meiner Beschäftigung mit dem angeblich dem Kshemendra des elften Jahrhunderts, factisch aber erst der Zeit des Shâh Jehân (1628—1658) angehörigen lokaprakâça¹⁾, Berlin ms. or. oct. 99^b, war es mir, wegen der in den darin enthaltenen Formularen mannichfach verwendeten persischen, resp. moslimischen Titel und termini technici, sehr willkommen, durch die Freundlichkeit des zur Zeit in Benares sich aufhaltenden Prof. Dr. R. Garbe zwei von einander gänzlich verschiedene Pârasîprakâça, persisch-sanskritische Glossare, zu erhalten, von denen das eine, in Benares 1923 (1867) gedruckt²⁾, am Schlufs als „von Kaiser Akbar [1556—1605] veranlagt“, çrîmad-Akavarasâhaviracita, resp. „von Kṛishṇadâsa verfaßt“, kṛita, bezeichnet ist, während das zweite, eine Handschrift (Berlin ms. or. fol. 1326), wesentlich astronomisch-astrologischen Inhalts, sich im Eingange als von Vedânagarâya unter Shâh Jehân, speciell im Jahre çâke 1565 sana 1053 (1643) abgefaßt bezeichnet.

Beide Texte waren mir schon früher bekannt, der des Kṛishṇadâsa allerdings nur aus dem im „Paṇḍit“ enthaltenen Katalog der in der Universitäts-Bibliothek in Benares befindlichen Sanskrit-Manuscripte, s. Ind.

¹⁾ s. mein Verz. der Berl. S. H. 1, 224 (1853) und Bühler im Report über seine Kashmir-Reise p. 75. 81 (1877).

²⁾ ich bezeichne diesen Druck mit E.

Streifen 3, 239 (1873) und Monatsb. d. Akad. 1879 p. 475, während ich das Werk des Vedāṅgarāya 1874 in zwei Londoner Handschriften kennen lernte¹⁾, und später auch noch den Eingang desselben auf der Rückseite des Vorderblattes der von mir in meiner Gesamtausgabe von Hāla's saptaçatakam mit ξ bezeichneten Handschrift eines anonymen Commentars dazu vorfand, s. Hāla² p. xxxv^{n.2} (1881).

Indem ich mir vorbehalte, auf das spätere Werk des Vedāṅgarāya zurückzukommen, nehme ich mir hier zunächst den Pârasîprakâça des Kṛishṇadâsa zum Vorwurf, halte es aber für angemessen, zuvor erst noch eine kurze Übersicht über die früheren indisch-persischen Beziehungen, in soweit dieselben innerhalb des Sanskrit, resp. der Sanskrit-Literatur, Spuren hinterlassen haben, vorzuschicken.

In eine für Indien vorhistorische Zeit gehen alle diejenigen dgl. Beziehungen zurück²⁾, welche in das vedische Gebiet gehören. So die etwaigen Reminiscenzen an die „gemeinsame persa- und indo-ârische Vorzeit“, welche in den Legenden der Brâhmaṇa-Texte über den Wettstreit zwischen den âditya und den aṅgiras, s. Ind. Studien 1, 292 (1850), Ind. Streifen 2, 470 (1864), 3, 80 (1871), oder zwischen den deva und den asura³⁾, s. Ind. Studien 2, 90 (1851), sowie in der Bedeutung und Stellung der Namen kavi und kâvya darin⁴⁾, s. ibid. und Ind. Streifen 2, 445 (1859), 470 (1864), Monatsb. 1879 p. 458, zu liegen scheinen.

¹⁾ I. O. L. 2897 (samvat 1871) und 2114 (Randmarke: yavanamate), s. Monatsb. a. a. O.

²⁾ das Gleiche gilt ja auch von den entsprechenden Beziehungen zu den Semiten, dem Handelsverkehr mit welchen Indien, meiner Meinung nach, nicht nur die Grundlagen seiner Alphabete, sondern auch die seiner Zeitrechnung (Mondstationen; Dauer des längsten Tages; Sechzigtheilung) sowie seiner Maasse und Gewichte (sechs Gerstenkörner als Einheit dafür), eventualiter auch seiner civilrechtlichen Bestimmungen über Handel und Verkehr (es ergiebt sich immer mehr, daß die dharmasûtra für den eigentlichen vyavahâra nicht als Quelle der smṛiti zu gelten haben) verdankt.

³⁾ eine neuerdings von P. v. Bradke speciell aufgenommene Frage, s. dessen Schrift: „Dyâus Asura, Ahura Mazda und die Asura“ Halle 1885. — Der Einwurf, daß man im Falle polemischer Beziehungen auf den ahura-Dienst bei der Verwendung des Wortes asura für die bösen Götter vielmehr eben die Namensform ahura selbst für dieselben erwarten sollte, hat zwar scheinbar guten Grund. Indessen, auch der Avesta spricht nicht von: hapta siṇdu, sondern von: hapta heṇdu, folgt somit auch seinen eigenen Lautgesetzen hierbei.

⁴⁾ Uçanas Kâvya als Lehrer der asura!

Es gehört hierher ferner, ja, steht eigentlich sogar an der Spitze, die ganze Frage nach dem Verhältniß des Veda zum Avesta¹⁾. — Speciell sodann, als anscheinend unmittelbarer Hinweis nach Irân, der Lobpreis des Parçu (-Königs) Tirimdira²⁾, sowie die Angabe Yâska's (Nir. 2, 2) über die nur dialektische Differenz der Sprachen der Ârya und der Kamboja³⁾. — Zu erwähnen ist endlich auch noch die Vermuthung H. Brunnhofer's über Çakapûta (= Çakaputra?), in Kuhn's Z. vgl. Spr. 25, 373 (1880), sowie seine meiner Annahme⁴⁾ eines nordwestlichen Ursprunges der agnicayana-, resp. Çândilya-, Bücher des Çatap. Brâhm. (vi—x) sich anschließenden weiteren dergl. Vermuthungen in Bezzenberger's Beiträgen zur Kunde der idg. Spr. 10, 259 fg.

Historisch beglaubigt ist die Theilnahme indischer Hilfstruppen an den Griechenkriegen der Achaemeniden. Und auf diese Zeit geht daher wohl die Herübernahme des Wortes Yavana, zur Bezeichnung der Griechen, zurück. Auch der Name Bâveru, Bâb-el, für Babylon ist, wie das r zeigt, wohl auf persische Vermittelung zurückzuführen. Nicht minder scheint mir das Wort mudrâ, Siegel, -Ring, np. ^{oo}𐭌𐭕𐭕𐭕, welches ich aus der altpers. Form des alten Namens für Ägypten, Mudrâya in den altp. Keilinschriften, erkläre⁵⁾, hierher zu gehören. Endlich ist vielleicht auch

1) beispielsweise mögen hier einige Parallelen aus dem zweiten maṇḍala ihre Stelle finden: 27, 17 (cf. 8, 45, 36) mâ' 'hâm .. â' vidam çû'nam âpéh, gegenüber von Yç. 28, 10: aṭ vè khshmaibyâ açûnâ vaêdâ qaraithyâ vanaiñtyâ çravâo; — 28, 5 khâ'm ritâsya und Yç. 10, 4 (11) ashahê khâo ahi; — 12, 8 yâm krândasî samyatî' vihvâyete, und Mithra-Yesht § 8; — 26, 3 sâ ij jânena sâ viçâ' sâ jânmanâ sâ putraiñ neben: dañhu, zañtu, viç, nmâna ibid. — Eine interessante Parallele ist auch 7, 88, 3: â' yâd ruhâ'va vârunaç ca nâ'vam und Vend. 5, 73: yathâ imâm zâm â ca pairi ca bavâva (wir Beide, ich Zar., und Du, o Ah. M.).

2) Riks. 8, 6, 46–48, s. Ind. Stud. 4, 379 (1858) Vorl. über ind. L. G.² p. 3. 331 (1876). An das Geschlecht der Yâdva, dem er angehört, knüpfen auch noch die Maga-Mythen der Folgezeit an.

3) s. Vorl. über ind. L. G. ¹169 (1852). ²194. Ind. Streifen 2, 197 (1860). 470 (1864). 493 (1869). 3, 80 (1871). — Über die noch im Vañçabrâhm. des Sâmaveda enthaltenen Beziehungen zu den Kamboja s. Ind. Stud. 4, 372. 378 (1858).

4) s. Vorl. über ind. L. G. ¹128. 129. ²146. 147.

5) s. Hâla² p. 449, Vorw. p. XVII (1881). Ähnlich brauchen die Engländer China für Porcellan, wir Nanking für eine Art Zeug, Kordofan für eine Art Leder.

in dem *nṛisinha*, Mannlöwen, der Vishnuiten eine Aneignung der menschenköpfigen Löwen zu Ninive, Persepolis etc. zu erkennen¹⁾.

Der Name *Bâhlî*, zuerst im *vârtt.* zu Pâṇini (4, 2, 99), s. Monatsb. 1879 p. 462, ist wohl durch das Medium des zendischen *Bâkhdhî* aus der altpers. Form *Bâkhtri*, Bactria, entwickelt zu denken, und event. auch bereits in den Schlufs dieser Zeit zu stellen.

Schliesslich gehört in dieselbe auch noch der bereits in den Keilschriften der Achaemeniden sich findende Name der Parther, *Parthava*, resp. die Verwendung des entsprechenden, seinerseits allerdings zunächst direct an den *Parçu* der *Ṛiks.*, resp. Pâṇini's, sich anschliessenden *Pâraçava* (*°çavya*) in den älteren *dharmaśûtra*, z. B. bei Gotama (s. Ind. Streifen 3, 489), als Name einer Mischkaste²⁾, und zwar neben dem der *Yavana*.

Das nach Olshausen³⁾ aus jenem *Parthava* im Verlauf entstandene *pahlav*, welches seinerseits dem indischen *Pahlava* zu Grunde liegt, kann dagegen nach Nöldeke schwerlich vor dem ersten Jahrh. u. Z. entstanden sein, s. Vorl. ind. L. G.² 338 (1876). Das indische Wort, resp. ein Werk, in dem es sich findet, gehört somit natürlich erst in noch spätere Zeit.

Nicht gar zu weit hiervon abliegend, aber immerhin denn doch in eine etwas frühere Zeit gehörig ist das durch die Indoskythen vermittelte *MIIRO*, *mihira* (*mithra*)⁴⁾ nebst den anderweiten, deren Münzen zufolge, zu ihrer Zeit nach Indien übertragenen irânischen Wörtern, resp. Elementen, welche theils auf zarathustrischen Cult, theils auf den damit rivalisirenden, wie es scheint speciell den Magern zuzuweisenden Mithra-Dienst zurückgehen, s. Monatsb. 1879 p. 460, für jene Zeit resp. derartige Einflüsse sicher stellen, ohne jedoch, mit Ausnahme der Wörter *mihira* und *Maga* selbst, in der Sprache Indiens feste Spuren hinterlassen zu haben.

¹⁾ s. Ind. Stud. 9, 65 (1865); der *nârasinha* findet sich resp. schon im Taitt. *Âraṇyaka* (X, 1, 7).

²⁾ später erscheint der Name in der Form: *Pârasava*.

³⁾ Monatsb. 1874 p. 708; speciell in seiner eingehenden Abh. „Parthava und Pahlav“ Monatsb. 1876, p. 729fg.; s. besonders p. 730 (8) und 738 (16).

⁴⁾ die verschiedenen Formen, in denen dieses Wort gerade bei den Griechen und Römern erscheint, sind charakteristisch für die verschiedenen Entwicklungsphasen der iranischen Sprache; wir finden nämlich: *Mitradates* bei Herodot, *Μιτράτης* bei Xenophon, *Meherdates* bei Tacitus.

Die Mager als Vertreter des Mithra-Cultes sind eventualiter, trotz der geographischen Bedenken, doch vielleicht mit den Βραχμανοι Μαγοι des Ptolemaios in Verbindung zu bringen. Jedenfalls ergibt sich aus den Nachrichten bei Varâhamihira (504—87) über die Maga, ihren Sonnendienst, und ihren viyaṅga, daß eine Mager-Colonie geraume Zeit vor Varâh. in Indien festen Fuß gefaßt haben muß, s. Monatsb. 1879 p. 460—63. Die Ansprüche der modernen Çâkadvîpîya-brâhmaṇa, die sich auf die Maga zurückführen, beruhen somit immerhin auf alterthümlicher Grundlage.

Aus der Zeit der parthischen Arsaciden, Pahlava, und der persischen Sâsâniden, Pârasîka, resp. der durch die Inschriften der Gupta etc. als mit Diesen in naher Beziehung stehend erwiesenen¹⁾ shâhânsâhi und ihrer (mahâ)kshatrapa, Satrapen, stammt eine ziemliche Anzahl von Wörtern politisch-militärischen Charakters, die theils in der damals in Blüthe stehenden Prâkrit-Poesie, theils im Sanskrit selbst Aufnahme gefunden haben. Was zunächst den Namen Pârasîka selbst anbelangt, so scheint er speciell nur den Sâsâniden zugehörig, die ihrerseits, wie die alte Lehre, so auch den alten, zeitweise durch den Namen der Parther, wie die Ormuzd-Lehre durch den Mithradienst der Mager, verdunkelten Namen der Perser wieder zu Ehren gebracht zu haben scheinen. Und so handelt es sich denn auch bei den in Rede stehenden Wörtern nicht mehr wie bisher um so zu sagen irânische Wörter, sondern um factisch im modernen Persisch nachweisbare dgl. Die betreffenden Wörter, die durch mich selbst, Nöldeke und S. Goldschmidt in diesem Zusammenhang gebracht wurden (s. Monatsb. 1879 p. 463 fg. 812 fg. 922 Sitzungs- 1883 p. 1109) sind: bandi Gefangener باند, pîlu Elephant فيل, sâhî Landstraße شاق, mâdhi Ringelpanzer ²⁾مادی, divira Schreiber دبیر, pâika Fußsoldat پیک, spharaka Schild سپهر, taravara, talavara Schwert, Degen ³⁾تربال. — Ich schliesse hier gleich auch noch einige ähnliche Wörter an, deren Herübernahme eventualiter erst in spätere Zeit gehört, da sie eben erst später nachweisbar scheinen: gañja Schatz گنج, gañjava Schatzmeister گنجاور, jayana Rüstung eines Pferdes زین.

Wir kommen nunmehr zu der für Indien so verhängnißvollen Zeit der moslimischen Einfälle und Herrschaft. Entsprechend dem Charakter derselben und entsprechend dem Einflusse, den auch das Persische

¹⁾ Lassen 2, 957. 983 ff. ²⁾ nach Nöldeke eig.: medisch. ³⁾ ?? s. Ind. Stud. 16, 38.

selbst nach dieser Richtung hin erfuhr, handelt es sich fortab bei der Herübernahme persischer Wörter in das Indische zugleich auch um arabische, im weiteren Verlauf resp. auch um türkische Wörter. Bekanntlich hat die Übersiedelung dieses fremden moslimischen Sprachgutes nach Indien in den modernen indischen Volksidiomen, speciell resp. in dem sogenannten Hindustânî, einen gewaltigen Umfang erreicht. Aber auch das Sanskrit selbst blieb nicht frei davon.

Und zwar hat die moslimische Cultur sogar auch auf die Sanskrit-Literatur selbst nach mehreren Richtungen hin befruchtend eingewirkt. Ein besonderer Zweig derselben trägt nicht nur einen gerade dies direct besagenden Namen, sondern ist auch auf Grund dessen mit entsprechenden Fremdwörtern, zum größten Theil übrigens arabischen Ursprungs, vollaus durchsetzt. Es ist dies die sogenannte tâjika- oder tâjaka-Stufe (von per. تاجی arabisch) der indischen Astronomie resp. Astrologie, die sich unter dem Einfluß der moslimischen Herrscher nach dem Muster der arabischen dgl. Wissenschaft gebildet hat, welche ihrerseits ursprünglich ihre eigene Ausbildung, außer aus griechischer Quelle, speciell auch gerade aus Indien entlehnt hatte! Derselbe Alkindi, welcher sich selbst als Schüler der Inder bekennt, wird seinerseits, unter dem Namen Khindaka, unter den Autoritäten dieser tâjaka-Texte aufgeführt. Die Details hierzu s. in m. Abh. hierüber in vol. II der Indischen Studien p. 244 fg. (1851), wo ich auch die betreffenden derartigen termini technici einzeln erörtert habe, s. p. 263—276 (Vorl. über ind. L. G.¹ 233. ²282). Wir finden dieselben u. A. auch in dem Pârasîprakâça des Vedângarâya (neben den griechischen und persischen dgl.) aufgeführt.

Wenn sich die Annahmen von E. Haas¹⁾ über den Einfluss der arabischen Medicin auf die indische bewahrheitet hätten, so würden wir auch darin, und zwar in noch älterer Zeit, als bei der tâjaka-Stufe, dgl. fremde, arabisch-persische Wörter zu erwarten haben. Die Haas'sche Theorie war jedoch von vorn herein in sich nichtig, da ihr das ausdrückliche Zeugniß nicht nur der Araber, sondern speciell auch der Perser direct entgegenstand, wie letzteres in solenner Weise aus dem seiner Sprache wie seinem Inhalte nach hochbedeutsamen Werke des Abu Mansur Muwaffak her-

¹⁾ s. ZDMG 30, 617 (1876). 31, 647 (1877); dazu Aug. Müller 34, 465 fg. (1880).

vorgeht, welches unter dem Titel: „Liber fundamentorum pharmacologiae“ schon 17 Jahr früher (1859) durch die Ausgabe Romeo Seligmann's, speciell durch seine trefflichen Prolegomena dazu (LIV pagg.), allgemein zugänglich gemacht worden war¹⁾. Ähnlich wie sein jüngerer Zeitgenosse Albêrûnî²⁾, hat auch Abu Mansur seinem Werke zahlreiche Citate aus indischen Texten einverleibt³⁾. — Daß sich im Übrigen, der tājaka-Stufe entsprechend, auch auf dem Boden der Medicin in moderner Zeit einzelne Sanskrit-Texte medicinischen Inhalts an arabisch-persische Vorbilder angeschlossen haben, resp. speciell auch officinelle Namen der Art enthalten sollten, würde durchaus begreiflich sein; cf. z. B. mein Verz. der Berliner Sansk. und Prāk. Handschrift 2, 320. Hierher liefse sich etwa auch die Herübernahme von pers. شکرپار in der Form: ṣaṅkhapāla „eine Art Confect“ (s. Petersb. Wörterb.) ziehen⁴⁾.

Bei einem dritten, freilich ziemlich dürftigen Zweige der Sanskrit-Literatur, findet sich factisch dieselbe Erscheinung wie bei der tājaka-Stufe vor, bei den von dem Schachspiel handelnden Texten nämlich. So zweifellos es ist, daß dies edle Spiel, caturaṅga, شطرنج شترنگ, aus Indien stammt, von da nach dem Westen gedrungen ist⁵⁾, so steht andererseits doch ebenso fest, daß die moderne indische Form desselben, die sich bei Nīlakaṇṭha, about 1600 or 1700, vorfindet, unter moslimi-

¹⁾ die Übersetzung dieses Werkes ist, den auf dem jüngst (Sept. 1886) in Wien abgehaltenen intern. Orientalisten-Congress gemachten Mittheilungen zufolge, im Manuscript vollendet und druckfertig; die baldige Publication derselben erscheint resp. als in hohem Grade wünschenswerth.

²⁾ der ja auch seinerseits die Übersetzung des Caraka in das Arabische bezeugt, s. Vorl. ind. L. G.¹ 235. ²284.

³⁾ cf. praef. p. XIII: seque dicit accessisse sententiae Indorum quorum in operis sui excursu nonnullos usque ad hunc diem ignotos nominat et locos ex eorum scriptis exhibet.

⁴⁾ s. شکرپار raining sweetness, mellifluous, und شکرپاره a lump of sugar (Johnson); genus dulciarii (Vullers).

⁵⁾ von Interesse ist es im Übrigen, daß das mit Würfelspiel verbundene Vierschach, und zwar ganz in der auch von Indien her bekannten Form, s. Monatsb. der Akad. 1872 p. 59fg., bereits von Albêrûnî, Anfang des 11. Jahrh., speciell als die damals in Indien übliche Form des Schachspiels bezeichnet wird, s. Sachau in: van der Linde's Quellenstudien zur Gesch. des Schachspiels (1881) p. 256fg., und van der Linde's Bemerk. dazu p. 259fg.

schem Einflusse steht, denn es wird dies, ebenso wie bei den tājaka-Texten, durch die dabei übliche Terminologie direct erhärtet, s. Monatsb. der Akad. 1873 p. 707. 722fg. und 1874 p. 224. Die betreffenden Ausdrücke sind: *ça* شاه, *kâtîça* قطع شاه, *durokhaça* دروخ شاه. — Es gehört resp., wie dies zuletzt aufgeführte Compositum zeigt, hierher wohl auch das, vormals von Forbes so speciell in entgegengesetzter Richtung verwerthete, übrigens bereits in der *Medinî* (*kânta* 22), sowie bei Hemacandra (*anek.*) sich findende: *rokaṃ nāvi* (s. Monatsb. 1872 p. 84); die Stelle des رخ, *rukḥ*, wird ja im indischen *caturaṅga*-Spiel durch ein Boot (*naukā*) vertreten, s. Monatsb. 1872 p. 64. 68, und van der Linde *Gesch. des Schachspiels* 1, 71. 77 (1874).

Endlich giebt es auch noch einen anderen Literaturzweig, in welchem Indien Persien gegenüber früher speciell als der gebende, dagegen in neuerer Zeit mehr als der empfangende Theil dasteht, das Gebiet nämlich der Fabeln, Märchen und Erzählungen. Es hat jedoch eines Theils hierin, und zwar nicht bloß Persien, sondern dem ganzen (indischen) Westen gegenüber, wohl nie ein wirklicher Abbruch, vielmehr stetig ein gegenseitiger Austausch, wenn auch nicht gerade von fertigen Literaturwerken (dabei hat Indien wohl den Vorrang), so doch von derartigen Stoffen stattgefunden¹⁾. Andernteils sodann sind die arabisch-persisch-türkischen Wörter, die sich hierbei in modernen Sanskrit-Texten vorfinden, gerade wohl nicht als Beweis für eine derartige Herkunft der betreffenden Erzählung zu erkennen, sondern vielmehr einfach darauf zu-

¹⁾ s. Monatsb. 1869 p. 37 fg. Ind. Stud. 15, 214. 216. 325. 348. 414 fg. Ind. Streifen 2, 166. 368. 3, 374. — Die Geschichte der *Vāsavadattā*, wie sie uns Subandhu erzählt, stimmt genau mit der ja auch in *Firdûsî* übergegangenen Erzählung des Chares von Odati und Zariadres (gegenseitige Liebe durch Traum, Entführung), s. Droysen *Gesch. Alexander's* 21, 386 (1877), Spiegel in der *Hist. Z.* neue Folge 8, 13 (1880), Rhode *griech. Roman* p. 45. 51. In der Wiederbelebung der in Stein verwandelten *Vāsavadattā* (Ind. Streifen 1, 378) ist ein griechisches Motiv, resp. Vorbild, leicht erkennbar. Peterson's Vermuthung über den Einfluß griechischer Romane auf Indien erhält hier allem Anschein nach eine Stütze, s. DLZ. 1884 p. 120. — Andererseits möchte ich meinen, daß bei *Wîs o Râmîn*, s. H. Graf in ZDMG 23, 375 (1869), dem persischen Gegenstück zu Tristan und Isolde, welches seinerseits ja erst dem 11. Jahrh. angehört, aber nach einer älteren in Pehlvi abgefassten Erzählung bearbeitet ist, ein indisches Vorbild zu Grunde liegt, das sich hoffentlich mit der Zeit noch einmal auffinden wird.

khujyâ خواجه, khosrâm خسرو (?), Jainollâbhadena, suratrâṇa çâhi Jyahâna, Jyahânâbâda, neçâna نشان, malaka ملک, mera میر, merjâ میرزا, mokadama مقدم, lashkarî لشکری, çârkârikâ سرکاری, çikhadâre سرکرداری, çâhi Salema, salâmavamdage سلام بندگی, sarâpha اشرف u. A.

Es erübrigt noch, diejenigen irânischen Wörter anzuführen, welche zwar auch in islâmischer Zeit, aber nicht durch die Moslims, sondern durch die von ihnen aus Irân vertriebenen und nach Indien übergesiedelten zarathustrischen Pârsi dahin gelangt sind.

Die Purâṇa-Berichte, in denen sich diese Wörter vorfinden, handeln übrigens anscheinend gar nicht von der Übersiedelung der Pârsi nach Indien, sondern vielmehr von der indischen Ansiedelung der Maga, resp. der mit diesen identisch gesetzten Çâkadvîpîya Brâhmaṇa, welche, wie wir bereits oben (p. 7) sahen, in eine weit ältere Zeit zurückgeht, da sie bereits von Varâhamihira¹⁾ anerkannt wird. Es hat eben in diesen Berichten der Purâṇa offenbar eine Vermischung der beiden Ansiedelungen, der älteren Herüberkunft einer Colonie von Mithra-Dienern (Maga), und der weit späteren Übersiedelung der eigentlichen „Pârsi“ stattgefunden, wobei es denn eine etwas heikle Aufgabe bildet, die beiderseitigen Traditions-Bestandtheile auseinander zu halten. Das, was vom Sonnendienst der Maga berichtet wird, geht natürlich auf die ältere Ansiedelung zurück, und eben so wohl auch die Anknüpfung dieser Einführung des Sonnendienstes an das Yâdava-Geschlecht²⁾ des Kṛishṇa, speciell an dessen Sohn Çâmba. Bei Letzterem liegt es resp. nahe, eine Beziehung zu der alt-irânischen Sage über Çâma zu suchen. Eine besondere, und zwar zudem ziemlich alte, irânische Beziehung des Namens Çâmba geht zum Wenigsten aus der Verwendung desselben im Vaṇçabrâhmaṇa direct neben den Namen: Kamboja Aupamanyava, Madragâra Çauṅgâyani und Sâti Aushtrâkshi, sowie im weiteren Verlauf: Çâkadâsa, wohl ziemlich sicher hervor, s. Ind. Stud. 4, 372. 378—80. Monatsber. 1880 p. 48. — Das aiwyâoṇhana gehörte beiden Ansiedelungen an, wie der viyaṅga bei Varâhamihira, und das avyaṅgam des Bhavishya Pur. bezeugt, s. Monatsb. 1879 p. 457. — Dagegen die

¹⁾ dessen Angabe hierüber dann später auch Albêrûnî speciell citirt.

²⁾ cf. die Beziehung der Yâdva zu Tirîṃdira Parçu (oben p. 5).

Angabe der Purâṇa über die heiligen Texte der Maga, Namens: vada (Yaçna?), viçvavada (Viçpered), vidut (Vendidad) und âṅgirasa, sowie über amâhaka (amahrka?), acashu (acashṇa اراشنه?) und über varçma (bareçma) beziehen sich wohl nur auf die Flüchtlinge vor dem Islâm (s. Monatsb. 1879 p. 455. 466). Sollte nicht etwa auch die specielle Verwendung des Namens Bhojaka für die Maga (angeblich wegen ihrer ehelichen Verbindung mit Frauen aus dem Bhoja-Geschlecht) vielmehr auf volksetymologischer Aneignung eines irânischen Wortes beruhen, welches sie etwa als „Flüchtlinge“ bezeichnete? So findet sich denn auch in der That bei Johnson das Wort: فوز in der Bedeutung: escaping, getting clear of; escape, refuge, freedom, safety, salvation, vor. Es ist dies aber leider ein arabisches Wort, von فاز evasit salvus, effugit, und daher bleibt doch zweifelhaft, ob es hier in Frage kommen kann. An فوج a body of man, company, troop zu denken, empfiehlt sich, der Bedeutung nach, nicht besonders. Besser würde noch passen: فوضى equals without a chief, scattered (people), das jedoch auch wieder ein arabisches Wort ist.

Die alte Mithra-Colonie bildet denn schliesslich ja auch noch den speciellen Hintergrund jener modernen Schriften zu Gunsten der Çâkadvîpîya-Brâhmaṇa, resp. Maga, die ich in den Monatsberichten der Jahre 1879 (p. 446 fg.) und 1880 (p. 27 fg.) eingehend behandelt habe. Die erste derselben, die Magavyakti des Kṛishṇadâsamiçra, ist allem Anschein nach von demselben Autor abgefaßt, dem unser Pârasîprakâça hier zugehört, und wird somit ihre Zeit, was damals noch ungewiß war (Monatsb. 1879 p. 475), als in die Regierung Kaiser Akbar's fallend bestimmt.

Es ist immerhin eigen genug, daß sich überhaupt so specielle Erinnerungen an die fremde, ausländische Abkunft eines bestimmten Brâhmaṇa-Geschlechtes, wie sie uns in den Purâṇa etc. über die Çâkadvîpîya-Brâhmaṇa, Maga, vorliegen, bis in só späte Zeit hinab erhalten haben, und tritt dieser Umstand wohl unbedingt für die Richtigkeit dieser Traditionen selbst ein. Hatten sich dieselben nun aber einmal bis zu Akbar's Zeit erhalten, so ist leicht begreiflich, daß sie nunmehr wieder einen frischen Zug bekamen, da ja dieser grofse Kaiser sich es so recht angelegen sein liefs, allen Unterthanen seines grofsen Reiches gleich gerecht zu werden und die gegenseitige Annäherung der verschiedenen, indischen,

islâmischen und anderen Bestandtheile desselben möglichst begünstigte. Daher er es denn gewiß sehr gern gesehen und mit Freude begrüßt haben wird, wenn sich herausstellte, daß schon in alter Zeit irânische Fremdlinge aus dem Çâkadvîpa in die Reihen der Brâhmaṇa direct aufgenommen worden waren! So ist es denn sehr begreiflich, wenn derselbe Kṛishṇadâsa, der in seinem Auftrage ein persisch-sanskritisches Glossar verfaßte, sich es auch angelegen sein liefs, alles das, was noch von Angaben über die Geschlechter jener alten Maga-Colonie vorhanden war, zusammenzutragen, — eventualiter etwa auch suo jure hinzuzufügen, was ihm ad rem dienlich erschien (denn die in der Magavyakti enthaltenen Daten machen doch in der That zum Theil einen recht absonderlichen, ja apokryphen Eindruck!).

Über das jüngste Werk zu Gunsten dieser in so eigener Weise neu aufgelebten Ansprüche der Maga, die khalavaktracapeṭikâ des Râjavallabha, will ich hier nur noch bemerken, daß meine Vermuthung (Monatsb. 1880 p. 69) über den ganz modernen Ursprung desselben, resp. über seine Abfassung im Jahre 1844, sich vollauf bestätigt hat. Es ist nämlich 1885 in Benares ein kurzer Auszug daraus, unter dem Titel: durjanâsyacapeṭikâ erschienen, der jenes Datum ganz der von mir gemachten Correctur: khakhâṅkabhû (für: khakhârkabhû) entsprechend angiebt¹⁾.

¹⁾ khakhâṅkabhû [1900] mite varshe Vikramâdityabhûpateḥ | Çâkadvîpa-Magadveshidurjanâsyacapeṭikâ || Kâçyâṃ vidvatsusammatyâ Râjavallabhanirmitâ | çicukramdîyanâmnâ vai khyâtâ vidvadbhir âdritâ || Am Schluß werden nicht nur dieselben Paṇḍit (Einen ausgenommen) wie in der khalavaktrac. als zustimmend aufgeführt, sondern es sind hier sogar noch acht Namen hinzugefügt. Nach Prof. Garbe, dem ich die Zusendung verdanke, sollen vier dieser Paṇḍit noch jetzt in Benares leben. Auf die sammati derselben zu den im Texte erhobenen Ansprüchen sei übrigens gar kein Gewicht zu legen, da es jetzt in Indien ganz allgemein üblich sei, sich den Inhalt einer neuen Schrift, der Reclame halber, gleich von vorn herein durch Freunde und Bekannte als zu Recht bestehend beglaubigen zu lassen. Man gehe hierbei vielfach mit der größten Leichtfertigkeit zu Werke, und gebe seine Zustimmung und Unterschrift, auch ohne nur irgend welche Kenntniss von dem Inhalt genommen zu haben. Factisch seien die Çâkadvîp. Br. im hohen Grade gering geachtet und in tiefer Decadenz. — Die große Schärfe, mit der in diesen beiden Schriften (wie schon der Titel derselben zeigt) die Ansprüche der Çâk. Br. nicht bloß auf Gleichberechtigung mit, sondern sogar noch auf Vorrang vor, den übrigen Brâhmaṇa verfochten werden, ist denn wohl gerade ein Beweis dafür, und beruht resp. darauf, daß sie factisch keine Anerkennung dafür finden.

So sind wir denn nunmehr durch den Namen des Verfassers der *Magavyakti* speciell wieder bei unserem *Pârasîprakâça* angelangt, dessen Abfassung demselben ja eben auch zuzugehören scheint.

Wenn es sich im Bisherigen um durch die historischen Beziehungen Indiens zu Persien in rein natürlichem Verlaufe von selbst vor sich gehende Herübernahme irânischer resp. moslimischer, Fremdwörter und um deren Verwerthung für Indien, resp. für das Sanskrit, handelte, so steht es denn mit dem vorliegenden Text freilich ganz anders. Derselbe charakterisirt sich vielmehr als eine ganz absichtliche, vermuthlich in politischem Interesse bestellte Arbeit, welche dem praktischen Bedürfnisse dienen soll, die Sprache der Herrscher den fremdsprachigen Unterthanen, und umgekehrt deren Sprache wieder Jenen, den *Mudgala*, resp. *Yavana*, wie sie der Autor nennt, einigermaßen zugänglich zu machen. Dieser praktische Zweck giebt sich u. A. auch in der eingehenden Rücksicht kund, welche den Ausdrücken, die sich auf Fürst und Krieger, speciell auf das *Rofs* und seine Ausrüstung beziehen, gewidmet ist.

Die Ausführung nun dieses Auftrages ist denn freilich eine ziemlich dürftige. In c. 260 *çloka*¹⁾ werden 1065 persische Wörter erklärt, so zwar, daß in der Regel jedem Worte ein Viertelvers²⁾ zukommt; das persische Wort steht im Nominativ, die sanskritische Bedeutung im Locativ³⁾.

Bei diesem Schema findet sich denn für den Autor keine Gelegenheit, seine bei der *Magavyakti* ja immerhin bekundete Sprachgewandtheit

¹⁾ eigentlich sind es 258½; die fortlaufende Zählung weist resp. nur 255½ auf; es liegen aber im Innern bei der Verszählung einige Fehler vor. So sind die Zahlen 90. 186. 215 je für vier Halbçloka gebraucht, die Zahl 32 resp. für deren drei. Dagegen ist die Zahl 212 ganz übersprungen. Bei 122. 123 liegt eine Confusion vor, denn es gehören zu 122 drei Halbçloka, zu 123 dagegen gehört nur einer.

²⁾ hie und da wird ein Wort auch mit einem Halbçloka bedacht, s. 128. 186. 275. 312. 313. 409. 442. 501. 546. 550. 620. 623. 660. 678. 746. 861. 900. 901. 938. 1041. 1050–54. 1065, ja sogar mit einem ganzen çloka, s. 549. 550. In einigen Fällen liegt eine absonderliche Verbosität vor, s. (277?). 285. 409. 414. 415. 675. 900. 901. 938. — Der Schluß von Vers 75 greift nach 76 hinüber, der von v. 187 nach 188.

³⁾ und zwar hie und da im Loc. Plur., wohl zum Theil nur metri c.; hie und da tritt, wohl aus gleichem Grunde, arthe „im Sinne von ..“ am Schluß hinzu, oder: °samjna, oder: °cihnita, oder: °mâtra, oder: °âdi (einige Male auch bei persischen Wörtern!), oder: °ka.

und Gelehrsamkeit zu zeigen, doch scheint er am Schlusse (s. das hier alsbald im Verlaufe zu *viçeshyanighna*, resp. unten bei v. 257 zu *çi* Bemerkte) nach dieser Richtung hin ein Pröbchen ablegen zu wollen.

In der Aufzählung der Wörter sind zwar mehrfach zusammengehörige Wort-Gruppen wirklich auch zusammen aufgeführt. Vielfach aber geht dieselbe ziemlich ungeordnet vor sich¹⁾. Es fehlt bei Allem dem nicht an einer der üblichen *koça*-Form zu entsprechen bestimmten Einteilung in *varga*, die übrigens nicht numerirt sind, und deren Namen sich, zum Wenigsten die der *varga* 1—7, zum Theil nur kümmerlich mit ihrem Inhalte decken. Dieselben sind der Reihe nach:

1. *svargavarga*, Himmel bis v. 14^a, 2. *digvarga*, Himmelsgegend bis 22^a, 3. *kâlav.*, Zeit bis 25^a, 4. *nâṭyav.*, Tanz (sic!) bis 46, 5. *narakav.*, Hölle bis 49, 6. *vâriv.*, Wasser bis 56, 7. *vrahmav.*, Priesterstand bis 124^a, 8. *kshatriyav.*, Kriegerstand bis 162^a, 9. *vaiçyavarga*, dritte Kaste bis 200, 10. *çûdrav.*, vierte Kaste bis 211. Von 212 ab ist kein weiterer *varga* markirt; die betreffenden Verse (§ 11) enthalten im Wesentlichen nur Adjectiva, und es fragt sich nun, ob das nach 249^a, bis wohin diese Aufzählung reicht, sich findende Wort: *viçeshyanighnaḥ* als eine Unterschrift für das Vorhergehende zu gelten hat, oder als eine Überschrift für den nun noch folgenden Rest (§ 12 v. 249^b—256^a), in welchem eine Anzahl von Wörtern (im Ganzen 22, von denen 14 bereits bisher genannt sind) aufgeführt wird²⁾, die mehr als eine Bedeutung³⁾ haben. Als Unterschrift für das Vorhergehende nun würde sich nur *viçeshana*, nicht *viçeshya* eignen; auch weiß ich nach der Richtung mit *nighna* nichts zu machen. Als Überschrift für das Folgende dagegen läßt sich *viçeshyanighnaḥ* allenfalls als: Multiplication der Substantiva, d. i. wohl eben ihrer Bedeutungen, auffassen, immerhin freilich eine sehr gesuchte und sonderbarliche Ausdrucksweise.

¹⁾ es finden sich auch einige ganz unmotivirte Wiederholungen, s. z. B. 447 und 451, 453 fg. und 713 fg.

²⁾ diese Aufzählung ist so unvollständig, daher eigentlich so zwecklos, und bricht so abrupt ab, daß man denken möchte, der Autor sei mit seiner Arbeit nicht fertig geworden; es sei resp. speciell dieser letzte Theil nur ein Fragment.

³⁾ einige solche Fälle von Aufführung mehrerer Bedeutungen eines persischen Wortes finden sich auch schon früher vor, s. z. B. 252 (eines der Wörter, die sich auch in § 12 finden, s. 1051) 401. 442. 521. 587.

Bei der Auswahl der Wörter, die er erklärt, geht nun im Übrigen der Autor, als Inder, vielfach vom Sanskrit aus, nicht vom Persischen. In § 12 freilich liegt entschieden das Persische zu Grunde, und ebenso in anderen Fällen. Principiell sollte dies ja resp. durchweg der Fall sein. Die Schwierigkeit der Sache hat indessen bewirkt, daß der Autor ein festes Princip hierbei nicht innegehalten hat.

Darin jedoch bleibt er sich durchweg treu, daß er sorgfältig Alles vermeidet, was den Islâm betrifft; ebenso freilich aber auch Alles, was dem Moslim anstößig sein könnte. So beginnt er denn, und zwar, wie ich meine, als Çâkadvîpîyabrâhmaṇa, mit den Namen der Sonne, und bei der daran sich anschließenden Aufzählung der Namen Gottes und der bösen Geister beschränkt er sich auf devatâ, parameçvara und asura, resp. ilâhî, nûrâi, khudâya, ivlîsa und çaitâna¹), nennt weder Allah noch Brahman Vishṇu oder Çiva etc. Von sonstigen göttlichen, resp. halbgöttlichen Persönlichkeiten werden überhaupt nur noch genannt: Yama, die apsaras und râkshasa, resp. ihnen entsprechend yavraîla (Engel Gabriel!), parî und âdamîkhâra. Dazu treten noch Nektar pîyûsha (amṛita) und Wunschbaum kalpataru, resp. âvahayâta und tûvâ, Paradies (svarga, vihiçta) und Hölle (naraka, dojakha), sowie — Adam und Eva (744. 745, als Manu und dessen griheçvarî!); endlich die Auferstehung kayâmat (pralaya 89). Und hiermit ist denn so ziemlich Alles erschöpft, was an religiöse Vorstellungen anstreift. Nur die Wörter mulhida, khârajî, râphajî (pâshaṇḍa, kshatavrata und avrata 524. 528. 529), sowie nimâja (samdhyâ 493), ursâ (çrâddhe 499^a), ravâha (nivâpe 500), phâtihâ (kâryâdau mantrapâṭhe 501) und îmâma 1053 streifen noch in dies Gebiet hinein. Mit einer solchen Auswahl konnte Kaiser Akbar wohl zufrieden sein! — Um so weniger freilich dürfte er sich an dem überschwänglichen Lobpreis erfreut haben, der ihm, resp. seiner Für-

¹) höchst auffällig ist, daß hierbei in der einen der beiden mir vorliegenden Recensionen des Werkchens (s. pag. 18), und zwar gerade in der, welche sonst eigentlich einen speciell brâhmanischen Charakter trägt, auch noch das Wort deva, دیو nämlich, als Pârasî-Name für asura erscheint. E hat dasselbe nicht und ist dabei wohl entschieden im Recht. Denn daß etwa das Çâkadvîpîya-thum des Autors ihn sollte, und zwar im stricten Gegensatz zu seiner sonstigen Reserve (s. oben), zu einer só starken Rücksichtslosigkeit gegenüber der indischen Anschauungen über das Wort deva verleitet haben, ist doch, zumal bei dem so speciell indischen Charakter der Einleitungsverse gerade der betreffenden Recension wohl kaum anzunehmen?

sorge für die „Rinder“ und die „Brâhmaṇa“, in v. 1–5 der in E fehlenden sieben Einleitungsverse einer zweiten, dadurch, wie durch das Fehlen der auf die Ausrüstung des Rosses bezüglichen Verse 143–149, also so zu sagen brahmanisch markirten Recension des Werkes zu Theil wird, von der mir drei Handschriften zur Disposition standen¹⁾.

In v. 6 dieser Einleitung nennt der Vf. sich selbst: Kṛishṇadâsa²⁾, und in v. 7 erklärt er anscheinend³⁾, daß er ohne schriftliche Vorlage nur auf das hin, was er durch Hören erlernt, sein Werk verfaßt habe, und bittet deshalb um Nachsicht für die Mängel desselben. Wie ist es denn nun wohl mit seiner Kenntniß des Persischen bestellt?

Da ist denn vor Allem zu betonen, daß es sich bei dem hiesigen „Pârasî“⁴⁾ als der Sprache der vornehmen „Yavana“ und „Mudgala“, die der Autor (s. v. 127. 128) bei der Abfassung seines Werkchens im Auge hat und für die er dasselbe im Auftrage ihres und seines großen Kaisers verfaßte, gar nicht um reines Persisch, sondern vielmehr eben um indisches Persisch handelt, welches theils wohl noch mehr als Jenes, resp. nach Art des Hindustânî, mit zahlreichen arabischen und türkischen Wörtern⁵⁾, theils aber ferner auch noch mit Wörtern indischen Ursprunges

¹⁾ die beste derselben (= H), nro. 1321 in Râjendra Lâla Mitra's Notices of S. Mss. 3, 329. 330 (Calc. 1876, mit einem Facsimile des letzten Blattes), erhielt ich durch Hörnle, die beiden andern (T und G), dem Sanscrit College von Benares angehörig, durch Thibaut. Alle drei Mss. stimmen E gegenüber meist zusammen, doch hat G (leider sehr incorrect) theils manches Eigene, theils stimmt es hie und da mit E. Die Verszählung differirt in allen vier Texten, weil bald da, bald dort ein Vers fehlt, resp. hinzutritt. H hat 251 Verse, T 247, G bricht in v. 190 (= E 193, H 185, T 183) ab.

²⁾ ye 'vagâhitum ichamti Pârasîvân mahârṇavam | teshâm arthe Kṛishṇadâso nivadhnâti vacahplavam || 6 ||

³⁾ apaṭhitvâ tu tacchâstram ṣrutvai 've 'mam (nämlich plavam) karomy aham | nyûnâtiriktatâm atra kshamtu arhamti tadvidah || 7 ||; — in v. 5 (s. pag. 24) weist er übrigens anscheinend auf Mitarbeiter hin.

⁴⁾ Pârasîmate, s. v. 14. 19. 30. 46. 79. 90. 158. 179. 183 (Pârasîkamate) 203. 248. 252. 255.

⁵⁾ mit denen der aus den verschiedensten moslimischen Landstrichen stammende Adel der indischen Großmoguls das höfische Persisch derselben ebenso ausstaffirte, wie auf den normannischen Adel Englands die vielen romanischen Wörter des Englischen zurückgehen. Kann sich ja doch sogar noch jetzt ein Ausländer in den gebildeten Kreisen Englands, wenn ihm das sächsische Wort fehlt, gelegentlich durch englische Aussprache eines entsprechenden lateinischen Wortes (besonders wenn es sich um abstracte Begriffe, die durch Wörter auf °tion, °ation ausgedrückt werden können, handelt) helfen, resp. verständlich machen!

durchsetzt ist. Es kommt weiter noch hinzu, dafs auch die acht persischen Wörter in diesem indischen Persisch mehrfach Bedeutungen angenommen, resp. entwickelt haben, die ihnen in ihrer Heimath entweder überhaupt nie zugekommen oder doch nur zeitweise und local dafür üblich gewesen sind¹⁾.

So lassen sich z. B. als indischen Ursprunges folgende Wörter bezeichnen²⁾, resp. mit Hülfe des Hindustânî, Mahrâthî etc. erklären:

varsâtaṃ 39 h. برسات, jharokhâ 299 h. جھروخہ, tamvû 427 h. تنبو, lâkha 439 h. لاکھ, sophâ 465 h. سونف, ekâṃgî 472 (gujr. mahr.), tamâla 486 h. تمال, pojeçaṃ 505 h. پیوجا, hamajolî 553 h. ہماجولی, julmâna 582 (mahr.), cîlama 611 h. چلم, kacikâpujî(?) 615 h. کچپیچ, kâṃdhî 619 h. کاندھا, haçthî 622 h. ہتھی, çâlî 695 h. مثالی, vuçaṃ 696 h. بھس, iṅkalāṃ 705 (mahr.), mudhi 775 h. موته, avrakāṃ 841 h. ابرک, mañçila 850 h. منسل, sayasakakunanda(?) 898 h. سی und شگ کنندہ, lâlûja 937 h. لالچ, rucâyāṃdâ 909 h. فرنک, kapha (phlegm) 1047 h. کف, pheraṃga (kushṭhe) 1048 h. رچھا(?).

Persischen, resp. arabischen Ursprungs, aber auch durch das Hindustânî etc. in der hier angegebenen Bedeutung mir nicht nachweisbar sind z. B.: nûrânî Gottheit 6, tâka dîpâlāya(?) 18, vurjam = lagna 55, havâ schlechtes Wetter 57, husnaṃ Lichtstrahlen 65, hapht der grofse Bär 81, judâi Individualität 99, asphala Unterwelt 193, cakara Pfuhl 217, sarâya Vorstadt 287, vâjû Obertheil eines Flügels 338, âvistana Embryo 361, cula Jucken 380, covakâ pîtadâru 454, guraṃvâ vacâ 467, ravâha Abendandacht 500, âmila Asket 519, khâmoça desgl. 520, khurûj Aufgang 532, mevarâ Angriff 557, sâyara dressirt 597, pâyala rasch 598, shurî Tänzeln 601, hanâ Polstergras(?) 607, darma Geldbeutel(?) 609, meshâ Schiene(?) 622, parâgaṃdâ ausschweifend(?) 641, phalakâ Hinterbacken 782, valâi(?) Umschlingung 799, mora Würfel 889, dastaha Mörserkeule 890, mukutaha(?) More 923, kinârâ Schulter 1055, gacadûna âkâça³⁾

¹⁾ ähnlich wie wir im Deutschen eine grofse Zahl derartiger französischer Wörter verwenden, z. B. Jalousie für Fenstergitter, Baiser als Name eines süfsen Gebäckes u. dgl.

²⁾ von indischen Wörtern, die auch das Persische selbst adoptirt zu haben scheint, nenne ich z. B.: jallu 225 زلو, nîlophara 232 نیلوفر, lâycî 450 الایچی, âdaraka 457 آدرک, âmalaha 463 آملاہ, jîraka 711 زیرہ, tolâ 824 تولہ, kulâla 851 کلال.

³⁾ scorpius als Bez. des Himmels, resp. Zodiacus, entspricht einer Taurus-, nicht einer Aries-, Reihe!

(G) p. 78. — Für einige Wörter, z. B. toga (türk.) Fahne 664, elaka (türk.) Sieb 891, vâphika (arab.) geeignet 1021 ist die hiesige Bedeutung zwar anderweit gesichert, bisher aber anscheinend weder für das Persische, noch für das Hindustânî etc. in Anspruch genommen; andere dagegen, wie z. B. ursa (arab.) çrâddha 499^a, uçla (arab.) Speiseüberbleibsel 736, imtilâ (arab.) Verdauungsbeschwerde 739 liegen im Hindust. mit einer der hier angegebenen entsprechenden Bedeutung vor.

Ein Theil dieser und ähnlicher Fälle (z. B. 528. 529. 660) ist wohl einfach so zu erklären, daß es sich hierbei nur um inadæquate Übersetzungsversuche handelt, deren nur partielles Zutreffen dem Autor insofern nicht gerade besonders zur Last fällt, weil ihm eine genaue Wiedergabe hie und da der Natur der Dinge nach kaum gelingen konnte. Doch fehlt es dabei gewiß auch nicht an manchen Mißverständnissen, die er bei besserer Kenntniß des Persischen hätte vermeiden können.

Von speciellem Interesse sind hierbei noch allerhand Composita, von denen zwar die einzelnen Bestandtheile theilweise notorisch, hie und da freilich auch ihrerseits unklar sind, für die aber jedenfalls die Composition selbst bis jetzt nicht belegt ist. Und zwar ist dabei dann die Bedeutung des Compositums entweder einfach und klar, oder es findet das Gegentheil hiervon statt. Dgl. Composita sind z. B.: alâman-nûra 2 (Sonne), naiyara âjama 3 (desgl.), âdamîkhâra 24 (râkshasa), jera-dara 307 (Thürschwelle), cahâracova 308 (die vier Theile einer Thür), *vaivaphâ 378 (Aussatz), covnâya 452 (devadâru), setalakha 460 (trika-tu), juvânakumjishka 464 (N. eines Baumes), tamâlavarga 468 (pattrake), dârasâra 469 (tvaci, Zimmetstengel?), mîreadla 540 (Oberrichter), vada-râhi 584 (Aufwiegen), umacîlama 611 (Sattelknopf?), magasadâna 620 (Augendecke, beim Pferde), girdaphilphila 712 (Pfeffer), çaykalgar 856 (Schwertfeger), nekîkâra 894 (tugendhaft), purtaradduda 898 (unternehmend), sayagadakunamda oder sayasakakunamda 899 (Zweifel hegend), viniyâja 939 (bescheiden), veadava 942 (unverschämt), vadaakla und nekaakla 963. 964 (von schlechter und guter Gesinnung), vadakaula 971 (knauserrig), purahausala 946 (gläubig, vertrauensvoll), vadsakhun 949 (schlechtredend), pursakhun 950 (redselig), vayaddaha 994 (ungetrennt), ham-rava 1018 (überallhin gehend), girdakarda 1027 (bekleidet).

Es bleibt denn aber überhaupt noch eine ganze Zahl von un-

sicheren, resp. mir wenigstens annoch dunklen Wörtern übrig. So lâbha(!)² (HTG), vaivaphâ 378, vuyavoya 471, mîyân 548, vâjî 587 (samarthane), kacikâpujî 615, tuhrisa 618, yaṃgalâgu 892, sayagadakunaṃda 899, ard 1059; — vgl. noch G 95. 181 (p. 78. 79).

Der größte Theil hiervon ist wohl auf Rechnung der incorrecten Überlieferung zu setzen, besonders bei den Wörtern (resp. Versen), wo ich nur auf E beschränkt war. Speciell zu betonen ist hierbei die groſse Vieldeutigkeit der einzelnen Buchstaben, welche dem richtigen Erkennen der persischen Wörter in der Seitens des Autors gewählten, und Seitens der Schreiber noch vielfach umgemodelten, Devanâgarî-Transscription oft groſse Schwierigkeiten bereitet. So steht vor Allem:

j nicht nur für ج, sondern auch für د (z. B. 506. 1002–3. 1036), ذ (z. B. 115), ز (oft), ژ (z. B. 264. 718. 759), ص (oft), ظ (oft), ع (offenbar durch das Medium von y, z. B. 445 HT. 853 H), und ي.

Im Übrigen steht:

k für ک (660), گ, گ (z. B. 647. 1034), ق

kh für ح (z. B. 608), خ, خو (24. 192 E), ش (z. B. 439 EG)

g für غ (oft, z. B. 173), گ, ک (z. B. 265 E. 467. 334 G 705)

t für ت, د (z. B. 97. 446. 534), ط

d für د (z. B. 975 E. 1023), د

p für پ, ف (z. B. 72 u. 73 G. 329 E. 598) [und oft irrig für ي]

bh für ب (z. B. 603 E)

m für n (vor Labialen, z. B. 603), m

y für چ (z. B. 22 E), ز (z. B. 455. 565 E. 857 E), ع (z. B. 33. 445 G. 516 G. 682. 875 H), ي [und mehrfach irrig für پ]

v für ب, به (so 696) و (z. B. 517), و

ç für چ (1038 E), س (z. B. 70. 710. 727. 850), ش, ص (z. B. 856)

sh für خ (z. B. 439 EG. 608 E), س (z. B. 32 E), ش

s für ث (z. B. 137), س, ش (z. B. 64. 966. 1043 E), ص

h für ح, ع (z. B. 183. 928), ه.

Aber auch sonst nimmt sich der Autor (und über ihn hinaus noch die Schreiber!) bei der Transscription der persischen Wörter groſse Freiheiten. Daſs er am Ende der Wörter metri caussa *i* und *a* anfügt, sagt er selbst am Schluss (v. 257), aber wir finden auch im Innern ein *u* (çavujî 710 E, dâçuda 1023), eingefügt. Über die wechselnde Behandlung des finalen *z*, *z*

s. das zu v. 257 Bemerkte. Finales *n* wird theils zu *m*, theils gar nicht beachtet¹⁾, s. *arjâ* 803 E, *girâ* 804 E, *jâpharâ* 438, *junû* 389, *pistâ* 771, *mijagâ* 759, *hamajavâ* 571. Finale Consonanten fehlen resp. auch sonst noeh, so *;* in *peçavâ* 1051 E, *ح* in *tasvî* 411. Abfall des Anlauts dagegen liegt vor in *lâbha*(?) 2 HTG, *lâyçî* 450. Inlautender Nasal fehlt in *sophâ* (vermuthlich für *somphâ*?) سونف 465, ist dagegen zugefügt in *pâyamândâra* 669. Vocallängen erscheinen vielfach kurz, so bei: *âmila* 519 E, *girimdaha* 945, *câdarî* 424 E, *cirkîna* 220 E. 981, *jamvûra* 334 E, *jahrâlûda* 651 E, *phîroja* 830 E, *mukûtaba* 923 E, *mûlânâ* 905, *çipûsa* (resp. *sampûsa*) 728, *saṃgînaṃ* 170 E, *hâvanam* 891 E. Umgekehrt finden sich auch Verlängerungen, so *alâman nûra* 2 E, *îmâma* 1053 (îm° 494). Die Variation der Mss. zeigt hierbei, daß die Schuld wohl eben weniger den Autor, als die Schreiber trifft. Dasselbe gilt von der Seitens des Autors, der indischen Aussprache gemäß, noch theilweise festgehaltenen Scheidung zwischen *i* und *e*, resp. *û* (*u*) und *o* (Beide neben einander in 132. 133!), die dem modernen Persischen fehlt, und in Bezug auf welche die Mss. stetig variiren.

Ohne die beim ersten Anlauf von Freund Pertsch in Gotha (= P) und von Dr. Christian Seybold (= S), z. Z. in Rio Janeiro, sowie im weitem Verlaufe speciell von Th. Nöldeke und R. Hörnle geleistete Hülfe, für die ich hiermit meinen wärmsten Dank abstatte, würde mir gar manches persische Wort in seiner vorliegenden indischen Verhüllung unklar geblieben sein!

Aber auch bei den Sanskritwörtern liegt noch manche Unklarheit vor. Und zwar handelt es sich dabei sowohl um bisher unbelegte Bedeutungen bereits bekannter Wörter, als auch um bisher unbekannte Wörter selbst, letztere zum Theil wohl aus den indischen Volksidiomen stammend. Hierher gehören: *dîpâlâya* 18, *lagna* 55, (= *burj*), *kaṃcula* 198 (Regenwurm, cf. *kimculika*), *çaivala* 218 (*jungle*), **guphâ* 295 (*courtyard*), *lohavenî* 309 (*chain*), *lohakumçî* 311 (*Schlüssel*), **koṃṭâ* 312 (*veil*), *pâ-rohana*(?) 313 (*Sattel*), *kaṇḍû* 385 (*Plur., juckende Wunden?*), *rasaka* *ibid.* (*feuchte Wunden?*), *sadhâtu* 417 (*mit Gold durchwirkt*), **Cînajâta* 442, *patraka* 468, *palâçaka* 472, *ûrṇâdhya* 476 (*Filz*), *rallaka* 477 (*scarlet*

¹⁾ umgekehrt werden in E innere Vocale vielfach (besonders in den ersten 80 vv.) nasalirt, resp. mit *ardhacandra* ∪ versehen, aufgeführt; doch geschieht dies eben nur in E.

cloth), *tûlikâ* 478 (outer garment), *antaracârin* 555 (intimate), **gaḍha* 566 (castle), *skandhakeça*(?) 604 Mähne, *jayanâdhâra* 606 (stuffing of a saddle), *tat-kâsaka* 607 (Gras dazu?), *pâdâdhâra* 610 (stirrup), *meṭhikâ* 611 (Sattelknopf?), **pedâraka* 614 (Strick), *sûtrapada*(^o *paṭa*?) 616 (Peitsche), *jayanâṃvara* 617 (ornamental covering of a saddle), *açvâṃvara* 618 (Pferdedecke), *skandhâṃvara* 619 (Schulterdecke), *netrâvaranaṣûtra* 620 (Maschennetz für die Augen), **çilya*(?) 622 (Bürste), *kîla* 624 (lederne Schiene), *maithuna* 641 (ausschweifend?), *âpannâça* 644 (befriedigt), *vâlapattra* 689 (grean corn), **pûvâ* 728 (Kuchen?), *câra* 740 (shepherd), *paçucâraka* 741 (desgl.), **kîlaka* 743 (Schafbock), *kaṇṭhapranâlaka* 581 (Halsröhre), *harita-maṇi* 830 (Türkis), *çrotomjana* 841 (Ohrensalbe), *sahṛidaya* (*suh*^o) 896 (beherzt), *dakshinîyaka* 901 (ehrenwerth, brav). — Über die besondere Verwendung der Wörter: *Mudgala* 543. 545 und: *Yavana* 546. 548, s. das bereits oben p. 15. 18 Bemerkte; *jayana* زین, *namada* نمد, *mîra* میر, *ni-mâja* نماز werden bei 544. 606. 617 als Sanskritwörter verwendet!

Von persischen Wörterbüchern habe ich speciell das von Francis Johnson (Lond. 1852) benutzt, weil es zugleich das Arabische umfaßt, mir daher weit mehr Aushülfe bot, als das von Joh. Vullers (Bonn 1855—64), bei welchem die persischen Wörter arabischer Herkunft möglichst wenig berücksichtigt sind; für das Hindustânî habe ich mich an John Shakespear (London 1849), für das Mahrâṭhî an Molesworth (London 1857) gehalten.

Bei der Übersetzung habe ich in allen den Fällen, wo die Bedeutung des Sanskrit-Wortes sich mit der des persischen Wortes deckt, dieselbe deutsch gegeben. Da wo das persische Wort eine leichte Schattirung der Bedeutung dem Sanskrit-Worte gegenüber zeigt, habe ich die Bedeutung des ersteren und zwar meist auf englisch, nach Johnson eben und Shakespear, nur selten lateinisch, nach Vullers, gegeben. Endlich, wo erhebliche Differenz stattfindet, habe ich entweder die Bedeutung beider Wörter, resp. deutsch und englisch, angeführt, oder, wenn nöthig, die Einzelheiten besonders erörtert. — Bei der Text-Aufführung habe ich mich an E, als dem vollständigsten Text, gehalten; in Bezug auf den Wortlaut jedoch bin ich, wegen der vielfachen Corruptheit von E, häufig genöthigt gewesen, die darin vorliegenden Lesarten durch die von HTG zu ersetzen.

Ehe ich nunmehr zur Aufführung des Textes schreite, halte ich es für geboten, die in HTG (s. ob. p. 17. 18) vorliegenden Einleitungsverse, zum Lobe Akbar's des Großen, der darin geradezu als eine Incarnation Vishṇu's verherrlicht wird, vor auszuschicken. Ihr Fehlen in E kann darauf beruhen, daß der Herausgeber von E sie in seiner Handschrift, die ja doch auch anderweit eine selbständige Stellung einnimmt, nicht vorfand, oder aber darauf, daß er sie, da Kaiser Akbar's heilige Macht längst verschollen, für überflüssig hielt und daher wegließ. Letzteres wäre denn freilich eine arge Willkür. Die Verse lauten:

çrîsûryâya¹⁾ namo vidhâya vidhivat samdhâya cittam ravau
divyânâm iva Pârasîkavacasâm kurve prakâçam navam |
samrâṭ-çâha-Jalâladîndra²⁾sadasi prâjnapramodapradam
vâhyadhvântam ivâ 'pahantu jagatâm³⁾ pûshâ⁴⁾ 'ṁtarastham tamah⁵⁾
|| (1)

yad brahma vedena vikârahînam pratîyate⁶⁾ sma prakṛiteḥ parastât |
tad esha go-brâhmaṇapâlanârtham mahîmahendro 'kavarah prajâ-
taḥ || (2)

yad adya nâmâ 'khilaçâstrasâgare smṛitîtiḥsâdishu sâdhu viçrutam |
gatam trilokîshu cirasthitim tatas tadâkhyayâ⁷⁾ tantram idam vitanya-
te || (3)

yad gopâlasutena Kṛishṇavibhunâ gâvas tathâ pâlitâ
Râmair bhûsuradaivatair dvijavarâs trâtâ, na citram ca tat |
goviprâbhibhavapriye Yavanaje vañçe 'vatîrṇo vibhur
goviprân pratipâlayaty Akavaro vishṇur vicitram mahat || (4)
kiyatâm Pârasîkânâm vacasâm samgraho mayâ |
vidhîyate svabodhârtham saṁskṛitârthâvavodhanaiḥ⁸⁾ || (5)

¹⁾ auch hier beginnt der Autor, als Çâkadvîpîya br. (s. p. 17), mit der Sonne!

²⁾ volksetymologisch, für °dîna (Beiname Akbar's). ³⁾ so T, paṭhatâm G, fehlt(!) H.

⁴⁾ so TG, pûrushâ H; pûshan bedeutet hier die Sonne; wie diese das äußere Dunkel [vertreibt], so soll [der neue prakâça] das innere Dunkel vertreiben; pûshâ müßte ja freilich von Rechts wegen vor apahantu stehen! die Umstellung ist metri causa erfolgt. ⁵⁾ so TG, namah H. ⁶⁾ so HG, pragîyate T. ⁷⁾ so HG, tadâkhyâyâ T.

⁸⁾ so HT, °târthâvivodhanaiḥ G; ein Plural, also Mehrere hierbei mitbetheiligt!? mit deren Hülfe (freilich für eine einfachen Instrumental etwas viel!) der Vf. sein Werk verfaßte?

§ 1 (bis v. 14^a) svargavarga.

çrîsûrya¹) ukta âphtâvo 1, 'lâmannûro²) 2 'pi kathyate ।

naiyara³) âjamaç 3 câ 'pi, tabako 4 bhuvaneshu ca ॥ 1 ॥

1 Sonne, آفتاب; — 2 desgl., عَلمُ النور Lichtflagge; — 3 desgl., نير اعظم das grössere Licht; cf. (S) نير اصغر das kleinere Licht, der Mond, تيرين Sonne und Mond; — 4 Welt, طبقة story of a house, vault of heaven; von den sieben Schichten des Himmels.

ilâhî⁴) 5 syâc ca nûrânî⁵) 6 devatâyâm, athâ 'sure ।

ivlîsaḥ 7, syâc ca çaitânah⁶) 8, khudâyah⁷) 9 parameçvare ॥ 2 ॥

5 Gottheit, إله divine; — 6 desgl., نورانى serenity, brightness; zur Bedeutung: Gottheit vgl. نور light als: an epithet of god; — 7 Dämon, ابليس; — 8 desgl., شيطان; — 9 Gott, خدای.

pâtçâhî¹⁰ ca⁸) vibhûtau syât, sâhivî¹¹ sâ nigadyate ।

âyhayâtas⁹) 12 tu pîyûshe, tûvâ 13 kalpatarau bhavet ॥ 3 ॥

10 Herrschaft, پادشاهی; — 11 desgl., صاحبی; — 12 Unsterblichkeits-trank; آب حیات water of life, immortality; — 13 Wunschbaum, طوبی name of a tree in paradise.

apsarahsu parî 14 jneyâ, vimâne arça¹⁰) 15 îritah ।

daçâyam tu phatîlah¹¹) 16 syâc, cirâgo¹²) 17 dîpa ucyate ॥ 4 ॥

14 Fee, پری; — 15 Götterwagen, عرش throne, chair of state; — 16 Docht, فتیل; — 17 Lampe, چراغ.

dîpâlâye¹³) tu tâkah 18 syâc, chûle darda¹⁴) 19 itî 'ritah ।

âtaças 20 tu bhaved vahnau, çvâlâ¹⁵) 21 tasya çikhâ bhavet¹⁶) ॥ 5 ॥

¹) sûrye E. ²) so E; âphtâvas sasmil lâbho G, âphtâvas tasmiṇ lâbho HT; unklar! ob lâmo, resp. dies irrig Abkürzung aus: 'lâmannûro? ³) naipara E, naiyare HTG. ⁴) so E, yelî G, âlâi T, açvî H. ⁵) so HT, nûrânî G, nûrâi E. ⁶) so (aber çaitâne) E, bhavetâṃ deva-saitâno G, ivliço(°so T) deva-çaitânau(°no T) HT; also deva دیو als fernerer Wort für asura anzusetzen! was aber freilich doch als etwas gar zu unindisch erscheint, und bei dem sonst doch vielmehr brahmanischen Charakter der in HTG vorliegenden Recension entschieden befremdet (s. p. 17 n. 1). ⁷) khuḍâyah E. ⁸) so E, pâdaçâhî H, vâdaç° T, pâtiç° G. ⁹) so H, âva EG, ahvapâtas T. ¹⁰) der Deutlichkeit halber ohne saṃdhi; so noch oft; G hat yarça. ¹¹) phaṭîla E, phaṭîlaha G; in HT fehlt dies Hemistich und das folgende. ¹²) so E, cirako G. ¹³) so E, dîpolaye G. ¹⁴) dṛirda E; syâd dhûme dada (lies: dûda, دود) G. ¹⁵) so E, çvâla H^m, çvâlaha G, çolah H, golah T. ¹⁶) so E, çikhâsu ca HTG.

18 dipâlaya liegt nicht vor, cf. dipâlî eine Reihe von Lampen, und dipavriksha Lampenständer. Ganz unsicher ist mir das persische Wort; zunächst liegt: طاق تاغ تاغ a kind of tree, a certain tree fit only for fuel, a tree a fire of which will burn for a long time, for seven days, was aber doch gar nicht recht paßt! an تاج „Krone, Diadem“, hier etwa im Sinne von „Kronleuchter“, ist wohl auch kaum zu denken?; — 19 Schmerz درد pain, ache; resp. bei der wohl besseren Lesart von G: Rauch دود; — 20 Feuer, آتش; — 21 hind. ज्वाला flame, aus dem Sanskrit; die Lesart von HT ist wohl شعله shulah, light, splendour, lustre.

yavraîlo¹⁾ 22 Yame prokto, vâte vâda 23 itî "ritah |

râkshase tv âdamîkhârah²⁾ 24 çighre jûda³⁾ 25 iti smṛitah || 6 ||

22 Todesgott, جبرائیل; der Engel Gabriel, anstatt اسرافیل; — 23 Wind, باد; — 24 Dämon, آدمی خوار, Menschenfresser; — 25 schnell, زود.

samaye tu jamânah⁴⁾ 26 syât, satate⁵⁾ tu hameçahah⁶⁾ 27 |

râtrau çava 28 iti khyâto, divase roja 29 ishyate || 7 ||

26 Zeit, زمان; — 27 همیشه always, continually; — 28 Nacht, شب; — 29 Tag, روز.

suvahas⁷⁾ 30 tu prabhâte syât, sâyaṃ çâma 31 iti smṛitah |

pâsas⁸⁾ 32 tu prahare prokto muhūrte sâyataṃ 33 bhavet || 8 ||

30 Morgen, صبح; — 31 Abend, شام; — 32 پاس a watch of the day or night; — 33 Stunde, ساعت.

mâhas 34 tu mâsamâtre syât, ritumâtre phasal⁹⁾ 35 bhavet |

çîtakâle jamiçtâno¹⁰⁾ 36, vahârah 37 surabhau bhavet || 9 ||

34 Monat, ماه; — 35 Jahreszeit, فصل; — 36 Winter, زمستان; — 37 Frühling, بهار.

tâvistânas 38 tû 'shṇakâle¹¹⁾ varsâtam¹²⁾ 39 jaladâgame |

gujaçta¹³⁾ 40 syât atîte 'rthe câ, "yamdaḥ 41 syât bhavishyati || 10 ||

38 Sommer, تابستان; — 39 Regenzeit, برسات the rainy season (in India), resp. aus dem Sanskrit (Shakespeare); — 40 Vergangenheit, گذشته; — 41 Zukunft, آینده.

¹⁾ so E, ijarâislo G, ajrâilo H, ajâjilo T. ²⁾ khârah E. ³⁾ jûda E, yyuda G. ⁴⁾ ja-mânah E, °nah H, naha GT. ⁵⁾ so GT, samtate EH. ⁶⁾ so HT, °sahah G, çaha E. ⁷⁾ suvahas G. ⁸⁾ so HG, pâças T, pâshas E. ⁹⁾ so HT, phasilam G, phasalam E. ¹⁰⁾ ja-mi° E, yamist° T, yî° G. ¹¹⁾ so E, tûshma° HGT. ¹²⁾ varsâtir H. ¹³⁾ gujaçta E, gudasta G.

hâlah¹⁾ 42 syâd vartamâne 'rthe, maujûdah 43 siddhavastuni ।

sumaste tu tamâmah 44 syâd, ârambhe tu çurû²⁾ 45 smṛitah ॥ 11 ॥

42 Gegenwärtiges, حال; — 43 موجود present, existing, standing before; ready at hand; — 44 vollständig, تمام; — 45 Beginn, شروع.

sukûnat³⁾ 46 syât sthire, cale harakataṃ 47 prakîrtitaṃ⁴⁾ ।

çîte saramâ⁵⁾ 48 bhaved, garamâ⁵⁾ 49 tû 'shṇamâtre⁶⁾ prakîrtitâ ॥ 12 ॥

46 fest; سُكونة dwelling, residence; — 47 beweglich, حركة; — 48 kalt, سرما; — 49 warm گرما.

vârîdanam 50 varshaṇe syât, tumdah 51 syâd vegavaty api ।

iti svargavargah ॥

50 Regen, باریدن; — 51 eilig, تند.

§ 2 (bis v. 21^a) digvargah.

âsmânam⁷⁾ 52 vyomani proktaṃ, diçâsu tarapho 53 bhavet⁸⁾ ॥ 13 ॥

maṇḍale dâyarah⁹⁾ 54 prokto, vurjam 55 lagneshu¹⁰⁾ kathyate ।

vâram¹¹⁾ 56 vṛiṣṭau, durdinâdau havâ 57 syât Pârasîmate ॥ 14 ॥

52 Luftraum, اسمان; — 53 Himmelsgegend, طرف; — 54 Kreis, دائرة; — 55 lagnaṃ Aufgangspunct der Sonne resp. Planeten; برج¹²⁾ a sign of the zodiac (s. T); — 56 Regen, بار; — 57 schlechtes Wetter, هوا air, wind, gentle gale.

saudâminyâṃ varak¹³⁾ 58 proktaṃ, gum 59 syâd aṃtardhivâcakah ।

mâhaç¹⁴⁾ 60 camdre, kalâyâṃ tu hilâlah 61 parikîrtitah ॥ 15 ॥

58 Blitz, برق; — 59 گم lost, absent, invisible; — 60 Mond, ماه; — 61 هلال the moon on the wane.

pârcah¹⁵⁾ 62 khamḍe, camdrikâyâṃ mahatâva 63 itî 'ritah¹⁶⁾ ।

kalamke tâsa 64 ity ukto, bhâsu husnam 65 prakîrtitaṃ ॥ 16 ॥

¹⁾ so H, hâlaha GT, hâla EH. ²⁾ so E, °bhe çarûa T, çurûa H, suruha G.

³⁾ sukûnah HGT, sakûnat E. ⁴⁾ so T, pari° EH, pâni° G. ⁵⁾ zweisilbig, m. c.

⁶⁾ tûshma° HGT. ⁷⁾ so E; âçm° HT, asm° G. ⁸⁾ so EHT, sipehara, samâ

tathâ G; s. سماء سماوات the heavens, und السماء heaven, sky; G läßt nämlich hier noch fünf Hemistich, mit den Namen von O. S. N. W. etc., folgen, die dann mit diçâsu tarapho bhavet schließen. ⁹⁾ so TH, °râ E, dâraha G. ¹⁰⁾ so EHG, râçishu T.

¹¹⁾ vâram EH, vâra H sec. m., dhârâṃ G, vâgaṃ T. ¹²⁾ πουργος. ¹³⁾ varaka° E.

¹⁴⁾ mâç E. ¹⁵⁾ so HT, parca E, yâccai G. ¹⁶⁾ so HE, mâha° T; roçanî

mâhe 'ritah G, ماهی und روشنی.

62 پارچه a piece; — 63 مهتاب moonlight; — 64 Fleck (im Monde),
تاش a freckle; — 65 Lichtstrahl; حسن beauty, elegance.

varpham 66 bhavet tushâre tu, yakham¹⁾ 67 syâd dhimasamhatau²⁾ |
kutuvass³⁾ 68 tu dhruve proktaḥ, sohelah⁴⁾ 69 kumbhasambhave || 17 ||

66 Schnee, برف; — 67 یخ, ice; — 68 Polarstern, قطب; — 69 Canopus سهیل.

râhau râçah 70, ketushu syâj janavaḥ 71, sûryaparvaṇi |

kusûphah⁵⁾ 72 syât, khusûphas⁶⁾ 73 tu camdraparvaṇi kathyate || 18 ||

70 Kopf des Drachen, راس; — 71 Schwanz desselben, ذنب; — 72 کسوف
an eclipse; — 73 خسوف desgl.

hâlah⁷⁾ 74 syât paridhau camdrasûryayoh Pârasîmate |

târâsu syâc ca sitârâ⁸⁾ 75, muçtarî 76 ca vṛihaspatau || 19 ||

74 halo round the moon; — 75 Stern, ستاره; — 76 Jupiter, مشتری.

çukre tu joharâ¹⁰⁾ 77 prokto johalâ¹¹⁾ 78 ca çanaiccare |

mirîkho 79 maṅgale prokto, vudhe 'pi ca atâridaḥ¹²⁾ 80 || 20 ||

77 Venus, زهرة; — 78 Saturn, زحل; — 79 Mars, مریخ; — 80 Mercur
عطارد.

saptarshishu syâd dhapht¹³⁾ 81 nâma, vihiçtah 82 svarga ucyate |

ushṇe garam 83, sarda¹⁴⁾ 84 çîte, koshṇe çîragaram 85 smṛitam || 21 ||

81 (hفت اورنگ) (nämlich هفت) the gread bear; — 82 بهشت, paradise; —
83 (49) warm, گرم; — 84 kalt, سرد; — 85 lauwarm, شیرگرم.

surâvo¹⁵⁾ 86 mṛigatrishṇâyâṁ, tikshṇe tejah¹⁶⁾ 87 prakîrtitah |

iti digvargah ||

86 Luftspiegelung سراب; — 87 scharf, تیز.

§ 3 (bis v. 25^a) kâlavargah.

samvatsare tu sâlah 88 syât, pralaye syât kayâmataḥ¹⁷⁾ 89 || 22 ||

88 Jahr, سال; — 89 Weltuntergang, قيامة the resurrection, last day.

¹⁾ jasm H. ²⁾ so HG, samtatau ET. ³⁾ kutuvass E. ⁴⁾ so E, so-
hayal HT, sohayalaha syât G. ⁵⁾ so H, °pah T, kûsûphah G, kashûphah E. ⁶⁾ susû-
phas T, khasûphas H, shasupas G, khashûphas E. ⁷⁾ so H, hâlaha GT, hâlai H sec. m.,
hâlâh E. ⁸⁾ so E, sîta râ G, °ro T, °rah H. ⁹⁾ αλως. ¹⁰⁾ yo° G, °rah GHT,
joharâ E. ¹¹⁾ yo° G, °laç GHT, johalâ E. ¹²⁾ yatâ° G. ¹³⁾ syâdupa° E, syât
hapta° G, syâd dhaphta T, syât haphta H; einsilbig m. c. ¹⁴⁾ so E, sarad H, çarada G,
çaraï T. ¹⁵⁾ su° EG, sū° H, çā° T. ¹⁶⁾ tejaḥ E. ¹⁷⁾ °tiḥ H, °mitah G, ka-yâ° E.

pâpe gunâha 90 ity uktaḥ, savâvaḥ 91 punya ucyate ।

ânamde khuṣahâlî 92 syâd, aṣlam¹⁾ 93 kâraṇa îritam ॥ 23 ॥

90 خوش گناه sin crime vice; — 91 صواب rectitude; — 92 Wonne, خوش حال a pleasant condition; — 93 اصل cause.

jîvâtmani tu jânaḥ 94 syâj, janmani syât tavalludaḥ 95 ।

jâṃdâraḥ²⁾ 96 prâṇini prokto, jâtau jâta³⁾ 97 itî "ritah ॥ 24 ॥

94 جان soul, vital spirit; — 95 تولد Geburt; — 96 lebendes Wesen, جاندار; — 97 زاده offspring.

dilam 98 tu mânase proktaṃ, judâi⁴⁾ 99 prithagâtmatâ ।

kâlavarga(h) ॥

98 دل heart, mind, soul; — 99 Individualität; جدائی separation.

§ 4 (bis v. 46^b) nâṭya(!)vargah.

khiradas⁵⁾ 100 tu bhaved vuddhau, samkalpe tu najar⁶⁾ bhavet ॥ 25 ॥

100 خرد understanding, intellect; — 101 نظر looking at, attending to. tarke kayâsaḥ⁷⁾ 102, samdehe jana⁸⁾ 103 ity abhidhîyate ।

yakînam⁹⁾ 104 niçcaye proktaṃ, hallam 105 siddhâṃta ucyate ॥ 26 ॥

102 قياس reasoning, logic; — 103 Zweifel, ظن; — 104 یقین certainty, assurance; — 105 حل solution.

aṃgîkâre kavûlam 106 syâd, vijnâne hunaram 107 bhavet ।

jnâne ca aklakullah¹⁰⁾ 108 syât, phalâho¹¹⁾ 109 muktivâcakah ॥ 27 ॥

106 قبول approbation; — 107 هنر skill, science, knowledge; — 108 عقل کل natural genius, instinct; — 109 فلاح escape, deliverance.

ajnâne syât tu nâdânî 110, dânâyî 111 tadviparyaye ।

rûpe syât sûrataḥ 112, çavdeshv âvâjah 113 parikîrtitaḥ ॥ 28 ॥

110 Unwissenheit, نادانی; — 111 Weisheit, دانائی; — 112 صورة form, figure; — 113 آواز sound.

gamdhe vûyo¹²⁾ 114, lajjatiḥ¹³⁾ 115 syâd rase, sparçe tu lâmasaḥ¹⁴⁾ 116 ।

jumukhtas¹⁵⁾ 117 tu kashâye syât, shîrî¹⁶⁾ 118 tu madhure mataḥ ॥ 29 ॥

¹⁾ so EH, açlam T, açma G.

²⁾ so GHT, jodâraḥ E.

³⁾ jâta E.

⁴⁾ yudâyî G.

⁵⁾ khi-ra° E, kharo° T.

⁶⁾ najar T, °jara H, °ja-ra E; °lpe naja

ishyate G.

⁷⁾ ka-yâsaḥ E, kayâso H, kyâso 'tha T, keyâso 'tha G.

⁸⁾ ja-na E,

yagda GT, tarka (!) H.

⁹⁾ yekî° G, yakî-naṃ E.

¹⁰⁾ s. HT, akala E, yalka G.

¹¹⁾ °ho HT, °hî E, °so G.

¹²⁾ so HT, voyo EG.

¹³⁾ lajja-tiḥ E.

¹⁴⁾ so H, °saha

ET, °çaḥ G.

¹⁵⁾ so H, yu° G, ju-mu° E.

¹⁶⁾ so E, çirî G, çirî HT.

- 114 Geruch, بوی; — 115 Geschmack, لذة; — 116 Gefühl, لامسه; —
 117 مُخْتٌ astringent; — 118 süß, شیرین.
 namaḱ¹⁾ 119 syâl lavane, tejaḥ 120 kaṭau, tikte tathâ talakh 121 |
 amle turçaṃ 122, miçrite syâd âmekhtaḥ²⁾ 123 Pârasîmate || 30 ||
 119 Salz, نمک; — 120 scharf, تیز; — 121 bitter, تلخ; — 122 sauer,
 ترش; — 123 gemischt, آمیخته.
 durgamḍhe vadavûî³⁾ 124 syât, sapedaḥ⁴⁾ 125 çvetavarṇake |
 syâhas⁵⁾ 126 tu çyâmavarṇe syât, pîte jarda⁶⁾ 127 itî "ritah || 31⁷⁾ ||
 124 übelriechend, بدبوی; — 125 weiß, سپید; — 126 dunkelfarbig, سیاه;
 — 127 gelb, زرد.
 savjaṃ⁸⁾ 128 bhaved dharidvarṇe, rakte surkhaḥ 129 prakîrtitaṃ |
 khavarah⁹⁾ 130 kimvadamtyâm syâd, vacane sakhunam 131 bhavet ||
 sokhataç 132 ca bhaved bhasma sukhataç 133 ca nigadyate || 32¹⁰⁾ ||
 128 grün, سبز; — 129 roth, سرخ; — 130 Gerücht, خبر; — 131 Rede,
 سخن; — 132. 133 Asche, سوخته, sowohl sôḡta, als sùḡta.
 talavam 134 tu tathâ "hvâne, nâmnî syâd isma 135 nâma 136 ca |
 vivâde bahasaḥ 137 proktaḥ, çapathe kasamo¹¹⁾ 138 bhavet || 33 ||
 134 Anruf, طلب begging, requesting; — 135 Name, اسم; — 136 desgl.,
 نام; — 137 Streit, بحث; — 138 Schwur, قسم.
 purasîdanam¹²⁾ 139 bhavet prîṣṭe, pâsukhas¹³⁾ 140 tû 'ttare bhavet |
 siphatas¹⁴⁾ tu stave prokto, nekṇâmî¹⁵⁾ 142 yaçasi smṛitaḥ || 34 ||
 139 Frage, پرسیدن; — 140 Antwort, پاسخ; — 141 Lob, صفة de-
 scription, epithet; — 142 Ruhm, نیکنامی.
 pratâpe tu çikohaḥ¹⁶⁾ 143 syân, nimḍâyâm gîvatir 144 bhavet |
 yâvahaḥ¹⁷⁾ 145 syât pralâpe 'rthe, satye râstam 146 itî "ritah¹⁸⁾ || 35 ||
 143 شکوه majesty, dignity; — 144 Tadel, غيبة; — 145 Geschwätz,

¹⁾ so HT, °ka EG. ²⁾ °khtaḥ E. ³⁾ so T, vûyî H pr. m.; °voyî H sec. m.,
 voi E, voyaḥ G. ⁴⁾ so EG, saphe° TH. ⁵⁾ çyâ° G. ⁶⁾ so H, yarda G,
 jaṃda T, jaṇrdda E, ⁷⁾ Zahl fehlt E. ⁸⁾ so H, sajvaṃ E, savujaṃ G, savraṃ T.
⁹⁾ khaṇvarah E. ¹⁰⁾ hier sind drei Hemistiche als ein çloka gezählt; das dritte fehlt
 resp. in HT, steht nur in EG. ¹¹⁾ so T, kaṇs° E, kaçavo G, kaçamo H. ¹²⁾ vier-
 silbig, m. c. ¹³⁾ so HGT, pâsakhas E. ¹⁴⁾ so E; setâyisah G, sitâyîça H,
 çitâpiça T; ستایش praise (bessere Lesart!). ¹⁵⁾ so T, neka° EGH. ¹⁶⁾ so E,
 çukohaḥ H, sukûdah T, jalâlah G, جمال majesty, dignity. ¹⁷⁾ so T, yovahaḥ H,
 javaha E, iyâvaḥ G. ¹⁸⁾ so E, râçtaḥ samîritaḥ T, râstam samî° H, râsti sa° G.

Gerede; ياب (ياوه) vain, futile, frivolous, يافه a foolish speech; — 146 Wahrheit, راست.

mithyârthe tu durogaḥ¹⁾ 147 syâd, gaugâ 148 kolâhale bhavet ।

nakkâraḥ²⁾ 149 patahe, bheryâṃ naphîraḥ 150 parikîrtitaḥ ॥ 36 ॥

147 دروغ a lie, falsehood; — 148 غوغاء quarrel, uproar; — 149 نقاره a kettledrum; — 150 نفير a fife, flute.

rakṣaṃ³⁾ 151 nṛityeshu, rakkâso 152 nartake parikîrtitaḥ ।

mehara 153 syât karunâyâṃ, khamda 154 hâse prakîrtitaḥ ॥ 37 ॥

151 Tanz, رقص; — 152 Tänzer, رقص; — 153 Zärtlichkeit, مهر; — 154 Lachen, خند.

tavassumam 155 smite proktaṃ, vîbhatse jiçta⁴⁾ 156 ucyate ।

âçcarye tu ajay 157, vîmam 158 bhayânaka iti smṛitaṃ ॥ 38 ॥

155 Lächeln, تبسم; — 156 زشت hideous, ugly; — 157 wundersam, عجب; — 158 furchtbar, بیم.

ahamkâre khudî 159, mâne nâjas 160, trâse taraṣṣ⁵⁾ matam ।

âdare syâc ca tâjîmo 162, vetâjîmî 163 tv anâdare ॥ 39 ॥

159 خودی selfishness; — 160 Stolz, ناز; — 161 Schrecken, ترس; — 162 تعظيم reverence, respect; — 163 Nichtachtung, بی تعظيم.

kshamâyâṃ varadâstaṃ⁶⁾ 164 syâl, lajjâyâṃ ca hayâ⁷⁾ 165 çaram 166 ।

hasadaṃ⁸⁾ 167 syâd asûyâyâṃ, vaire syâd duçmanî 168 'ti ca ॥ 40 ॥

164 Geduld, Ertragen, برداشت; — 165 Scham, حياء; — 166 desgl., شرم; — 167 Mißgunst, حسد; — 168 Feindschaft, دشمنی.

suvukam⁹⁾ 169 tu laghau jneyam, samgiṇam¹⁰⁾ 170 tu gurau bhavet ।

vârîkam 171 tu bhavet sùkshme, tale taha¹¹⁾ 172 itî "ritaṃ ॥ 41 ॥

169 leicht, سبک; — 170 schwer, سنگین; — 171 fein, باریک; — 172 ته, the bottom, deep.

gamah 173 çoke, phasosas 174 tu paçcâtâpe¹²⁾, gajay 175 rushi ।

çile tv asâlatiḥ¹³⁾ 176 proktâ, vedilî 177 cittavibhrame ॥ 42 ॥

173 Kummer, غم; — 174 Reue, فسوس; — 175 Zorn, غضب angry; — 176 اصاله firmness, constancy; — 177 Verstörtheit, بیدلی heartlessness; cowardice; بیدل auch: dejected, sad.

¹⁾ so HT, daro° EG. ²⁾ so H, nakkâraha T, °re G, nakkâraḥ E. ³⁾ so HT, °ksa E; der ganze Vers fehlt in G, das zweite Hemistich in H. ⁴⁾ so TE, jiçtam H, yista G. ⁵⁾ so HT, °sa G, °sam E. ⁶⁾ °sta E. ⁷⁾ so E H sec. m., hiyâ G, hayâ T H pr. m. ⁸⁾ so T, °da GH, °d E. ⁹⁾ savukam T. ¹⁰⁾ so E, samgiṇam HG, sajnînam T. ¹¹⁾ so EHG, talaha îritaṃ T. ¹²⁾ phavâlâ (!) G. ¹³⁾ açâlatî G.

akhlâsas¹⁾ 178 tu bhavet snehe, garaja²⁾ 179 syân manorathe ।
amdeçâ³⁾ 180 syât tu cintâyâm, kârye⁴⁾ kâmaç ca khâhiçih⁵⁾ 181 ॥ 43 ॥
178 اخلاص affection; — 179 Wunsch, غرض; — 180 اندیشه considera-
tion, thought; — 181 خواهش, will, wish, inclination.

utsâhe tu bhavet çâdî⁶⁾ 182, utkamthâyâm tavajjuham⁷⁾ 183 ।
kapate makarah 184 proktaḥ, pramâde gâphilî 185 bhavet ॥ 44 ॥
182 شادی in pursuit of some aim or object; — 183 توجع grieving for; —
184 مکر plotting, deceiving; — 185 abstracte i-Bildung aus غافل imprudent,
careless.

kârmaneshu ca jâdû 186 syân mithunena kṛiteshu ca⁸⁾ ।
arakas 187 tu bhaved gharme, vâjî 188 syât kautukeshu ca ॥ 45 ॥
186 Zauberei; جادو (skr. u. zd. yâtu) juggling, conjuration, magic;
the eye of a mistress, und hierzu paßt mithunena kṛiteshu sowohl
wie die Lesart von G, also wohl: Liebeszauber; — 187 عرق heat; —
188 بازی play, sport.

jṛimbhâyâm khamayâjah⁹⁾ 189 syâd, rudite giriyaḥ¹⁰⁾ 190 bhavet ।
larjah¹¹⁾ 191 kampe ca, nidrâyâm khvâvaḥ¹²⁾ 192 syât Pârasîmate ॥ 46 ॥
nâṭya(!)vargah.
189 خمیازه yawning; — 190 Weinen, گریه; — 191 لرزه tremor; — 192
Schlaf خواب.

§ 5 (bis v. 49) narakavargah.

asphalah 193 syâc ca pâṭâle, sūrâkho¹³⁾ 194 vila ucyate ।
amdhakâre tu¹⁴⁾ târîkî 195, sarpe mâra 196 iti smṛitaḥ ॥ 47 ॥
193 Unterwelt, اسفل lower, lowest; — 194 Loch, سوراخ; — 195 Dun-
kelheit, تاریکی; — 196 Schlange, مار.
jaharas 197 tu vishe proktaḥ, kharâtîn 198 kamcule¹⁵⁾ smṛitaḥ ।
vyâlagrâhiṇi mârghîro 199, narake dojakham 200 bhavet ॥ 48 ॥
197 Gift, زهر; — 198 خراطین earthworms; für kamcula ist die Be-

¹⁾ °ças T, ekhalâsas E. ²⁾ so E, ârajû HT, ârayû G; آرزو desire, wish.
³⁾ so E, °çaha T, °çah H, °sas tu G. ⁴⁾ so E, kâme TG, kâmaḥ H. ⁵⁾ so EH, khvâ° T,
kâhisau G. ⁶⁾ so EH, sâdî GT. ⁷⁾ so H, tavajja° ETG. ⁸⁾ so E, (aber kârma°);
karmîneshu ca yâdî syât syât (!) striyâ yuṁsâ kṛite(shu) ca G; in HT fehlt das Hemi-
stich. ⁹⁾ so H, °jaha ET, °yâyah G. ¹⁰⁾ so H, °yaham T, °yaha EG. ¹¹⁾ so H
pr. m. T, larjaha E, larjah G. ¹²⁾ so G(shvâ°) HT, khvâvaḥ E. ¹³⁾ çû° T, sûlâsho G.
¹⁴⁾ so GHT, °reshu E. ¹⁵⁾ so E, kimcule H, kamcuke GT.

deutung: Regenwurm bisher unbekannt; — 199 مارگير snakeketcher; — 200 Hölle, دوزخ.

syâsatir¹⁾ 201 yâtanâyâm syân, nârakeshu ca dojakhî 202 ।

alamas 203 tu bhaved duhkhe, râhataḥ 204 sukha ucyate ॥ 49 ॥

narakavargah²⁾ ॥

201 سياسة punishment; — 202 Höllenwesen, دوزخى; — 203 ألم grief, affliction; — 204 Wohlbefinden, راحة quiet, repose.

§ 6 (bis v. 56) vârivargah.

dariyâ 205 syât samudreshu, shorah³⁾ 206 çavdâdicihnitaḥ⁴⁾ ।

âvah⁵⁾ 207 syâd apsu, maujas 208 tu taramge parikîrtitaḥ ॥ 50 ॥

205 See, دريا; — 206 شور cry, noise; — 207 Wasser, آب; — 208 Woge, موج. vimṇḍau syât katarah⁶⁾ 209, kûle kinârah 210 parikîrtitaḥ ।

aṃtarîpe jajîrah⁷⁾ 211 syât, kardame gila 212 ucyate ॥ 51 ॥

209 Tropfen, قطره; — 210 Ufer, کنار; — 211 Insel, جزيرة; — 212 Schlamm, گل clay, mud.

jâle dâma 213 iti khyâto, rajjau rasan⁸⁾ 214 prakîrtitaḥ ।

sadaphas 215 tu bhavet çuktau, çamkhâdau mohara⁹⁾ 216 smṛitaḥ ॥ 52 ॥

213 Netz, دام; — 214 Strick, رسن; — 215 Muschel, صدف; — 216 مهره a small shell or pearl used as a philtre by women.

palvale cakarah¹⁰⁾ 217 proko, jaṃgalaḥ¹¹⁾ 218 çaivale smṛitaḥ ।

naukâyâm tu bhavet kiçtî¹²⁾ 219, kalushe cirkînam¹³⁾ 220 bhavet ॥ 53 ॥

217 Lache, Pfuhl; چکر a bubble, froth; — 218 (244) جنگل, jungle; çaivala ist nur Name einer im Jungle wachsenden Wasserpflanze (Blyxa octoandra); — 219 Boot, کشتی; — 220 چرکین sordid.

gaṃbhîre 'mvuni garkâvo 221, matsye mâhî 222 prakîrtitaḥ ।

kachape kaçaphah¹⁴⁾ 223 proktaḥ, saṃgapuçto¹⁵⁾ 224 'pi kathyate ॥ 54 ॥

¹⁾ spâ° E, çâ° H, sâ° GT. ²⁾ so E, fehlt GHT. ³⁾ so E, çorah GHT.

⁴⁾ so E, cihnayo H, °hniat GT. ⁵⁾ so G, ây HG, ay T. ⁶⁾ so H, °raha E, °rah GT.

⁷⁾ jayîrah H, °rah G, jaçjîraha E, jâilaha T. ⁸⁾ so E, ressâ T, resmâ H, resmân G; ريسمان a rope. ⁹⁾ so E, °rah GT, °re H. ¹⁰⁾ so E, coḥkvarah T, cokk° H, cok

kârah G. ¹¹⁾ so E, jaṃgalaḥ GHT. ¹²⁾ so TH, kiçtî E, kestî G. ¹³⁾ so T,

°rkin H pr. m., °rkîn H sec. m., cirkinaṃ E. ¹⁴⁾ kaçphah E, kasaphah G, kaçapah H, kaçyapah T. ¹⁵⁾ °kto Alle; saṃgapuçto H, saṃgah puplo E, saṃgah pusro T,

lâgpustaç câ G.

221 غرقاب deep water; — 222 Fisch, مافى; — 223 Schildkröte, كشف; — 224 desgl., سنگ پشت (Stein-Rücken; als bahuvrîhi).

jallus tu 225 syâj¹⁾ jalaukâyâm gvaukas²⁾ 226 tu bheka ucyate ।

haujas 227 tu pushkarinyâm syât kûpe câhaḥ 228 prakîrtitaḥ ॥ 55 ॥

225 Blutegel, زلو, زلوک (aus dem Sanskrit? cf. Bötticher Arica p. 67. Hübschmann ZDMG 38, 424); — 226 Frosch, غوک; — 227 حوص a pond; — 228 چاه a well, pit.

vâpyâm tu vâulî 229 proktâ, parikhâyâm tu khamḍakah 230 ।

dariyâ³⁾ 231 jalâçayeshu syât, padme nîlopharam 232 bhavet ॥ 56 ॥

vârivargah ॥

229 باولى a large well, ist bei Skakesp. als hind. bezeichnet; — 230 خندق fossa circum munimentum; — 231 (205) دريا a sea, ocean; — 232 نیلوفر the water lily (Nebenform: نیلوفر und نیلویپ; aus: nîlotpala, Vullers; s. de Lagarde Ges. Abh. p. 11).

§ 7 (bis v. 124^a) brahmavargah.

uparyarthe bhaved vâlâ 233 'dho-'rthe pâyin⁴⁾ 234, tadamtare ।

miyânaḥ 235 syât, sthale jâyo 236, jamîn⁵⁾ 237 bhûmau prakîrtitaḥ ॥ 57 ॥

233 oben, بالا; — 234 unten, پائین; — 235 mitten, میان; — 236 جای a place; — 237 Erde, زمین.

nimne pastî 238, vilamḍ 239 ucce, hamvâras 240 tu same bhavet ।

kullah⁶⁾ 241 çriṅge girer, garṭe gâraḥ 242, koho 243 girau bhavet ॥ 58 ॥

238 tief, پستی, Tiefe; — 239 hoch, بلند; — 240 هموار plain; — 241 کله top, summit; — 242 Höhle, غار; — 243 Berg, کوه.

vane tu jamgalo 244, vṛikshe darakhtaḥ 245, pattrake varag 246 ।

pushpe gulam 247, phale mevâ 248-vârau 249, tukhmaṁ 250 tu vîjake ॥ 59 ॥

244 (218) Wald, جنگل; — 245 Baum, درخت; — 246 Laub, برگ; — 247 Blume, گل; — 248 Frucht, میوه; — 249 desgl., بار; — 250 Samen, تخم.

mûle vekhas 251 tu, çâkhâyâm çâkhaḥ 252 çriṅge paçor api ।

sâyâ 253 châyâ suvṛikshâder, vyâghre çeraḥ 254 prakîrtitaḥ ॥ 60 ॥

¹⁾ so P; jallulu syâj E, jalaḍu tu (ohne syaj) GHT. ²⁾ gvaukas E, bajako HT, vujako G; وزغ und وزک, a frog. ³⁾ zweisilbig! ⁴⁾ pâpîn E, pâpân T, pâyâna GH. ⁵⁾ jamînâṁ E, yamina G, jamî HT. ⁶⁾ kullaha E, kulâha T, kulâḥ H, kullah G.

251 Wurzel, بیخ; — 252 شاخ, a branch, a horn; — 253 Schatten, سایه; — 254 Tiger, شیر (in der Regel: Löwe, daneben jedoch auch: a tiger).

âhû 255 mṛige, gaje phîlo 256, dum 257 puche, paçma 258 romasu |

çaçake kharagoçaḥ 259 syâd gardabhesu kharo 260 bhavet || 61 ||

255 Gazelle, آهو; — 256 Elephant, فیل; — 257 Schwanz, دم; — 258 wool; camels or asses hair; — 259 Hase, خرگوش; — 260 Esel, خمر.

sagaḥ 261 çuni, çrigâle tu çigâlo 262, 'çve 'spa 263 ucyate |

tilitse 'jdar 264, vṛiçike tu kajdum¹⁾ 265, haivân 266 paçau bhavet || 62 ||

261 Hund, سگ; — 262 Schakal, شغال; — 263 Rofs, اسپ; — 264 tili-cha, tilitsa Boa constrictor, اژدرها und اژدها a dragon (das dritte Wort, aus ajhi dahâka, ist wohl die Quelle für die beiden vorhergehenden Wortformen); — 265 Scorpion, کژدم und کژدم; — 266 Vieh, حیوان.

khage murgas 267 tu parimdâ 268, ravimdâ 269 bhûcaro bhavet |

gavi gâvam 270, vuja²⁾ 271 châge, meshe meshah³⁾ 272 prakîrtitaḥ || 63 ||

267 Vogel, مرغ; — 268 پرنده a bird; — 269 رونده a goer, traveller, passenger; — 270 Kuh, گاو; — 271 Bock, بچ; — 272 Schafbock, میش.

tasya patnî bhaved gaddî 273 Pârasîkamate dhruvam |

puchopalakshito yas tu gopaṁdah 274 sa iho 'cyate || 64 ||

273 weibliches Schaf; wohl غذی feeding nourishing? cf. غذی or غذی pl. غداء new born (lamb or kid); cattle sold with young; — 274 lang-oder fett-schwänziges (Schaf) گوسفند a sheep, a ram, a goat.

çiçus tu tatsuto varah⁴⁾ 275 tadvarṇâ vahavo 276 matâḥ |

naro 277 nari, strîshu mâdâ 278, gâvmeçô⁵⁾ 279 mahishe smṛitaḥ⁶⁾ || 65 ||

275 Lamm, بره; — 276 ?tadvarṇa „damit gleichfarbig, derartig“; cf. بهو a large stable for tame cattle; man könnte freilich vahavo auch als Nom. Plur. von vahu auffassen; dann wäre jedoch der ganze pâda: „als derartige gelten Viele“ ziemlich überflüssig (cf. den Schlufs von v. 66); — 277 Mann, نر; — 278 Weib, ماده; — 299 Büffel, گاو میش.

¹⁾ so nach HTG; jdara H, sdara G, sjrin T; vṛiçike tu kajdum HG, vṛiçike gajdum T; E ganz verderbt: tilitse gajaduma vṛiçike jyuma. ²⁾ so E, gâvam tu buj HT, gâvaç ca vujah G.

³⁾ so E, kocaḥ GHT; قوج a horned fighting ram.

⁴⁾ varaha E, vararaha T, varah G, babarraḥ H. cf. Sk. varkara, zd. (maêshî) vehr-kavaiti (nicht zu vṛika gehörig!) Vd. 19, 109. ⁵⁾ so H, gâva° EGT. ⁶⁾ so GT, °sha bhavet T, °shî smṛitâ E.

- çuke tûtî 280, vâzare tu maimûn 281, gurvâ 282 vidâlake ।
 mûçaḥ 283 syân mûshake, kâke kulâgo¹⁾ 284 dvividho hi saḥ ॥ 66²⁾ ॥
 280 Papagei, طوطى; — 281 Affe, ميمون³⁾; — 282 Katze, كربه; — 283
 Maus, موش; — 284 گلاغ a crow, rook, raven; die Schlufsangabe ist wohl
 nur pâdapûraṇârtham hinzugefügt (cf. 276?); auch ist mir unklar, worauf
 sie sich bezieht (cf. etwa Ind. Streifen 1, 275 fg.); besonders eigen ist
 das hi!
 kavûtarah 285 kapote syât, kuṃjiçkaç⁴⁾ 286 caṭake bhavet ।
 çâkhâpure sarâyah 287 syân, nagare çaharo 288 bhavet ॥ 67 ॥
 285 Taube, كبوتر; — 286 (464) گنجشك, sparrow (Bötticher, Arica p. 67);
 — 287 Vorstadt, سراى a palace, king's court; — 288 Stadt, شهر.
 madhyame tu pure kasvâ⁵⁾ 289, pattane gamja 290 ucyate ।
 dukânas⁶⁾ 291 tv âpane khyâto, haṭṭe vâjâra 292 ucyate ॥ 68 ॥
 289 قصبه a town or the middle of it; — 290 گنج a mart; — 291 دكان
 a shop; — 292 بازار a market.
 vapre ca câradîvârî⁷⁾ 293, bhittau dîvâra⁸⁾ 294 ucyate ।
 hujarah⁹⁾ 295 tu guphâyâm¹⁰⁾ syât grihe khânah¹¹⁾ 296 prakîrtitah ॥ 69 ॥
 293 چار ديوارى a courtyard, area; — 294 ديوار a wall; — 295 حجره a court-
 yard; guphâ ist im Sk. bis jetzt unbekannt, cf. mahr. gumphâ an arbour,
 a bower, a cavern or cave; — 296 Haus, خان.
 pâyagâho¹²⁾ 297 'çvaçâlâyâm, kârakhânah¹³⁾ 298 çilpaveçmani ।
 gavâkshe tu jharokhâ 299 syât¹⁴⁾, harmyâdau mahalo 300 bhavet ॥ 70 ॥
 297 پايگاه stable; — 298 کارخانه a workshop, manufactory; — 299 Fen-
 ster, hind. جهروکھا; — 300 محل a building, house, mansion.
 aṃtaḥpure sarâyah 301 syât, sahanas 302 tu grîhâṃgaṇe ।
 dvâre tu daravâjah¹⁵⁾ 303 syât, kapâte takhtâ¹⁶⁾ 304 ucyate ॥ 71 ॥
 301 Serail, سراى; — 302 صحن a court; — 303 Thür, درواز large gates

¹⁾ so E, kalâgo GHT. ²⁾ Zahl fehlt E. ³⁾ μμω. ⁴⁾ so E, gujinkaç H, gujiçka TG. ⁵⁾ kaṣavâ E. ⁶⁾ so E, dokk° HTG. ⁷⁾ so E, syâc câra° G, cahâra H; °devârî HTG. ⁸⁾ devâra HT, devâla G. ⁹⁾ so H (°re sec. m.) °raha T, °râ E, °ras G. ¹⁰⁾ gumph° G. ¹¹⁾ so HT, °ṇaha G, °nâ E. ¹²⁾ so HT, pâpa-
 yag° G, pây-gâ° E. ¹³⁾ so HT, °shânâ G, °khânaha E; dreisilbig, m. c. ¹⁴⁾ so E,
 paṃjarah (paj° HG) prokto HTG, پنجر (aus Sk. pañjara?). ¹⁵⁾ so E, °vârah
 HTG, cf. دربار (a house!). ¹⁶⁾ so E, taka HTG, طاق an arch, the space between
 any two planks; open.

or doors of a city or palace; — 304 Thürflügel, تختہ a board, plank, tablet, در تختہ the panel of a door.

tiryakkâshṭhadvayam vâjûr 305, ūrdhvaṃ saradaraḥ¹⁾ 306 smṛitaḥ ।

jeradaraḥ²⁾ 307 syâd adhaḥkâshṭhe, caḥâracovaṣ³⁾ 308 catusṭaye⁴⁾ ॥ 72 ॥

305 Zwei Querbretter, Querbalken, بازو the post of a door, the side of a bedstead; Mahr. vâjû the two side poles of a sâṭhâ i. e. the frame or box of a carriage or palanquin; — 306 (zwei) obere dgl., سردر the lintel of a door; „sardar a long team of bamboo, on which the thatch rests“ Grierson Bihâr peasant life 1257; wird nach Hörnle's freundlicher Mittheilung in Calcutta gewöhnlich sardal gesprochen; — 307 unteres Holz (Brett), زیر zîr (in India zer) below, und در Thür; — 308 viererlei (Gebälk), چہار und چوب Holz; also: 305 die beiden Seitenplanken einer Thür, 306 die Decke, 307 die Schwelle derselben, 308 alle vier Theile; 306 und 307 sind nach Hörnle noch jetzt allgemein üblich, 308. 309 dagegen ungebrauchlich.

lohavenyâṃ tu jamjîraḥ 309, kuphalam 310 syât tadargale ।

udghâṭane lohakumcyâṃ⁵⁾ kilîdah 311 parikîrtitaḥ ॥ 73 ॥

309 زنجیر a chain; lohavenî, eiserne Kette, bisher unbelegt; — 310 قفل a lock, bolt, bar; — 311 کلید a key⁶⁾; kuñcî unbelegt.

venînivamdhakomṭâyâṃ⁷⁾ ḥalakah⁸⁾ 312 syât Pârasîmate ।

jînah⁹⁾ 313 pârohaṇe¹⁰⁾, jâroḥ¹¹⁾ 314 mârjanyâṃ, sîmni hadḍa 315 ca ॥ 74 ॥

312 حلكاء und حلكہ a sort of covering or veil; venînibandha, Band für die Haarflechten, ist zwar unbelegt, paßt aber herzu; mit komṭâ etc. (s. unten) aber weiß ich nichts zu machen; — 313 Sattel, زین; pârohaṇa steht somit etwa für prârohaṇa?, das freilich auch bis jetzt nicht belegt ist; — 314 Besen, جاروب; — 315 حد boundary, limit.

jagadarthe âlamah¹²⁾ 316 syân, mṛidi khâkah¹³⁾ 317 prakîrtitaḥ ।

deṣe vilâyataṣ¹⁴⁾ 319 ca syât, pulah 319 setâv, athâ 'dhvani ॥ 75 ॥

¹⁾ so HT, çara° G, saradalaḥ E. ²⁾ dreisilbig; so HT, yena° G, jeradaḥ E. ³⁾ viersilbig; so HT, câraco° G, caḥârajo°kaṣ E. ⁴⁾ so E, tacca° HTG. ⁵⁾ so E, °kumjyâṃ HTG. ⁶⁾ زنجیر. ⁷⁾ ? so E, komḍhâ° H, koṭhâ° T, koshṭhâ° G. ⁸⁾ zweisilbig; so H (°kai sec. m.), °kaha T, °kaḥ G, °kâ E. ⁹⁾ so H, jînah E, jîṇaḥ G, jîna T. ¹⁰⁾ so TG, °hane (dentales n) E, °paṇe H. ¹¹⁾ so H, jâroḥ T, rova GE. ¹²⁾ so E, âlimah T, jâlimah H (das Hemistich fehlt in G). ¹³⁾ khâ°kaḥ E. ¹⁴⁾ valây° HT.

316 Welt, عالم; — 317 Thon, خاک; — 318 Ort, ولاية; — 319 Brücke پل. râhaḥ 320, kroçe kiroha¹⁾ 321 syât, saṃgaḥ 322 pâshânavâcakah | kânaḥ²⁾ 323 khanau, tathâ "râme vâgaḥ 324, çrenyâm katâr³⁾ 325 bha-
vet || 76 ||

320 س, a road, way; athâ 'dhvani gilt somit von v. 75 herüber; — 321 كرو a roadmeasure of two miles; — 322 Stein, سنگ; — 323 كن a mine; — 324 Garten, باغ; — 325 Reihe (von Bäumen, Allee?), قطار a string, series, row.

imdhane ca hema⁴⁾ 326 proktaḥ⁵⁾, kâshthe cova 327 iti smṛitaḥ | gumcâ⁶⁾ 328 tu korake phulle, çaguptâ⁷⁾ 329 kusume bhavet || 77 ||

326 Brennholz, عيبه; — 327 Holz, چوب; — 328 Knospe, غنچه a rosebud; — 329 Blume, شگفته.

khûkas⁸⁾ 330 tu sūkare, rikshe khirsah 331, surkhây 332 rathâṃgake | magaso 333 makshikâyâm syâd, bhramare jamvura⁹⁾ 334 smṛitaḥ || 78 ||

330 Schwein, خوک; — 331 Bär, خرس; — 332 سرخابی a red duck; — 333 Fliege, مئس; — 334 Biene, زنبور.

tâûsaḥ¹⁰⁾ 335 syân mayûreshu kavakas¹¹⁾ 336 tu cakorake | vâlah 337 pakshe, tad-âdhâre vâjû 338, vaccâ¹²⁾ 339 çîçau bhavet || 79 ||

335 Pfau, طاؤس¹³⁾; — 336 Rebhuhn كبک; — 337 بال a wing; — 338 بازو the arm or the upper part of it; — 339 Junges, بچه.

jamâyataḥ¹⁴⁾ 340 samûhe syâd, amvohâ¹⁵⁾ 341 'tikadamvake |

tûdâ¹⁶⁾ 342 punje, yuge juphto¹⁷⁾ 343, mardah 344 punsi, janah¹⁸⁾ 345 striyâm || 80 ||

340 Versammlung, جماعة; — 341 grofse Menge; cf. انبوى multitude; — 342 Haufen, تود; — 343 Paar, جفت; — 344 Mann, مرد; — 345 Frau, زن. haramo 346 bhoginîstrîshu, dharmapatnyâm tu¹⁹⁾ auratiḥ²⁰⁾ 347 | vâligo²¹⁾ 348 drishtarajasi²²⁾ javâno²³⁾ 349 yuvatî bhavet || 81 ||

¹⁾ so E, kuro° HTG. ²⁾ so E, kâna H sec. m., kâni H pr. m. kâniḥ T, pâniḥ G. ³⁾ so H, katâra TG, ka-tâ E. ⁴⁾ so E, hejumaḥ HT, hejimaḥ G; عيبه wood timber. ⁵⁾ so TH, kto E, °ktâ G. ⁶⁾ so E, °cai G, gumjah H, gujaha T. ⁷⁾ so E, sukuphtaḥ H, °taha T, çukuphta G. ⁸⁾ so EH, khakas T, shûsas G. ⁹⁾ so E, saṃgarah HT, çagarah G; شکر a black bee (auch Stachelschwein und Igel, cf. سنگر, شگر). ¹⁰⁾ so EH, taû G, tâvu° T. ¹¹⁾ kâvu° G. ¹²⁾ so E, vaccaḥ HT, vacca G. ¹³⁾ طاؤس. ¹⁴⁾ yamâ° G. ¹⁵⁾ so E, amvûho HG, amvuho T. ¹⁶⁾ so E, todaḥ TG, todaḥ H. ¹⁷⁾ so ET, gu° H, yukto G. ¹⁸⁾ so G, ja-ṇah E, jana HT. ¹⁹⁾ ohne saṃdhi. ²⁰⁾ so ETG, jaura° H. ²¹⁾ so HG, vâlino T, °ligaha E. ²²⁾ so HTG, °si syât E. ²³⁾ so E, yuvâno HTG.

346 Keksweib, حرم a wife; — 347 Gattinn, عورت; — 348 بالغ arrived at puberty; — 349 Jungfrau, جوان.

dâsyâm dâyah³⁵⁰, phâhiçah¹⁾ 351 syâd veçyâyâm, kuṭṭinî dallah²⁾ 352 | dupuçtam³⁾ 353 garbhinîshu syât, putre tu pisaro 354 bhavet || 82 ||

350 Dienerinn, دايه a nurse, fostermother; — 351 Hure, فاحشه; — 352 Kupplerin, دله a sly, deceitful woman, a coquette, داله an amorous blandishment; — 353 schwanger, دويسته; — 354 Sohn, پسر.

dukhtaras 355 tu sutâyâm syân, mâdaro 356 mâtari smritah |

khvâharas 357 tu bhaginyâm syâd, dâmâdas 358 tu sutâdhavet || 83 ||

355 Tochter, دختر; — 356 Mutter, مادر; — 357 Schwester, خواهر; — 358 Tochtermann, داماد.

janake padarah³⁵⁹ proktaḥ, shauharas⁴⁾ 360 tu dhavet bhavet |

garbhe tv âvistanah³⁶¹ prokto, nâmardas 362 tu napuṁsake || 84 ||

359 Vater, پدر; — 360 شوهر a husband; — 361 Embryo, aber آبستنی bedeutet vielmehr: pregnant; — 362 Eunuch نامرد.

jarâyâm tu bhavet pîrî 363, vâlîye tiphlî⁵⁾ 364 ca, vâlake |

tiphlo⁶⁾ 365, vṛiddhe bhavet pîro 366, bhrâtari syâd virâdarah³⁶⁷ || 85 ||

363 Alter, پیری; — 364 Kindheit, طفلى; — 365 Kind, طفل; — 366 alt, پير; — 367 Bruder, برادر.

agraje tu kalânah⁷⁾ 368 syâd, anuje khurda 369 ity api |

durvale lâgarah³⁷⁰ prokto, valinî syâj jorâvarah³⁷¹ || 86 ||

368 کلان elder; — 369 خرد minute, little, small, young; — 370 schwach, لاغر; — 371 stark, زوردار.

tumḍile tu pharavehah³⁷² syât, karas 373 tu vadhire bhavet |

cikitsâyâm ilâjah⁸⁾ 374 syâd, dârû 375 syâd aushadheshu ca || 87 ||

372 فربه fat; — 373 taub, کم; — 374 علاج remedy, treatment; — 375 دارو a medicine, drug.

vyâdhau marajas⁹⁾ 376 tu, chikkâyâm atsaḥ¹⁰⁾ 377, sidhmani vaiva-phâ¹¹⁾ 378 |

çurphâ¹²⁾ 379 kâse¹³⁾, culah³⁸⁰ kaṁḍvâm, çothe tv âmâsa¹⁴⁾ 381 ucyate || 88 ||

¹⁾ so HG, °saḥ T, °çaha E. ²⁾ dallaha HT, lalâlah G, daha E. ³⁾ so E, dop° HTG. ⁴⁾ so E, ço° H, çû° TG. ⁵⁾ so H, tiphî G, tiplî T, tiphalî E. ⁶⁾ so HTG, tiphalo E. ⁷⁾ so HT, kalâ G, kalâca E. ⁸⁾ so E, yalâjah H, yâl° G, ajâlah T. ⁹⁾ so EG, parajas T, mâjas H; zweisilbig. ¹⁰⁾ so H, atsaha ET, yatsah G. ¹¹⁾ so EG, vaiba° H, vepaphâ T. ¹²⁾ so E, suphâh G, surphah HT. ¹³⁾ so G, kâçe EHT. ¹⁴⁾ omâsa H, âmâça G.

376 Krankheit, مرض; — 377 Niesen عطسة¹⁾; — 378 ? Aussatz, aber بیونا nur adj.: faithless, fickle, ungrateful; Hörnle conjicirt dafür: caicakâ cf. جیچک smallpox; — 379 Husten سرفه; — 380 ? Jucken, cf. چل چول penis; — 381 آماس a tumour, a swelling.

jakhamas²⁾ 382 tu vrane, kushthe vâd³⁾ phiramgaḥ 383 prakîrtitaḥ ।
varsam⁴⁾ 384 çvitreshu⁵⁾, khârisham⁶⁾ 385 kaṇḍûshu rasakeshu⁷⁾ ca ॥ 89⁸⁾ ॥

382 Wunde, زخم; — 383 (1050) Aussatz, باد فرنک (s. Vullers, wo resp. erysipelas, Anthony's fire); — 384 برص leprous; — 385 خارش a sore, a scratch, itching; kaṇḍû, Plur., hier wohl im Sinne von kaṇḍura, resp. als concret. Subst.: juckende Stelle?; und rasaka wohl auch als Subst. zu fassen: feuchte, juckende Wunde?; zur Lesart von TG cf. rakasâ (fem.) eine Gattung des leichten Aussatzes.

durnâmni syâd vavâsîro⁹⁾ 386, jvare tapa 387 itî "ritaḥ ।
unmatte syât¹⁰⁾ tu majnûnas¹¹⁾ 388, tasya bhâvo junûn¹²⁾ 389 bhavet ॥
amḍhe koras 390 tu, vîmâro 391 vyâdhite tu, marag¹³⁾ 392 mṛitau ।
vehoso¹⁴⁾ 393 mûrchite, mûrchâ vehosî¹⁵⁾ 394 Pârasîmate ॥ 90¹⁶⁾ ॥

386 بواسیر emerods, piles; — 387 Fieber, تب; — 388 besessen, مجنون; —
389 Besessenheit, جنون; — 390 blind, کور; — 391 krank, بیمار; — 392 Tod, مرگ;
— 393 bewußtlos, بیہوش; — 394 Bewußtlosigkeit, بیہوشی.

nutphâ¹⁷⁾ 395 çukre ca, gostam 396 syân mânse, khûnam 397 tu çonite ।
çâçâ¹⁸⁾ 398 mûtre ca peçâva¹⁹⁾ 399, valagami²⁰⁾ 400 - guhau²¹⁾ 401 ma-
le ॥ 91 ॥

395 spermata genitalia; نطف 396 Fleisch, گوشت; — 397 Blut, خون; —
398 Urin, شاشه; — 399 desgl., پیشاب; — 400 Schmutz, بلغم²²⁾ phlegma; die
Lesart von HTG (s. unten) ist entschieden besser; — 401 desgl., گوه human dung.

¹⁾ ein onomatopoeion; cf. unser: atsî! und: âsh iti kshuvata upâçriṇot Pañcav. 8, 2, 1 (danach das: âshkâranidhanam). ²⁾ so E, jashamas T, janmaḥ syât G, jakha-
gas H. ³⁾ so E, vâda TG, vâi H. ⁴⁾ so HT, °rçam G, °rsa E. ⁵⁾ so TG,
çci° HE. ⁶⁾ so conj.; °ristam EHTG. ⁷⁾ so EH, rakaseshu TG. ⁸⁾ Zahl fehlt E.
⁹⁾ so EHT, vasrîsî tu (!) G. ¹⁰⁾ so HT, syâc ca G, blos tu E. ¹¹⁾ P's Conjectur;
majjûvas ET, mayyûcas H, mayyûvas G. ¹²⁾ P's Conjectur; janû ET, yûnû H, yujû G;
über Abfall von finale n s. oben p. 22. ¹³⁾ so H, maraga T, marga E, marajam G.
¹⁴⁾ so E, °hûso T, °hûsa G, °hûço H. ¹⁵⁾ so EG, °hûsî HT. ¹⁶⁾ zwei çloka in E
als einer gezählt. ¹⁷⁾ so E, nutphaḥ G, nuphtaḥ HT. ¹⁸⁾ so HT, çâçâ G, çâçaha E.
¹⁹⁾ so EH, °vaḥ GT. ²⁰⁾ so E; saragîna HT, çiragîta G, سرگین dung. ²¹⁾ so HTG,
guhîre E. ²²⁾ φλεγμα.

vitastau tu vilistah¹⁾ 402 syât, tamâcâ²⁾ 403 tu capetake ।

râstas 404 tu dakshine, vâme capo 405, 'gre peça 406 ucyate ॥ 92 ॥

402 بلسٔ a span; — 403 Ohrfeige; hind. تماچا und تماچہ, pers. طمانچہ und تمانچہ, Shakesp. „or تپاچہ, from تپ, a slap, a blow“, der Schlag also vom brennenden Schmerz benannt; — 404 rechts, راست; — 405 links, چپ; — 406 vorn, پیش.

paçcât pasah 407, kuṇḍale tu goçavâra 408 itî "ritah ।

keshâmcit tu³⁾ mate strîṇam, nṛiṇam halkah⁴⁾ 409 prakîrtitah ॥ 93 ॥

407 hinten, پس; — 408 گوشواره an earring; — 409 حلقة a ring.

ârâyîças⁵⁾ 410 tu nepathye, mâlâyâṁ tasavî⁶⁾ 411 matâ ।

aṁguçtarî 412 tû "rmikâyâṁ, mudrâyâṁ mohar⁷⁾ 413 ucyate ॥ 94 ॥

410 آرایش ornament; — 411 Kranz, تسبیح a rosary, a chaplet of beads; — 412 انگشتری a ring worn on the finger; — 413 Siegel, مهر.

vastre pârcah⁸⁾ 414, viçeshe tu paṭṭaje âvareçamî⁹⁾ 415 ।

sâmânye karapâsah¹⁰⁾ 416 syât, sadhâtau jarkaçî¹¹⁾ 417 bhavet ॥ 95 ॥

414 Kleid, پارچه; — 415 feines, seidenes Kleid, ابریشمی; — 416 gewöhnliches (Kleid), کریاس ist aber fine linen; — 417 „mit Metall“, im Sinne von: „mit Gold, golddurchwirkt“; زرکش a gold wire drawer; embroidered or covered with gold thread; davon eine Weiterbildung auf î.

çâlah¹²⁾ 418 syâd râṁkave câ, 'nye¹³⁾ sùpha 419-mashmalakâdayah 420 ।

dairghye tûlam 421, parîṇâhe¹⁴⁾ arja 422, çustas 423 tu dhâvite ॥ 96 ॥

418 râṁkava, aus dem Haar der raṅku-Antilope gefertigt, wollen; n. eine wollne Decke; شال a shawl or mantle made of very fine wool of a species of goat, common in Tibet; — 419 Wolle, صوف; — 420 مِشمَل, مِشمَل a garment of coarse velvet, which quite covers the body; — 421 طول length, longitude; — 422 عرض breath, amplitude; — 423 gewaschen, شست.

câdarî¹⁵⁾ 424 tu nicole¹⁶⁾ syâc, cole tu tilakâdayah 425 ।

vitâne çâmiyânah¹⁷⁾ 426 syât, tamvû 427 syâd vastraveçmani ॥ 97 ॥

¹⁾ sta E, valistah HT, cilîstah G. ²⁾ so E, fehlt T, tamâcas G, syân navâm-cas H. ³⁾ so HGT, tu fehlt E. ⁴⁾ so H, °lkaha T, °lkah G, °lkâ E. ⁵⁾ so H, °sas G, ârâyîças E, ârâkhas T. ⁶⁾ so T, taçavî H, tisavî G, taşvî E. ⁷⁾ so H, °hara TGE. ⁸⁾ so T, pâşyah H, yârce G, pâracâ E. ⁹⁾ so T, paṭṭaje tv âva° H, paṭukujem viva resamî G, paṭṭaje tuca reç° E. ¹⁰⁾ so E, °vâsah G, °vâsam T, °vâlah H. ¹¹⁾ so E, °sî HT, garakasî G. ¹²⁾ so H, çâlyah G, sâlah T, çâlah E. ¹³⁾ Nom. Plur. Masc.; wohl: çabdâh? ¹⁴⁾ so HT, pari° E, paranâhe G. ¹⁵⁾ so HTG, cadarî E. ¹⁶⁾ so HT, nîc° G, nivâse E. ¹⁷⁾ so H, °nah G, çâmiânaha T, çâmiyâna E.

424 Überwurf, Mantel, چادر; — 425 Jacke تکه a sleeveless garment, a gown; — 426 Traghimmel, Baldachin, شامیانه a parasol, umbrella, canopy, hind. شمیانه a canopy, an awning, von شمیاء heaven; — 427 Zelt, hindust. تمبو.

lungî 428 bhaved adhovastre, jâmâ¹⁾ 429 syât kaṃcuke tathâ ।

bhaved dastâram 430 ushṇîshe²⁾, kamarvaṃdah³⁾ 431 kaṭau tu yat ॥ 98 ॥

428 لننگی a cloth worn round the loins and passed between the legs; — 429 جامه gown, coat; — 430 Turban, دستار the sash of fine muslin cloth wrapped round the turban; — 431 was an der Hüfte sich befindet, کمربند a waistband, sash.

poçîdanî 432 parîdhâne câ, "sane⁴⁾ syân nicîmanam⁵⁾ 433 ।

kanâtaḥ 434 pratisîrâyâm⁶⁾, ijârah⁷⁾ 435 syâd adho-'ñcuke ॥ 99 ॥

432 پوشیدنی clothing, dress; — 433 Sitz; نشیمن place of sitting, seat; — 434 Vorhang, قنات a screen; — 435 ازار izâr trousers, drawers, reaching to the feet; eine passende Bedeutung für adho-'ñcuka, Untergewand.

dhâvane çustanam 436 proktam, guslam⁸⁾ 437 snâne prakîrtitam ।

kumkume jâpharâ⁹⁾ 438, lâkho¹⁰⁾ 439 lâkshâyâm parikîrtitam ॥ 100 ॥

436 Waschen, شستن; — 437 Baden, غسل; — 438 زعفران saffron; — 439 Lack, hind. لاکه.

karanphalo¹¹⁾ 440 lavange syâd, dâra¹²⁾ cînî 441 guḍatvacî ।

dânacînî¹³⁾ 442 Cînajâte kaṃcuke ca nigadyate ॥ 101 ॥

440 قرنفل a clove; — 441 guḍatvac, aromatische Rinde der Laurus cassia; دارچینی cinnamom; — 442 دانه? grain, berry, seed, corn, und چینی Chinese sowie: white sugar candy. Cînajâta liegt nicht vor¹⁴⁾; kaṃcuka ist: Mieder, Jacke, Kleid; gehören etwa beide Wörter zusammen als Bezeichnung nur eines Gegenstandes? und zwar erwartet man dann nach dem Zusammenhang nicht: Mieder, sondern etwas der Botanik Angehöriges; ob etwa: Seidencocons? (heissen freilich sonst پیله, und gehören resp. vielmehr zur Zoologie; indessen das könnte hier leicht verwechselt sein).

¹⁾ so EH, yâmâ GT. ²⁾ so EHT, °ra çiroveṭe G. ³⁾ so HT, kamara° E, kamarvastah G; cf. کمربسته ready, prepared, a servant. ⁴⁾ so HG, 'çane T, vâsâme E. ⁵⁾ so H sec. m. (pr. m. unklar), niçîpanam T, naçebhanam E, syâdhivesânâma G. ⁶⁾ so H, stî° G, çî° ET. ⁷⁾ so E, °yâmm edhârah H, °yâmm ejârah T, °yâm eyâra T. ⁸⁾ gusla H, goslam G, gusalam E, gustva T. ⁹⁾ so ET, yapharâ G, âpharâ H. ¹⁰⁾ so HT, lâsho EG. ¹¹⁾ so E, karanamphale H, karamnaphastvo T, karampararo G. ¹²⁾ so E, âra HG, dâru T. ¹³⁾ das zweite Hemistich fehlt HTG. ¹⁴⁾ cf. Cînaja (Stahl!).

- kâphûro¹⁾ 443 ghanasâre syât, mushkâ²⁾ 444 mṛigamade mataḥ ।
 ûdo³⁾ 445 'gurâv api proktaç, camdane samtalam 446 bhavet ॥ 102 ॥
 443 Kampfer, كافور; — 444 Moschus, مشک (aus Sk. mushka); — 445
 wood of aloes; — 446 Sandel, صندل⁴⁾.
 jâtîphale tu jauja⁵⁾ 447 syâd, avîram 448 paṭavâsake ।
 vajvâjam⁶⁾ 449 jâtîpatrî syât, lâycî⁷⁾ 450 tv elâ prakîrtitâ ॥ 103 ॥
 447 Muskatnufs, جوز nut; — 448 wohlriechendes Pulver, das in Klei-
 der gestreut wird, عيبير ambergris or any other grateful perfume; — 449
 Muskatblütthe, بنرباز; — 450 الایچی und الایچی cardamoms, nach Shakesp.
 aus Sk. elâ.
 jaujo⁸⁾ 451 jâtîphale, covanâya⁹⁾ 452 syâd devadâruṇi ।
 jardacovas¹⁰⁾ 453 tu haridrâyam, covakâ 454 pîtaḍârūṇi ॥ 104 ॥
 451 (447) Muskatnufs جوز nut; — 452 ? Pinus Deodaru چوب wood
 und نای a reed, pipe; — 453 زردچوب yellow wood, turmeric; — 454 pinus
 deodâru und curcuma aromatica; چوبک red wood.
 yaramvâdas¹¹⁾ 455 tu karcûre, jamjavîlam 456 tu nâgare ।
 âdarakam¹⁰⁾ 457 çṛiṅgavere syat, philaphilam¹⁰⁾ 458 marice¹²⁾ matam
 ॥ 105 ॥
 455 Gelbwurz, زرنباد zedoary, a Chinese root (Shakesp. curcuma ze-
 rumbat); — 456 getrockneter Ingwer, زنجبیل¹³⁾; — 457 Ingwer, ادرك moist
 ginger, wohl aus Sk. âdraka, frischer Ingwer; — 458 فلفل pepper, long
 pepper.
 philphiladarajas¹⁴⁾ 459 tu pippalyam, setalakha¹⁰⁾ 460 trikaṭau
 bhavet ।
 halelâ 461 tu harîtaḱyâṁ, valelâ 462 tu vibhîtake ॥ 106 ॥
 459 فلفل دراز long pepper; — 460 سه drei und تلخ bitter; trikaṭu
 die drei scharfen Stoffe: Ingwer, schwarzer und langer Pfeffer; —

¹⁾ kâpûro T. ²⁾ so E, muçko H, °sko T, °çukau G. ³⁾ so E, yûro G, jûdo HT. ⁴⁾ σανταλον. ⁵⁾ so E, °le javojam HTG (°ja). ⁶⁾ so H, vajavâ° T, yava-javoyam G, ganz verderbt: capavâyam E (c für v, p für y, resp. j). ⁷⁾ so E; lâcî HT, (lâvî G), es ist dies nach Hörnle zwar die verdorbene, aber die im gewöhnlichen Gebrauch befindliche Form. ⁸⁾ jaujo (jaijo E) jâtîphale war so eben erst da (s. v. 103); in HTG fehlen v. 104—109^{ab}; s. unten v. 171fg. ⁹⁾ nâpa E. ¹⁰⁾ dreisilbig, m. c. ¹¹⁾ par° E. ¹²⁾ pari° E. ¹³⁾ zingiber. ¹⁴⁾ viersilbig, m. c.

461 Terminalia chebula حليبه the myrobalan or citron tree; — 462 Terminalia bellerica بليبه belleric myrobalan.

dhâtryâm ca¹⁾ âmalaha²⁾ 463 proktaṃ, juvâna³⁾ kuṃjiṇka liṅake ।
vâdiyâsopha²⁾ 465 çatapushpâyâṃ, kiṇṇija³⁾ 466 kustumvurau tathâ

|| 107 ||

463 آمله the myrobalan tree, aus Sk. âmalaka; — 464 جوان? young und کنجشک sparrow; wohl Name eines Baumes, der bei den Sperlingen als Nistort beliebt ist? liṅaka feronia elephantum; — 465 باديان fennel, anise und hindust. سونف (Skakesp.) anise seed; gehören beide Wörter zusammen? oder ist jedes für sich zu fassen? çatapushpâ anethum Sowâ; — 466 کشنيج coriander.

vacâsu ca guramvâdiḥ 467, tamâla³⁾ Vargas 468 tu pattrake ।

tvaci dârasâra³⁾ 469, gulam 470 nâgakesare parikîrtitaṃ || 108 ||

467 ? vacâ eine vielgebrauchte aromatische Wurzel; cf. کرنب⁴⁾ cabbage, cauliflower, کرنبا a dish prepared from cabbage; zu âdi s. 419. 425; — 468 ? hind. نمال (Shakesp. aus Sk. tamâla) tree noted for the dark hue of its blossoms, Xanthocymus pictorius, und برک Laub; pattraka m. Achyranthes triandra, n. (ebenso tamâla selbst) das Blatt der Laurus cassia; — 469 ? cf. دار a tree, wood und سار a hollow reed; tvac Cassia-Rinde; Zimmet und Zimmetbaum; — 470 گل, Rose; nâgakesara Mesua Roxburghii.

vuyvoya⁵⁾ 471 tv ajamodâyâṃ, ekâṃgî 472 ca palâçake ।

vâlîçtam 473 upadhâne syât çayyâyâṃ vistaram 474 matam || 109 ||

471 ? ajamodâ Kümmel, Eppich, Ligusticum und Ajowa; ein Wort بوی بویه, wie ich es statt der Lesart von E vermuthe, finde ich nicht; nur بویا allein „odoriferous, fragrant“; — 472 ekâṃgî ist kein persisches, sondern ein indisches Wort, und zwar entweder Sk. ekâṅgî ein bes. wohlriechender Stoff (aus Guzerat kommend, cf. ekâṅga n. Sandelholz), wo dann unter palâçaka etwa Curcuma zedoaria zu verstehen wäre; oder es ist mahr. ekâṃgî heranzuziehn, cf. mahr. ekâṃgîjhâḍa a tree living or sprouting onhy on one side, und mahr. ekâṃgîpâna, a leaf (betel leaf

¹⁾ ohne samdhi.
vopas E.

²⁾ dreisilbig.

³⁾ zweisilbig.

⁴⁾ κραιβη.

⁵⁾ vupa-

or plantain leaf) good only on one side, the other being crimped etc., wo dann palâçaka wohl etwa einfach als: Blatt zu fassen wäre; — 473 بالشٹ a cushion, a pillow; — 474 بستر a bed, mattress.

mance cahârapâ¹⁾ 475 syâd, ûrṇâdhyam²⁾ namadam 476 smṛitam | rallake³⁾ sakalîtaḥ 477 syâd, vâlâpoças 478 tu tûlikâ || 110 ||

475 چهارپا, حارپايه a bedsted; — 476 ûrṇâdhya reich an Wolle, liegt als Subst. nicht vor; نمد, felt a garment of coarse cloth, ist in den Formen namata Filz (resp. auch nâmati in Filz gekleidet) und navata wollene Decke auch in das Sk. aufgenommen s. Pet. W. und zwar, wie das t statt des d bezeugt, in verhältnißmäfsig früher Zeit (cf. arab. نمط), resp. wohl durch die nördlichen Buddhisten; — 477 rallaka, wollenes Tuch, wollene Decke, سقالات sakallât: scarlet cloth, und siklât: a fine painted or figured cloth, the covering awning or canopy over the camel litter in which the Eastern ladies travel; سقلاطون saklâtûn, °tîn oder °tâ: scarlet cloth; — 478 بالايوش an outer garment; tûlikâ eine mit Baumwolle gefüllte Matratze.

hukkâ⁴⁾ 479 syât samputē, çânâ⁵⁾ 480 prasâdhanyam prakîrtitam |

âinâ⁶⁾ 481 darpane tu syâd, vyajane vâdaviḥjanam⁷⁾ 482 || 111 ||

479 حقه a round box for holding jewels or drugs, a casket; — 480 شانه a comb; — 481 Spiegel, آينه; — 482 Fächer, بادبزن.

asîlas 483 tu kulîne syâd, dâniçmamdas 484 tu paṇḍite |

maulânâ 485 "cârya⁸⁾, âkhome⁹⁾ 486 upâdhyâye samîritam || 112 ||

483 اصيل noble; — 484 gelehrt, دانشمند; — 485 Lehrer, مولانا my (eigentlich: our) lord; — 486 آخوند a tutor.

çâgirdaḥ 487 çishyasamjne syât, khâdimam 488 paricârake |

lekhake¹⁰⁾ kâtivaḥ 489 prokto, lekhe paravânaha¹¹⁾ 490 ca smṛitam

|| 113 ||

487 Schüler, شاگرد; — 488 خادم a domestic servant; — 489 Schreiber, كاتب; — 490 Brief, پروانه a royal patent or diplom, written order.

¹⁾ so ET, pâyî H; paryamke vârayâyî G. ²⁾ so H, °dyam T, °dyâm G, ûrarnâgha E. ³⁾ dieses Hemistich nur in E; fehlt HTG. ⁴⁾ so E, hukkaḥ H, hukvaha T, hukkaḥ G. ⁵⁾ so E, çânâḥ T, sâṇaha T, sâna G. ⁶⁾ so E, âyanah H, °naha T, âthatale (!) G. ⁷⁾ so T, vâj° H, vej° G; °rejanam E. ⁸⁾ so H, mo° G, maulânâ T, mausânâ E. ⁹⁾ so HT, aproda G, âkheva E. ¹⁰⁾ das zweite Hemistich nur in E, fehlt HTG. ¹¹⁾ dreisilbig.

mamtradâtari¹⁾ pîrah 491 syân mamtraçishye murîda 492 ca ।
samdhyâyâm ca nimâjah²⁾ 493 syâd imâmaç³⁾ 494 co 'padeshtari ॥ 114 ॥

491 Rathgeber, پير an old man; — 492 مريد a disciple, studious man;
— 493 Morgen- oder Abend-Andacht, نماز, prayer; — 494 امام a leader in
religious matters; zu 493. 494 s. v. 253.

kalamâ 495 mûlamamtre syât, khvâjah⁴⁾ 496 vyutpannamânave ।
sabhâyâm majlisah⁵⁾ 497, sabhye majlisî 498 syât, sakhâvatam 499
॥ 115 ॥

495 Hauptspruch, كلام a word, sentence; — 496 ein unterrichteter,
gebildeter Mann, خواجه a doctor, professor; — 497 مجلس an assembly,
congregation; — 498 مجلسی an assessor; — 499 Geben, سخاوة liberality,
munificence; die dazu gehörige Erklärung giebt das erste Wort des näch-
sten Verses: dâne.

dâne, çrâddhe ursa⁶⁾ 499^a ca syân, nivâpe ravâha⁷⁾ 500 ity api ।
kâryâdau⁸⁾ mamtrapâthe syât phâtiha⁹⁾ 501 parikîrtitah ॥ 116 ॥

499^a Todtenspende¹⁰⁾, cf. hind. عرس oblation, offerings to a saint; —
500 Darbringung an die Manen (des Abends)¹⁰⁾, رواج, doing any thing
at sunset; accomplishing (a thing); afternoon, evening; — 501 Eingangs-
gebet, فاتحة, a beginning, exordium, the first chapter of the Qorân.

yâcnâsu ca¹¹⁾ gadâyî¹²⁾ 502 syân, mihamâno¹³⁾ 503 'tithau bhavet ।
abhyutthâne tu tâjîmah 504, pûjâyâm parasti¹⁴⁾ 505 sammatam ॥ 117 ॥

502 Bitte, تَدَائِي; — 503 Gast, مِهْمَان; — 504 (162) تعظيم reverence,
respect; — 505 پرستہ adoration, worship; پرستیدن to worship.

¹⁾ das erste Hemistich nur in E. ²⁾ so ET, namâjah H, namâla G. ³⁾ so HTE, emâmaç G. ⁴⁾ so H, shvâjaha T, shejâ G, shvâjâ E. ⁵⁾ so HGE, °çaḥ E, °siḥ T, °si G. ⁶⁾ so ETH sec. m., yurça G, arça H pr. m; ohne samdhi. ⁷⁾ so EG, rjavâha T, rvâha H; zweisilbig! ⁸⁾ karpâdau E. ⁹⁾ so E, °haḥ H, phâtehaḥ TG. ¹⁰⁾ da der Islâm nichts der Art kennt, war es dem Autor schwer ein entsprechendes persisches Wort zu finden. ¹¹⁾ yâcakas tu G. ¹²⁾ so E, gadâmyî H, °dâi G, °dâi T. ¹³⁾ so E, maha° HT, mahi° G. ¹⁴⁾ so E (zweisilbig!); pojiçam bhavet H, porjisam bh. T, yojiçam bh. G; ob etwa پوزش an excuse, apology? was aber doch nicht recht paßt; das Hind. hat mehrere Formen der Sk. Wurzel pûj, so: پوجک پوجاری ایوجا, aber keine, die direct hier paßt.

çuçrûshâ khijmatih¹⁾ 506 proktâ, 'tâtyâ²⁾ gardîdanam 507 matam ।
istâdanam 508 pathi sthityâm, khâmoçî³⁾ 509 mauna ucyate ॥ 118 ॥

506 Gehorsam, خدمة, service; — 507 گردیدن to walk about, saunter;
atâtyâ das Herumschweifen, Umhergehen (als Bettler); — 508 unterwegs
Halt machen, استادن; — 509 Stillschweigen, خاموشی.

atikrame jyâdatî⁴⁾ 510 syâd, vâri⁵⁾ 511 paryâya ucyate ।
upavâse tu phâkâ⁶⁾ 512 syâd, vrâte rojâ⁷⁾ 513 prakîrtitah ॥ 119 ॥

510 Überschreitung, بادی abundance, surplus.; — 511 باری once; a time,
a turn; — 512 فاته a day's fast; — 513 روزه, fasting, fast; daily allowance.
drishtënte tu dalîlah 514 syâd, vicâre tu taammulah⁸⁾ ।

vujurgas 516 tu bhaven mukhye, nyâjavamdy⁹⁾ 517 abhivâdane ॥ 120 ॥

514 Beispiel, دلیل argument, proof, test; — 515 Überlegung, تأمل re-
flecting, musing; — 516 hauptsächlich, بزرگ; — 517 Ansprechen um,
نیازمندی necessity, indigence, supplicating.

mahâms tu kâmilah 518 proktah¹⁰⁾, âmilas¹¹⁾ 519 tâpaso bhavet ।

khâmoçah 520 syân munir, dâna 521 jnânayukta, rishâv api ॥ 121 ॥

518 grofs, کامل perfect, complete; — 519 ? Asket, عامل (s. 542) a maker,
performer; عمل trouble, vexation; — 520 desgl., خاموش silent; — 521 Wei-
ser دانا.

yatau tu daraveçah 522 syât, prayate pâka 523 ucyate ।

mulhidah¹²⁾ 524 syât tu pâshan¹³⁾, bhavec carmanî carma 525 ca ॥

kadakhudâi¹⁴⁾ 526 vivâhe syâd, rate sohavatir¹⁵⁾ 527 matâ ॥ 122¹⁶⁾ ॥

kshatavrate khârajî 528 syâd, avrate râphajî 529 bhavet ॥ 123¹⁶⁾ ॥

522 Asket, درویش; — 523 ernst, rein (in rituellem Sinne), پاک pure;
— 524 Ketzer, ملحد a heretic, unbeliever; — 525 چرم leather, skin, hide;
— 526 Hochzeit, کدخدائی; — 527 Liebesgenufs, صخبه coition; — 528 خارجی
outlaw; kshatavrata (liegt nicht vor) der die Gelübde gebrochen hat; —

¹⁾ so HTG, °ti E. ²⁾ °tyâm E; atâti liegt aber bis jetzt nicht vor. ³⁾ so
ET, khâmâ° H, pâm° G. ⁴⁾ so E, jayâdarî H, japâdati T, jiyâjati G. ⁵⁾ so EH,
syâd ârî T, syâ upari G. ⁶⁾ so EG, phâkah H, phâkaha T. ⁷⁾ so EG, rojah H,
rojaha T. ⁸⁾ so HT, taasmûlah G, takamvulah E. ⁹⁾ so EH (°dî), nyâjvamdi T,
nyâjamandrî G. ¹⁰⁾ samdhi-Mangel! ¹¹⁾ so T, yâmilas G, âpilas H, amilas E.
¹²⁾ molhidah HG, molahilah T, muhlidah E. ¹³⁾ pâkha° Alle. ¹⁴⁾ viersilbig; so E,
°dâyî H, khodâi T, shodâdre G. ¹⁵⁾ so G, çavahatir T, gbhoha° E, H hat ganz verderbt:
syât bhavet çatre havir mamâ (!). ¹⁶⁾ so E, ich fasse daher diese beiden Verse zusammen.

529 ruchlos, die religiösen Obliegenheiten nicht erfüllend, رافضى, one of the sect of the Shiites, resp. bei den Sunniten gewöhnliche Bezeichnung der Shiiten überhaupt.

muktau khalâsî 530, muktas tu khalâsah 531 parikîrtitah |
brahmavargah¹⁾ ||

530 Befreiung, خلاصى; — 531 befreit, خلاص liberation, خلاص a saviour.

§ 8 (bis 162^a) kshatriyavargah.

udaye²⁾ tu khurûj³⁾ 532 prokto, gurûvo 533 'ste⁴⁾ prakîrtitah || 124 ||

532 Aufgang, خروج going out, egress; — 533 Untergang, غروب .

pâtaçâho⁵⁾ 534 nripe proktaḥ, sulatânas 535 tato⁶⁾ 'dhike |

çâhaṇçâho⁷⁾ 536 nripâdhîçe, vajîro⁸⁾ 537 mamtriṇi smṛitah || 125 ||

534 Fürst, پادشاه; — 535 über dem Fürsten stehend, سلطان; — 536 Kaiser, شاهنشاه; — 537 Minister, وزير.

çâho 538 'pi syân narapatau, çâhajâdas⁹⁾ 539 tadâtmaje |

mîreadlah¹⁰⁾ 540 prâdvivâke¹¹⁾, daravân¹²⁾ 541 dvârapâlake || 126 ||

538 Fürst, شاه; — 539 Fürstensohn, شاهزاده; — 540 Oberrichter, مير عدل aus مير prince und عدل administering justice; — 541 Thürhüter, دربان.

amaldâro¹³⁾ 542 'dhikârî syân, mîrah 543 syân mukhyaMudgale |

mîrâtmaje tu mirajâ¹⁴⁾ 544, açrâphaḥ¹⁵⁾ 545 syât¹⁶⁾ sâdhuMudgale || 127 ||

542 Beamter, عامل one in command; — 543 vornehmer Mogole, مير (aus امير) prince; — 544 Sohn eines dgl., ميرزا son of a great lord; — 545 edler Mogole اشرف nobles, grandees; — die in mukhyaMudgala 543 und sâdhu(!)-Mudgala 545 vorliegende Verwendung des Wortes Mudgala im Sinne von: vornehmer Herr basirt offenbar auf der volks-etymologischen Wiedergabe des Namens des mogulischen Herrscherstammes durch: mudgala, s. mein Verz. der Berl. S. u. Pr. H. 2, 15 n. 1.¹⁷⁾

¹⁾ fehlt G. ²⁾ 124^b bis 138^b fehlt in H, 124^b resp. auch in G. ³⁾ so E, tulua T, طلوع rise. ⁴⁾ °vo stam E, guruvo me T. ⁵⁾ so E, vâdaçâho T, pâtisâhas tu G. ⁶⁾ so TG, tu tato E. ⁷⁾ so E, çâhavânçâhi G, çânahaçâhî T. ⁸⁾ so ET, vejîro G. ⁹⁾ yâdas G. ¹⁰⁾ mîreallah E, mîraadla T, mîrayadbhyaḥ G. ¹¹⁾ °vipâke E. ¹²⁾ daravâra G. ¹³⁾ so TG, âmilo E (wo dann eine Silbe fehlt) عامل a maker, performer (s. 519). ¹⁴⁾ so E, mirjaha T, mîrjarâ G. ¹⁵⁾ so E, syâd âgaha T, syât âmahu G, آغا a great lord, chief, master. ¹⁶⁾ so EGT, syât stört das Metrum. ¹⁷⁾ im MBhâr. 7, 397 besiegt Janârdana im Kampfe mit Jarâsamdha u. A. auch: Kâçmîrakân Aurasikân piçâcânç (!) ca sa-Mudgalân | Kâambojân ...; diese Stelle reicht augenscheinlich in sehr späte Zeit hinab! die Zusammenstellung der Mudgala mit den piçâca ist markant!

vahûnâm Yavanânâm yaḥ prabhuḥ khâna¹⁾ 546 sa ucyate |
navâvas 547 tu sa evo 'kto, mîyâm²⁾ 548 syâd Yavanottame || 128 ||

546 خان a prince, nobleman, lord; — 547 نواب, eig. plur. von نائب vicegerents, governors; a nabob; — 548 vornehmer Yavana; ob etwa مئین plur. of مائة hundreds? also: Centurio?. — Auch hier ist die Verwendung des Wortes Yavana (546. 548) zur Bezeichnung des fremden Herrschervolkes von Interesse. Von den Griechen, Ἰάονες, ausgehend (s. p. 5), ist dieses Wort im Laufe der Zeiten auf deren Nachfolger, die Indoskythen, die Moslims, schliesslich die Europäer übergegangen, welche je der Reihe nach jene Stellung in Indien eingenommen haben.

yaḥ sarvagunasaṁpannaḥ sarvaçâstrârthakovidah |
jnânopadeshtâ sarveshâm sarvaiḥ³⁾ sa hajarata⁴⁾ 549 smṛitah || 129 ||

549 mit allen Tugenden versehen, aller çâstra kundig, Lehrer im Wissen für Alle; حضرة a title by which kings and great men are addressed, similar to; majesty, highness, lordship worship etc.. — Seiner Bedeutung entsprechend erhält dies Wort einen ganzen Vers für sich allein; ebenso das folgende.

karmopadeshtâ sarveshâm çâstramârgânusârataḥ |
svayam jnânena saṁparano makhadûmah⁵⁾ 550 sa kathyate || 130 ||
550 Lehrer für Alle im Handeln nach dem Wege der çâstra, selbst reich an Wissen; مخدوم a lord, master.

shamḍhe⁶⁾ khojasarâyah⁷⁾ 551 syâd, dostam 552 mitre prakîrtitah |
hamjoli⁸⁾ 553 tu vayasye syâd, duçmanas 554 tu ripau bhavet || 131 ||
551 خواجه سراى a domestic, a ennuch; — 552 Freund, دوست; — 553 hind. همجولی an equal, peer, coeval; — 554 Feind دشمن.

narâ meharamâ⁹⁾ 555 râjno ye syur aṁtaracârakâḥ |
jâsûsa 556 syâc care vijne, mevarâ 557 "dhâvane mataḥ¹⁰⁾ || 132 ||
555 Vertraute eines Königs, محرم intimate; — 556 جاسوس a spy; — 557 Anlauf, Angriff, مبراة slander, a sowing of dissension.

¹⁾ shâṇah G. ²⁾ ? so E, mîyâ G, mîjâ T; ob etwa nochmals مبرز (s. 544)?
³⁾ so E, fehlt GT. ⁴⁾ so E (dreisilbig!), sa nâ(nâm G)hajaratiḥ(tah G) TG. ⁵⁾ so ET, masha° G. ⁶⁾ so G, shamḍe E, °te T. ⁷⁾ so E, khâja° T, shyâja° G. ⁸⁾ so T, hama EG, yoli G. ⁹⁾ so E, ma° GT. ¹⁰⁾ so E, lekhake kâtibo (°tile G!) bhavet GT, كاتب a writer, scribe (war aber schon da, s. 489).

kadakhudâ¹⁾ 558 grihasthe syân, najûmî²⁾ 559 tâṁtrike bhavet ।

vakîlas 560 tu bhaved dûte, tasya karma vakâlataḥ 561 ॥ 133 ॥

558 كدخدا master of a family; — 559 Fachgelehrter, نَظْمِي a composer, arranger, a poet? oder نجومى an astronomer?; — 560 وكيل ambassador; — 561 وكالة embassy.

musâphiras 562 tu pathike, videçe sapharo 563 bhavet ।

jâdalas³⁾ 564 jigîshau syât, khajânaḥ⁴⁾ 565 koçasaṁcaye ॥ 134 ॥

562 Wanderer, مسافر; — 563 Ferne, سفر a journey, voyage; — 564 sieglustig, جادل a wrangler; — 565 خزانه a treasury, magazine.

kilaa⁵⁾ 566 syâd gaḍhe⁶⁾, râshṭre mulakaṁ 567 ca⁷⁾ vilâyatam 568 ।

laçkaras 569 tu vale⁸⁾, mukhyeshû 'marâ⁹⁾ 570 parikîrtitaḥ ॥ 135 ॥

566 قلعه a castle, fort (especially on the top of a mountain); gaḍha ist kein Sanskritwort, sondern eine sogenannte deçî, s. Hemacandra's deçînâmamâlâ ed. Pischel 2, 81 gaḍho durge, cf. Mahr. gaḍhî und gaḍhî; a small fort, or castle; — 567 Reich, ملك; — 568 ولاية dominion, a province; — 569 لشكر an army; — 570 امراء commanders, governors.

haṁjavâ¹⁰⁾ 571 syâd amâtyeshu, saṁdhâv âstî¹¹⁾ 572 nigadyate ।

âçraye tu panâha 573 syâd, vîgrahe jaṁga¹²⁾ 574 ucyate ॥ 136 ॥

571 Minister, وزير of the same language, etwa im Sinne von: conversing together?; — 572 Frieden, آشتى; — 573 پناه an asylum, refuge, protection; — 574 جنگ war, battle.

râjye saṭtanatiḥ¹³⁾ 575 proktâ, daulatîḥ 576 sâhivî 577 ca sâ ।

maṁtre maslahataṁ¹⁴⁾ 578 proktaṁ, jaye phataha 579 ucyate¹⁵⁾ ॥ 137 ॥

575 Königreich, سلطنة; — 576 desgl., دولة dominion, reign; — 577 desgl., صاحى; — 578 Rath, مصلحة advice; — 579 Sieg, Eroberung فتح.

nîtav adâlatîḥ¹⁶⁾ 580 proktâ, durnîtau julma¹⁷⁾ 581 ity api ।

julmânâ 582 tu¹⁸⁾ bhaved daṁḍe, sâhase ca¹⁹⁾ ajî 583 mataḥ²⁰⁾ ॥ 138 ॥

¹⁾ so E, °dâya T, kadapodâra (!) G.

²⁾ so E, nijûmî T, nayûptî (!) G.

³⁾ so ET, çilâvandas G (? cf. etwa شلائىب disgustingly importunate).

⁴⁾ so T,

khayânâ E, pajâra G (ohne syât).

⁵⁾ so E, kikâyaras G, kâlagraha T.

⁶⁾ syâd

gaṭhe ET, syâd gaha G.

⁷⁾ so ET, muluvî tu G cf. مولوى judicial.

⁸⁾ so ET,

sainye G.

⁹⁾ °shû 'sarâ G, °khye um° E, °shû 'marâyaḥ T.

¹⁰⁾ so T, hama° EG,

°juvâ G.

¹¹⁾ so E, saṁtrâv astî G, saṁdhau râstî T.

¹²⁾ yaṁga G.

¹³⁾ so ET,

salatatiḥ T.

¹⁴⁾ so E, maçvarataṁ T, s. مشاور consultation, maḥpûrahiḥ G مشاور.

¹⁵⁾ so ET, in G nochmals: daulatîḥ sâhivî va saḥ (!).

¹⁶⁾ nîcau yadâlatîḥ G.

¹⁷⁾ so ET,

pulpah (!) G.

¹⁸⁾ so E; jarmamâ tu T, urjjayat tu G, blos Fehler?

¹⁹⁾ so E, tu T;

fehlt G; ohne saṁdhi.

²⁰⁾ sâhase hima smṛitaḥ G; ob hidda? حدّ passion, fury.

580 عدالة justice, equity; — 581 ظلم injuring, oppressing; — 582 Strafe, ظلمانه liegt nicht direct vor, cf. aber Mahr. jalamânâ a mulct or fine; — 583 gewaltthätig, arab. آذى vehement?

vadarâhy 584 upajâpe syâj, jarûra¹⁾ 585 câ "vaçyake bhavet ।

mavajjaham²⁾ 586 tu yukte³⁾ syâd, vamdane⁴⁾ vâjî 587 samarthane

|| 139 ||

584 das Zuraunen, Aufwiegeln, بد راه wrong road, deviation from the right path; — 585 ضرور necessary; — 586 passend, موجه suitable, congruent; — 587 ? 1. Ehrenbezeugung, 2. Betrachtung, Begründung, Rechtfertigung, ناز (باز, باج) 1. tribute, 2. choice, distinction, separation (2 paßt nicht recht).

aparâdhe gunâhah 588 syât, çasane hukma⁵⁾ 589 ity api ।

vamdane vastanam 590 proktam, kare saugâta-peçkaçau⁶⁾ 591. 592

|| 140 ||

588 گناه sin, crime, fault; — 589 حكمة justice, equity, dignity; — 590 بستن to bind; — 591 سوغات a magnificent present; — 592 پیشکش (first fruits) tribute.

upâyanam ca tuḥphah⁷⁾ 593 syâj, jakâtaḥ 594 çulka ucyate⁸⁾ ।

gaje phîlas 595, turamge 'spah⁹⁾ 596, sâyaras¹⁰⁾ 597 tu vinîtayoh || 141 ||

593 تحفة a gift, present; — 594 Zoll, Abgabe, Steuer, زكاة alms, a fortieth; — 595 Elephant, فیل; — 596 Rofs, اسب; — 597 ? vinîta, das sich dem Dual zufolge sowohl auf Elephant wie auf Rofs bezieht, bedeutet dressirt, etwa für: travelling? cf. سائر a walker, goer, traveller, wanderer, oder cf. صائر becoming, what becomes, صير well made, goodly.

pâyalas¹¹⁾ 598 teja 599 ity etau vegavamtau smṛitau vudhaiḥ ।

davîdanam 600 dhâvane syât, shurî¹²⁾ 601 syân nartane 'pi ca || 142 ||

598 ? rasch; das Pârasî-Wort ist unklar, فاعل a maker, doer, performer will nicht recht passen; — 599 تیز swift; — 600 laufen, دویدن; — 601 ? Tänzeln, cf. شری shaking to and fro (a camdshalter); playing with the bridle in this manner (a horse).

¹⁾ zweisilbig. ²⁾ so EH, mavajahî G, tavajjaham T. ³⁾ so ETG, mukte H. ⁴⁾ so EHT, ûdare G; eine Silbe zu viel. ⁵⁾ so EG, hukmam H, hakyam T. ⁶⁾ peçao T, saugâti iritah G. ⁷⁾ so H sec. m., hahriphah H pr. m., turhaphâ E, tumhaphaha T, upahâse phaha G. ⁸⁾ so (jedoch syâja^o) HT, turhaphâ (Platz für ein aksh.) yakâtaḥ ucyate (ohne çulka) E, syat pâhugâte(!) daṇḍa ucyate G. ⁹⁾ sphah ET. ¹⁰⁾ sâparas E, soyaras H, sâyapas T, sâyâs G. ¹¹⁾ so H, pâpa^o ET, ṇâra G. ¹²⁾ ?syât khurî EHT, syâturî G.

khalîne tu lagâmah¹⁾ 602 syât, khure²⁾ sumbhah³⁾ 603 prakîrtitah |
ayâlah⁴⁾ 604 syât skandhakeçeshu⁵⁾, paryâne⁶⁾ jîna 605 ucyate || 143 ||

602 Zügel, لغام; — 603 سنڀ the hoof of a beast; — 604 Mähne, يال
a horse's mane; im Hind. auch ايال; skandhakeça für Mähne ist freilich
etwas sonderbar; ob etwa kanth^o zu lesen?; — 605 Sattel, زين.

khvagîro⁷⁾ 606 jayanâdhâre⁸⁾, proktas tatkâsake hanâ 607 |

tatpakshatî janâkha⁹⁾ 608 syât, tallagne darma¹⁰⁾ 609-yugmakam || 144 ||

606 خويگر the stuffing of a saddle, a packsaddle; die Herübernahme
von زين jayana in das Sanskrit geht wohl in alte Zeit zurück; s. Hemac. an.
Med. („Rüstung eines Pferdes u. s. w.“ Pet. W.); — 607 ? tatkâsake, wohl
das zu dem „stuffing“ gehörige Gras, Polstergras? kâsaka = kâçaka, kâça
„ein glänzend weißes Gras“; cf. etwa حنا being green (a spot) having
thick and luxurious herbage (davon: حناء the dying colouring shrub
henna); — 608 جناح the flap of a saddle; pakshati, °tî, der Ort, wo die
Flügel oder vorderen Extremitäten angewachsen sind; — 609 ? tallagna
„dâran, an den Sattel-Klappen, hangend“; pflegten daselbst etwa bei Vor-
nehmen zwei (yugma) درم, a silver coin¹¹⁾, resp. Geldtäschchen(?),
befestigt zu werden?

pâdâdhâre rakevah 610 syâd, umacîlama 611 methikâ |

sikâravamdas¹²⁾ 612 tatstaveshu, peçvamdo 613 hṛidi carmanî || 145 ||

610 ركاب a stirrup; e im Text statt â; — 611 ? zu methikâ cf. methî
ein Pfosten zum Anbinden; ob etwa: Sattelknopf? das Pârasî-Wort wohl
eine hybride Bildung aus arab. أم Mutter und pers. Hind. چليم, چلم ca-
put fumisugii, in quo tabaccum ardet, nach Skakespear: the round plate,
cup or bowl to which is stuck the tobacco in a hukah; die Tabakspfeife
wurde eben wohl am Sattelknopf befestigt, so daß dieser den Namen

¹⁾ lajâmah H. ²⁾ vure E. ³⁾ so E, summah HT, summa G. ⁴⁾ so E,
iyâlah G, Beides zweisilbig zu lesen! yâlah HT. ⁵⁾ so T, kaçakeçeshu H, kam-
dhadeçe tu G, skandhadeçeshu E. ⁶⁾ paryâne E, palpâne T, palâne G, khalyâne H.
⁷⁾ shva^o E, kho^o HT, ro^o (!) G. — Die Verse 144—149^c fehlen HTG was wohl für den
speziell brâhmanischen Charakter dieser Recension eintritt; nur das erste Wort von 144
findet sich daselbst vor; doch lautet der Text ganz anders: khogîras tu namamde (HT,
nammade G) syât; in diesem letztern Wort liegt resp. wohl, ebenso wie bei dem jayana in
E, ein in verhältnismäßig früher Zeit aus Iran nach Indien gewandertes Wort vor, näm-
lich نمد, Filz s. nr. 476, das resp. hier wie dort in der moderneren Form mit d er-
scheint, nicht in der sonst im Sansk. recipierten älteren Form mit t (namata). ⁸⁾ japa-
nâ^o E. ⁹⁾ janâshah E. ¹⁰⁾ 'darma E (also: adarma!). ¹¹⁾ δραχμη. ¹²⁾ viersilbig.

فُتْمُ führte?; — 612 شكاربند cords for tying game to a saddle; stava = stabaka Quaste, Troddel; — 613 پيشبند belt over a horse's breast.

pedârake ca taṃgaḥ 614 syât, tadyukte kacikâpujî 615 ।

sûtrapade jeravamdo 616, jînapoço¹⁾ 617 jayanâmvare²⁾ ॥ 146 ॥

614 تَنَكَّ a horse girth, a strap for fastening a load, a package, half a horse's load; cf. Gujr. taṅga a girth of a horse saddle; pedâraka ist kein Sk. Wort, sondern eine deçî, cf. Mahr. peḍa a rope of a single strand, pemḍolâ a coil or roll of a rope, a binding for a bundle; — 615 ? tadyukte „damit verbunden (bepackt?)“; aber mit kacikâpujî weiß ich nichts zu machen; ob Hind. کچپچ „close, thick, stuffe together“ etwa hergehörig ist?; — 616 زيربند a whip, a lash; sûtrapada oder °paṭa? Beides unbekannt; — 617 زين پوش the ornamental covering of a saddle; auch hier ist jayana, wie bei 606, als Sk. Wort verwendet.

açvâmvare³⁾ tuhrisaḥ 618 syât, kâṃdhî 619 skamdhâmvare⁴⁾ matâ ।

netrâvaranaṣûtreshu magasadân 620 itî 'ritah ॥ 147 ॥

618 ? Pferdedecke; was aber ist tuhrisaḥ? (oder ob tu hrisaḥ zu theilen?) cf. etwa تخریس takhrîs the gore of a shift or other garment heranzuziehen?); — 619 Schulterdecke; zu Hind. کاندھا (aus dem Sanskrit, Shakesp.) the shoulder liegt hier wohl eine Weiterbildung کاندھی vor; — 620 مگس fly und دان what holds or contains; unter netrâvaranaṣûtreshu ist somit wohl: ein Maschen-Netz zum Schutz der Augen zu verstehen.

pâdatrâṇe lohakṛite nâla 621 ity abhidhîyate ।

malahârîṇi romotthe çilye haçthî 622 'ti kathyate ॥ 148 ॥

621 نعل a horse-shoe; — 622 ein den Schmutz nehmendes, aus hervorstehenden Haaren bestehendes Instrument; Hind. ہتھی (from hasta, Shakesp.) a brush for rubbing down horses with, or rather a hair-glove; çilya ist bisher unbekannt, es ist dabei wohl an çila Ähre, çilîmukha Pfeil, Biene, çilâ adhaṣṭâddâru, çilî stambhaçîrsha, dvârâdhahsthitakâshṭha zu denken? die Haare der Bürste stehen empor wie Spitzen, Ähren u. dgl. Man kann auch etwa: çilpe „Kunstwerk, künstliches Instrument“ lesen, doch ist dies für eine Pferdebürste wohl etwas zu viel!

açvakamḍûyane lohe procyate kharakharâ¹⁾ 623 vudhaiḥ ।

kîleshu meshâ 624 ity uktam, kaçâyâm câvukam 625 matam⁵⁾ ॥ 149 ॥

¹⁾ dreisilbig. ²⁾ japa E. ³⁾ açvâvare E. ⁴⁾ °dhâvare E. ⁵⁾ mit pâda^d beginnen HTG wieder; câkam T, smṛitam HT; G hat: çâyâ taṃga ucyate; تَنَكَّ (s. v. 146) ist aber nicht: Peitsche, sondern: a horse girth etc., s. oben bei 611.

623 eiserner Pferde-Striegel, خرخره a curry comb; — 624 kîla Handgriff, kîlaka Schiene; میشی a kind of leather; — 625 Peitsche چابک. açvârohe¹⁾ savârikâ 626, "rohy asavâro²⁾ 627 'pi kkathyate । ushtrârohe çutaravân 628, phîlavân³⁾ 629 hastirohake ॥ 150 ॥

626 Reiten, zu Rofs, سواری; — 627 Reiter, اسوار; — 628 Kameelreiter, فیلبان; — 629 Elefantenreiter, شتربان.

sainike saradârah⁴⁾ 630 syân, mardânâ⁵⁾ 631 çûra⁶⁾ ucyate ।

tarkaçvamdâs⁷⁾ 632 tu subhate, senâyâm laçkaro 633 matah ॥ 151 ॥

630 سردار general, officer; — 631 Held, مردان; — 632 ترکشبنده wearing a quiver; — 633 (569) لشکر an army.

vakhtarâh⁸⁾ 634 kavace prokto, jirahâh 635 kamcuke bhavet ।

mustaadas⁹⁾ 636 tu samnaddhe, yâjî 637 pattau¹⁰⁾ prakîrtitah ॥ 152 ॥

634 بختر coat of mail, cuirass; — 535 زره desgl.; — 636 gerüstet, مستعد prepared; — 637 Fufssoldat, یازی a husbandman, peasant, rustic.

dhanurdhare kamândârah 638, tîramdâjaç 639 ca kathyate ।

purahsare peçarava¹¹⁾ 640, parâgamdâ¹²⁾ 641 tu maithune¹³⁾ ॥ 153 ॥

638 کماندار an archer; — 639 تیرانداز desgl.

— 640 پیشرو a guide, forerunner; — 641 پراگنده dispersed, scattered, disbanded, dissipated, inattentive; maithuna zur Begattung gehörig; beide Wörter etwa hier in der dafür sonst freilich nicht vorliegenden Bed.: ausschweifend?

sampattau tu bhavet sâmân 642, muçkilam 643 syât tathâ "padi ।

âpannâçe¹⁴⁾ athâ "sâna¹⁵⁾ 644, silâho¹⁶⁾ 645 nikhilâyudhe¹⁷⁾ ॥ 154 ॥

642 سامان opulence; — 643 مشکل difficulty; — 644 آسان easy, convenient, commodious, âpannâça, wohl: „dessen Wünsche erfüllt sind, befriedigt“?; — 645 سلاح arms.

kamânam 646 tu bhavet çârñge, koçâ¹⁸⁾ 647 koṭau prakîrtitah ।

cillâ¹⁹⁾ 648 jyâyâm, niçânâ²⁰⁾ 649 syâl lakshye, tîrah 650 çare bhavet ॥ 155 ॥

¹⁾ von diesem Verse haben HTG nur den ersten und letzten pâda, und zwar lautet ersterer daselbst: açvârohe subârah (çuvâ° T, çvavâ° G) syât; اسوار. ²⁾ dreisilbig. ³⁾ so HT, vâna E, târa (!) G. ⁴⁾ çara° T. ⁵⁾ so EG, °naḥ H, °jah T. ⁶⁾ so H, sûra E, çura T, sûna G. ⁷⁾ so H, taraka° ETG. ⁸⁾ so HT, vasharah G, valûrah E. ⁹⁾ so EHT, mohamîlas G (?) cf. محمول loaded, freighted, was aber doch nicht recht paßt. ¹⁰⁾ yattau E. ¹¹⁾ yeça° E. ¹²⁾ so E, gamdah H, °daha TG. ¹³⁾ so EHT, man-yite (!) G. ¹⁴⁾ ohne samdhi. ¹⁵⁾ °çe yâsânaḥ H, tathâ "çânaḥ G. ¹⁶⁾ çilâho G. ¹⁷⁾ yudhi E. ¹⁸⁾ so E, goçah H, koçaha T, çoçmah (!) G. ¹⁹⁾ so E, cilah H, cillaha T, yeha (!) G. ²⁰⁾ so E, °çânaḥ H, °çânaḥ G, çâna T.

646 Bogen, کمان; — 647 گوشه an angle, corner; — 648 Bogensehne, چاله; — 649 Fahne, نشان; — 650 Pfeil, تیر.

jahrâlûdo¹⁾ 651 vishâkte syât, tûne²⁾ tarakaçam³⁾ 652 bhavet ।
çamçeras⁴⁾ 653 tu bhavet khadge, tsarau kavjah⁵⁾ 654 prakîrtitah⁶⁾

|| 156 ||

651 زهر آلود poisoned; — 652 Köcher, ترکش; — 653 Schwert, شمشیر;
654 Griff, قبضه the gripe of a sword.

sipar⁷⁾ 655 syât⁸⁾ phalake, kârda⁹⁾ 656 kardah^{9a)} 657 çastryâm nigadyate ।

nejâ¹⁰⁾ 658 çalye bhavet, kunte gurjâ¹¹⁾ 659 ity abhidhîyate || 157 ||

655 Schild, سپر; — 656 کارد a knife; — 657 کرد dschl.; — 658 نیزه a short spear, demi-lance, javelin, dart; — 659 Speer, Lanze, کُز a mace.
râjyârambhâbhisheke tu kutbah¹²⁾ 660 syât Pârasîmate ।

prasthâne kûca¹³⁾ 661 ity ukto, mukâmah 662 samniveçane || 158 ||

660 Königsweihe, cf. خطبه das Kirchen-Gebet für den regierenden Fürsten; — 661 کوچه migration; — 662 مقام staying, residing.

dhûlau gardo 663, dhvaje togâ¹⁴⁾ 664, vairako¹⁵⁾ 665 'lpe nigadyate ।

dumdubhau tu damâmâ¹⁶⁾ 666 syât, çaurye mardânagi 667 matâ || 159 ||

663 Staub, کُرد; — 664 Fahne, türk. توغ Rofsschweif; — 665 eine kleine (dgl.), بیرق a standard, flag, pennant; die Lesart von E vârika führt auf باریک subtile, fine, was aber nicht recht paßt; — 666 دمامه a small drum or trumpet; — 667 مردانگی manliness, prowess.

palâyane gurejah 668 syât, pâyamdârah 669 sthire bhavet ।

jadanam¹⁷⁾ 670 tu prahâre syân, murdâ¹⁸⁾ 671 tu¹⁹⁾ mṛitake bhavet || 160 ||

668 Flucht, کُریب; — 669 پایدار pâydar firm, fixed, permanent; der Nasal (pâyam^o) ist hier gratis zugegeben; — 670 schlagen, زدن; — 671 todt, مرده.

¹⁾ yahrâ° G, °lûdo HGT, °ludo E. ²⁾ tûnîre T, tûnî G. ³⁾ so HT, °kasam EG. ⁴⁾ çama° ET, samase° G, samoras H. ⁵⁾ kavajâ E, kavuh H, kuvraha T.
⁶⁾ in G fehlt pâda 4. ⁷⁾ pâda 1 fehlt in G; sipara E, °rah H, çiparah T. ⁸⁾ syât tu HT. ⁹⁾ so H, °rdaḥ G, °rddhah T, kârada E. ^{9a)} so E, fehlt HTG. ¹⁰⁾ so E, neyah H, nepaha T, nejaha G. ¹¹⁾ gurja HT, gursyâ G, gujâ E. ¹²⁾ so H, kutvah T, kutva G, kutavah E. ¹³⁾ kûda H pr. m., kuca G. ¹⁴⁾ so E, togo T, toṇe H, tego G.
¹⁵⁾ so HTG, vârikō E. ¹⁶⁾ so E, °mah H, °mah TG. ¹⁷⁾ yada° G. ¹⁸⁾ so E, murdah HT, murdara G. ¹⁹⁾ so E, fehlt HTG.

vamdis 672 tu vmdyâm¹⁾, kârâyâm jimdân²⁾ 673 syât Pârasimate |
vare tu jora³⁾ 674 ity ukto, nairû⁴⁾ 675 syât kurvataç ca ha⁵⁾ || 161 ||

672 Gefangener, بندى; — 673 Gefängnis, زندان; — 674 Kraft, زور; —
675 dem Handelnden eigen, نیرو strength, power.

kuçtanam 676 mârane⁶⁾ proktam, jimdagî⁷⁾ 677 jîvane bhavet |
iti kshatriyavargah ||

676 tödten, کشتن; — 677 Leben, زندگی.

§ 9 (bis v. 200) vaiçyvargah.

saudâgarâ⁸⁾ 678 bhaveyus te ye vyâpâraparâ janâh⁹⁾ || 162 ||

saudâ 679 tatkarmani proktâ, vakkâlah 680 syâd vaṇigjane |

vartane rojagârah 681 syâj jirâyata¹⁰⁾ 682 kṛishau¹¹⁾ bhavet || 163 ||

678 Geschäftsleute, سوداگر; merchant; — 679 سودا gain, profit; — 680
Kaufmann, كال, having mutual confidence; — 681 Tagelohn, روزگار ear-
ning; — 682 Ackerbau, زراعت.

riṇe karjam 683 samâkhyâtam, karjakhâhah¹²⁾ 684 kusîdake¹³⁾ |

kṛishîvale varjagara¹⁴⁾ 685 syât, kulokho¹⁵⁾ 686 loshta ucyate || 164 ||

قرض; Schulden, قرض; — 684 Gläubiger, Wucherer قرض خواه; — 685
Ackersmann, برزگر; — 686 Erdkloß, كلوخ.

khale kharamanah¹⁶⁾ 687 khyâto, jeva 688 yava¹⁷⁾ itî "ritah |

khoyîdo¹⁸⁾ 689 vâlapatre syât, tokme¹⁹⁾ dulamulam²⁰⁾ 690 bhavet || 165 ||

687 Tenne, خرم; — 688 Gerste, جو; — 689 bâlapat(t)ra ist Name
zweier Bäume, bedeutet aber hier wohl einfach nur: junge Blätter ha-
bend? cf. خويد green corn not yet in ears, oder خويدك a kind of melon;
— 690 junger Getraidehalm; دُمُل unripe grain.

¹⁾ so HT, vamdya G, vatham E. ²⁾ yandâna G. ³⁾ yora G. ⁴⁾ so H, nerû T, naiyû G, naicû E. ⁵⁾ ? kuvataç ca hâ E, kuvataç ca ha T, kuvacaç ca ha H, kuvataiç ca saḥ G. ⁶⁾ mârane E. ⁷⁾ so HTE, jîdagânî G. ⁸⁾ so HTE, vâyuvarjâ G, cf. باى a city und زور gain profit, trade. ⁹⁾ so HT, °pârâyanâh EG. ¹⁰⁾ so E, jirâyat tu HG, jirâyas tu T. ¹¹⁾ kriçau E. ¹²⁾ so E, karjakhvâhah T, karjamkhv° H, kâryyamjvâdah G. ¹³⁾ so E, °çî° T, °çîdike H, °sîdataih G. ¹⁴⁾ so E (dreisilbig), varjârgma H pr. m., varjârgar H sec. m., varjîgara T, vapragara G. ¹⁵⁾ kulosho E, kulûsho T, kulûkho H, kusthepo (!) G. ¹⁶⁾ so E, khira° HT, shira° G. ¹⁷⁾ so E, yave java H, jave java T, yave dava G. ¹⁸⁾ so vermuthe ich; shopâdo E, khorîdo H, khoîdo T, shavâro G. ¹⁹⁾ so H, tokmo T, lokye G, moko (!) E. ²⁰⁾ so HT, dulabhilam G, duladulam (!) E.

- gamduma¹⁾ 691 syât tu godhûme, canake nakhudo 692 bhavet ।
 kumjedas²⁾ 693 tu tile khyâtaḥ, syât khoçaḥ³⁾ 694 sasyamamjarî⁴⁾ ॥ 166 ॥
 691 Weizen, گندم; — 692 Kichererbse, نخود; — 693 Sesam, کنجد; —
 694 خوشه an ear of corn.
 çâlî 695 dhânyeshu sarveshu, tushe vuçam 696 itî "ritam ।
 khurjînam⁵⁾ 697 tu bhavet syûte⁶⁾, voriyâ⁷⁾ 698 tu kaṭe⁸⁾ bhavet ॥ 167 ॥
 695 Reis, hind. شالی; — 696 Spreu, hind. بوس husk, chaff (aus Sk. busa); — 697 Sack, خورجین a portmanteau, saddle bags, dasselbe; —
 698 Matte, بوریا a mat made of split reeds.
 vâvarcî 699 sûdamâtre syât, pâkâdhyakshe⁹⁾ vakâvulaḥ 700 ।
 vâvarcîkhânâ¹⁰⁾ 701 pâkagrihe viramjas 702 tamḍule bhavet ॥ 168 ॥
 699 باورچی a cook („in Khwârazm“; von باور true, creditable); —
 700 بکاول a head cook; — 701 باورچی خانه a kitchen; — 702 برنج rice.
 cullyâm¹¹⁾ tu degadânam¹²⁾ 703 syât, sthâlyâm degaḥ 704 prakîrtitaḥ ।
 hasamtyâm inkalam¹³⁾ 705 proktam, tanûraḥ 706 kamdusamjnake ॥ 169 ॥
 703 دیکدان a fireplace, hearth; — 704 دیکت a pot, kettle; — 705 ?
 hasantî Kohlenbecken, inkalam ist nicht persisch, sondern indisch, cf.
 mahr. imḡala a live coal; — 706 تنور an oven.
 kumbhe kûjâ¹⁴⁾ 707, piyâlâ¹⁵⁾ 708 syât pânapâtre prakîrtitaḥ ।
 pâtre jarpham¹⁶⁾ 709 iti khyâtam, çake savjî¹⁷⁾ 710 prakîrtitâ ॥ 170 ॥
 707 Krug, کوزه; — 708 Trinkgefäfs, پیاله; — 709 Gefäfs, ظرف a ves-
 sel, vase; — 710 Gemüse, سبزی any esculent vegetable.
 jîraḥ¹⁸⁾ 711 syâj jîrake, girdaphilphilo¹⁹⁾ 712 marice bhavet ।
 philphildarâja²⁰⁾ 713 pippalyâm, âdrake 'daraka²¹⁾ 714 ucyate ॥ 171 ॥
 711 زیره cumin seed; — 712 Pfeffer; wohl گرد round und فلفل; — 713

¹⁾ gumd° G. ²⁾ so E, kumjîdas T, kuñji° G, vuji° H. ³⁾ so HT, khoça E, blos sro G. ⁴⁾ so H, çasya° ETG. ⁵⁾ so HT, shu° G, khujjînam E. ⁶⁾ so ET, sûte G, sthûle H. ⁷⁾ so HG, voripâ TE. ⁸⁾ so HG, kaṭau ET. ⁹⁾ pâkâdhyakshe E. ¹⁰⁾ so E, °naḥ H, °naha T, °na G; viersilbig!. ¹¹⁾ so E, culhyâm T, cûlhyâm G, culhyam H. ¹²⁾ so EHG, °naha T. ¹³⁾ so E, hasatyâm ankalam T, °satyâm atkalam H, hasatvâm akalam G. ¹⁴⁾ so E, kûjaḥ HT, kûja G. ¹⁵⁾ φιαλη, Phiole. ¹⁶⁾ ? arpham HT, japham G, jarpham E. ¹⁷⁾ so H, çavjî T, çavujî E, çavyo G. ¹⁸⁾ so HTE, ketara (!) G. ¹⁹⁾ philphalo G, philaphilo T, pilphilo H, blos philo E. ²⁰⁾ so H, philaphila TE, G ganz verderbt. ²¹⁾ adraka G; zweisilbig.

(s. 459) فلفل نرّاز long pepper; — 714 (457) ادرك moist ginger (aus dem Sanskrit).

— çumṭhyām¹⁾ tu jamjavîlam²⁾ 715 syât, kisnîjam³⁾ 716 dhânyake matam |

jardacovah⁴⁾ 717 haridrâyâm⁵⁾, amgojâ⁶⁾ 718 himguni smṛitam || 172 ||

715 (456) trockner Ingwer, زنجبيل zingiber; — 716 (466) Koriander, کشنيج; — 717 (453) زردچوب yellow wood, turmeric; — 718 نگوژ assa foetida.

namak⁷⁾ 719 syât⁸⁾ sarvalavane, çakaram⁹⁾ 720 çarkarâsu ca |

matsyamḍikâ navâtaḥ 721 syât, kaṇḍam 722 syât sugudâdishu || 173 ||

719 Salz, نمک; — 720 Zucker, شکر (aus dem Skr.); — 721 eingedickter Saft von Zuckerrohr, نبات fine sugar; — 722 Zuckerkand, کند sugar (aus dem Skr.).

çîkham¹⁰⁾ 723 tu çûla¹¹⁾ mânse syât, kavâvam 724 bharjite matam |

goçtam 725 tu mânsamâtre syât, kshîre çîram 726 prakîrtitam || 174 ||

723 am Spieße gebratenes Fleisch, سیخ a roasting spit; — 724 کباب meat roasted; — 725 Fleisch, گوشت; — 726 Milch, شیر.

laçune¹²⁾ çîram¹³⁾ 727 ity uktam, pûvâsu¹⁴⁾ çipusam¹⁵⁾ 728 bhavet |

bhakte khushkapulâvah¹⁶⁾ 729 syân, maṇḍe çorvâ¹⁷⁾ 730 prakîrtitaḥ || 175 ||

727 سیر garlic; — 828 ? pûvâ existirt nicht; cf. etwa pûpa m. Kuchen? dazu stimmt سپوسا pulmentum ex farina; — 729 خشک dry (mit wénig Ghee versehen) und پلاو a pillau, a dish composed of flesh or fish highly seasoned; — 730 Rahm, Oberes, شوربا broth, soup, gruel.

roghanam 731 snehamâtre syân, maskâ¹⁸⁾ 732 syân navanîtake |

jogharâtam¹⁹⁾ 733 tu dadhni syâd, grâse lukmâ²⁰⁾ 734 prakîrtitaḥ || 176 ||

731 روغن oil; — 732 Butter, مسکه; — 733 جغرات (in the dialect of Samarkand) sour coagulated milk; — 734 لقمه a mouthful, morsel.

¹⁾ çuḍhy° E. ²⁾ jamjavîram G. ³⁾ so E, çnî T, çtî H, G ganz verderbt.

⁴⁾ jardacovaha E, yaracovah G, jaïcovah H, °vaha T. ⁵⁾ °yâmm E. ⁶⁾ so E, °jam HTG.

⁷⁾ so T, namaka HGE. ⁸⁾ so TGE, fehlt H. ⁹⁾ so EH, çakkaram T, çakvare G.

¹⁰⁾ so T, çîkha H, sausham G, çîsham E. ¹¹⁾ so EH, çûlye TG. ¹²⁾ das erste Hemistich fehlt HT. ¹³⁾ so E, sîra G. ¹⁴⁾ so E, yûkâsu (!) G. ¹⁵⁾ so E, sampusam G,

سنبوسه a pie, a kind of triangular pasty. ¹⁶⁾ shushka E, shuçka HT, blos çka G. ¹⁷⁾ so HT, suraâ G, blos rvâ E. ¹⁸⁾ so E, °skah G, °çkah H, °çkaha T. ¹⁹⁾ so E, yoga° G, juga° HT. ²⁰⁾ so E, °kmaḥ HT, °kmaḥ G.

âhâre khurdanî 735 proktâ, phelâyâm¹⁾ uçlam²⁾ 736 ucyate ।
serî 737 triptau, satriptau³⁾ syât sero 738, 'jîrṇe tu⁴⁾ imtilâ⁵⁾ 739 ॥ 177 ॥

735 Essen, خوردنی; — 736 ? Speise-Überbleibsel; nach Hörnle ist (mit H pr. m.) uçlam zu lesen, = وصل „collection, hence the collected remnants of food“, s. bei Shakesp. وصلجه a shred, remnant; — 737 Sattsein, سیری; — 738 satt, سیر; — 739 Verdauungsbeschwerden, arab. امتلاء being filled, im Hind. indigestion.

gallavânaç 740 ca câre⁶⁾ syât, caupân⁷⁾ 741 syât paçucârake ।

gausâlah⁸⁾ 742 syâd vatsa⁹⁾ mâtire, kîlake¹⁰⁾ mesha 743 ucyate ॥ 178 ॥

740 ? câra Späher, Kundschafter; cf. کلبان a pastor, shepherd; — 741 ? چوپان a shepherd, paçucâraka liegt nicht vor, nur paçucaryâ, und zwar nur in der Bedeutung: Leben nach Art des Viehes; — 742 گوساله a calf; — 743 میش; kîlaka in entsprechender Bedeutung liegt nicht vor, bedeutet resp. wohl den spielenden Schafbock.

Manâv¹¹⁾ âdama 744 ity ukto, Haivâ¹²⁾ 745 'sya¹³⁾ syâd griheçvarî ।

tadapatyam manushyah¹⁴⁾ syâd âdamî 746 Pârasîmate ॥ 179 ॥

744 Manu, آدم (Adam); — 745 dessen Hausfrau, حوی (Eva); — 746 deren Sprofs, der Mensch, آدمی.

sarah¹⁵⁾ 747 çirasi, peçânî 748 lalâte, 'vrû¹⁶⁾ 749 bhrûr¹⁷⁾, vîkshane ।

casma 750, vînî 751 tu¹⁸⁾ nâsâyâm¹⁹⁾, karṇayor goça 752 ucyate ॥ 180 ॥

747 Kopf, سر; — 748 Stirn, پیشانی; — 749 Braue, برو, ابرو; — 750 Auge, چشم; — 751 Nase, بینی the nose, the snout; — 752 Ohr, گوش.

mukhe dahana 753, jihvâyâm javâm²⁰⁾ 754, daṁdân²¹⁾ 755 rade²²⁾ bhavet ।

tâlau kâmo 756, lavas 757 tv oshṭhe, nâyah 758 kaṁṭhapranâlake ॥ 181 ॥

753 Mund, دهی; — 754 Zunge, زبان; — 755 Zahn, دندان; — 756 Gaumen, کام; — 757 Lippe, لب; — 758 Halsröhre, نالی a reed, pipe; the throat.

¹⁾ so HTE, uchisṭe G. ²⁾ uçlam H pr. m., ulçam ET und H sec. m., ulusam G.
³⁾ so ET, satripte H, ca tripte G. ⁴⁾ so HT, fehlt EG. ⁵⁾ so HT, timstilâ G, imlilâ E. ⁶⁾ so H, °naçca shâre G, naçnacâre T, °vân çvacâre E. ⁷⁾ so T, caupâna HEG. ⁸⁾ so E; goçâlah H, °laha T, gopâla G. ⁹⁾ so G, vasta ET, vastra H.
¹⁰⁾ so HT, kaulake G, kîlako E. ¹¹⁾ so H, tparav G, mânava E, blos nave T.
¹²⁾ haitvâ E, hamvâ H, havvâ G, vâsahî (!) T. ¹³⁾ fehlt T. ¹⁴⁾ so GT, °shyam EH.
¹⁵⁾ so HT, sirah G, çirah E. ¹⁶⁾ vrû HG, vrur T, varû E. ¹⁷⁾ so E, bhrû HG, bhû T. ¹⁸⁾ vînî G. ¹⁹⁾ nâçâyâm EG. ²⁰⁾ so ET, javâ H, blos vâ G. ²¹⁾ so H, °na T, daṁdâm E, dumvâdana G. ²²⁾ so HG, rado E, radane T.

- mijagâ¹⁾ 759 netrapâlau²⁾ syât, kapole³⁾ ârijo⁴⁾ 760 bhavet ।
 hanau⁵⁾ janakha 761 ity uktas, tadadho gaygavo 762 bhavet ॥ 182 ॥
 759 Wimpern, منترگان; — 760 Wange, عارض; — 761 Kinn, زنج; — 762
 غبغب a double chin.
 grîvâyâṃ gardaniḥ⁶⁾ 763 proktâ, tathâ kaṃṭhe gulû⁷⁾ 764 bhavet ।
 skandhe syâtâṃ dosha⁸⁾ 765 - kaphtau⁹⁾ 766 Pârasîkamate dhruvaṃ ॥ 183 ॥
 763 Hals, گردن; — 764 Kehle, گلو; — 765 Schulter, دوش; — 766 desgl.,
 گفت.
 prishṭhe¹⁰⁾ puṣṭaṃ 767, çikam¹¹⁾ 768 koshṭhe, nâpho 769 nâbhau, kaṭau
 kamar¹²⁾ 770 ।
 pistâ¹³⁾ 771 syât stanayoh strîṇâṃ, sînâ¹⁴⁾ 772 syâd urasi dvayoh ॥ 184 ॥
 767 Rücken, پشت; — 768 Bauch, شکم; — 769 Nabel, ناف; — 770
 Hüfte, کمر; — 771 Brüste (der Weiber), پیستان; — 772 Brust, سینه dva-
 yoh, bei Mann und Weib.
 pahalû 773 syât pâṛvadeṇ, maṇivaṃdhe mudho¹⁵⁾ 774 bhavet ।
 haste dastah 775, kurpare syâd âraṃjam 776 ca¹⁶⁾, tale kaphah 777
 ॥ 185 ॥
 773 Seite, پهلوی; — 775 Handgelenk, hind. موته a handle, hilt, fist, aus
 Sk. musṭi; — 775 Hand, دست; — 776 ارنج the elbow; — 777 كف palms of
 hands.
 aṃguṣṭas 778 tv aṃgulîshu syân, nâkhunas 779 tu nakheshu ca ।
 vastau jahârâ¹⁷⁾ 780 ity uktaḥ, phalakâ 781 ca¹⁸⁾ nitamvayoh¹⁹⁾ ॥
 rânas 782 tû "rvor, jânudeṇ jânû²⁰⁾ 783, sâkas 784 tu jaṃghayoh ।
 kakshe vagala 785 ity uktaḥ, khâyâ²¹⁾ 786 syâd aṃḍakoṣayoh²²⁾ ॥ 186 ॥

¹⁾ so E, miyagâ H, mipagâṃ T, mippagî G. ²⁾ so HTG, °pakshatau E.
³⁾ so HTG, °lau E. ⁴⁾ so E, yâneyo G, jârajo HT (j° für y° im Anlaut). ⁵⁾ dies
 Hemistich nur in E, fehlt HTG. ⁶⁾ so E, gardani G, garadaniḥ HT. ⁷⁾ so ET,
 gulûma H, gulam G. ⁸⁾ so E, °ça HG, °çam T. ⁹⁾ so E, kitphau HT, kiphîm G.
¹⁰⁾ G hat hiervor noch ein leider sehr corruptes Hemistich. ¹¹⁾ so E, sikam HT,
 çikama G. ¹²⁾ so H, kamara ET, miyâna (!) G میان waist, loins. ¹³⁾ so ET, pî-
 stâ H, pistâna G. ¹⁴⁾ so E, sînaha T, sîmah H, sîjah G. ¹⁵⁾ so E, mucau H,
 muco TG. ¹⁶⁾ so E, °jaṃtan G, °raṃbhe ca H, °raṃme ca T. ¹⁷⁾ so E, hâra H,
 yahâra T, pahâra G. ¹⁸⁾ so E, phalako 'pi H, surînas tu T سرین the buttocks; in
 G fehlt pâda 4 nebst pâda 1—3 des nächsten Verses. ¹⁹⁾ so ET, nivamdhayoh H.
²⁰⁾ so T, blos nû H, nûkâ E. ²¹⁾ so E, khâyah H, khâpahri (statt °h) T, hkâshâ-
 yah G. ²²⁾ °koshayoh HG. ²³⁾ es sind hier in E vier Hemistichs als ein çloka gezählt.

778 Finger, انگشت; — 779 Nagel, ناخن; — 780 Blase, زهار; — 781 ? Hinterbacken, cf. فلق the kneepan oder فلق the opening of the mouth, a fissure; — 782 Schenkel, ران; — 783 Knie, زانو; — 784 Bein, ساق; — 785 Achselhöhle, بغل armpit; — 786 Hoden, خايه.

pârshṇau pâsnâ¹⁾ 787, pâ²⁾ 788 caraṇayoh³⁾, kerah 789 çigne⁴⁾, kuso⁵⁾ 790
bhage ।

gude kûnah⁶⁾ 791, sarvakeçe⁷⁾ moyo⁸⁾ 792, rîça 793-varûtakau 794

|| 187 ||

787 Ferse, پاشنه; — 788 Fuß, پا; — 789 penis, کير; — 790 vulva, کس,
und cf. کش the groin (Schambug), گوش a large glans penis; — 791 po-
dex, کون; — 792 Haar, مو; — 793 ريس the beard; — 794 بروت whiskers,
mustaches [v. 187 greift nach v. 188 hinüber].

çmaçrv-oshtakeçayoh syâtâm, asthni co 'stukhâm⁹⁾ 795 ity api ।

rodâ¹⁰⁾ 796 câ 'mtre, yakritpimde¹¹⁾ jigar¹²⁾ 787, postam¹³⁾ 799 tvaci
smritah || 188 ||

795 Knochen, استخوان a bone; — 796 Eingeweide, روده; — 797 Leber,
جگر; — 798 Haut, پوست.

âçleshe¹⁴⁾ syâd vâlaî 799 ca, vosaha¹⁵⁾ 800 syâc cuṃvane 'pi ca ।

durbhikshe tu garânî¹⁶⁾ 801 syâd, arjânî 802 syât subhikshake || 189 ||

799 ? âçlesha Umschlingung, ob etwa بالائی oben sein (in concubitu)?,
denn ولا kindred, relationship, friendship, love; hind. ولا nearness, affinity,
friendship paßt nicht recht; — 800 Kufs, بوسه; — 801 گرانى, scarceness,
dearth; — 802 ارزانى cheapness, abundance.

samarghe 'rjâ¹⁷⁾ 803, mahârghe tu¹⁸⁾ girâ¹⁹⁾ 804 syât Pârasîmate ।

gurasanagî²⁰⁾ 805 kshudhâyâm syât, trishṇâyâm tishṇagî²¹⁾ 806 matâ

|| 190 ||

803 wohlfeil, ارزان; — 804 theuer, گران; — 805 Hunger, گرسنگى; —
806 Durst, تشنگى.

¹⁾ so E, pâçnaha HT, pârshṇah G. ²⁾ yâm E. ³⁾ dreisilbig! ⁴⁾ blos kerah
(ohne çî°) E, karah çigne HT, limge karah G. ⁵⁾ so H, kuço ETG. ⁶⁾ so HTG,
konah E. ⁷⁾ so HTG, °çeshu E. ⁸⁾ mopo ET. ⁹⁾ asthni ustukhâm E, a. co 'stakhânam
HTG (shânam G). ¹⁰⁾ so E, rodah H, °daha T, °dah G. ¹¹⁾ jak° EHTG. ¹²⁾ so H,
°garu T, °gara GE. ¹³⁾ so E, blos pos H, poçtas T, yostas G. ¹⁴⁾ dies Hemistich
nur in E, fehlt HTG; °shâ E. ¹⁵⁾ zweisilbig. ¹⁶⁾ so E, girânî HTG. ¹⁷⁾ so E,
'rjâm HT, 'rjâna G. ¹⁸⁾ fehlt E. ¹⁹⁾ so E, girâm HT, girâna G. ²⁰⁾ viersilbig.
²¹⁾ so EG, tiçnagî T, tiçnigî H.

tanau¹⁾ vadana 807, tarkîbo²⁾ 808 dehe, rûy³⁾ 809 mukham amḍale ḥ
amge⁴⁾ javâriho 810, gulphe sitâlinga⁵⁾ 811 iti smṛitaḥ || 191 ||

807 Körper, بدن the body, especially when liveless; — 808 desgl., تركيب;
809 Antlitz, روى face; — 810 Glied, جوارح members of the body; — 811
شتالنگى the ankle-bone.

çuturam⁶⁾ 812 tu bhaved ushṭre, mûlye syât kîmatir 813 vahâ 814 ḥ
panyâjîve dukân-dâro 815, mâyah⁷⁾ 816 mûladhane bhavet || 192 ||

812 Kameel, شتر; — 813 قيمة price, value; — 814 بها desgl.; — 815
دكاندار a shopkeeper; — 816 مایه a capital in trade, stock.

vikrayî syât pharoçamdaḥ⁸⁾ 817, kharîdâra⁹⁾ 818 krayî bhavet ḥ
phâyadâ¹⁰⁾ 819 tu bhavel lâbhe, nyâse tu syâd amânata¹¹⁾ 820 || 193 ||

817 Verkäufer, فروشنده; — 818 Käufer, خریدار; — 819 Gewinn, فائده; —
820 امانت a deposit, any thing given in trust.

kharîdas¹²⁾ 821 tu kraye proktaḥ, pharokhto¹³⁾ 822 vikraye¹⁴⁾ bhavet ḥ
surakhadânah¹⁵⁾ 823 guṁjâyâṁ, karshe tolâ¹⁶⁾ 824 prakîrtitaḥ || 194 ||

821 Kauf, خرید; — 822 Verkauf, فروخت; — 823 سرخ دانه red medi-
cinal berry; guṁjâ, Samenkorn des Abrus precatorius, als Gewicht ge-
braucht; — 824 توله name of an Indian weight of 2½ miskâls; karsha,
ein best. Gewicht (16 mâsha).

diramam¹⁷⁾ 825 dravyamâtre syâd, ratnamâtre javâhiraṁ¹⁸⁾ 826 ḥ
yâkûtam 827 syât padmarâge, ilmâsam¹⁹⁾ 828 hîrake bhavet || 195 ||

825 Geld, درم²⁰⁾; — 826 Juwel, جواهر; — 827 Rubin, یاقوت²¹⁾; — 828
Diamant الماس²²⁾.

muktâyâṁ maravârîdah 829, phirojâ²³⁾ 830 harite maṇau ḥ

marjâno²⁴⁾ 831 vidrume proktaḥ, tilâ²⁵⁾ 832 svarṇe prakîrtitaḥ || 196 ||

¹⁾ tano HTG, hanau E. ²⁾ tarkîcau E, tarakîvau HT, rakîvo G. ³⁾ rûpa E,
roya G, sūy H, sūpu T. ⁴⁾ amgi E. ⁵⁾ so H, çī° T, sitâliga E, çitâlinga G.
⁶⁾ so HT, çutaram E, çatura G. ⁷⁾ so H, mâpaha ET, mâyâ G. ⁸⁾ çamdaḥa E,
samdaḥ H, °samdaḥaḥ T; mit pharosam bricht G in Zeile 6 von 16^a ab. ⁹⁾ so E,
kharîdadâraḥ H, °dahâraḥ T. ¹⁰⁾ so E, °dah H, dahri (für dah) T. ¹¹⁾ so HE,
°nataḥ T. ¹²⁾ arîdas T. ¹³⁾ so EH, °rokho T. ¹⁴⁾ so HT, vikriye E. ¹⁵⁾ so
(aber °sha°) H, °ha TE. ¹⁶⁾ so E, tolâḥ H, °laha T. ¹⁷⁾ so HT, dirama E. ¹⁸⁾ so
ET, °haram H. ¹⁹⁾ so E; ohne samdhi; almâsam H, tsal° (!) T. ²⁰⁾ δραχμη.
²¹⁾ ὕαρινθος. ²²⁾ αδαμας. ²³⁾ so E, pherojah H, pherojaha T. ²⁴⁾ so H, mîrjâno E,
mararjânaha T. ²⁵⁾ so ET, tillâ H.

829 Perle, مرواريد¹⁾; — 830 فیروزه a turkois; haritamani aber, und somit wohl auch harita mani, ist: Smaragd; — 831 مرجان red coral; — 832 Gold, طلا (تله).

nukraha 833 ca²⁾ bhaved rūpye, misam 834 tāmre prakîrtitam ।
viramjam³⁾ 835 tu bhaved rîtau⁴⁾, royî⁵⁾ 836 kânsye prakîrtitam

॥ 197 ॥

833 Silber, نقره; — 834 Kupfer, مس; — 835 Messing, برنج copper; — 836 روى brass.

lohe syâd âhanam 837, kâce çîçâ⁶⁾ 838 syâd, abhrake 'vrakam 839 ।
sîmâvah 840 pârade proktaḥ, surmah⁷⁾ 841 çroto-'mjane⁸⁾ bhavet

॥ 198 ॥

837 Eisen, آهن; — 838 Glas, شیشه; — 839 hind. ابرک (nach Shakesp. aus dem Sansk.) talk, mica; — 840 Quecksilber, سیماب; — 841 سرمه a collyrium with which they tinge the eyebrows and lashes, antimony, leadore; çroto'mjana liegt nicht vor, würde resp. Ohrensalbe bedeuten.

gogirdam⁹⁾ 842 gamdhake, tâle jaranîkam¹⁰⁾ 846 prakîrtitam¹¹⁾ ।

arjîjam 844 tu bhaved vange, surva¹²⁾ 845 sîsaka¹³⁾ ucyate ॥ 199 ॥

842 Schwefel, گوگرد; — 843 زرنیق arsenic [daraus entstanden?]; tâla Auripigment; — 844 ارزیر lead; vaṅga Zinn und Blei; — 845 Blei, سرب.

tûle pam̐bah¹⁴⁾ 846, aslam¹⁵⁾ 847 kshaudre, sikthake¹⁶⁾ moma¹⁷⁾ 848 ucyate ।

syâd dhim̐gule¹⁸⁾ çamgarapham¹⁹⁾ 849, çilâyâm²⁰⁾ maṇçilam²¹⁾ 850 bhavet ॥ 200 ॥

॥ vaiçyavargah ॥

846 پنبه cotton; — 847 Honig, عسل; — 848 Wachs, موم; — 849 Menig, Zinnober, شنگرف cinnabar, vermilion; — 850 rother Arsenik, hind. منسل (aus Sk. manahçilâ).

¹⁾ μαργαριτης. ²⁾ so E, nokarah tu H, nokaras tu T. ³⁾ so T, virajam E, viram (Platz für ein aksh.) H. ⁴⁾ so T, bhaved îtau H, bhaveddrîtau E. ⁵⁾ ropî E, rojah HT. ⁶⁾ so E, çîçah H, sîsaha T. ⁷⁾ so H, surmaha TE. ⁸⁾ çroto-'jane E. ⁹⁾ so HT, gotirdri E. ¹⁰⁾ so E, jaranîsham HT. ¹¹⁾ so HT, pari° E. ¹²⁾ so HT, surava E. ¹³⁾ çîçaka HTE. ¹⁴⁾ so H, ghamvaha T, pumvai E. ¹⁵⁾ asalam E, °vah çalam HT. ¹⁶⁾ so T, çi° E, sikyake H. ¹⁷⁾ so E, mûma HT. ¹⁸⁾ so E, syâd im̐gule HT. ¹⁹⁾ so ET, sim̐ga° H. ²⁰⁾ so HT, çilâçam E. ²¹⁾ mana° HT, manahçilam E.

§ 10 (bis v. 211) çûdravargah.

kumbhakâre kulâlah 851 syân, mâlâkâre tu vâgavân 852 ।

sthapatau râja 853 ity ukto¹⁾, jolâhâ²⁾ 854 tamtuvâyake ॥ 201 ॥

851 کلال a potter; wohl aus dem Sanskrit?; — 852 Kranzwinder, باغبان a gardner; — 853 Baumeister, راز a plasterer of walls, Hind. a mason, a bricklayer; — 854 Weber, جولاهه.

darajî 855 tunnavâye³⁾ syât, çaykalgar⁴⁾ 856 çastramârjake⁵⁾ ।

sûcyâm tu sojanah⁶⁾ 857 proktas, tamtau ristâ⁷⁾ 858 prakîrtitah ॥ 202 ॥

855 Schneider, درزی; — 856 Schwertfeger, صیقل, resp. hind. صیقلگر a polisher, furbisher, burnisher, armourer; — 857 Nadel, سوزن; — 858 Faden, رشته.

ramgâjîve ramgarejah 859 procyate Pârasîmate ।

kaphaçdojaç⁸⁾ 860 carmakâre, câ "hangar⁹⁾ 861 lohakârake ॥ 203 ॥

859 Maler, رنگرینز a dyer; — 860 کفشدوز a shoemaker; — 860 آهنگر a blacksmith.

jaragara^{10 u. 11)} 862 svarnakâre syân, misagaras^{11 u. 12)} 863 tâmrakutṭake¹³⁾ ।

hajjâmo 864 nâpîte prokto, darûdagara^{11 u. 14)} 865 vardhakau¹⁵⁾ bhavet ॥ 204 ॥

862 Goldschmid, زرگر; — 863 Kupferschmid, مسگر; — 864 Barbier, حجام; — 865 درودگر carpenter.

gâjuro¹⁶⁾ 866 rajake prokta¹⁷⁾, khamârah 867 çaumḍike bhavet ।

vâjîgaro 868 mâyike syât, vâjî 869 sarvemdrajâlake ॥ 205 ॥

866 Wäscher, تازر a bleacher; — 867 خمار a wine merchant; — 868 Gaukler, بازیگر; — 871 بازی Gaukelspiel.

gâyane syât tu goyamdah¹⁸⁾ 870, sâjamdah¹⁹⁾ 871 syâc ca vâdake ।

sarvavyâdheshu saiyâdo 872, majdûro²⁰⁾ 873 bhritibhug bhavet ॥ 206 ॥

870 Sänger, گوینده; — 871 Musikant, سازنده; — 872 Jäger, صیاد a

¹⁾ so E, mejamârah syâj H, meja° syâd T, معمار an architect. ²⁾ so E, jolâh H, vâphamdas T بافنده a weaver. ³⁾ so E, tu tamtuvâyê H, tu tunnavâyê T. ⁴⁾ çaykalgar T, °ra H (j für y!), syâ^ (Zeichen für Lücke) kalegarah E. ⁵⁾ so HT, çastrâ° E. ⁶⁾ so H, sojanah E, çojanah T. ⁷⁾ so E, riçtah HT. ⁸⁾ so H, kaphaç° TE, °dojahā T. ⁹⁾ so HT, °kâre ahamgara E. ¹⁰⁾ so HE, °raha T. ¹¹⁾ dreisilbig! ¹²⁾ so HE, miça° T. ¹³⁾ so HT, °ṭṭane E. ¹⁴⁾ so E; durodur H, proktash ṭurodura (!) T, etwa eine Abbreiatur (cf. 873) aus درودگر? ¹⁵⁾ vârdhdakau E. ¹⁶⁾ so E, gâjaro HT. ¹⁷⁾ so E, rajakeshu syât HT. ¹⁸⁾ gojadah H, °jamdaha T, °yamdaha E. ¹⁹⁾ so H, °daha TE. ²⁰⁾ so H, marjûro T, majûro E.

hunter; — 873 مزدور, a mercenary, hired labourer; im Hindust. verkürzt (cf. 865ⁿ) zu مزور.

hammâlo¹⁾ 874 bhâravâhe syât, pâmare²⁾ âma³⁾ 875 ucyate ।

gulâmas 876 tu bhaved dâse⁴⁾, kâhalas 877 tv alase bhavet ॥ 207 ॥

874 Lastträger, حمال; — 875 عام common, vulgar; — 876 Sklave, غلام a boy, lad, servant, slave; — 877 faul, كاهل.

mṛigayâyâṁ çikâra⁵⁾ 878 syâd, dujdaç⁶⁾ 879 core⁷⁾ prakîrtitaḥ ।

taṁtau târaḥ 880 samâkhyâto, dujdî 881 syât steyakarmanî ॥ 208 ॥

878 Jagd, شكار; — 879 Dieb, دزد; — 880 Faden, تار; — 881 Diebstahl, دزدی.

vâphtanam⁸⁾ 882 tu bhaved vâṇau, putrikâsu ca sûrataḥ 883 ।

maujah⁹⁾ 884 tv anupadînâyâṁ, pâpoçah 885 syâd¹⁰⁾ upânahi ॥ 209 ॥

882 Weben, بافتن to weave, plait; — 883 صورة image, effigy, figure; 884 موزة a boot; — 885 Pantoffel, پاپوش¹¹⁾.

kaçâyâṁ¹²⁾ tâjîyânah¹³⁾ 886 syân, mahakam¹⁴⁾ 887 nikashe bhavet ।

dyûtakâre kimârvâjo¹⁵⁾ 888, mora¹⁶⁾ 889 pâçaka îritaḥ ॥ 210 ॥

886 Peitsche, تازیانه; — 887 محك a touchstone; — 888 قمارباز a gamester; — 889 ? Würfel, مور moving, fluctuating; für das durch HT indicirte مهر findet sich die Bedeutung: Würfel, die sich ganz gut an die Bed.: calculus s. latrunculus quo in lusu utuntur anknüpfen liefse, nicht vor.

dastah¹⁷⁾ 890 tu muçale prokto hâvanam¹⁸⁾ 891 syâd ulûkhale ।

yamgalâgur¹⁹⁾ 892 bhaved darvyâm²⁰⁾, câlanyâm²¹⁾ elako²²⁾ 893 bha-
vet ॥ 211 ॥

॥ çûdravargah ॥

890 ? muçala Mörserkeule, Stößel, Klöppel دسته a handle; — 891 Mörser, هاون; — 892 ? darvî Löffel; das Pârasî-Wort fehlt mir; denn نکت Rost und لاغر (s. 988) lean meager thin, also etwa „durch Rost dünn“ liegt doch gar zu weit von: „Löffel“ ab; — 893 Sieb, türk. الک (elek) Haarsieb.

¹⁾ so HT, hamsâlo E. ²⁾ ohne samdhi. ³⁾ so E, yâma H, pâma T. ⁴⁾ dâro E. ⁵⁾ so E, °rah H, raha T. ⁶⁾ so HT, dujadaç E. ⁷⁾ so HT, caure E. ⁸⁾ so HT, vâphanam E. ⁹⁾ maujahs H, maujas T, mojahas E. ¹⁰⁾ so TE, pâd H. ¹¹⁾ unser „Babusche“. ¹²⁾ so E, kashâyâṁ HT. ¹³⁾ tâjîyânâi H, °naha T, tâjîyânaha E. ¹⁴⁾ so E, mehakam HT. ¹⁵⁾ so H, kimâra TE. ¹⁶⁾ mora E, moharah H, moharaha T. ¹⁷⁾ so H, dastaha E, hastahas T. ¹⁸⁾ so HT, havanam E. ¹⁹⁾ yagalâgur T, yamgaṁlâgur H, yagalâjur E; ist etwa an نكل a bell, a rattle zu denken? der Löffel als der klimpernde, klirrende? aber der Schlufs des Wortes? ²⁰⁾ so T, bhaved arvyam H, bhaved dṛivyam E. ²¹⁾ °lanyâm T, câlanyâm H, vâlarâyâm (oder vâlan yâm) E. ²²⁾ so HT, eloko T pr. m., egalakâ E.

§ 11 (bis v. 249^a) Adjectiva (viçeshyanighnavargah)¹⁾.

nekîkârah 894 sukṛitî syâd, vujurgas 895 tu mahâçayah ।

dilâvarah 896 sahrîdaye²⁾, dâñâ 897 syân nipuṇe 'pi ca ॥ 213 ॥

894 tugendhaft, نیکی goodness, virtue und کار acting; — 895 بزرگ great, magnificent; — 896 beherzt? sahrîdaya (oder suh^o) liegt aber in dieser Bedeutung nicht vor; دلاور bold, warlike, brave; — 897 geschickt, دانا.

mahântam⁵⁾ udyamam kartâ yas tasmin purtaraddudah⁶⁾ 898 ।

sayagadakunamdah⁷⁾ 899 syât samçayâpannamânasah ॥ 214 ॥

898 eine grofse Anstrengung vollbringend, پر voll und تكد labour, exertion, endeavour; — 899 ? dessen Sinn von Zweifel erfüllt ist; aus arab. صيقة dust driven about by the wind und كند „Staub machend“ im Sinne von: „voll Bedenken“? Die Lesart von E liefse sich ebenfalls als eine hybride Bildung aus Hind. سی hundred, شك doubt und كند, also: „hundert Zweifel erhebend“ auffassen, oder in sa yah saka^o zertheilen, was freilich sehr umständlich wäre (s. jedoch 898. 936).

akâviras⁸⁾ 900 tu jyeshthah⁹⁾ syât, râstah 901 syâd dakshinîyake¹⁰⁾ ।

umarâdarâja¹¹⁾ 902 âyushmân, vadânye tu sakhî 903 bhavet ॥ 215 ॥

900 ältest, اکابر; — 901 des Opferlohnes werth (ehrenwerth) راست, good, just; — 902 عمر دراز a long life, hier als bahrîhi; — 903 سخى liberal.

parîkshake¹²⁾ çanâsimdâ¹³⁾ 904, mulânâ 905 çâstravettari ।

ârjûdeh¹⁴⁾ 906 syâc ca¹⁵⁾ varade, saguphtah¹⁶⁾ 907 hrishṭamânase ॥ 215¹⁷⁾ ॥

904 شناسند knowing; — 905 der Lehrbücher kundig, مولا a judge, lord, master, مولانا s. 485; — 906 bereit Wünsche zu erfüllen, آرزو wish und د a giver; — 907 شگفته blossomed, blown; happy.

unmanasy¹⁸⁾ api câkah 910 syâd, dilgîro¹⁹⁾ 909 durmanasy api ।

juâmmarda 910 udâre syât, purkârah²⁰⁾ 911 sukale 'pi ca²¹⁾ ॥ 216 ॥

¹⁾ so nach T; s. oben p. 16. ²⁾ so E, bujurakah syân H, bujurukah syân T. ³⁾ so T, suhrîdaye HE. ⁴⁾ so E, die Zahl 212 ist ganz übersprungen. ⁵⁾ eigenthümlich umständliche Ausdrucksweise (cf. 936); auch sollte man den Genetiv: mahata udyamasya erwarten! ⁶⁾ so H, puras taruddaveh T, yura taddurah E. ⁷⁾ so H, sayagadakamdah T, sayahsakaku^o E. ⁸⁾ so ET, âviras H. ⁹⁾ so E, pûjya H, pûjye T. ¹⁰⁾ so HT, °pake E. ¹¹⁾ so T, umara^o HE. ¹²⁾ so HT, °kshate E. ¹³⁾ so E, °dah H, daha T. ¹⁴⁾ so H, °deha T, °daha E. ¹⁵⁾ so E, syât tu HT. ¹⁶⁾ çakuphtah H, °taha T, saguphtaha E. ¹⁷⁾ so E, die Zahl 215 zweimal. ¹⁸⁾ so HT, unmanâsy E. ¹⁹⁾ syâd dilagîro E, syâdilgirau H, syâddiliro T. ²⁰⁾ so H, pura^o TE. ²¹⁾ 'pi ca bis syâhî le in v. 218 fehlt in T (Lücke!).

— 908 چاک vigorous, healthy; — 909 دلگیر sad, afflicted; — 910 جوانمرد brave, generous; — 911 پیرکار skilful.
 khyâte tu maçahûrah¹⁾ 912 syâj, jardâro 913 dhanini smṛitaḥ ।
 sâhivas²⁾ 914 tu prabhau proktaḥ³⁾, avâdânas⁴⁾ 915 tu samṛiddhake ॥ 217 ॥
 912 مشهور celebrated; — 913 reich, زردار; — 914 Herr, صاحب; — 915
 آبادان peopled, flourishing, populous.
 gungā 916 mûke, dayâlau ca⁵⁾ meharavân⁶⁾ 917 itî "ritah ।
 masîmâtre bhavet syâhî 918, lekhanîyam kalamo 919 bhavet ॥ 218 ॥
 916 stumm, گنگ; — 917 mitleidig, مهربان; — 918 Dinte, سیاق; — 919
 Schreibrohr, قلم.
 doyâtam⁷⁾ 920 tu mashîpâtre⁸⁾, haraphas 921 tv akshare bhavet ।
 sataras 922 tu bhavet paṁktau⁹⁾, mâtṛâsu mukutaḥ¹⁰⁾ 923 smṛitaḥ ॥ 219 ॥
 920 Dintenfaß, دوات davât inkstand; — 921 Silfe, حرف a letter of the
 alphabet; — 922 Zeile, سطر a line, a row, writing; — 923 ? More; cf.
 موقوف fixed or restricted to a certain time; oder sollte nicht doch die
 Lesart von HT: نقطة, s. unten, den Vorzug verdienen?
 çâirah¹¹⁾ 924 kavimâtre syât, kavitâyam tu çâarî 925 ।
 ruvâi¹²⁾ 926 tu bhavet chloke, vayatam 927 padyamâtrake ॥ 220 ॥
 924 Dichter, شاعر; — 925 Dichtung, شاعری; — 926 çloka رباعی Vier-
 zeile; — 927 aus Versgliedern bestehend, بیت a distich, verse.
 misarah¹³⁾ 928 tu¹⁴⁾ pade proktaḥ, chamdovaddhe najam 929 bhavet ।
 paratamtre giriphtâra 930, âjâdâ¹⁵⁾ 931 syât svatamtrake ॥ 221 ॥
 928 مصراع a hemistich; — 929 نظم arrangement, composition of ver-
 ses; — 930 abhängig, گرفتار captive; — 931 آزاد free.
 pukhtaḥ¹⁶⁾ 932 tu dirghasûtre syât, samjîdâ¹⁷⁾ 933 sâvadhânake ।
 aklaho¹⁸⁾ 934 ghasmare prokto, gurusam¹⁹⁾ 935 kshudhite bhavet ॥ 222 ॥
 932 sich lange bedenkend, پختنه (eig. gekocht) expert, skilful, versed

¹⁾ so H, mahaçûrah E. ²⁾ so E, sâhavas H. ³⁾ so H, kta E; ohne samḍhi!
⁴⁾ so E, dreisilbig! avâdâms tu H. ⁵⁾ so E, tu H. ⁶⁾ so E, meharvîna H.
⁷⁾ so H, doyanam E; in T unklar ob n, ob t. ⁸⁾ makbî° E; °pâtre T, mâtṛe HE.
⁹⁾ so E, paṁktyam HT. ¹⁰⁾ mukutaha E, nukataḥ H, nukutaha T; cf. نكتة a sublime or quaint
 conceit, a point, an impression made on the ground, spots of rust on a mirror, oder نقطة
 a point, a dot, a diacritical point, a part of any thing. ¹¹⁾ so E, çâarah HT. ¹²⁾ so E,
 rubâyî H, rupâi T. ¹³⁾ so H, °raha E, miçaraha T. ¹⁴⁾ fehlt H. ¹⁵⁾ so ET, âjâ-
 dah H. ¹⁶⁾ so H, potkahas T, yotkhrâm E. ¹⁷⁾ so E, °dah H, °daha T. ¹⁸⁾ ak-
 taho E, avlaho H, ashlaho T. ¹⁹⁾ so E, gurasanah H, °sanaha T.

in business, also wie unser: reif erfahren, im Sinne von: bedächtig; — 933 aufmerksam, سنجدید weighty, grave; — 934 gefräßig, اکل eating, devouring; — 935 گرسنه hungry, famished.

khyâtaḥ çikamparasto¹⁾ 936 'tra yaḥ syât kukshimharir narah²⁾ | lâlûjo³⁾ 937 lolupe prokto, harîpho⁴⁾ 938 lobhavaty api || 223 ||

936 شکم پرستہ a pamperer of his belly, an epicure, a glutton; — 937 begehrlieh, gierig; hind. لالچ longing, covetous, لالچى covetous, interested, selfish; — 938 حریف a rival, impudent, audacious.

vinîyâja⁵⁾ 939 vinîte syâd, devâno 940 'nmatta⁶⁾ samjnake | masto 941 'pi ca bhaven matte, dhriṣṭe veadavaḥ 942 smṛitaḥ || 224 ||

939 bescheiden, نیاز without prayer or entreaty, in want of nothing; — 940 besessen, دیوانه; — 941 مست drunk; — 942 kühn, unverschämt, بی ohne und ادب propriety of conduct, good breeding.

darrâkas⁷⁾ 943 tu pragalbhe⁸⁾ syân, nâmaradaḥ 944 kâtare bhavet | grihayâlau⁹⁾ girimdaḥ¹⁰⁾ 945 syât, çraddhâlau¹¹⁾ purahausalâ¹²⁾ 948 || 225 ||

943 ? muthig, entschlossen, cf. دراک darrâk intelligent, penetrating; zur Bedeutung paßt aber weit besser das Abstractum: دراک dirâk overtaking, coming up, seziug; — 944 unschlüssig, نامرد; — 945 zum Greifen geneigt, گیرنده a taker, cf. auch گزندہ a oort of brush used by weavers to apply plaste or size to their warp; — 946 gläubig, vertrauensvoll; پر voll und حوصله a bird's crop; also: „mit vollem Kropfe“ d. i. satt, und daher: gemüthlich gestimmt, zutraulich? Die Bed. geduldig, die durch بی حوصله ungeduldig nahe gelegt wird, paßt nicht zu çraddhâlû.

yâvaḥgo¹³⁾ 947 mukhare, goyâ¹⁴⁾ 948 vaktari syât tu, kadvade | vadsakhun¹⁵⁾ 949, pur sakhun¹⁶⁾ 950 câ 'pi vâcâle parikîrtitaḥ || 226 ||

947 geschwätzig, یاب vain foolish futile (cf. 145) und گو saying; — 948 گويا a speaker; — 949 schlecht redend, بد bad und سخن word speech; — 950 redselig; پر voll und سخن.

¹⁾ so H, çikamrasto T, çikamapusto E. ²⁾ sehr ausführlich! cf. 898. ³⁾ so HT, lajûlo E. ⁴⁾ so E, harîso HT; cf. حریش voracious. ⁵⁾ °jî E, beniyâjo H, venipâjo T. ⁶⁾ so HTE, aus: devâna unma°. ⁷⁾ so HT, dararâ° E. ⁸⁾ so HT, prâ° E. ⁹⁾ °pâlau E, °jâlau T, °jâlam H. ¹⁰⁾ giramdaḥ H, °daha T, °rimdaha E. ¹¹⁾ çrâ° E. ¹²⁾ so E, °lah HT. ¹³⁾ jâvaḥgo H, jâvahago T, yâvahago E. ¹⁴⁾ gopâ ET. ¹⁵⁾ vadasukhana E, kaîsakharu T, kaîsan H; ist kaî nur Schreibfehler für vada? ¹⁶⁾ purasakhan HT, °sakhuna E.

- nâdâno 951 'jne ca, nidrâlau purkhvâvo¹⁾ 952 'tra nigadyate ।
 krodhane syât khaçmanâko²⁾ 953, niyâjmaṁdo 954 'bhivâdake ॥ 227 ॥
 951 unverständlich, نادان; — 952 schläfrig, پرخواب; — 953 خشمناک pas-
 sionates, furious; — 954 نیازمند supplicating.
 khâmoça³⁾ 955 iti tûshṇike, verahṇâ⁴⁾ 956 tu digamvare ।
 veijjato⁵⁾ 957 'bhibhûte syâd, vasta⁶⁾ 958 vaddhe prakîrtitaḥ ॥ 228 ॥
 955 schweigend, خامش; — 956 برهنه naked, bare; — 957 bewältigt,
 بی‌عزت inglorious, dishonorable; — 958 gebunden, بسته.
 âpanne vadahâlah 959 syâd, âçiko 960 vyasanârthake ।
 pareçâno 961 vyâkule syâd, vehâlo 962 vihvale bhavet ॥ 229 ॥
 959 بدحال in bad circumstances; — 960 اشق most difficult and trou-
 blesome; — 961 bestürzt, پریشان disturbed, perplexed, confounded; — 962
 verwirrt, بی‌حال illcircumstanced.
 vadaklo⁸⁾ 963 dusṭavuddhau syân, nekaaklah^{9 u. 10)} 964 sumatau bha-
 vet ।
 vadaphailaḥ^{11 u. 10)} 965 câ "tatâyî¹²⁾ syâd, vadhye¹³⁾ syât kustanî¹⁴⁾ 966
 'ti ca ॥ 230 ॥
 963 bösgesinnt, بد bad und عقل intellect, mind; — 964 gutgesinnt,
 نیک good und عقل; — 965 بد فعال doing mischief; of bad habits; — 966
 کشتنی fit to be killed, destined for slaughter.
 kaje 967 'nrite¹⁵⁾, vadâmojah 970 khale, khûnî 969 tu ghâtake¹⁶⁾ ।
 dhûrte riṁdah 970, kadarye tu vadakaulah¹⁷⁾ 971 prakîrtitaḥ ॥ 231 ॥
 967 Lüge, کجی crookedness; crossness; — 968 Bösewicht, بد آموز ill-
 bred, teacher of evil; — 969 Mörder, خونی; — 970 Schelm ند dissolute;
 — 971 knauserig بد und قول speaking, thinking.
 muphlisas¹⁸⁾ 972 tu daridre syâd, gadâ 973 syâd yâcake tathâ ।
 jamâdo¹⁹⁾ 974 giridhâtvâdau, navâto²⁰⁾ 975 bhûruhâdishu ॥ 232 ॥
 972 arm, مفلس; — 973 گدا beggarly; — 974 Bergerz, جماد any thing

¹⁾ purakhvâvo H, °shvâvo T, °shvavo E. ²⁾ so E, khasamṇâko HT. ³⁾ so T, °sa H, °çam E. ⁴⁾ varahṇa H, varahanaha T, verahanâ E. ⁵⁾ °jjâto T. ⁶⁾ so E, vasto HT. ⁷⁾ mit vada bricht H ab. ⁸⁾ vadalko T, vadaaklo E. ⁹⁾ so E, alkaḥ T. ¹⁰⁾ dreisilbig. ¹¹⁾ phelo T. ¹²⁾ °tâi ET. ¹³⁾ so T, vaddhe E. ¹⁴⁾ kuç-
 tanî T. ¹⁵⁾ so E, kajo 'lrijau. ¹⁶⁾ so E, ghâtuke T. ¹⁷⁾ so T, phailaḥ E (war eben
 schon da, s. 965). ¹⁸⁾ muktiphlisas T. ¹⁹⁾ so E, tamâdo T. ²⁰⁾ so T, navâdî E.

not growing or increasing, inorganic; a fossil; — 975 Baum etc., نباتى, نبات growig, germinating; a vegetable.

tiryakshu syâc ca hevâna¹⁾ 976, insâno²⁾ 977 manujeshv api ।

sumdare mahavûvah 978 syât, rucâyamda³⁾ 979 priye bhavet ॥ 233 ॥

976 Thiere, حيوان; — 977 Mensch, انسان; — 978 schön, محبوب; — 979 ? lieb; etwa eine denominative Part. Praes. Bildung رچہايندہ von Hindust. رچہا (aus skr. rakshâ, Shakesp.) protection, guarding, defence.

vado 980 'dharme⁴⁾, cirakinam⁵⁾ 981 maline parikîrtitam ।

pavitre pâka 982 ity uktaḥ, pâkîjaha⁶⁾ 983 syât tu nirmale ॥ 234 ॥

980 بد bad; — 981 schmutzig, چرکين und چرکين; — 982 reinigend, پاک; — 983 پاکيزہ pure, chaste.

saradâra⁷⁾ 984 mukhyeshu vikhyâto, vemarato^{8 u. 6)} 985 'sâravastuni ।

pharâkas⁹⁾ 986 tu viçâle syât, pharavaha^{10 u. 7)} 987 syât sthûlavastuni

॥ 235 ॥

984 سردار a general, officer; — 985 بی مروتہ without fortitude; — 986 separation, distance; — 987 فربه fat, gross, corpulent.

kriçe tu lâgarah 988 prokto, leçe jarâ¹¹⁾ 989 prakîrtitah ।

pracure visiyâra¹²⁾ 990 syâd, dhama¹³⁾ 991 syân nikhile 'pi¹⁴⁾ ca ॥ 236 ॥

988 mager, لاغر; — 989 چرہ any thing small; — 990 بسيار much, copious; — 991 پ together, all.

samagre tu tamâmah 992 syân, najdîkam¹⁵⁾ 993 nikate smritam ।

vayaddaha^{16 u. 6)} 994 tv avyavahite, dûre dûra 995 itî "ritah ॥ 237 ॥

992 vollstândig, تمام; — 993 nahe, نزدیک; — 994 ungetrennt, بی und عداء distance; — 995 fern, دور.

girdâ¹⁷⁾ 996 syâd vartule, procce vusamda¹⁸⁾ 997 parikîrtitah ।

vâmane pasta¹⁹⁾ 998 ity uktaḥ, rijau râstah 999 prakîrtyate ॥ 238 ॥

996 rund, گنده; — 997 ? überaus heftig, stark; cf. بسندہ sufficient, complete; — 998 zwerghaft, پست low, humble; — 999 gerade, راست just.

¹⁾ haivâna T. ²⁾ so T, inas° E. ³⁾ so E, °dah T. ⁴⁾ rmo E. ⁵⁾ so E, cara° T. ⁶⁾ dreisilbig. ⁷⁾ zweisilbig. ⁸⁾ so E, vemagjo T بی مغز ohne Mark, brainless, giddy, superficial. ⁹⁾ so E, pharakhas T. ¹⁰⁾ so E, °veha T. ¹¹⁾ so E, jararaha T. ¹²⁾ so E, viçiyârah T. ¹³⁾ so E, syât hamaha T. ¹⁴⁾ so E, nikhileshu T. ¹⁵⁾ so E, najîkam T. ¹⁶⁾ so E, vepardaha T بی پردہ without veil, open, exposed, hier im Sinne von: ohne (trennenden) Vorhang, ungetrennt. ¹⁷⁾ so E, girdaha T. ¹⁸⁾ so E, vilamdaha T بلند high, sublime. ¹⁹⁾ so T, yasta E.

sadâtane tu pādâra¹⁾ 1000, pâyaṁdâ²⁾ 1001 tu anaçvare³⁾ ।

nâjuvīṁdahâ⁴⁾ 1002 sthiratare, juvīṁdaha⁵⁾ 1003 tu care bhavet ॥ 239 ॥

1000 پایدار permanent; — 1001 پاینده firm, solid; — 1002 sehr fest, نادوند; — 1003 beweglich, دوند running a racer.

nyûne kamo 1004, masâvî 1004 tulye⁶⁾, jayâdâ 1005 adhike⁷⁾ bhavet ।

nûtane tu navah⁸⁾ 1006 proktaḥ, komale naramo 1007 bhavet ॥ 240 ॥

1004 کم few, little; — 1005 مساوی equal, equivalent; — 1006 زیاده increase, too much; — 1007 neu, نبا news; — 1008 zart, نرم soft, smooth sleek, gentle.

kaṭhore tu durustah⁹⁾ 1009 syât, purâṇe kohanâ¹⁰⁾ 1010 smṛitaḥ ।

pratyakshe jâhiraḥ 1011 proktaḥ, âkhiro 1012 'ṁte prakîrtitaḥ ॥ 241 ॥

1009 درشت rough, hard; — 1010 alt, کهن; — 1011 زاهر shining, lucid, clear, plain, oder ظاهر apparent clear manifest; — 1012 آخر the end, issue, extremity.

avvalas¹¹⁾ 1013 tu bhaved âdau¹²⁾, moghe vephâyadâ¹³⁾ 1014 smṛitaḥ ।

postkaṁdaha¹⁴⁾ 1015 syâd ativyakte, sngupte poçîdaha¹⁵⁾ 1016 smṛitaḥ ॥ 242 ॥

1013 erst, اول; — 1014 vergeblich, بی فائده without profit, gain, utility; — 1015 ? überaus deutlich cf. پوست کندن to flea, pellem detrahere; eig. also wohl: „einer, dem die Haut abgezogen ist“, und hieraus hat sich, wie es scheint, die Bed.: blofs, klar, deutlich entwickelt!; — 1016 پوشیده concealed, covered.

ekâkî tanahâ 1017 proktaḥ, sarvage¹⁶⁾ hamravah¹⁷⁾ 1018 smṛitaḥ ।

jiddah¹⁸⁾ 1019 syât pratikûleshu, vâphikas¹⁹⁾ 1020 tadviparyaye ॥ 243 ॥

1017 einzeln, تنها; — 1018 ? überall hin gehend, همرو a fellow traveller; — 1019 widrig, ضد opposite; — 1020 günstig; arab. وافق, Part. Praes. von وفق convenientem, aptum esse.

¹⁾ so E, tu pâyaṁdaha T. ²⁾ so E, nâpâyaṁdaha T پاینده. ³⁾ tu naçvare ET (für T auch richtig!). ⁴⁾ so E, nâjûvaṁdaha T; viersilbig. ⁵⁾ so E, juvaṁdaha T; dreisilbig. ⁶⁾ so P; tuttu E, blos tu T; der pâda hat só allerdings eine Silbe zu viel! es ist resp. wohl: kaṁ zu lesen. ⁷⁾ jayâdâ 'dhike E, jayâdo 'dhike T. ⁸⁾ so T, nayah E. ⁹⁾ so E, duraçtaḥ T. ¹⁰⁾ so E, °naḥ T. ¹¹⁾ so T, aūvalas E. ¹²⁾ so T, °ved vâdau E. ¹³⁾ so E, °daha T. ¹⁴⁾ so T, poskaṁdaha E; dreisilbig. ¹⁵⁾ so ET; dreisilbig. ¹⁶⁾ so T, sarvajne E. ¹⁷⁾ ? hamkhah ET. ¹⁸⁾ so E, jītvah T. ¹⁹⁾ so E; svâphikas T, mir unklar, denn صوافق events, accidents paßt nicht her.

samkîrṇe tu bhavet tamgas¹⁾ 1021, tarâçîdahā²⁾ 1022 tu mumḍite³⁾ ।
 samsmṛite⁴⁾ dâçudah⁵⁾ 1023 proktaḥ⁶⁾, pharâmoças 1024 tu vismṛite
 || 244 ||

1021 voll, gemischt; تنگ narrow, strait; a package, bundle (eig. eng-
 gestopft, vollgepfropft); — 1022 rasirt, تراشیده shaved; — 1023 im Ge-
 dächtnis behalten, داشته holden; — 1024 vergessen, فراموش.

âsyûte⁷⁾ syât tu pevamdo⁸⁾ 1025, voîdo 1026 ghrâta⁹⁾ ucyate ।
 veshtite girdakardah 1027 syât, tejah 1028 syât tejite tathâ || 245 ||

1025 angebunden, پیبوند; — 1026 gerochen, بوئیده; — 1027 umhüllt,
 bekleidet گرد turning, round und کرده made; — 1028 geschärft, تیز.

pakve pokhta 1029 iti khyâtaḥ, çarmimḍâ¹⁰⁾ 1030 syâc ca lajjite ।
 kophto¹¹⁾ 1031 'vacûrṇite jneyo, vâphtâ¹²⁾ 1032 prote nigadyate || 246 ||

1029 gebacken, پخته cooked; ripe; — 1030 sich schämend, شرمند; —
 1031 zermalmt, کوفته split; — 1032 gewebt, بافته woven, twisted.

sokhtâ¹³⁾ 1033 syâd agnidagdhesu, çukuphtâ¹⁴⁾ 1034 hṛishta ucyate ।
 prâpte rasîdâ¹⁵⁾ 1035 ity ukto, juçtaç¹⁶⁾ 1036 câ 'nveshite bhavet || 247 ||

1033 verbrannt, سوخته; — 1034 (907) شگفته flourishing; — 1035 erlangt,
 رسید; — 1036 erwünscht, دوست a friend, a lover.

ârdre taras 1037 tu vikhyâtaḥ, khuçkah¹⁷⁾ 1038 çushke prakîrtitaṁ ।
 syûte dokhta 1039 iti khyâtaḥ, sarvataḥ Pârasîmate || 248 ||

1037 feucht, تر; — 1038 trocken, خشک; — 1039 دوخت stitshed, sewed.
 âmokhta 1040 upadishte syât, çanâkhtas 1041 tu¹⁸⁾ parîkshite¹⁹⁾ ।

|| viçeshyanighnaḥ²⁰⁾ ||

1040 gewiesen, آموخته learnt; — 1041 شناخته known, understood.

¹⁾ so T, bhaved bhamgas E. ²⁾ viersilbig. ³⁾ so T, mamḍite E. ⁴⁾ so E, vismṛite (!) T. ⁵⁾ so E, vâçudaha T. ⁶⁾ so E, khyâtaḥ T. ⁷⁾ so E, athite (gra°!) T. ⁸⁾ so E, vepamdo T. ⁹⁾ so E, jâta T. ¹⁰⁾ so E, daha T. ¹¹⁾ so T, kopto E. ¹²⁾ vâphâ E, vâphtaha T. ¹³⁾ so E, °taha T. ¹⁴⁾ so E, çukhuphtada (da für ha!) T. ¹⁵⁾ so E, rasîda T. ¹⁶⁾ so E, justaç T. ¹⁷⁾ so T, çuçkaṁ E; mit çka beginnt das 13te Blatt von H, welches z. Z. nicht mehr vorhanden ist, sich aber, s. oben p. 17, bei Râjendra Lâla Mitra Notices of Sansk. Mss. vol. III, 329 (Calc. 1876), facsimilirt vorfindet; ich bezeichne dasselbe fortan mit R. ¹⁸⁾ so RT, sanâkhtaḥ E. ¹⁹⁾ so T, parîcite R, paricite bhavet E. ²⁰⁾ so E, °ghnavargah R, iti viçeshyanighnavargah T; durch dies iti wird entschieden, daß der viçeshyanighna hier schließt, dies Wort somit nicht als Überschrift zum Folgenden gehört, wozu es an und für sich besser passen würde, s. oben p. 16.

§ 12 (bis v. 256^a) Wörter mit doppelter Bedeutung.

mâhaç 1042 camdre ca mâse ca, gurau krayiṇi¹⁾ muçtarî²⁾ 1043 || 249 ||
 siddhânte peshane hallo 1044, mehar³⁾ 1045 syât karuṇârkayoh |
 rûya⁴⁾ 1046 syât kânsyamukhayoh, kaphah 1047 phene tale kaphe || 250 ||
 1042 (34. 60) ما 1. moon, 2. month; — 1043 (76) مشتری 1. Jupiter,
 2. a buyer; — 1044 (105) حلّ 1. solution, 2. dissolving; — 1045 (18) مهر
 1. love, mercy, pity, 2. the sun; — 1046 (871. 838) روی 1. brass, 2. face;
 — 1047 (778) كف 1. froth, foam, scum, 2. palm of the hand, 3. spittle;
 letztere Bedeutung, resp. die von: phlegma, Schleim, die das Wort speciell
 auch im Hind. hat (Shakesp.), ist wohl aus dem Sanskr. herübergenom-
 men, und geht auf sie eventual. wohl auch die erste Bedeutung zurück.
 pheraṃgaḥ 1048 kathyate tajjnaiḥ. kushṭha-deçaviçeshayoh |
 çâkhas 1049 tu vṛikshaçâkhâyâm⁵⁾ paçoh çriṃge 'pi kathyate || 251 ||
 1048 فرنك 1. a Frank; 2. in der Bed.: Aussatz liegt das einfache Wort
 im Pers. nicht vor, s. aber 384; — 1049 (252) شاخ 1. a branch, 2. a horn.
 arjam⁶⁾ 1050 vijnâpane vastrapariṇâhe⁷⁾ 'pi kathyate |⁸⁾
 pratyudgame kaṃcuke ca peçavâj⁹⁾ 1051 Pârasîmate || 252 ||
 1050 عرض 1. rendering manifest; 2. breadth, width; — 1051 پیششباش
 1. a going out to meet a person of distinction; 2. a kind of garment.
 çânâ¹⁰⁾ 1052 keçaprasâdhinyâm bhavec câ 'sthiviçeshayoh¹¹⁾ |
 nimâjâgrasare¹²⁾ mukhye smârta îma¹³⁾ 1053 îritah || 253 ||
 1052 (480) شانه 1. a comb, 2. shoulderblade; — 1053 (494) امام 1. a head,
 chief, leader in religious matters, 2. any book of instruction. Die Er-
 klärung von: nimâjâgrasara, resp. namâjâ^o oder namâjy^o aus نماز pray-
 ers resp. نمازی a praying person, verdanke ich Hörnle; der Vorbeter
 spricht die Gebete vor den andern Betern stehend (agresara), die ihrer-
 seits nur die ceremoniellen Bewegungen machen; nimâja, resp. namâja,
 ist hier vom Autor ebenso unbedenklich in das Sk. recipirt, s. oben p. 23;

¹⁾ so RT, krayîti E.²⁾ so RT, mustarî E.³⁾ so T, °hara E, °harah R.⁴⁾ so T, rûp S, rûpaṃ E. ⁵⁾ çâkhas tu vṛi^o khâyâm tu R. ⁶⁾ so TR, arja E. ⁷⁾ parî^o R.⁸⁾ so E, kîrttitah T, kîrtyate R. ⁹⁾ so TR, peçavâ E. ¹⁰⁾ so E, çânaha T, çanaḥ R.¹¹⁾ so E, °shake RT. ¹²⁾ so R u. T pr. m., nimmajâ^o T sec. m., nismajâpaḥsare (!) E.¹³⁾ so RT, îmaṣa E.

wir hatten im Übrigen die beiden hier zusammenstehenden Wörter ni-mâja und imâma schon in v. 114 neben einander.

çâyada¹⁾ 1054 yogye 'numâne ca, kinârâ²⁾ 1055 skamdhakûlayoh³⁾ ।

bhaved ard 1056 vâri-vishaye³⁾, amal 1057 karmâdhikârayoh⁴⁾ ॥ 254 ॥

1054 شاید 1. proper, 2. probability; — 1055 (210) کنار 1. a side, shore, coast, 2. Nacken (nach Hörnle); — 1056 hiermit weiß ich nichts zu machen; da es zwei Bedeutungen sein sollen, erwartet man: vârivishaya-yoh, was aber das Metrum nicht zuläßt, oder vâri-vishayoh, was wieder gegen den samdhi verstößt. Ein Pârasî-Wort ard (oder etwa dard?) so- dann, welches 1. Wasser, 2. Bereich, Gelegenheit oder 1. Wasser, 2. Gift bedeutet, liegt nicht vor; man könnte allenfalls etwa an عرض 1. a valley, having villages, water and trees (dás wäre übrigens allein schon etwa: vârivishaya!), 2. an accident, denken, aber es liegt dies Wort doch theils lautlich (wir hatten es soeben erst in 1050, in der Form: arja), theils begrifflich zu fern; — 1057 عمل 1. working, 2. office.

sar⁵⁾ 1058 mastake nideçe⁶⁾ syâd, upary-arthe phale ca var⁷⁾ 1059 ।

kamar⁸⁾ 1060 kaṭau ca camdre ca, vâj⁹⁾ 1061 udghâṭa-nivṛittayoh ॥ 255 ॥

1058 (747) سر 1. head, 2. سر und سر a secret, mystery (nideça, Befehl); — 1059 بر 1. top summit, 2. (cf. 249) fruit; — 1060 (771) 1. كمر the waist; 2. قمر the moon; — 1061 باز 1. open, 2. back.

âv¹⁰⁾ 1062 jale ca pratishṭhâyâm sarvataḥ Pârasîmate ।

1062 (267) آب 1. water, 2. dignity, rank.

prâyaḥ chamdo'nurodhena samyag-uccâraṇâya ca ॥ 256 ॥

çir akâraç¹¹⁾ ca çavdâṁte prayuktau yau na tau sthirau¹²⁾ ॥ 257 ॥

„Das mehrfach metri caussa und behufs bequemer Aussprache am Ende der Wörter verwendete çî, resp. a, sind Beide nicht stetig“ sondern nur aushülfsweise zugefügt. — Unter çî kann dem Zusammenhange

¹⁾ so T, çâyai (wohl çâyad?) R, çâpada E; zweisilbig! ²⁾ so E, °raha T, °ra R. ³⁾ bhevad ard vârivishaye R, bhaved darad vârivishaye T, bhaved arada vârivishaye E. ⁴⁾ so RT, kârâdhi° E. ⁵⁾ so R, çara E, saram T. ⁶⁾ so E, nirdiçe RT. ⁷⁾ vara R, varu (wohl für var) T, vat E. ⁸⁾ makar R, kamara TE. ⁹⁾ so TR, vâpa (für vâya) E. ¹⁰⁾ so T, âv R, âva E. ¹¹⁾ so TE, simr akârç ca R, was von Râj. L. M. l. c. p. 330 irrig durch: simhakâyaç ca wiedergegeben wird. ¹²⁾ so ER, fehlt T.

nach nur *i* verstanden werden. Ich vermuthe, daß der Autor hier etwas Renommage treibt, nämlich sich des Pâninischen *çi*, welches ja freilich etwas ganz Anderes (nämlich das *i* der Neutra im Nom. Acc. Plur.) bedeutet, bedient, um dasselbe hier für einen ganz andern Fall zu verwenden, und damit resp. einen gewissen Abglanz von Kenntniss eben der Pâninischen Terminologie auf sich fallen zu lassen; cf. das oben p. 16 über einen ähnlichen verunglückten Versuch gelehrten Anstrichs Bemerkte.

Was nun aber die in diesem Verse enthaltenen Angaben selbst betrifft, so beschränkt sich zunächst die darin erwähnte Hinzufügung eines finalen *i*, abgesehen von einigen wenigen andern Fällen, z. B. *khâhiçi* 181, *gardani* 763, *navâdi* 975 E, fast ausschließlich auf die Hinzufügung desselben hinter finalem *ṣ*, so z. B. *lajjatiḥ* 115, *asâlatiḥ* 176, *syâsatiḥ* 201, *khijmatiḥ* 506, *sohavatiḥ* 527, *saltanatiḥ* 575, *daulatiḥ* 576, *adâlatiḥ* 580 etc.

Weit häufiger ist die Hinzufügung eines finalen *a*, und zwar erscheint dasselbe zunächst eben auch mehrfach hinter *ṣ*¹⁾, so z. B. *harakataṃ* 47, *râhataḥ* 204, *vilâyataḥ* 318, *vakâlataḥ* 561, *vilâyataṃ* 568, *maslahataḥ* 578, *jirâyataḥ* 682, *amânataḥ* 820, *sûrataḥ* 883, *vemarataḥ* 985 etc. Insbesondere häufig aber erscheint *a* hinzugefügt hinter dem *ṣ* occultum, in Bezug worauf denn freilich die Handschriften sehr auseinander gehen und wobei speciell das Metrum mehrfach dafür eintritt, daß die Hinzufügung des *a* zu Unrecht geschehn ist. Es liegen resp. für die *só* (auf *ṣ* occultum) auslautenden Wörter die folgenden Transscriptionen neben einander, resp. bei demselben Worte, vor: *â* (meist in E), *aḥ*²⁾ (meist in H), *âh* (! 74 in E), *aha* (meist in T), *aḥ* (meist in G). Daneben aber erscheint dafür auch, und zwar mehrfach als sec. m. vorgenommene Correctur, *e*, so *nakkâre* 149 (G), *mohare* 216 (H), *hujare* 295 (H sec. m.) und sogar auch *ai*, so *hâlai* 74 (H sec. m.), *gumcai* 328 (G), *halkai* 312 (H sec. m.), *pumvai* 846 (E). Endlich findet sich einmal sogar auch: *ahaḥ*, in *hameçahaḥ* 27. — Aufser nach dem *ṣ* occultum wird ein *a* auch noch überaus häufig an consonantisch auslautende Wörter angefügt, die dann resp. als auf *aḥ*, resp. *aṃ*, oder auch nur auf *a*, auslautend erscheinen³⁾.

¹⁾ durch *t* allein ist *ṣ* z. B. vertreten in *sakûnat* 46 (aber nur in E).

²⁾ dieses mit *virâma* versehene *h* sieht in H wie *hru* aus (s. das Facsimile bei Râjendra L. M.), und in T wie *hṛi*.

³⁾ das hierfür in *karanphale* 440 (H) erscheinende *e* ist wohl nur ein Schreibfehler, dagegen das *e* in *naiyare âjama* 3 (HTG), *mîre adla* 540 ist wohl die *Idhâfet*.

Auch der Pârasîprakâça des Vedāṅgarâya hat am Schluss eine Bemerkung über das am Ende der pada zum Behufe der deutlichen Aussprache hinzugefügte *a*: uccâraṇâya samyag datto 'kâraḥ padasyâ 'mte. Von *i* aber erwähnt er nichts. Es mögen hier auch die übrigen daselbst nochfolgenden Interpretations-Regeln ihre Stelle finden: 2. prathamai 'va Pârasîke, saṃskṛitasamjñâsu saptamî co 'ktâ, „der Nominativ für die persischen, der Locativ für die Sanskrit-Wörter“; — 3. api-cau samuccayârthau, tu punaḥ kvacid bhede, „api und ca als Conjunctionen, tu und punaḥ hie und da zur Trennung“; — 4. he ârâghû (oder he âdâthû), mir unklar; verderbter Text; — 5. kadâcid vibhaktilopo, na ca lîngatâtparyârthaḥ, „hie und da Mangel der Casus-Endung und keine Rücksicht auf das Genus“; — 6. kvâ 'pi na saṃdhir vihitô rūpaviçeshaprakâçanârthaḥ, „hie und da Mangel des saṃdhi, um die Form besser hervorzuheben“. Diese Angaben passen grossentheils auch hier.

Es folgen nun noch die Unterschriften *a.* des Werkes und *b.* für R¹⁾ die des Schreibers, für E die des Herausgebers etc.

a. Die Unterschrift des Werkes lautet:

iti çrî²⁾mahîmahendra çrîmad-Akavarasâha³⁾viracite⁴⁾Kṛishṇadâsa-kṛite⁵⁾Pârasî⁶⁾prakâçe çabdâarthakoshaprakaraṇam⁷⁾.

Die hier in RT vorliegende Bezeichnung des Vfs. als vihârîKṛishṇadâsa ist in dieser Form nicht recht klar. Was sollte etwa vihârî hierbei bedeuten?⁸⁾ Es liegt näher, darin vielmehr vihârî, resp. Bihârî (aus Bihâr stammend?) zu sehen, das wir im Namen des berühmten Hindi-Dichter Bihârî Lâl (about the beginning of the 16th cent.) sowie in dem des RâjaBihari Mall, der als Schwiegervaters Kaiser Akbar's der mütterliche Großvater Jehângîr's war, vorfinden. — Nach einer Mittheilung Hörnle's gab es resp. der Tradition zufolge ungefähr zur Zeit Akbars eine Achtzahl von großen Dichtern, ashtâchap genannt, unter denen auch ein Kṛishṇadâsa war, der unter dem Namen Pay Ahârî bekannt ist.

¹⁾ d. i. H; T hat nichts der Art, und G bricht früher ab.

²⁾ so E, fehlt R, çrîman T. ³⁾ so E, çâha T, çâhi R. ⁴⁾ so ER, kârîte T.

⁵⁾ so E, vihârîKṛi° RT. ⁶⁾ Pârasîka R. ⁷⁾ so E, °koçaprak° T, °koçaprasâraṇam iti R.

⁸⁾ freilich findet sich dies Wort in älteren Namen z. B. in dem Namen des Vihârisiṇha wirklich vor, s. Pet. W.

b. Die Unterschriften von R (H) und E.

1. R (H): Bhagavânamiçrair alekhi samvat 1666 [AD 1610] samaya çrâvaṇa çukla 8 çukravâsare. Die Handschrift ist hiernach nur etwa 30 Jahre¹⁾ nach der Abfassung geschrieben. Die in ihr, resp. weiter auch in TG vorliegende Recension hat somit von vornherein den Anspruch auf grössere Originalität als E, für dessen Grundlagen ein Datum nicht bekannt ist, und es erscheinen denn auch die darin vorliegenden Lesarten denen von E gegenüber vielfach als die besseren, resp. eventuell älteren. Andererseits fällt es aber doch schwer, alle die in E (zum Theil in Gemeinschaft mit G) enthaltenden Verse, welche HT nicht kennen, als secundäre Zuthaten zu erachten²⁾. Auch liegt hie und da doch auch gerade in E die bessere Lesart vor; so z. B. gleich in v. 1 bei 'lâman-nûro; und auch der Mangel des Wortes deva in v. 2 macht einen guten Eindruck. Das gänzliche Fehlen der einleitenden 7 Verse bei E möchte ich dadurch erklären, daß darin eine so zu sagen officielle, speciell für die Mudgala und ihren Adel bestimmte Recension zu erkennen ist, wofür ja u. A. auch die besondere Rücksicht auf die Ausrüstung des Pferdes in v. 143–149 eintritt, während der Text von HTG theils durch die 5 ersten einleitenden Verse, theils eben durch das Fehlen der v. 143–149 als eine gewissermaßen brahmanische, für die Inder bestimmte Recension markirt, resp. aufzufassen, wäre.

2. Die Angaben in E über Herausgabe, Druck etc. lauten wie folgt:
 çâstrajṇena Gaṇeçena mânamaṇḍiravâsinâ |

lavdham mahattarâd yatnâd idam Phârsîprakâçakam || 1 ||

Die groſse Mühe, die sich hiernach Ehren-Gaṇeça um die Herbeischaffung des Werkchens gegeben hat, ist insofern befremdlich, als sich dem Katalog im Paṇḍit zufolge auf der Universitätsbibliothek (vidyâmaṇḍirasarasvatîbhavane) von Benares ein Exemplar desselben befindet (s. Ind. Streifen 3, 238. 239), wie denn ja auch TG direct dahin gehören (sie tragen den Stempel: „Sunt Coll. Bunarus“). Die Sternwarte aber

¹⁾ Kaiser Akbar reg. 1556—1605. Da nun kein bestimmtes Datum vorliegt, in welches Jahr seiner Regierung die Abfassung des *Pârasîpr.* fällt, so bleibt zunächst nichts übrig, als dieselbe auf gut Glück in die Mitte derselben zu verlegen, also um 1580.

²⁾ bei v. 104—109 macht dies freilich keine Schwierigkeit, ihr Inhalt findet sich im Wesentlichen in v. 171 fg. vor.

(mânamaṇḍiram (cf. Ind. Streif. 3, 231. 2, 370), die der Herausgeber als seine Wohnung angiebt, ist der Universität doch wohl nahe genug, daß er die dortige Mss. hätte benutzen können!

çâstyâ Gokulacaṇḍrasya çrîman Nâlâlaçarmaṇâ |
yatnân mudrâm ayaṁ prâpi çilâvarṇaiḥ suçodhitāḥ || 2 ||
mânamaṇḍirasamnidhau Vârâṇasîsamskṛitayantrâlaye mudrito 'yaṁ sam-
vat 1923 | mitîkvâra (?) su dî15 maṅgala | çrîJyotiḥsvarûpaParamahañ-
sodâsi pariçodhitāḥ |

Es erübrigt noch, die G allein eignen Verse aufzuführen; leider ist G sehr verderbt, sodaß die Lesarten darin hie und da allem Verständniß spotten:

1) zwischen 13c und d (in G resp. als 21 und 23 gezählt) finden sich darin nach: sipehara 1. samâ 2. tathâ (s. oben p. 27^{n.8}) noch folgende Angaben:

gacdûma³1)-phalakau⁴ cai 'va anye²) 'py âkâçavâcināḥ || 21 ||
maççarakkaḥ⁵ çaramkvaç⁶ ca pûrvadigvâcināu smṛitau |
jûnavo⁷ dakshine³) proktaḥ çamâlaç⁸ co 'ttare smṛitāḥ || 22 ||
magarevo⁹ garevaç¹⁰ ca prâcîkâ(!)vâcināu smṛitau |
jâniva⁴)11 sitau(?) tu soyaç¹² ca [diçâsu tarapho bhavet || 23 ||

3? كُزْدَم the sign scorpion, hier als Bezeichnung des ganzen Zodiacus, resp. des Äthers, Himmels selbst, gebraucht! auch die tenuis in gaca^o ist auffällig; — 4 فلك heaven, sky; — 5 مَشْرِق the east; — 6 شَرْق rising; — 7 جَنُوب south; — 8 شمال north; — 9 مَغْرِب west; — 10 غَرْب desgl.; statt prâcîka ist: prâtîcî zu lesen!; — 11 جانب a part, side; statt sitau ist etwa: sthitau, Situation, Lage zu lesen?; — 12 سَوَى a side, part, quarter.

2) zwischen 84a und b:

shusurah⁵)13 çvasure, çyâlai vuraḥ14 shvasura15 ity api |
shaṇei(?)16 shoçadâmanaç17 ca çvastrîcame(?) prakîrtitāḥ || 95 ||

13 خُسْر father-in-law; — 14 Schwager; das pers. Wort fehlt mir, denn بر observing truth and fidelity (nb. als Abstractum!) paßt doch nicht recht

¹) gacadûmaḥ Cod. ²) ohne samdhi. ³) dâksh^o Cod. ⁴) zweisilbig! ⁵) rah pro Cod.

her; — 15 Schwager, *خوسره* khûsra a husband's or wife's brother; — 16 mir unklar; — 17 *خوشدامن*, Schwiegermutter; die Sanskrit-Erklärung ist mir unklar; es muß *çvaçrû*, resp. etwa *çvaçurastrî(?)*, darin stecken.

3) zwischen 183 und 184:

papâsîvâvidîpunsâ (*ns* unsicher) kâtiphaḥ kathitas tathâ || 181 ||

Der Eingang ist ganz unklar, ich verzichte daher auf einen Erklärungsversuch; kâtipha ist offenbar *كتف* shoulder, shoulderblad; sollte dem etwa: ansa vorhergehen?

Die nachstehenden drei Indices schliessen sich zunächst an E an, sind resp. danach gemacht und zwar zu einer Zeit, wo mir HTG noch nicht zugänglich waren¹⁾. Es ist daher wohl möglich, daß sich darin, in der Schreibung der Wörter sowohl wie in dem Zählen derselben, allershand Mängel erhalten haben, die mir bei der später erfolgten Revision entgangen sind. Ich bitte dies mit der großen Umständlichkeit einer solchen Revision zu entschuldigen. Die Remedur liegt ja stets so nahe, daß die etwaigen dgl. Defecte sich mit leichter Mühe erkennen, resp. beseitigen lassen; * bezeichnet, daß das Wort noch zu irgend welche Bedenken Anlaß giebt, resp. daß es entweder só, oder doch in dér Bedeutung, anderweit noch nicht vorliegt.

¹⁾ aus gleichem Grunde sind auf pagg. 15. 16, die vorher bereits abgedruckt waren, einige Zahlen zu ändern. Es ist nämlich zu lesen: pag. 15 Z. 18 werden 1063¹⁾ persische Wörter; — Note ²⁾: bedacht, s. 74. 186. 273. 274. 311. 312. ... 546. 620–23 ... 746. 859. 898. 899. 936. 1039. 1048–53. 1062. Verbosität vor, s. 274. (276?). 409. 898. 899(?). 936; — pag. 16, 21: (im Ganzen 21, von denen 16; — in der letzten Zeile: s. 1049). 442. 521. 587; — zu dem über viçeshyanighna Bemerkten s. pag. 66 ^{n. 1} und pag. 72 ^{n. 20}.

¹⁾ das letzte Wort trägt die Zahl 1062; aber die Zahl 499 ist doppelt vertreten, durch 499 und 499^a.

Index I.

- aüvala (avv°) أول âdau 1013
 akalakulla عقل كل 108 jnâne
 akâvire أكبر jyeshṭha 900
 aklaha اكل ghasmare 934
 ankalam s. ink°
 amguçtâ انگشت amguli 778
 amguçtarî انگشتى ūrmikâyâm 412
 amgojâ انكوزة himgu 718
 ajav عجب âçcarye 157
 ajî ازى sâhase 583
 ajdar ازدر vriçike 264
 atsaha عطسه chikkâ 377
 adaraka ادرك âdraka 714 (457)
 adâlatih عدالة nîtau 580
 amdeçâ اندیشه cimtâ 180
 amal عمل 1. karma, 2. adhikâra 1057
 amânata امانه nyâse 820
 amila (â°) عامل tâpasa 519
 amvohâ انبوهى atikadamvake 341
 ayâla (iyâla, yâla) ايل skamdhadêçe 604
 araka عرك gharne 187
 arja عرض pariñâhe 422, und vijnâpane 1050
 arjâ ارزان samarghe 803
 arjânî ارزانی subhikshake 802
 arjîjam ارزيز vamege 844
 arjûdeha ارزوده varade 906
 *ard 1. vâri, 2. vishaya (visha?) 1054
 arça عرش vimâna 15
 alama ألم duhkhe 203
 alâmannûra علم النور sûrye 2
 avâdâna ابدان samriddha 915
 avîram عبيير paṭavâsake 448
 avrakam ابرك abhre 839
 avrû ابرو bhrû 749
 avvala s. aüvala
 açrâpha اشراف sâdhuMudgale 545
 asalam غسل kshaudre 847
 asavâra اسوار ârohin 627
 asâlatih اصالة çile 176
 asilâ اصيل kulîne 483
 aspa اسپ açve 263. 596 (turamge)
 aspala اسفل pâtâle 193
 aslam اصل kâraṇam 93
 ahangara(âh°) آهنگر lohakâraka 861
 âina (âyana) آيين darpane 481
 âkhira آخر ante 1012
 âkhonda اخوند upâdhyâya 486
 âjâdâ ازاده svatantra 931
 âgaha اغا sâdhuMudgala 545 TG
 âtaça آتش vahni 20
 âdama آدم Manu 744
 âdamî آدمى manushya 746
 âdamîkhâr آدمى خوار râkshasa 24
 âdarakaṁ ادرك çimṅavere 457 (714)
 âphtâva آفتاب sûrye 1
 âma عام pâmare 875
 âmalaha آمله dhâtrî 463
 âmâsa آماسا çotha 381
 âmila عامل adhikârin 542 (519)
 âmekhtah آميخته miçrite 123
 âmokhta اموخته upadishṭe 1040
 âyana s. âina
 âyamda آينده bhavishyati 41
 ârajû آرزو manorathe 179 HTG
 âramjam ارنج kurpara 776
 ârâiça ارايش nepathye 410
 ârija عارض kapola 760
 âlama عالم jagat 370
 âv آب apsu 207
 âva آب 1. jale, 2. pratishṭhâ 1062

âvahayâta آب حیات piyûsha 12
 âvareçamî آبیشمی paṭṭaje (vashe) 415
 âvâja آواز çabda 113
 âviçtana آبستان garbhe 361
 âçika اشق vyasanârthaka 960
 âsâna آسان âpannâçe 644
 âsti آستی samdhau 572
 âsmânam آسمان vyomani 52
 âhanam آهن lohe 837
 âhû آهو mṛige 255
 ijârah (ej°) ازار adho'nçuke 435
 inasâna انسان manuja 977
 *inkalam hasantyaâm 705
 imâma (s. î°) امام upadeshtari 494
 imtilâ امتلا ajîrṇe 739
 iyâla s. ayâla
 ilâj(yal°)a علاج cikitsâ 374
 ilâhî اله devatâ 5
 ilmâsa الماس hîrake 828
 ivlîsa ابليس asura 7
 istâdanam استادن sthiti 508
 isma اسم nâmni 135
 imâma امام 1. nimâjâgrasara mukhya, 2. smâr-
 ta 1053
 umacîlama أمچلم meṭhikâ 611
 umaradarâja عمر دراز âyushmant 902
 umarâ امراء mukhye 570
 *urjaya (yu°) danḍe 582 G
 ursa عرس çrâddhe 499
 *ulça (uçla) وصل phelâ 736
 ustukhâm استخوان asthi 795
 ûda (yû°, jû°) عود agurau 445
 *ekâmgi palâçake 472
 ekhalâsa اخلاص snehe 178
 elaka الك cālani 893
 aurati عورت dharmapatnî 347
 *kaïsakhun (?) 949 HT
 *kacikâpujî کچیچ tad(= pedâraka)yukte 615
 kaje کجی anṛite 967
 kajdum کژدم vṛicika 265
 kataraha قطره vindau 209
 katâr قطار çreṇi 325
 kadakhudâ کدخدا grihasthe 558

kadakhudâi کدخدائی vivâhe 526
 kanâta قنات pratisîrâ 434
 kandaṃ کند suguḍa 722
 kapha کف tale 778, phene tale kaphe 1047
 kaphaçoja کفش دوز carmakâra 860
 kaphta کفت skandha 765
 kama کم nyûne 1004
 kamara کمر kaṭau 770. 1061
 — کمر candre 1061
 kamarvaṃda کمر بند yat kaṭau 431
 kamarvasta کمر بسته desgl. 431 G
 kamânam کمان çârṇge 646
 kamândâra کماندار dhanurdhara 638
 kayâmata قیامة pralaye 89
 kayâsa قیاس tarke 102
 kara کر vadhire 373
 — s. kera
 karapâsa کریاس sâmanye (vastre) 416
 karanphala قرنفل lavamge 440
 karjam قرص riṇe 683
 karjakhâha قرص خواہ kusîdake 684
 karda کرد çastre 657
 kalama قلم lekhanî 919
 kalamâ کلام mûlamantre 495
 kalâna کلان agraje 368
 kavaka قوق cakorake 336
 kavaja قبضه tsarau 654
 kavâva کباب bharjite 724
 kavûtara کبوتر kapote 285
 kavûlam قبول amgîkâre 106
 kaçapha کشف kachape 223
 kashûpha (kus°) کسوف sûryaparvaṇi 72
 kasama قسم çapathe 138
 kasavâ قصبه madhyame pure 289
 kâtipha G v. 181 (s. p. 79)
 kâtiva کاتب lekhake 489. 557 G
 kâna کان khanau 323
 kâmdhî کاندھا skamdhamvare 619
 kâphira کافر ghanasâre 444
 kâma کام tâlau 756
 kâmila کامل mahant 518
 kârahânaha کارخانه çilpaveçmani 298
 kârada کارد çastre 656
 kâhala کاهل alase 877

- kinâra کنار kûle 210
 kinârâ 1. کنار 1. skamdhe, 2. kûle 1055
 kimâravâja قمارباز dyûtakâre 888
 kiroha (kur°) کروه kroçe 321
 kilaa قلعه gaḍhe 566
 kilîda کلید lohakumcyâm 311
 kiçtî کشتی naukâ 219
 kiçnîjam کشنیج kustumvarau 466
 — — dhânyake 716
 kîmati قیمة mûlye 814
 kumjiçka کنجشک caṭake 286
 kumjeda کنجد tîla 693
 kutba خطبه râjyârambhâbhisheke 660
 kutuva قطب dhruve 68
 kuphalam قفل tad(= lohavenî)argale 310
 kuroha s. kir°
 kulâga کلاغ kâke 284
 kulâla کلال kumbhakâre 851
 kulokha کلوخ loshte 686
 kullaha کله çriṅge gireh 241
 kuçtanam کشتن mâraṇe 676
 kusa کس bhage 791
 kusûpha s. kash°
 kustanî کشتنی vadhye 966
 kûca کوچ prasthâne 661
 kûjâ کوزه kumbhe 707
 kûna s. kona.
 kera (kara) کیر bhage 789
 koca قوچ mesha 272 HTG
 kona (kûna) کن gude 793
 kopta کوفته avacûrṇite 1031
 kora کور andhe 390
 koçâ گوشه koṭau 647
 koha کوه girau 243
 kohana کهن purâṇa 1010
 khamda خند hâse 154
 khamdaka خندک parikhâ 230
 khamayâjaha خمیازه jrimbhâ 189
 khamâra خمار çaumḍike 867
 khayânâ خزانه koçasamcaye 565
 khara خر gardabhe 260
 kharakharâ خرخرâ açvakamḍûyane lohe 623
 kharagoça خرگوش çaçake 259
 kharamana خرمن khale 687
 kharâtîn خراطین kamcule (kim°) 198
 kharîda خرید kraye 821
 kharîdâra خریدار krayin 818
 khalâsa خلاص mukta 531
 khalâsî خلاصی mukti 530
 khavara خیر kimvadtî 130
 khasûpha (khu°) خسوف candraparvaṇi 73
 khasmanâka خسمناک krodhane 953
 khâka خاک mṛidi 317
 khâdima خادم paricârake 488
 khâna خان grihe 296
 — — Yavanânâṃ prabhu 546
 khâmoça خاموش muni 520, tûshṇika 955
 khâmoçî خاموشی mauna 509
 khâyâ خایه amḍakoçayoh 785
 khârajî خارصی kshatavrate 528
 khârisham خارش kamḍûshu rasakeshu 385
 khâva خواب nidrâyâm 192
 khâhiçi خواهش kârye kâma 181
 khijmati خدمت çuçrûshâ 506
 khirada خرد vuddhau 100
 khirsa خرس rikshe 331
 khudâya خدای parameçvara 9
 khudî خودی ahamkâre 159
 khurûj خروج udaye 532
 khurjînam خرجین syûte 697
 khurda خرد anuja 369
 khurdanî خوردنی âhâre 735
 khuçahâlî خوش حالی ânamde 92
 khushkapulâva خشک پلاو bhakte 729
 khusura خسر çvaçura G v. 95 (s. p. 78)
 khusûpha s. khas° 73
 khûnam خون çonite 397
 khûnî خونی ghâtake 969
 khûka خوک sûkare 330
 khogîra s. khva°
 khojasarâya خواجه سرای shamḍhe 551
 khoçadâmana خوشدامن G v. 95 (p. 78)
 khoçâ خوشه sasyamañjarî 694
 khvagîra خوگیر jayanâdhâre 606
 khvasura خوسر çyâla G v. 95 (p. 78)
 khvâjâ خواجه vyutpannamânave 496
 khvâhara خواهر bhaginî 357

gacadûma کزدم âkâça G v. 21 (p. 78)
 gajaduma کزدم vṛicike 265
 gajav غضب rushi 175
 gamja گنج pattane 290
 gadâ گدا yâcake 973
 gadâyî گدائی yâcnâ 502
 *gaddî غذی (mesh)asya patnî 273
 ganduma گندم godhûme 691
 gama غم çoke 173
 garaja غرض manorathe 179
 garam گرم ushne 83
 garânî گرانی durbhikshe 801
 garamâ گرما ushṇakâle 49
 gareva غرب Westen G v. 23 (s. p. 78)
 garkâva غرقاب gambhîre 'mbhasi 221
 garda گرد dhûlau 663
 gardani گردن grîvâ 761
 gardîdanam گردیدن atâtyâ 507
 gallavân کله بان câre 740
 gavgava غبغب tad(= hanu)adhah 762
 gâphilî غافل pramâde 185
 gâvam گاو gavi 270
 gâvameça گاو میش mahishî 279
 girâ گران mahârghe 804
 girimdaha گیرنده grihayâlu 945
 giriphtâra گرفتار paratantra 930
 giryaha گریه rudite 190
 *girdakarda گرد کرده veshtite 1027
 girdaphilphila گردفلغل marice 712
 girdâ گرده vartule 996
 gila گل kardame 212
 gîvati غیبة nimdâ 144
 gumga گنگ mûke 916
 gujaçta گذشته atîta 40
 gujâ گز kumte 659
 gumcâ غنچه korake phulle 328
 gunâha گناه pâpe 90
 — — aparâdhe 588
 gum گم amtardhi 59
 gurasanagî گرسنگی kshudhâ 805
 *gurumva کزنب vacâ 467
 gurusân گرسن kshudhite 935
 gurûva غروب aste 533

gureja گریز palâyane 668
 gurvâ گریه vidâla 282
 gulam گل pushpe 247
 — — nâgakesare 470
 gulâma غلام dâsa 876
 gulû گلو kamthe 764
 gusalam غسل snâne 437
 guha گوه male 401
 gogirda گوگرد gamdhake 842
 goyandaha گوینده gâyane 870
 goyâ گویا vaktari 948
 goça گوش karṇa 752
 goçavârâ گوشواره kuṇḍale 408
 goçtam گوشت mânse 725
 gostam — — 396
 gospada گوسفند pucchopalakshito (meshah) 274
 gauga غوغاء kolâhale 148
 gausâla گوساله vatsa 742
 gvauka غوک bheke 226
 cakara (cokk°) چکرة palvale 217
 cadarî (câd°) چادر nivâse 424
 capa چپ vâme 405
 carma چرم carmaṇi 525
 casma جسم vîkshane 750
 cahâracova چهارچوب catusṭaye 308
 cahârapâi چهارپا mamce 475
 câka چاک unmanas 908
 câdarî s. cad°
 câra für cahâra 308 G. 475 G
 câra dîvârî (dev°) چار دیواری vapre 293
 câvukam چابک kaçâ 625
 câha چاه kûpe 228
 cirakinam چرکین maline 981
 cirâga چراغ dîpa 17
 cirkinam چرکین kalushe 220
 cillâ چله jyâ 648
 cula چل kaṇḍvâm 380
 cokkara s. cakara 217
 cova چوب kâshthe 325
 covakâ چوبک pîtaḍâru 454
 covanâya چوب نای devadâru 452
 caupâna چوپان paçucâraka 741

- jakhama زخم vraṇe 382
 jamga زنگ vigrahe 574
 jamgala جنگل çaivale 218, vane 244
 jajiraha جزیره amtarîpe 211
 jamjavîlam زنجبیل nâgare 456
 — — çumṭhî 715
 jadanam بدن prahare 670
 jana ظن samdehe 103
 jana زن striyâm 345
 janakha زنج hanau 761
 janava ذنب ketu 71
 *janâkha جناح tat(=jayanâdhâra)pakshatî 608
 janûva جنوب dakshîṇa G v. 22 (s. p. 78)
 jamâda جماد giridhâtu 974
 jamâna زمان samaya 26
 jamâyata جماعة samûhe 340
 jamiçtâna زمستان çitakâle 36
 jamînam زمین bhûmau 237
 jamvura زنبور bhramare 334
 jayâdâ زیاد adhike 1006
 jaranîka زرنیف tâle 843
 jarâ جرہ leçe 997
 jarûra ضرور âvaçyake 585
 jaragara زرگر svarṇakâre 862
 jarkaçi زرکشی sadhâtau (vastre) 417
 jarda زرد pîte 127
 jardacova زرد چوب haridrâ 453. 717
 jardâra زردار dhanike 913
 *jarmamâ (?) danḍe 582 T
 jarpha ظرف pâtre 709
 jalâla جلال pratâpe 143 G
 jallu زلو jalaukâ 225
 javaha (yâv°) یابه pralâpe 145
 javâm زبان jihvâ 754
 javâna (yuv°) جوان yuvatî 349
 javâriha جوارح amge 810
 javâhira جواهر ratna 826
 javoja s. jauja
 jahara زهر vishe 197
 jahârâ زہار vastau 780
 jahrâlûda زہرآلود vishâkte 651
 jâta زاد jâtau 97
 jâdala جادل jigîshau 564
 jâdû جادو kârmaṇa 186
 jâna جان jîvâtmani 94
 jâniva جانب v. 23 (diçî', s. p. 78)
 jânû زانو jânudeçe 783
 jâmdâra جاندار prâṇini 96
 jâpharâ زعفران kuṃkume 438
 jâma(yâ°) جامہ kaṃcuke 429
 jâya جای sthale 236
 jâraja (yâ°, â°) عارض kapola 760 HT
 jârova جاروب mârjanî 314
 jâsûsa جاسوس care vijne 556
 jâhira زہر (oder ظاهر) pratyakshe 1011
 jigara جگر yakṛitpiṇḍe 797
 jidda ضد pratikûle 1019
 jimdagi زندگی jîvane 677
 jimdân زندان kârâ 673
 jiraha زرہ kaṃcuke 635
 jirâyata زراعت kṛishau 612
 jiçta زشت vibhatsa 156
 jîna زین paryâṇe 605
 jînahâ زین pârohaṇe (?) 313
 jînapoça زین پوش jayanâṃvare 617
 jîrah زیرہ jîrake 711
 juam marda جوان مرد udâre 910
 judâi جدائی prithagâtmani 99
 junûn جنون (unmat)tasya bhâva 389
 juphta جفت yuge 343
 jumukhta زحمت kashâye 117
 julma ظلم durnîtau 581
 *julgânâ ظلمانه damḍe 582
 *juvâna kuṃjiçka جوان کنجشک limḡake (?) 464
 juvimdaha دوندہ care 1003
 juçta دوست anveshite 1036
 jûdâ زود çîghre 25
 jeradar زیردر adhaḡkâshṭhe 307
 jeravamda زیربند sûtrapade (°te?) 616
 jeva جو yava 688
 jogharâtaṃ جغرات dadhi 733
 jora زور vale 674
 jorâvara زوراور valini 371
 jolâhâ جولاهہ tamtuvâya 854
 joharâ زہراء çukre 77
 johalâ زحل çanaiccare 78
 jauja (javoja) حوز jâtîphale 447. 451
 jyâdatî یادتى atikrame 510

- jharokhâ جهروکها gavâkshe 299
 taammula تامل vicâre 515
 *taka طاق kapâte 304 HTG
 takhtâ تختہ kapâte 304
 taṅga تنگہ kaçâ 625 G
 — — pedârake 614
 tanaha تنها ekâkin 1017
 tanûra تنور kamdu 706
 tapa تپ jvare 387
 tabaka طبق bhuvanesu 4
 tamâcâ (tav°) تماچا capeṭake 403
 tamâma تمام samaste 44, samagre 992
 tamâlavarga تمال برک patrake 468
 tamvû تملو vastraveçmani 427
 tara تر ârdre 1037
 tarakaçvamda ترکشوند subhaṭe 632
 tarakasam ترکش tûne 652
 tarapha طرف diçâsu 53
 tarasam ترس trâse 161
 tarâçîdaha تراشیدہ munḍita 1022
 talakh تلخ tikte 121
 tarkîba ترکیب dehe 808
 talavam طلب âhvâne 134
 tavajjaham توجع utkamṭhâ 183
 tavalluda تولد janmani 95
 tavassumam تبسم smite 155
 tavâmçâ, s. tam° 403 H
 tasvî تسبیح mâlâ 411
 taha تہ tale 172
 tâusa طائوس mayûre 335
 **tâka تاق dipâlâye 18
 tâjîma تعظیم âdare 162, abhyutthâne 504
 tajîyânaha تازیانه kaçâ 886
 târa تار tantau 880
 târîkî تاریکی amdhakâre 195
 tâvistâna تبستان ushṇakâla 38
 tâsa یاش kalamke 64
 tiphala طفل vâlake 365
 tiphalî طفلی vâlâye 364
 tila طلا (تلہ) svarṇe 832
 tilakâ تلک cole 425
 tishṇagî تشنگی trishṇâ 805
 tîra تیر çare 650
 tîramdâja تبرانداز dhanurdhara 639
 tukhma تخم vîja 250
 tunda تندہ vegavati 51
 turçam ترش amle 122
 tulua طلوع udaya 532 T
 tuhaphâ تحفه upâyane 593
 *tuhṛisa açvâmvare 618
 tûtî طوطی çuke 279
 tûda (tod°) تود punje 342
 tûlam طول dairghye 421
 tûvâ طوبی kalpatarau 13
 teja تیز tîkshṇe 87, kaṭau 120, vegavant 599,
 tejite 1028
 togâ توغ dhvaje 664
 tolâ تولہ karshe 824
 damdâm دندان rade 755
 damâma دمام dumḍubhau 666
 darakhta درخت vṛikshe 245
 darajî درزی tunnavâye 855
 daravân دربان dvârapâla 541
 daravâja درواز dvâre 303
 daravâra دربار dvâra 303 HTG
 daraveça درویش yatau 522
 dariyâ دریا samudre 205, jalâçaye 231
 darûdgar (durodara) درودگر vardhakau 865
 daroga (dur°) دروغ mithyâ 147
 *dard (?ard) 1. vâri, 2. vishaya (visa) 1054
 darda درد çûla 19
 *darma(yugma) درم tal(=pakshati)lagne 609
 darrâka دراک pragalbhe 943
 dalîla دلیل dṛishṭâmte 514
 dallaha دلہ kutṭinî 352
 davîdanam دويدن dhâvane 600
 dasta دست haste 775
 dastaha دسته muçale 890
 dastâram دستار ushṇîshe 430
 dahana دهن mukha 753
 *dâncînî دانه چینی kamcuke, Cînajâte 442
 dâna دانا jnânayukte 521, nipuṇe 897
 dânyî دانائی tad(=ajnâna)-viparyaye 111

- dâniçmanda دانشمند paṇḍite 484
 dâma دام jāle 213
 dâmâda داماد sutâdhava 358
 dâya دایه dâsî 350
 dâyara دائره maṇḍale 54
 dâracînî دارچینی guḍatvacî 441
 *dârasâra دارسار tvacî 469
 dârû دارو aushadha 375
 dâçuda داشته saṁsmṛite 1023
 dirama درم dravya 825, s. darma
 dilam دل mânase 98
 dilâvara دلاور suhṛidaya (sah°) 896
 dilgîra دلگیر durmanas 909
 dîvâra (dev°) دیوار bhittau 294, s. câradî°
 dukâna (dokk°) دکان âpaṇe 291
 dukândâra دکاندار paṇyâjîve 815
 dukhtara دختر sutâ 355
 dujda دزد caure 879
 dujdî دزدی steyakarmaṇi 881
 dupuṣṭam دوپشته garbhiṇî 353
 dum دم puche 257
 durusta درست kaṭhore 1009
 durogha s. dar°
 durodar s. darûdgar
 dulamula دلمل tokme 690
 duçmana دشمن ripau 554
 duçmanî دشمنی vaire 168
 dûda دود dhûma 19 G
 dûra دور dûre 995
 dega دیگ sthâlyâṁ 706
 degadâna دیگدان cullyâṁ 705
 deva دیو asure 79 HTG
 devâna دیوان unmatte 940
 devâra s. dîvâra
 dokhta دوخت syûte 1039
 *doyâtaṁ دوات mashîpâtre 920
 dojakham دوزخ narake 200
 dojakhî دوزخی nâraka 202
 dosha دوش skandhe 765
 dostam دوست mitre 552
 daulati دولت râjye 576
 nakkâra نقاره paṭahe 149
 nakhuda نخود caṇake 692
 najam نظم chaṁdovaddhe 929
 najara نظر saṁkalpe 101
 najûmî نظمى tâṁtrike 559
 najdîka نزدیک nikaṭe 993
 naphîra تغییر bheryâṁ 150
 namaka نمک lavaṇe 119, 719
 namada نمد ûrṇâḍhyam 476
 namâja s. ni°
 nayâ نیا nûtana 1007
 nara نر nari 277
 narama نرم komale 1008
 navâta نبات matsyaṁdikâ 721
 navâdî نبات bhûruha 975
 navâva نباب Yavanânâṁ prabhu 547
 nâkhuna ناخن nakha 779
 nâja ناز mâne 160
 nâjuvîṁdaha نادونده sthiratara 1002
 nâdâna نادان ajne 951
 nâdânî نادانی ajnâne 110
 nâpâyamḍaha ناپاینده naçvara 1001 T
 nâpha ناف nâbhau 769
 nâma نام nâṁni 136
 nâmarḍa نامرد napuṁsake 362
 — — kâtare 944
 nâya نای kaṁṭhe 759
 nâla نعل pâdatrâṇe lohakṛite 621
 nimâja (na°) نماز saṁdhyâ 493
 niyâjmaṁda نیازمند abhivâdake 954 (s. 517)
 niçânâ نشان lakshye 649
 niçîmanam نشیمن âsane 433
 nîlopharam نیلوفر padme 232
 *nukataha (nuku°) نقطه, تکتہ mâtâra 923
 nukraha نقره rūpye 833
 nutphâ نطف چکری 395
 *nûrânî نورانی devatâ 6
 *nekaakla نیک عقل sumatau 964
 nekanâmî نیکنامی yaçasi 142
 *nekîkâra نیکی کر sukṛitin 894
 nejâ نیز çalye 658
 naiyara آجاما sūrye 3
 nairû نیرو kurvataḥ 675
 nyâjavamḍî نیازمندی abhivâdane 517 (s. 956)

- pamjara پنجر gavâkshe 299 HTG
 padara پدر janake 359
 panâha پناه âçraye 573
 pambah (pu°) پنبه tûle 846
 paravâna پروانه lekhe 490
 parasti پرسته pûjâ 505
 *parâgamdâ پراگنده maithune 641
 parimdâ پرنده khage 268
 parî پری apsaras 14
 pareçâna پریشان vyâkule 961
 parca پرچه khamde 62
 paçma پشم romasu 258
 pasa پس paçcât 407
 pasta پست vâmane 998
 pastî پستی nimne 238
 pahalû پهلو pâçva 775
 pâ پا caranayoh 788
 pâka پاک prayate 523, pavitre 982
 pâkîjaha پاکیزه nirmale 983
 pâtaçâha پادشاه nripa 534
 pâtaçâhî پادشاهی vibhûti 10
 pâdâra پادار sadâtane 1000
 pâpoça پا پوش upânahi 885
 pâyamdâ پاینده anaçvare 1001
 — — sadâtana 1000 T
 pâyamdâra پایدار sthire 669
 *pâyala فاعل vegavant 598
 pâyin پائین adhaḥ 234
 pâygâha پایگاه açvaçâlâ 297
 pâracâ پارچه vastre 414
 pâsa پاس prahare 32
 pâsakha پاسخ uttare 140
 pâsnâ پاشنه pârsṇi 787
 piyâlâ پیاله pânapâtre 708
 pisara پسر putre 354
 pistâ پستان stanayoh 771
 pîra پیر vṛiddhe 366, mantradâtari 491
 pîrî پیری jarâ 363
 puṁvai (pa°) پنبه tûle 846
 purakâra پرکار sukale 911
 purkhvâva پرخواب nidrâlau 952
 purataradduda پرتدد udyamaṁ kartâ 898
 purasakhuna پرخن vâcâle 950
 purasîdanam پرسیدن prishṭe 139
 purahausala پرحوصل çraddhâlau 946
 pula پل setau 319
 puçtam پشت prishṭhe 767
 pevamda پیوند âsyûte 1025
 peça پیش agre 406
 peçarava پیشرو puraḥsare 640
 peçavâj پیشباز 1. pratyudgame, 2. kaṁcuke 1051
 peçânî پیشانی lalâṭe 748
 peçâva پیشاب mûtre 400
 peçkaça پیشکش kare 592
 peçvamda پیشبند hṛidi carmaṇi 613
 pokhta پخته pakve 1029
 *pojiçam pûjâ 505 HTG
 poçîdanî پوشیدنی parîdhâne 432
 poçîdaha پوشیده sugupte 1016
 *postkandaha پوست کند ativyakte 1015
 postam پوست tvaci 798
 phataha فتح jaye 579
 phatîlâ فتیل daçâ 16
 pharavaha فربه tumdila 372, sthûlavastu 987
 pharâka فراق viçâla 986
 pharâmoça فراموش vismṛite 1024
 pharokta فروخت vikraye 822
 pharoçamdaha فروشند vikrayin 817
 phalaka فلک âkâça G v. 21 (p. 78)
 phalakâ قلعه nitamvayoh 781
 phalâhî فلاح mukti 109
 phasala فصل ritu 35
 phasosa فسوس paçcattâpe 174
 phâka فاقه upavâse 512
 phâtihâ فاتحه kâryâdau mamtrapâṭhe 501
 phâyadâ فائده lâbhe 819
 phâhiçaha فاحشه veçyâ 351
 phiraṁga فرنک s. bâdph°
 phirojâ فیروز harite maṇau 830
 philaphilaṁ فلفل marice 458
 philaphiladarâja فلفل دراز pippalyâm 459. 713
 phîla فیل gaje 256. 593
 phîlavân فیلبان hastirohake 629
 pheraṁga فرنک 1. kushṭhe, 2. deçaviçesha 1048
 bajaka وزک bheka 226 HT

- bahasa بحث vivâde 137
 makara مكر kapate 184
 makhadûma مخدم karmopadeshtâ 550
 magareva مغن G v. 23 (West, s. p. 78)
 magasa مگس makshikâ 333
 *magasadân مگسدان netrâvaranasûtreshu 620
 majdûra (jû°) مزدور bhṛtibhuj 873
 majnûna مجنون unmatte 388
 majlisa مجلس sabhâ 497
 majlisi مجلسی sabhya 498
 mañçilam منسل çilâ 850
 marag مرگ mṛitau 392
 maraja مرض vyâdhau 376
 maravârîda مروارید muktâ 829
 marda مرد puñsi 344
 mardânagî مردانگی çaurye 667
 mardânâ مردانه çûra 631
 mavajjaha موجّه yukte 586
 maçahûra مشهور khyâte 912
 maçvarataṃ مشاوره mantre 578 T
 maççarakka مشرق pûrvadiç G v. 27 (p. 78)
 mashûrahi مشوره mantre 578 G
 mashmalakâ مشمل râmkava 420
 masâvî مساوی tulye 1005
 maskâ مسکه navanîta 732
 masta مست matte 941
 maslahata مصلحة mantre 578
 mahakam محك nikashe 887
 mabatâva مهتاب camdrikâ 63
 maharrama محرم narâ aṃtaracârakâḥ 555
 mahavûva محبوب sundare 978
 mahala محل harmya 300
 mâdara مادر mâtari 356
 mâdâ ماده strîshu 278
 mâya مایه mûladhane 816
 mâra مار sarpe 196
 mârgîra مارگیر vyâlagrâhiṇi 199
 mâha ماء mâsa 34, candra 60, beides 1042
 mâhî ماهی matsye 222
 mijagâ مرکزان netrapakshatau 759
 miyân میان tadamtare 235
 — — kaṭau 770 G
 mirajâ میرزا mîrâtmaje 544
 mirîkha مریخ maṅgale 79
 misaṃ مس tamre 834
 misagara مسگر tâmrakutṭaka 863
 misarah مصراع pade 928
 mihamâna مهمان atithi 503
 *mîyâm مبین (?) Yavanottame 548
 mîra میر mukhya-Mudgale 543
 mîreadla میرعدل prâdvivâke 540
 mîrjâna (marj.) مرجان vidrume 831
 *mukutaha موقت mâtrâ 923
 mukâma مقام samniveçane 662
 *mudha موته maṇivandhe 774
 muphlisa مفلس daridre 972
 murîda مرید mantraçishye 492
 murga مرغ khage 267
 murdâ مرده mṛitau 671
 mulakam ملک râshṭre 567
 mulânâ مولانا çâstravettari 905, s. maul°
 mulhida (mo°) ملحد pâshaṇḍe 524
 muçkilam مشکل âpadi 643
 muçtarî مشتری brîhaspatau 76
 mushka مشک mṛigamade 444
 musâphira مسافر pathike 562
 mustaada مستعد samnaddha 636
 mustarî مشتری 1. guru, 2. krayin 1043
 mûça موش mûshaka 283
 mejamâra معمار sthapati 858 HT
 mevarâ میبړه âdhâvane 557
 mevâ میوه phale 248
 mesha میش meshe 272
 *meshâ میشی kîleshu 624
 mehara مهر karuṇâ 153 1. karuṇâ, 2. arka 1045
 meharavân مهربان dayâlau 917
 maimûn میمون vâzare 281
 mojaha موزه anupadînâ 884
 moma موم sikthake 848
 moya مو keça 794
 *mora مور pâçaka 889
 molhida s. mu°
 mohamîla محمول samnaddhe 636 G
 mohara مهر çankha 216, mudrâ 413

mohara مهر (?) pâçake 889 HT
 mauja موج taramga 208
 maujûda موجود siddhavastu 43
 maulânâ مرلانا âcârya 485
 yakîna يقين niçcaye 104
 *yaga(yamga)lâgu darvî 892
 yakham يخ himasamtatau 67
 yalâja s. ilâja
 yavraîla جبرئيل Yama 22
 yaramvâda زرنباد karcûre 455
 yâkûta ياقوت padmarâge 827
 yâji يازى pattau 637
 yâla s. ayâla, iyâla
 yâvaha يابه pralâpe 145
 yâvahago ياوه گاو 947
 yuvâna s. jav^o
 rakeva رقيب pâdâdhâre 610
 rakkâsa رقص nartake 152
 raksa رقص nritye 151
 ramgareja رنگريز ramgâjîve 859
 ravâha رواج nivâpe 500
 ravimâda رنده bhûcara 270
 rasan رسن rajjau 214
 rasîdâ رسیده prâpte 1035
 râja راز sthapatau 853
 râna ران ûrvoḥ 782
 râphajî رافضى avrate 529
 râça راس râhau 70
 râsta راست satye 146
 râsta راست dakshîṇe 404, dakshîṇîyake 901,
 rijau 999
 râha راه adhvani 320
 râhata راحة sukhe 204
 rinda رند dhûrte 970
 ristâ رسته tantau 858
 riça ريش çmaçru 793
 resmân ريشمان rajjau 214 HTG
 *rucâyamâdâ priye 980
 rubâi رباعى çloke 926
 rûya روى mukhamamdale 809
 — — 1. kânsya (s. 836), 2. mukha 1046
 roganam روغن snehe 731
 roja روز divase 29

rojagâra روزگار vartane 681
 rojâ روزه vrâte 513
 rodâ روده amtire 795
 royî روى kânsye 836 (1046)
 roçanî mâhî روشنى (oder ماهى) candrikâ 63 G
 lagâma لغام khalîne 602
 lajjati لذه rase 115
 larjaha لوزه kampe 191
 lava لب oshthe 757
 laçkara لشكر vale 569, senâ 633
 lâkha لاکه lâkshâ 439
 lâgara لاغر durvale 371, kṛiçe 988
 *lâbha sûrye 2 HTG
 lâmasaha لامسه sparçe 116
 lâycî (lâcî) الايجى 450
 lâluja لالچ lolupe 937
 lukmâ لقمة grâse 734
 lungî لنگى adhovastre 428
 vakâvula بکاول pâkâdhyakshe 700
 vakâlata وکالتê dûtasya karma 561
 vakîla وکیل dûte 560
 vakkâla وکال vanigjane 680
 vakhtara بختر kavace 634
 vagala بغل kakshe 785
 vaccâ بچه çîçau 339
 vajîra وزير mantriṇi 537
 vajvâja بزباز jâtipatrî 449
 vada بد adharme 980
 vadakaula بدقول kadarya 971
 vadakla بدعقل dushṭavuddhau 963
 vadana بدن tanau 807
 vadaphaila بدفعال âtatâyin 965,
 vadara بدراه upajâpe 584
 vadavoi بدبوى durgamḍhe 124
 vadasakhuna بد سخن kadvade 949
 vadahâla بد حال âpanne 959
 vadâmoja بد آموز khale 968
 vamdi بندى vaddhe 672
 vayata بيت padye 927
 vayaddaha بى عداء avyavahite 994
 var 1. upari, 2. phale 1059
 varakam برق saudâminî 58
 varag برگ pattrake 246

varadâsta برداشت kshamâ 164
 varaha بره çîçus tat(= gopanda)sutah 276
 varahna (ve°) برهنه digambara 956
 varû برو bhrû 749
 varûtaṃ بروت oshṭhakeça 794
 varjagara (rjî) برزگر krishîvale 685
 varphaṃ برف tushâre 66
 varsa برص çvitreshu 384
 varsâtaṃ برسات jaladâgame 39
 valagami بالغمی male 400
 valelâ بلیله vibhîtake 462
 vavâsîra بواسیر durnâmni 386
 vastâ بسته vaddhe 958
 vastanaṃ بستن vaṃdhane 590
 *vahava بهو tadvarnâh(?) 276
 vahâ بها mûlye 815
 vahâra بهار surabhau 37
 vâulî باولی vâpyâm 229
 vâga باغ ârâme 324
 vâgavân باغبان mâlâkâre 852
 vâj باز 1. udghâta, 2. nivṛitta 1061
 vâjâra بازار haṭṭe 292
 *vâjî باج(?) vaṃdane und samarthane 587
 — بازی kautuke 188, sarveṃdrajâlake 871
 vâjîgara بازیگر mâyike 868
 vâjû بازو tiryakkâshṭhadvayaṃ 305 — tat(= paksha)âdhâra 338
 vâda باد vâta 23
 vâdavîjanaṃ باد بینن vyajane 482
 vâdphiraṃga باد فرنگ kushṭhe 383
 vâdiyâ sophâ بادیان سونف çatapushpâ 465
 vâphanda بافند tantuvâyake 854 T
 vâphika وافق tad(= pvatikûla)viparyaye 1020
 vâphtanaṃ بافتن vâṇau 882
 vâphtâ بافته prote 1032
 *vâyuvârja بایورز vyâpârapara 678 G
 vâra بار phale 249
 vâraṃ بار vṛishṭau 56
 vâri باری paryâye 511
 vârikam باریک sūkshma 171, alpe dhvaje 665
 vâridanaṃ باریدن varshaṇe 50
 vâla بال pakshe 337

vâlai بالائی âçlesha 799
 vâlâ بالا upari 233
 vâlâpoça بالا پوش tûlikâ 476
 vâlîga بالغ drishṭarajasi 348
 vâlîçtaṃ بالشت upadhâne 473
 vâvarcî باورچی sûda 699
 vâvarcîkhâna باورچه خانه pâkagrihe 701
 viniyâjî بی نیاز vinîte 939
 viraṃja برنج taṃḍule 702, rîtau 835
 virâdara برادر bhrâtari 367
 vilamḍ بلند ucce 239
 — — procca 997 T
 vilâyata ولایه deçe 318, râshṭre 568
 vilista بلسن vitastau 402
 visiyâra (viçî°) بسیار pracure 990
 vistaraṃ بستر çayyâ 474
 vihiçta بهشت svarga 82
 vînî بینی nâsâyâm 751
 vîmaṃ بیم bhayânaka 158
 vîmâra بیمار vyathite 391
 vuja بچ çhâge 271
 vujaka وزک, وزغ bheke 226 G
 vujurga بزرگ mukhye 516, mahâçaye 895
 *vuyvoya بوی بوی ajamodâ 471
 *vura çyâle G v. 95 (s. p. 78)
 vurjaṃ برج lagne 55
 vuçam بهس tushe 696
 vusaṃdâ بسنده procce 997
 veadava بی ادب dhrishṭe 942
 vejijata بی عزت abhibhûte 957
 vekha بیخ mûle 251
 vetâjîmî بی تعظیم anâdare 163
 vedilî بی دلی cittavibhrame 177
 veparda بی پرده avyavahita 994 T
 vephâyadâ بی فائده moghe 1014
 vemagja بی مغز asâravastu 985 T
 vemarata بی مروءة asâravastu 985
 verahnâ (va°) برهنه digambare 956
 vehâla بی حال vihvala 962
 vehosa (hû) بیهوش mûrchite 393
 vehosî (hû°) بیهوشی mûrchâ 394
 vairaka بیرق alpe dhvaje 665

*vaivaphâ بیوفا sidhmani 378

voîda بوئید ghrâta 1026

voya بوی gamdhe 114

voriyâ بوريا kaṭe 698

vosaha بوسه cumvane 800

çakaram شکر çarkarâ 720

çagara (samg°) شکر bhramara 334 G

çaguptâ (çuk° suk°) شگفته kusume 329

çamgarapham شنگرف himgule 849

çanâsimdâ شناسنده parîkshake 904

çamaçera شمشیر khaḍge 653

çamâla شمال uttara G v. 22 (s. p. 78)

çamiyâna شمیانه vitâne 426

çaraka شرق pûrvadiç G v. 22 (p. 78)

çaragîna s. sarag°

çaram شرم lajjâ 166

çarmindâ شرمند lajjite 1030

çava شب râtrau 28

çavjî s. sa°

çavahati s. soharati

çahara شهر nagare 288

çâira شاعر kavi 924

çâirî شاعری kavita 925

çâkha شاخ çâkhâ 252 und çriṅga 1049

çâgirda شاگرد çishya 487

çâdî شاده utsâhe 182

çânâ شانه prasâdhanyâm 480 und asthivi-
çesha 1052

çâma شام sâyam 31

çâmiyâna s. çam°

çâyada شاید 1. yogye, 2. anumâm 1054

çâla شال râmkave 418

çâli شالی dhânya 695

çâçaha شاش mûtre 398

çâha شاه narapatau 538

çâhajâda شاه زاد tad(= çâha)âtmaja 539

çâhançâha شاهنشاه nripâdhîçe 536

çikam شکم koshṭhe 768

çikamaprasta شکپرست kukshimbhari 936

çikâra شکار mṛigayâ 878

çikoba شکوه pratâpe 143

çigâla شگال çrigâla 262

çipusam سپوسا pûvâsu (?) 728

*çilâvamda jigîshau 564 G

çikham سیخ çûlamânse 723

çîra (s. çera) شیر kshîre 726

— — laçuna 727

çîragaram شیرگرم koshṇe 85

çîçâ شیشه kâce 838

çukuphta شگفت hṛishṭe 1034

s. çag°, suk°

çuturam شتر ushṭre 812

çuturavân شتربان ushṭrârohe 628

çubâra s. savârikâ

çurû شروع ârambhe 45

çurpha سرفه kâse 379

çuçka (khu°) خشک çushke 1038

çusta شست dhâvite 423

çustanam شستن dhâvane 436

çûhara, çohara s. shauhara

çera شیر vyâghre 254

çaitâna شیطان asura 8

çorvâ شورا maṇḍe 730

çolah شعله çikhâ 21 H

*çvâlâ جوالا (?) çikhâ 21

*shaṇei G v. 95 (s. p. 78)

shîrîn شیرین madhure 118

shurî شری nartane 601

shusura s. khusura (p. 78)

shora شور çavda 206

shoçadâmana s. khoça° (p. 78)

shauhara (çûh°, çoh°) شوهر dhave 360

shvasura s. khvasura (p. 78)

*sakakunamda شک کنند samçayâpannamâ-
nasa 899

sakalîta سقالات rallake 477

sakûnat (suk°) سکونة sthira 46

sakhâvatam سخاوة dâne 499

sakhî سخی vadânye 903

sakhunam سخن vacane 131

saga سگ çuni 261

saguphtaha شگفته hṛishṭamânase 909

samga سنگ pâshâṇa 302

sangapuçta پشت سنگ kachapa 224

samgara (çag°) شکر bhramare 334 HT

samginam سنگین gurau 170

samjîdâ سنجیده sâvadhâna 933

satara سطر pamktau 922
 sadapha صدف çuktau 215
 sanâkhta شناخته paricite 1041
 samtalam صندل camdane 446
 sapeda سپید çveta 125
 saphara سفر videçe 563
 sama سماء vyoman 52 G
 sampusam سنپوسه pûvâ(?) 728
 sayagadakumanda صیقة کنند samçayâpanna 899
 sayasakakunanda سی شک کنند samç° 899
 sara سر çirasi 747
 — — 1. mastake, 2. nideçe 1058
 saragîna (çar°) سرگین 400 HTG
 saradara, °dala سردر ûrdhvaṃ (kâshthadvayam) 306
 saradâra سردار sainike 630, mukhye 984
 saramâ سرما çite 48
 sarâya سرای çâkhâpure 288, antahpure 301
 sarda سرد çite 84
 savârikâ (çubâra) سواری açvârohe 626
 savâva صباب punya 91
 savjam سبز haridvarṇe 128
 savjî سبزی çake 710
 sâka ساق jamghayoh 784
 sâjamdaha سازنده vâdake 871
 sâmân سامان sampattau 642
 sâyataṃ ساعت muhûrte 33
 sâyara سائر vinîta 597
 sâyâ سایه châyâ 253
 sâla سال samvatsare 88
 sâhiva صاحب prabhau 914
 sâhivî صاحبی vibhûtau 11, râjye 577
 sikâravamda شکاربند tat(= meṭhikâ, Sattelknopf)staba 612
 sitâyîça ستایش stave 141 HTG
 sitârâ ستاره târâsu 75
 sitâlînga شتالنگ gulphe 811
 sipara سپر phalake 655
 sipehara سپهر vyoman 52 G
 siphata صفت stave 141
 silâha صلاح nikhilâyudha 645
 sînâ سینہ urasi 772
 sîm-âva سیماب pârade 840

sukuphta, s. çuk°, çag°, sag°
 sukhata سوخت bhasman 133
 sumbha سنف khure 603
 surakhadânaha سرخ دانه gumjâ 823
 surava سرب sîsake 845
 surâva سراب mṛigatrishṇâ 86
 surîna سرین nitamvayoh 781 T
 surkha سرخ rakta 129
 surkhâv سرخابی rathâṃgake 332
 surmaha سرمه çroto'mjane(!) 841
 sultatâna سلطان tad(pâtaçâha)adhike 535
 sultatânati سلطانة râjye 575
 suvaha صبح prabhâte 30
 suvukaṃ سبک laghau 169
 suhana حسی grihâṃgaṇe 302
 sûpha صوف râmkava 419
 sûrata صورة rūpe 112, putrikâ 884
 sûrâkha سوراخ vile 194
 setalakh سه تلخ trikaṭau 460
 sera سير satṛiptau 738
 serî سیری triptau 737
 saiyâda صیاد vyâdha 872
 sokhtâ سوخته agnidagdha 1051
 sokhata سوخت bhasman 132
 sophâ سونف çatapushpâ 465
 soya سوی sthiti(?) G v. 23 (s. p. 78)
 soyana سوزن sûcî 857
 sohavati (çavahati) صخبه rate 527
 sohela سهیل kumbhasamḥave 69
 saugâta سوغات kare 591
 saudâ سودا tat(= vyâpârapârâyana)karmanî 679
 saudâgara سوداگر vyâpârapârâyana 678
 syâsati سیاست yâtanâ 201
 syâha سیاه çyâma 126
 syâhî سیاهی masî 918
 *svâphika 1020 T
 hajara حجره sarvaçâstrârthakovida 549
 hajjâma حجام nâpite 864
 hadda حد sîmni 315
 hanâ حناء tat(= jayanâdhâra)kâsake 607
 haphta هفت saptarshi 81

hama نیکھلا nikhila 991
 *hamajavâ مجبان amâtya 571
 hamajolî مجولی vayasye 553
 hameçaha میشه samtate 27
 hamrava سرو sarvaga 1018
 hamvâra سوار same 240
 hammâla حمال bhâravâhe 876
 hayâ حیاء lajjâ 165
 harakatam حرکة cala 47
 harapha حرف akshara 921
 harama حرم bhoginî 346
 haripha حریف lobhavanta 38
 harîsa حریش lobhavant 938 HT
 halakâ حلکاء veṇînivamdhakomṭâ(?) 312
 halelâ هلیله harîtakî 461
 hulkâ حلقه kuṇḍale 409
 hallam حل siddhâmta 105 u. peshana 1044
 havanam هاون ulûkhale 891

*haçthi ہتھی çilye(?) 622
 hasad حسد asûyâ 167
 hâla حال vartamâne 42
 hâlâh هاله paridhau 74
 *hima سہاسه 583 G
 hilâla لال kalâ 61
 hukka حقہ samputē 479
 hukma حکمہ çâsane 589
 hujarâ حجرہ guphâ(?) 295
 hunara هنر vijnâne 107
 husnam حسن bhâsu 65
 hejima, hejuma ہیزم imdhane 326 HTG
 hema ہیمہ imdhane 326
 hevâna حیوان tiryakshu 976
 haivâ حوی (Manu's) griheçvarî 745
 haivân حیوان paçau 266
 hauja حوض pushkarinî 227

Index II.

- آب âv, apsu 207
 — âva, 1. jale, 2. pratishthâ 1062
 آبادان avâdâna, samriddha 915
 آب حیات âva hayâta, pîyûshe 12
 ابیرک avrakam, abhre 841
 ابرو avrû, bhrû 749
 آب‌ریشمی âvareçamî, paṭṭaje (vastre) 415
 آبستن âviçtana, garbhe 361
 ابلیس ivlîsa, asura 7
 آتش âtaça, vahni 70
 آخر âkhira, ante 1012
 اخلاص ekhalâsa, snehe 178
 آخوند âkhonda, upâdhyâye 486
 ادراک âdaraka, çringavera 457, âdraka 714
 آدم âdama, Manu 744
 آدمی âdamî, manushya 746
 آدمی‌خوار âdamîkhâr, râkshasa 24
 آرایش ârâiça, nepathye 410
 ارژان arjâ, samarghe 803
 ارژانی arjânî, subhikshake 802
 ارزو ârajû, manorathe 179 HTG
 ارزوده arjûdeha, varade 906
 ارزیز arjîjam, vamge 844
 ارنج âramjam, kurpara 776
 آزاده âjâdâ, svatantra 931
 ازار ijâra (ej°), adho'nçuke 435
 ازدر ajdar, tilitse 264
 ازی ajî, sâhase 583
 آسان âsâna, âpannâçe 644
 اسپ aspa, açve 263, turamge 596
 استادن istâdanam, sthityâm 508
 استخوان ustukhâm, asthi 795
 اسفل asphala, pâṭâle 193
 اسم isma, nâmnî 135
 آسمان âsmânam, vyomani 52
 اسوار asavâra, ârohin 627, s. سواری
 آشتی âstî, samdhau 572
 اشراف açrâpha, sâdhu-Mudgale 545
 اشق âçika, vyasana 960
 اصالة asâlati, çile 176
 اصل aslam, kâraṇam 93
 اصیل asîla, kulîne 483
 آغا âgaha, sâdhu-Mudgala 545
 آفتاب âphtâva, sûrye 1
 اکابر akâvira, jyeshṭhe 900
 اکل aklaha, ghasmare 934
 الاهی ilâhî, devatâ 5
 الایچی lâycî, elâ 450
 الک elaka, câlanî 893
 الم alama, duḥkhe 203
 الماس ilmâsa, hîrake 828
 آماس âmâsa, çothe 381
 امام imâma, upadeshtar 494
 — imâma, 1. nimâjâgrasara mukhya, 2. smârta 1053
 امامة amâmata, nyâse 820
 امتلا imtilâ, ajîrṇe 739
 ام چلم* umacîlama, meṭhikâ 611
 امراء umarâ, mukhye 570
 آمله âmalaha, dhâtrî 463
 آموخته âmokhta, upadishṭe 1040
 آمیخت âmekhta, miçrite 123
 انبوهی amvohâ, atikadamvake 341
 اندیشه amdeçâ, cimṭâ 180
 انسان inasâna, manuja 977
 انگشت amguçta, amguli 778
 انگشتی amguçtarî, ûrmikâ 412
 انگوزه amgojâ, himgu 718
 آواز âvâja, çabde 113
 اول aûvala (avv°), âdau 1013

- آهن âhanam, lohe 837
 آهنگر ahangara, lohakâraka 861
 آهو âhû, mṛige 255
 آيال ayâla, skamdhakeça 604
 آينه âina (âyana), darpane 481
 آينده âyanda, bhavishyati 41
 *باج vâjî, vaṃdane u. samarthane 587
 باد vâda, vâte 23
 بادبين vâdavîjanam, vyajane 482
 بادفرنگ vâdphiraṃga, kushṭhe 383
 باديان vâdiyâ sophā, çatâpushpâ 465
 بار vâra, vṛisṭau 56
 — — phale 249
 باري vâri, paryâye 511
 باريك vârikam, sūkhme 171
 — vârika, alpe dhvaje 665
 باريدن vâridana, varshane 50
 بازار vâjâra, haṭṭe 292
 بازو vâjû, tiryakkâshṭhadvayam 305
 — — tad(paksha)âdhâre 338
 بازی vâjî, kautuke 188
 — — sarveṃdrajâlake 869
 بازیگر vâjîgara, mâyika 868
 باغ vâga, ârâme 324
 باغبان vâgavân, mâlâkâra 852
 بافته vâphtâ, prote 1032
 بافنده vâpḥamda, tantuvâyaka 854 T
 بال vâla, pakshe 337
 بالا vâlâ, upari 233
 بالاپوش vâlâpoça, tûlikâ 478
 بالائی vâlâi, âçlesha 799
 بالشت vâlîçtam, upadhâne 473
 بالغ vâligha, dṛisṭarajasi 348
 باولی vâulî, vâpî 229
 باورچی vâvarcî, sūda 699
 باورچیخانه vâvarcîkhâna, pâkagriha 701
 بایورز vâyuvarja, vyâpârapara 678 G
 بج vuja, châga 272
 بچه vaccâ, çîçau 339
 بحث bahasa, vivâde 137
 بد vada, adharme 980
 بدآموز vadâmoja, khale 968
 بدبوی vadavoî, durgamḥe 124
 بدحال vadahâla, âpanna 959
 بدره vadarâ(hî), upajâpe 584
 بدسخن vadasakhuna, kadvade 949
 بدعقل vadaakla, dushṭavuddhau 963
 بدفعال vadaphaila, âtatâyin 965
 بدقول vadakaula, kadarye 971
 بدن vadana, tanau 807
 بر var, 1. upari, 2. phale 1060
 برادر virâdara, bhrâtari 367
 برج vurjam, lagne 55
 برداشت varadâsta, kshamâ 164
 برزگر varjagara, kṛishîvala 685
 برسات varsâtam, jaladâgame 39
 برص varsa, çvitreshu 384
 برف varpham, tushâre 66
 برق varakam, saudâminî 58
 برک varag, pattrake 246
 بزنج viramja, tamḍule 702
 — — rîtau 835
 برو varû, bhrû 749
 بروت varûtaka, oshṭhakeça 794
 بره varaha, çîçus tat(= mesha)sutah 275
 برهنه verahanâ, digambare 956
 بزباز vajvâja, jâtipatrî 449
 بزرج vujarga, mukhye 516
 — — mahâçaye 895
 بستر vistaram, çayyâ 474
 بستن vastanam, vaṃdhane 590
 بسته vastâ, baddhe 958
 بسنده vusandâ, procce 97 G
 بسیار visiyâra, prasure 990
 بغل vagala, kakshe 785
 بکاول vakâvula, pâkâdhyakshe 700
 بلسن vilista, vitastau 402
 بلغمی valagami, male 401
 بلند viland, ucce 239
 — — procca 997
 بلبله valelâ, vibhîtake 462
 بندی vandi, vaddhe 672
 بواسیر vavâsîra, durnâmni 386
 بوریا voriyâ, kaṭa 698
 بوسه vosaha, cumvane 800
 بوی voya, gamḥe 114
 *بویبوی voyvoya, ajamodâ 471

بوییده voida, ghrâte 1026
 بها vahâ, mûlye 814
 بهار vahâra, surabhi 37
 بهس vuçam, tushe 696
 بهشت vihiçta, svarga 82
 بهو* vahava, tadvarnâh (?) 276
 بی ادب veadava, dhrişte 942
 بی پرده veparda, avyavahita 994 T
 بیت vayata, padya 927
 بی حال vehâla, vihvala 962
 بی تعظیم vetâjîmî, anâdare 163
 بیخ vekha, mûle 251
 بیدلی vedilî, cittavibhrame 177
 بیرق vairaka, alpe dhvaje 665
 بادبیزن s. بیزن
 بی عداء vayaddaha, avyavahite 994
 بی عزت veijjata, abhibhûte 957
 بی فائده vephâyadâ, moghe 1014
 بیم vîmam, bhayânake 158
 بیمار vîmâra, vyathite 391
 بی مروت vemarata, asâravastu 985
 بی مغز vemagja, asâravastu 985 T
 بینی vînî, nâsâ 751
 بی نیاز viniyâjî, vinîte 939
 بی وفا* vaivaphâ, sidhmani 379
 بیهوش vehosa, mûrchite 393
 بیهوشی vehosî, mûrchâ 394
 پا pâ, carañayoh 788
 پاپوش pâpoça, upânahi 885
 پادار pâdâra, sadâtane 1000
 پادشاه pâtaçâha, nripe 534
 پادشاهی pâtaçâhî, vibhûti 10
 پارچه pâracâ, vastre 414
 پاس pâsha, prahare 32
 پاسخ pâsukha, uttare 140
 پاشنه pâçnâ, pâreshni 787
 پاک pâka, prayate 523
 — — pavitre 982
 پاکیزه pâkîjaha, nirmale 983
 پایدار pâyamdâra, sthire 669
 پایگاه pâygâha, açvaçâlâ 297
 پاینده pâyamdâ, anaçvare 1001

پائین pâyin, adhah 234
 پخته pokhtâ, pakve 1029
 — pukhta, dîrghasûtraka 932
 پدر padara, janaka 359
 پراگنده parâgandâ, maithune (!) 641
 پرتود purataradduda, udyamaṁ kartâ 898
 پرچه parca, khamḍe 62
 پر حوصله purahausala, çraddhâlu 946
 پر خواب purakhvâva, nidrâlau 952
 پرسته parasti, pûjâ 505
 پرسخن purasakhuna, vâcâle 950
 پرسیدن purasîdanam, prishṭe 139
 پرکار purakâra, sukale 911
 پرندہ parimḍâ, khage 268
 پروانه paravâna, lekhe 490
 پری parî, apsaras 14
 پریشان pareçâna, vyâkule 961
 پس pasa, paçcât 407
 پست pasta, vâmane 998
 پستان pistâ, stanayoh 771
 پستی pastî, nimne 238
 پسر pisara, putre 354
 پشت puçtam, prishṭhe 767
 پشم paçma, romasu 258
 پل pula, setau 319
 خشک s. پلاو
 پناه panâha, âçraye 573
 پنجه punvai, tûle 846
 پنجره pañjara, gavâkshe 299 HTG
 پوجش* pojiça, pûjâ 505 HTG
 پوست postam, tvaci 798
 پوست کنده postkandaha, ativyakta 1015
 پوشیدنی poçîdanî, parîdhâne 432
 پوشیده poçîdaha, sugupte 1016
 پهلوه pahalû, pâreçva 775
 پیاله piyâla, pânapâtre 708
 پیر pîra, vṛiddhe 366
 — — mamtradâtari 491
 پیری pîrî, jarâ 363
 پیش peça, agre 406
 پیشاب peçâva, mûtra 399
 پیشانی peçânî, lalâte 748
 پیشباز peçavâj, 1. pratyudgame, 2. kaṁcuke 1051

پیشبند peçvaṃda, hṛidi carmaṇi 613
 پیشرو peçarava, puraḥsare 640
 پیشکش peçkaça, kare 592
 پیوند pevamda, âsyûta 1025
 تابستان tâvitâna, ushṇakâla 38
 تاغ, تاق, تاخ tâka, dîpâlâye 18
 تار târa, tantau 880
 تاریکی târîkî, aṃdhakâre 195
 یازیانه tâjîyânaha, kaçâ 886
 تاش tâsa, kalamke 64
 تأمل taammula, vicâre 515
 تبسم tavassumam, smitam 155
 تب tapa, jvare 387
 تحفه tuhaphâ upâyane 593
 تختہ takhtâ, kapâṭe 304
 تخم tukhma, vîja 250
 تر tara, ârdre 1037
 تراشیده tarâçîdaha, muṇḍita 1022
 ترس tarasa, trâse 161
 ترش turçam, amle 122
 ترکش tarakaçam tûṇe 652
 ترکشہند tarakaçvaṃda, subhâṭe 632
 ترکیب tarkîba, dehe 808
 تسبیح tasvî, mâlâ 411
 تشنگی tishnagî, tṛishṇâ 806
 تعظیم tâjîma, âdare 162
 — — abhyutthâne 504
 تلخ talakha, tikte 121
 تلک tilakâ, cole 425
 تلہ tilâ, svarṇe 834
 تماچہ tamâcâ, capeṭake 403
 تمال برک tamâlavarga, pattrake 468
 تمام tamâma, samaste 44
 — — samagre 992
 تمبو tamvû, vastraveçmani 427
 تندہ tunda, vegavati 51
 تنک tamga, pedârake 614
 — — kaçâ 625 G
 تنور tanûra, kaṃdu 706
 تنہا tanaha, ekâkin 1017
 توجع tavajjaha, utkaṇṭhâ 183
 تودہ tûdâ, puṃje 342
 توغ togâ, dhvaje 664

Philos.-histor. Abh. 1887. I.

تولد tavalluda, janmani 95
 تولہ tolâ, karshe 824
 تہ taha, tale 172
 تیر tîra, çare 650
 تیرانداز tîramdâja, dhanurdhara 639
 تیز teja, tîkshṇe 87, kaṭau 120, vegavant 599, tejite 1028
 جادل jâdala, jigîshau 564
 جادو jâdû, kârmaṇa 186
 جاروب jârova, mârjanî 314
 جاسوس jâsûsa, care vijne 556
 جامہ jâmâ, kaṃcuke 429
 جان jâna, jîvâtmani 94
 جانب jâniva, sthitau(?) G v. 23 (s. p. 78)
 جاندار jâmdâra, prâṇini 96
 جای jâya, sthale 236
 جبرئیل yavraîla, Yame 22
 جدائی judâi, prithagâtmani 99
 جرہ jarâ, leçe 997
 جزیرہ jajîra, antarîpe 211
 جغرات jogharâtam, dadhni 733
 جفت juphta, yuge 344
 جگر jigara, yakṛitpiṇḍe 797
 جلال jalâla, pratâpe 143 G
 جماد jamâda, giridhâtu 974
 جماعہ jamâyata, samûhe 340
 جناح janâkha, tat(des Sattels)pakshatî 608
 جنگ jamga, vîgrahe 574
 جنگل jamgala, çaivale 218, vane 244
 جنوب janûva, dakshîṇa G v. 22 s. p. 78
 جنون janûn, (unmat)tasya bhâva 89
 جو jeva, yava 688
 جوارح javâriha, aṃge 810
 جوالا* çvâlâ, çikhâ 21
 جوان javâna, yuvatî 349
 جوان کنجشک juvâna kuṃjiçka, liṃgake 464
 جوان مرد juâmmarda, udâre 910
 جواهر javâhira, ratna 826
 جواز jauja, jâtîphale 447. 451
 جولہہ jolâhâ, taṃtuvâyaka 854
 جھروکھا jharokhâ, gavâkshe 299
 چابک çavukaṃ, kaçâ 625
 چادر cadarî, nivâse 424

چار دیواری cāra dīvārī, vapre 293
 چاق cāka, unmanasi 908
 چاه cāha, kūpe 228
 چپ capa, vāme 405
 چراغ cirāga, dīpa 17
 چرکین cirkinam, kalushe 220
 — cirakinam, maline 981
 چرم carma, carmaṇi 525
 جسم casma, vīkshaṇe 750
 چکر cakara, palvale 217
 چل* cula, kaṇḍvām 380
 چله cillā, jyā 648
 چوب cova, kāshṭhe 327
 چوبک* covaka, pītadāru 454
 چوبنای* covanāya, devadāru 452
 چوپان caupāna, paçucārake 741
 چول* cula, kaṇḍvām 380
 چهارپا cahārapāi, maṁce 475
 چهارچوب* cahāracova, (kāshṭha)catusṭaye 308
 چپچک s. 378
 حال hāla, vartamāne 42
 حجام hajjāma, nāpīte 864
 حجرة hujarā, guphā(?) 295
 حد hadda, sīmni 315
 حرف harapha, akshare 921
 حركة harakatam, cala 47
 حرم harama, bhoginī 346
 حریش harīsa, lobhavati 938 HT
 حریف harīpha, lobhavati 938
 حسد hasad, asūyā 167
 حسن husnam, bhāsu 65
 حضرة hajarata, sarvagunāsampanna 549
 حقه hukka, sampuṭe 479
 حکمة hukma, çāsane 589
 حل hallam siddhāṁte 105 u. peshāne 1044
 حلقه halkā, kuṇḍale 409
 حلکاء halakā, veṇīvaṁdhakoṁṭā(?) 312
 حمال hamāla, bhāravāhe 874
 حناء hanā, tat(des Sattels)kāśake 607
 حیوان haivān, paçau 267. 976
 حوص hauja, pushkarinī 227

حوی haivā, (des Manu) griheçvarī 745
 حیاء hayā, lajjā 165
 خادم khādima, paricārake 488
 خارجی khārājī, kshatavrate 528
 خارش khārisham, kaṇḍūshu rasakeshu 385
 خاک khāka, mṛidi 317
 خاموش khāmoça, muni 520
 — — tūshnīm 955
 خاموشی khāmoçī, mauna 509
 خان khāna, grihe 296
 — — , Yavanānām prabhu 546
 خایه khāya, aṁḍakoçayoh 786
 خبر khavara, kimvadamṭī 130
 خدای khudāya, parameçvara 9
 خدمه khijmatī, çuçrūshā 506
 خر khara, gardabhe 260
 خراطین kharātīn, kaṁcule (kimc°) 198
 خرجین khurjīnam, syūte 697
 خرخرā kharakharā, açvakaṇḍūyane lohe 623
 خرد khirada, vuddhau 100
 خرد khurda, anuja 369
 خرس khirsa, rikshe 331
 خرگوش kharagoça, çaça 259
 خرم kharamana, khala 687
 خروج* khurūj, udaye 532
 خرید kharīda, kraye 821
 خریدار kharīdāra, krayin 818
 خزانه khayānā, koçasamçaye 565
 خسر khusura, çvaçura G v. 95 p. 78
 خسوف khusūpha, candraparvaṇi 73
 خشک khuçka, çushke 1038
 خشک پلاو khushkapulāva, bhakte 729
 خشمناک khaçmanāka, krodhane 953
 خطبه kutba, rājyārambhābhisheka 660
 خلاص khalāsa, mukta 531
 خلاصی khalāsī, mukti 530
 خمار khamāra, çauṁḍike 867
 خمیازه khamayājaha, jṛimbhā 189
 خند khamda, hāse 154
 خندک khamdaka, parikhā 230
 خواب khāva, nidrā 192
 خواجه khvājah, vyutpannamānave 496
 خواجہ سراي khojasarāya, shamḍha 552

خواهر khvâhara, bhaginî 357
خواهش khâhiçi, kârye kâmah 181
خودی khudî, ahamkâre 159
خوسره khvasura, çyâla G v. 95 (s. p. 79)
خوشحالی khuçahâlî, ânamde 92
خوشدامن khoçadâmana (socrus) G v. 95
(s. p. 79)
خوشه khoça, sasyamañjarî 694
خوک khûka, sûkare 330
خوگیر khvagîra, jayanâdhâre 606
خون khûnam, çonite 397
خونی khûnî, ghâtake 969
دارچینی dâracînî, guḍatvac 441
دارسار* dârasâra, tvac 469
دارو dârû, aushadha 375
داشته dâçuda, saṁsmṛite 1023
دالّه dalla, kuṭṭini 352
دام dâma, jâle 213
داماد dâmâda, sutâdhava 358
دانا dâna, jnânayukta 521, nipuṇe 899
دانائی dânaî tad(= ajna)viparyaye 111
دانهچینی* dânacînî Cînajâte, kaṁcuke 442
دانشمند dâniçmaṁda, paṁḍite 484
دائره dâyara, maṁḍale 54
دایه dâya, dâsî 350
دختر dukhtara, sutâ 354
دراک darrâka, pragalbhe 943
دربان daravân, dvârapâla 541
دربار daravâra, dvâra 303 HTG
درخت darakhta, vṛikshe 245
درد darda, çûla 19
درزی darajî, tunnavâye 855
درشت durusta, kaṭhore 109
درم darma(yugmakam), tat(= Sattelklappe)-
lagne 609
— dirama, dravya 825
درواز daravâja, dvâra 303
درودگر darûdagara, vardbaki 865
دروغ daroga, mithyârtha 147
درویش daraveça, yatau 522
دریای dariyâ, samudre 205, jalâçaye 231

دزد dujada, caure 879
دزدی dujdî, steyakarmanî 883
دست dasta, haste 775
دستار dastâraṁ, ushṇîshe 436
دسته dastaha, muçale 890
دشمن duçmana, ripau 554
دشمنی duçmanî, vaire 168
دکان dukâna, âpaṇe 291
دکاندار dukândâra, paṇyâjîve 875
دل dilam, mânase 98
دلاور dilâvara, suhṛidaye 896
دلایل dulaṁula, tokme 690
دلگیر dilagira, durmanas 909
دلّه dallah, kuṭṭinî 352
دلایل dalîla, dṛiṣṭâṁte 514
دم dum, puche 257
دمامه damâma, duṁdubhau 666
دندان damdâm, rade 755
دوپشت dupuçtaṁ, garbhinî 359
دوخت dokhta, syûte 1039
دود dûda, dhûma 19 G
دور dûra, dûre 995
دوزخ dojakham, narake 200
دوزخی dojakhî, nâraka 202
دوست dostam, mitra 552
— juçta, anveshite 1036
دوش dosha, skamḍhe 765
دولت daulatî, râjye 576
دونده juvimdaha, care 1003
دویدن davidanam, dhâvane 600
دهن dahana, mukha 753
دیگ dega, sthâlî 704
دیگدان degadâna, cullî 703
دیو deva, asura 79 HTG
دیوار dîvâra, 'bhittau 294 (s. 293)
دیوان devâna, unmatta 940
ذنب janava, ketushu 71
راحت râhasa, sukhe 2014
راز râja, sthapatau 853
راس râça, râhau 70
راست râstaṁ, satye 146
— râsta, dakshinê 404, dakshinîyake 901,
rijau 999

رافضی râphajî, avrate 529
 ران râna, ûru 782
 راه râha, adhvanî 320
 رباعی ruvâî, çloke 926
 رچهایندہ* rucayamdâ, priye 979
 رستہ ristâ, tantau 858
 رسن rasan, rajjau 214
 رسیدہ rasîdâ, prâpte 1035
 رقص rakkâsa, nartake 152
 رقص raksa, nṛitye 151
 رقیب rakeva, pādādhâre 610
 رند rimda, dhūrte 970
 رنگریز raṅgareja, raṅgājîve 859
 رواج* ravâha, nivâpe 500
 رود rodâ, amtre 796
 روز roja, divase 29
 روزگار rojagâra, vartane 681
 روزہ rojâ, vrate 513
 روشنی (oder ماسی) roçanîmâhî, cam-
 drikâ 63 G
 روغن roganam, snehe 731
 روندہ ravimda, bhûcara 269
 روی rūya, mukhamandale 809
 — royî, kânsye 836
 — rūya, kânsyamukhayoh 1046
 ریش riça, çmaçru 793
 ریشمان resmân, rajjau 214 (HTG, cf. 415)
 زادہ jâta, jâtau 97
 زانو jânû, jânudeçe 783
 زاهر jâhira, pratyakshe 1011
 زبان javâm, jihvâ 754
 زحل johala, çanaiçcare 78
 زخم jakhama, vranê 382
 زدن jadanam, prahare 670
 زراعت jirâyata, kṛishau 682
 زرد jârda, pîte 127
 زردار jardâra, dhanini 913
 زردچوبہ jardacova, haridrâ 453. 717
 زرنباد yaramvâda, karcûre 455
 زرکشی jarkaçî, sadhâtau (vastre) 417
 زرگر jaragara, svarṇakâra 862
 زرنیک jaranîka, tâle 843
 زره jiraha, kaṁcuke 635
 زشت jiçta, vîbhatsa 156

زعفران jâpharâ, kumkume 438
 زلو jallu, jalaukâ 225
 زمان jamâna, samaye 26
 زمخت jumukhta, kashâye 117
 زمستان jamiçtâna, çitakâle 36
 زمین jamînam, bhûmau 237
 زن jana, striyâm 345
 زنبور jamvura, bhramare 334
 زنج janakha, hanau 761
 زنجبیل jamjavîlam, nâgare 456
 — — çumṭhî 715
 زنجیر jamjîra, lohavanî 309
 زندان jimdân, kârâ 673
 زندگى jimdagî, jîvane 677
 زود jûda, çighra 25
 زور jora, vale 674
 زوراور jorâvara, valin 371
 زہار jahârâ, vastau 780
 زہر jahara, vishe 197
 زہراء joharâ, çukre 77
 زہرآلود jahrâluda, vishâkte 651
 زیادتى jyâdatî, atikrame 510
 زیادہ jayâdâ, adhike 1006
 زیربند jeravamda, sûtrapade (°te?) 616
 زیردر* jeradara, adhaḥkâshṭha 307
 زیرہ jîra, jîrake 711
 زین jîna, paryâṇe 605
 — jînaha, pârohaṇe(?) 313
 زین پوش jînapoça, jayanâmvare 617
 سازندہ sâjamdaha, vâdake 871
 ساعت sâyatam, muhūrte 33
 ساقî sâka, jamghâ 784
 سامان sâman, sampattau 642
 سال sâla, samvatsare 88
 سائر* sâyara, vinîta 597
 سایہ sâyâ, châyâ 253
 سبز savjam, haridvarṇe 128
 سبزی savjî, çâke 710
 سبک suvukam, laghau 169
 سپر sipara, phalake 655
 سپوسا çipusam, pûvâsu(!) 728
 سپید sapeda, çveta 125
 ستارہ sitârâ, târâ 75

سنایش sitâyiça, stava 141 HTG
 ساخاوة sakhâvatam, dâne 499
 ساخن sakhunam, vacane 131
 ساخی sakhi, vadânye 903
 سر sar, çiras 747
 — —, 1. mastake, 2. nideçe 1058
 سراب surâva, mṛigatrishṇikâ 86
 سرای sarâya, çâkhâpure 287
 — — amtaḥpure 301
 سرب surava, sîsake 845
 سرخ surkha, rakte 129
 سرخابی surkhây, rathâṃgake 332
 سرخادانه surkhadâna, gumjâ 823
 سرد sarda, çite 84
 سردار saradâra, sainike 630, mukhya 984
 سردار saradara, ūrdhvam (kâshṭhadvayam) 306
 سرفه surpha, kâse 379
 سرگین saragîna, male 400 HTG
 سرما saramâ, çite 48
 سرمه surmaha, çroto'mjane 841
 سرین surîna, nitamvayoh 781 T
 سطر satara, pamktau 922
 سفر saphara, videçe 563
 سقلات sakalîta, rallake 477
 سکونه sakûnat, sthira 46
 ساگا saga, çuni 261
 سلطان sulatâna, tato(pâtçâha) 'dhike 535
 سلطانه sultânati, râjye 575
 سنیوسه sampusam, pûvâ(!) 728 G
 سنجیده samjîdâ, sâvadhâna 933
 سنگ samga, pâshâṇe 322
 سنگ پیشت samgapushṭa, kachapa 224
 سنگر samgara, bhramare 334 HT
 سنگین samginam, gurau 170
 سنف sumbha, khure 603
 سوارى savârikâ, açvârohe 626
 سوخت sokhata u. sukhata, bhasman 132. 133
 سوخته sokhtâ, agnidagdha 1033
 سودا saudâ, tat(s. 678)karmanî 679
 سوداگر saudâgara, vyâpârapârâyana 678
 سوراخ sûrâkha, vile 194
 سوزن soyana, sûcyâm 857
 سوغات saugâta, kare 591

سونف sophâ, çatapushpâ 465
 سوی soya, sthitau(?) G v. 23 s. p. 78
 سه تلخ setalakha, trikaṭau 460
 سهیل sohela, kumbhasambhave 69
 سیاست syâsati, yâtanâ 201
 سیاه syâha, çyâma 126
 سیاهی syâhî, masî 918
 سیخ çikhām, çûlamânse 723
 سیر çiram, laçune 727
 سیر sera, satriptau 738
 سیری serî, triptau 737
 سی شک کننده* sayasakaknnamda, samça-yâpanna 899
 سیماب sîmâva, pârade 840
 سینه sînâ, urasi 772
 شاخ çâkha, 1. çâkhâ, 2. çimṅga 252. 1049
 شاده çâdî, utsâhe 182
 شاشه çâçaha, mûtre 398
 شاعر çâira, kavi 924
 شاعری çâarî, kavita 925
 شاگرد çâgirda, çishya 487
 شال çâla, râmkave 418
 شالی çâlî, dhânya 695
 شام çâma, sâyam 31
 شانه çânâ, prasâdhanî 480; 1. keçaprasâdhanî, 2. asthiviçesha 1054
 شاه çâha, narapati 538
 شاهزاده çâhajâda, tad(= çâha)âtmaja 539
 شاهنشاه çâhançâha, nṛipâdhîça 536
 شاید çâyada, 1. yogye, 2. anumâne 1055
 شب çava, râtrau 28
 شتالنگ sitâlîṅga(çi°), gulpha 811
 شتر çuturam, ushṭre 812
 شتریان çuturavân, ushṭrârôha 628
 شرق çaraka, pûrvadiç G v. 22 s. p. 78
 شرم çaram, lajjâ 166
 شرمندہ çarmindâ, lajjita 1030
 شروع çurû, ârambhe 45
 شری shurî, nartane 601
 شست çusta, dhâvite 423
 شستن çustanam, dhâvane 436
 شعله çolah, çikhâ 21 H

شکار çikâra, mṛigayâ 878
 شکاربند sikâravamda, tat(Sattelknopf)staba 612
 شکر çakaram, çarkarâ 720
 — samgara (çag°), bhramara 334 HTG
 شکا saka kunamda, samçayâpanna 899
 شکم çikam, koshthe 768
 شکم پرست çikam prasta, kukshimbhari 936
 شکوه çikoha, pratâpe 143
 شمال çamâla, utara G v. 22 s. p. 78
 شگال çigâla, çrigâle 262
 شگفته çaguphtâ, kusume 329
 — saguphtaba, hṛishṭamânase 909
 — çukuphta, hṛishṭa 1034
 شمشیر çamaçera, khadge 653
 شمیانه çamiyâna, vitâne 426
 شناخته çanâkhta, paricite 1041
 شناسنده çanâsimdâ, parîkshake 904
 شنکرف çamgarapham, himgule 849
 شور shora, çavda 206
 شورا çorvâ, maṇḍe 730
 شوهر shauhara, dhava 360
 شهر çahara, nagare 289
 شیر çera, vyâghre 254
 — çiram, kshîre 726
 شیرگرم çiragaram, koshṇe 85
 شیرین shîrîṇ, madhure 118
 شبیشه çîçâ, kâce 838
 شیطان çaitâna, asura 8
 صاحب sâhiva, prabhu 914
 صاحبی sâhivî, vibhûti 11, râjya 577
 صبح suvaha, prabhâte 30
 صُحْبَة sohavati, rate 527
 صحن suhana, grihâmgane 302
 صدف sadapha, çukti 215
 صفت siphata, stava 141
 صلاح silâha, nikhilâyudha 645
 صندل samtalam, camdane 446
 صواب savâva, puṇya 91
 سورة sūrata, rūpe 112, putrikâ 885
 صوف sūpha, râmkaṇva 419
 صیاد saiyaḍa, vyâdha 872

* صِبْقَة sayagadakunanda, samçayâpanna° 899
 ضد jidda, pratikûle 1019
 ضرور jarûra, âvaçyake 585
 طاق taka, kapâte 304 HTG (s. 18?)
 طاوُس tâûsa, mayûre 335
 طبق tavaka, bhuvana 4
 طرف tarapha, diçâ 53
 طفل tiphala, bâlaka 365
 طفلی tiphali, bâlya 364
 طلا tilâ, svarṇe 832
 طلوع tulua, udaya 532 T
 طوبی tûvâ, kalpataru 13
 طوطی tûtî, çuke 280
 طول tûlam, dairghya 421
 ظاهر jâhira, pratyaksha 1011
 ظرف jarpha, pâtre 709
 ظلم julma, durnîti 581
 ظلمان julmâna, damḍa 582
 ظن jana, samdehe 103
 عارض ârija (jâ°), kapola 760
 عالم âlama (jâ°), jagat 316
 عام âma (yâ°), pâmare 875
 عامل âmila (yâ°), tâpasa 519
 — adhikârin 542
 عبیر avîram, paṭavâsake 448
 عجب ajav, âçcarye 157
 عدالة adâlati, nîti 580
 عرس arça (ya°), vimâna 15
 — ursa (yu°), çrâddhe 499^a
 عرض arja, pariṇâhe 422; u. vijnâpane 1050
 عرک araka, gharme 187
 عسل asalam, kshaudre 847
 عطسه atsaha (ya°), chikkâ 377
 عقل کل akala(ya°)kulla, jnâne 108
 علاج ilâja (yal°), cikitsâ 374
 عَلم النور alâmannûra, sûrya 2
 عمرراز amaradarâja, âyushmant 902
 عمل amal, 1. kârâ, 2. adhikâra 1058
 عود ûda (yû°, jû°), aguru 445
 عورت aurati (jau°), dharmapatnî 347
 غار gâra, garta 242
 غافلی gâphilî, pramâde 185

- gavgava, tad(hanû)adhah 762
 gaddî, tasya (meshasya) patnî 273
 gareva West G v. 23 (s. p. 78)
 garaja, manoratha 179
 garkâva, gambhîre 'mvuni 221
 gurûva, aste 533
 gusalam, snâne 437
 gajav, rushi 175
 gulâma, dâsa 876
 guma, çoke 173
 gumcâ, korake phulle 328
 gauga, kolâhale 148
 gvauka, bheke 226
 gîvati, nimdâ 144
 pâyala, vegavant 598
 phâka, upavâse 512
 phâtiha, kâryâdau mamtrapâthe 501
 phâyadâ, lâbhe 819
 phâhiçaha, veçyâ 351
 phataha, jaya 579
 phatîla, daçâ 16
 pharâka, viçâla 986
 pharâmoça, vismṛita 1024
 pharaveha, tumdila 372
 — pharavaha, sthûlavastu 987
 pheranga, 1. kushṭha, 2. deçaviçesha 1048
 — s. بادفرنگ
 pharokta, vikraye 822
 pharoçamdaha, vikrayin 817
 phasosa, paçcâtâpe 174
 phasala, ritu 35
 phalâha, mukti 109
 philaphilam, marice 458
 phalaka, âkâça G v. 21 (s. p. 78)
 philphiladarâja, pippalî 459. 713
 phalakâ, nitamva 781
 phirojâ, haritamaṇau 830
 phîla, gaje 256. 593
 phîlavân, hastirohake 629
 kavaja, tsarau 654
 kavûlam, amgîkâre 106
 karjam, riṇe 683
 karjakhâha, kusîdake 684
 karanphala, lavamge 440
 kasama, çapathe 138
 kasavâ, madhyame pure 290
 katâr, çreṇi 325
 kutuva, dhruve 68
 kataraha, vimdau 209
 kuphalam, tad(= lohavenî)argale 309
 kalama, lekhanî 919
 kilaa, gadhe 566
 kimâravâja, dyûtakare 888
 kamara, camdra 1060
 kanâtam, pratisîrâ 434
 koca, mesha 272 HTG
 kavaka, cakora 336
 kayâsa, tarka 102
 kayâmatam, pralaye 89
 kîmati, mûlye 813
 kâtiva, lekhake 487. 557 G
 kârahâna, çilpaveçman 298
 kârada, çastre 656
 kâphira, ghanasâre 444
 kâma, tâlu 756
 kâmila, mahânt 518
 kâna, khani 323
 kâmdhî, skamdhamvara 619
 kâhala, alasa 877
 kavâvam, bharjite 724
 kavûtara, kapote 285
 kâtipha, aṇsa(?) G v. 181 (s. p. 79)
 kaje, anṛite 967
 kacikâpujî, tad(pedâraka)yukta 615
 kadakhudâ, grihastha 558
 kadakhudâi, vivâha 526
 kara, vadhira 373
 karda, çastre 657
 karapâsa, sâmanye (vastre) 416
 guramva, vacâ 467
 kiroha, kroçe 321
 gajaduma, vṛiçcike 265
 kusûpha, sûryaparvan 72

کس kusa, bhage 790
 کشتن kuçtanam, mâraṇe 676
 کشتنی kustanî, vadhya 966
 کشتی kiçtî, naukâ 219
 کشف kaçapha, kachapa 223
 کشنیچ kiçnîja, kustumvaru 466
 — — dhânyaka 716
 کف kapha, tale 777
 — — 1. phena, 2. tala. 3. kapha 1047
 گفت kaphta, skamḍha 766
 کفشدوز kaphaçoja, carmakâra 863
 کلاغ kulâga, kâka 284
 کلال kulâla, kumbhakâra 851
 کلام kalamâ, mûlamamtre 495
 کلان kalâna, agraja 368
 کلہیان gallavân, câre 740
 کلوخ kulokha, loshta 686
 کله kallaha, çimge gireḥ 241
 کلید kilîda, lohakumcî 311
 کم kama, nyûne 1004
 کمان kamânam, çarmge 646
 کماندار kamândâra, dhanurdhara 638
 کمر kamar, kaṭau 770. 1063
 کمربند kamaravamda, (yat)kaṭau 431
 کمر بسته kamarvaçta, desgl. 431 G
 کن kûna, kona gude 793
 کنار kinâra, kûle 210
 کنارہ kinârâ, 1. skamḍha, 2. kûla 1055
 کنجد kumjeda, tila 693
 کنجشک kumjiçka, caṭaka 286
 کند kandaṃ, suguḍa 722
 کوچہ kûcâ, prasthâna 661
 کور kora, amḍhe 390
 کوزه kûjâ, kumbhe 707
 کوفته kophta, avacûrṇite 1031
 کون (s. کن) kûna, kona, gude 791
 کوه koha, giri 243
 کهن kohana, purâṇa 1010
 کیر kera, bhage 789
 گاجر gâjura, rajake 866
 گاو gâvam, gavi 270
 گاومیش gâvameça, mahisha 279

گدا gadâ, yâcake 973
 گدائی gadâyî, yâcnâ 502
 گذشته gujaçta, atîta 40
 گران girâ, mahârghe 804
 گرانی girânî, durbhikshe 801
 گربه gurvâ, vidâla 282
 گرد garda, dhûli 663
 گرد کرده* girdakarda, veshṭite 1027
 گردن gardani, grîvâ 763
 گردفلغل gardaphilphila, marice 712
 گرده girdâ, vartule 996
 گردیدن gardîdanam, aṭâtyâ 507
 گرسنگی gurasanagî, kshudhâ 805
 گرسنه gursan, kshudhita 935
 گرفتار giriphtâra, paratamtra 930
 گرم garam, ushṇe 83
 گرما garmâ, ushṇamâtra 49
 گرندہ girimḍaha, grihayâlu 945
 گریج gureja, palâyane 668
 گریه giriya, rudite 190
 گز guja, kumte 659
 گزدم gajaduna, vṛiçcike 265
 — gacaduma, âkâça G v. 21 (s. p. 78)
 گل gila, kardame 212
 — gulam, pushpe 247, nâgakesare 470
 گلو gulû, kamṭhe 764
 گم gum, antardhi 59
 گناه gunâha, pâpe 90, aparâdhe 588
 گندم gandum, godhûme 691
 گنگ gumga, mûke 916
 گوسال gausâla, vatsa 742
 گوسفند gopanda, puchopalakshita (mesha)
 274
 گوش goça, karṇa 752
 گوشت goçtam, mânse 396. 725
 گوشواره goçavâra, kumḍale 408
 گوشه koçâ, koṭi 647
 گوگرد gogirda, gamdhake 842
 گوه guha, male 401
 گویا goyâ, vaktar 948
 گویندہ goyamḍaha, gâyane 870

لاجی lâcî, elâ 450 HT
 لاغر lâgara, durvale 370, kṛiçe 988
 لاکہ lâkha, lâkshâ 439
 لالچہ lâlûja, lolupa 937
 لامسہ lâmasaha, sparçe 116
 لب lava, oshṭhe 757
 لذہ lajjati, rase 115
 لرزہ larjaha, kampe 191
 لشکر laçkara, vale 569, sekâ 633
 لغام lagâma, khalîna 602
 لقمہ lukmâ, grâse 734
 لنگی lumgî, adhovastre 428
 مادر mâdara, mâtara 356
 مادہ mādâ, strî 278
 مار mâra, sarpe 196
 مارگیر mârghîra, vyâlagrâhin 199
 ماہ mâha, mâsa 34. 1042
 — — camdra 60. 1042
 ماہی mâhî, matsya 222
 مایہ mâya, mûladhana 816
 مجلس majlisa, sabhâ 497
 مجلسی majlisî, sabhya 498
 مجنون majnûna, unmatta 388
 محبوب mahavûva, sumdare 978
 محرم maharrama, amtaracâraka 555
 محکم mahakam, nikashe 887
 محل mahala, harmya 299
 محمول mohamîla, samnaddhe 636 G
 مخدوم makhadûma, karmopadeshṭar 550
 مرجان marjâna, vidrume 831
 مرد marda, puṇsi 344
 مردان mardâna, çûra 631
 مردانگی mardânagî, çaurye 667
 مردہ murdâ, mṛiti 671
 مرض maraja, vyâdhi 376
 مرغ murga, khage 267
 مرگ marga, mṛiti 392
 مروارید maravârîda, muktâ 829
 مریخ mirîkha, maṅgale 79
 مرید murîda, maṁtraçishye 492
 مزدور majdûra, bhṛitibhuj 873
 مژگان mijagâ, netrapakshati 759
 مس misam, tamre 834

مسافر musâphira, pathike 562
 مساوی masâvî, tulye 1005
 مست masta, matte 941
 مستعد mustaada, samnaddhe 636
 مسکہ maskâ, navanîtake 732
 مسگر misagara, tamrakuṭṭaka 863
 مشاورہ maçvarataṁ, maṁtre 578 G
 مشرق muçarrak, pûrvadiç G v. 22 s. p. 78
 مشتری muçtarî, vṛihaspatau 76
 — — 1. gurau, 2. krayiṇi 1043
 مشک mushka, mṛigamade 444
 مشکل muçkilam, âpadi 643
 مشمل mashmalaka, râmkave 420
 مشورہ mashûrahi, maṁtre 578 G
 مشہور maçahûra, khyâte 912
 مصراع misarah, pade 928
 مصلحتہ maslahataṁ, maṁtre 578
 معمار mejamâra, tamtuvâyaka 853 HT
 مغرب magareva, Westen G v. 23 (s. p. 78)
 مفلس muphlisa, daridre 972
 مقام mukâma, samveçane 662
 مکر makara, kapate 184
 مگس magasa, makshikâ 333
 مگس دان magasadân, netrâvaranâsûtra 620
 ملحد mulhida, pâshaṇḍe 524
 ملک mulakam, râshṭra 567
 منسل maṇçila, çilâ 850
 مو moya, keça 794
 موٹہ mudha, maṇivamḍhe 774
 موج mauja, taramga 208
 موجود maujûda, siddhavastu 43
 موجہ mavajjaham, yukte 586
 مور* mora, pâçake 889
 موزہ mojaha, anupadînâ 884
 موش mûça, mûshake 283
 موقوت* mukutaha, mâtrâ 923
 مولانا mulânâ, âcârya 485, çâstravettar 905
 موم moma, sikthake 848
 مہتاب mahatâva, camdrikâ 63
 مہر mehara, karuṇâ 153, u. arka 1047
 — mohara, çamkha 216, mudrâ 413
 * — — pâçake 889 HT
 مہربان meharavân, dayâlu 917

- مهمان mihamâna, atithi 503
 میان miyân, tad-amtara 235
 — — kaṭau 770 G
 میبیره mevarâ, âdhâvane 557
 میر mîrâ, mukhyaMudgale 543
 میرزا mirajâ, mîrâtmaja 544
 میرعدل mîreadla, prâdvivâka 540
 میش mesha, meshe 273
 — — , kîlaka 743
 — meshâ, kîla 624
 میمون maimûn, vâna 281
 میوه mevâ, phale 248
 میین mîyân, Yavanottame 548
 ناپایند nâpâyamdaha, naçvara 1001 T
 ناخن nâkhuna, nakha 779
 نادان nâdâna, ajne 951
 نادانی nâdânî, ajnâne 110
 نادوند nâjuvîmdaha, sthîratara 1002
 ناز nâja mâne 160
 ناف nâpha, nâbhi 769
 نام nâma, nâmnî 136
 نامرد nâmarda, napuṣsaka 362, kâtare 944
 نای nâya, kaṇṭhe 758
 نباب navâva, Yavanânâṃ prabhu 547
 نبات navâta, matsyaṃdikâ 721
 — u. نباتی n. u. navâdî, bhûruha 975
 نخود nakhuda, caṇake 692
 نر nara, nar 278
 نرم narama, komala 1008
 نزدیک najdîka, nikāṭe 993
 نشان niçânâ, lakshye 649
 نشیمن niçîmanam, âsane 433
 نطف nutphâ, çukre 395
 نظر najara, samkalpe 101
 نظم najam, chaṃdovaddha 929
 نظمى najûmî, tâṃtrike 559
 نعل nâla pâdatrâṇe 621
 نفیر naphîra, bherî 150
 نقاره nakkâra, paṭahe 149
 نقره nukraha, rūpye 833
 نقطه nukutaha, mâtrâ 923
 نماز nimâja (na°), samdhyâ 493
 نمد namadam, ûrṇâdhyam 476
 نمک namaka, lavaṇe 119. 719
 نورانی nûrânî, devatâ 6
 نیا naya, nûtana 1007
 نیازمند niyâjmaṃda, abhivâdake 954
 نیازمندی nyâjavamdi, abhivâdane 517
 نیرو nairû, kurvataḥ 675
 نیر اعظم naiyara âjama, sûrye 3
 نیز naijâ, çalye 658
 نیک عقل neka akla, sumatau 964
 نیکنامی nekanâmî, yaçasi 142
 نیکی کار nekîkâra, sukṛitin 894
 نیلوفر nîlopharam, padme 232
 وافق vâphika, tad(=pratîkûla)viparyaye 1020
 وزک bajaka (vujaka), bheke 226 HTG
 وزیر vajîra, maṃtrin 537
 وصل ulçam (çl), phelâ 736
 وکال vakkâla vaṇigjana 680
 وکالة vakâlatam, (dû)tasya karma. 561
 وکیل vakîla, dûte 560
 ولاء vâlai, âçlesha 799
 ولایه vilâyata, deçe 318, râshṭre 568
 حاله hâlâh, paridhau 74
 هاون havanam, ulûkhale 891
 هتھی haçthî, çilye(?) 622
 هفت hapht, saptarshi 81
 هلال hilâla, kalâ 61
 هلیلہ halelâ, harîtakî 461
 هم hama, nikhile 991
 همجولی hamajolî, vayasye 553
 همرو hamrava, sarvaga 1018
 همزن hamjavâ, amâtya 571
 هموار hamvâra same 240
 همیشه hameçaha, samtate 27
 هیزم hejima (°juma), imdhane 326 HTG
 هیمه hema, imdhane 326
 هنر hunara, vijnâne 107
 یابه yâvaha, pralâpe 145 (947)
 یازی yâjî, patta 637
 یاقوت yâkûta, padmarâge 827
 یاهوگو yâvahago, mukhare 947 (145)
 یخ yakham, himasamtati 67
 یقین yakînam, niçcaye 104

Index III.

- [aṇsa] kâtipha کتف G v. 181 (s. p. 79)
 akshara, harapha حرف 921
 aguru, ûda عود 445
 agnidagdha, sokhtâ سوخته 1033
 agraja, kalâna کلان 368
 agrasara s. nimajâgra°
 agre, peça پیش 406
 aṅga, javâriha جوارح 810
 aṅgîkâra, kavûlam قبول 106
 aṅguli, aṃguṣṭa انگشت 778
 ajamodâ, vuyvoya بوی بوی (?) 471
 ajîrṇa, imtilâ امتلا 739
 ajna, nâdâna نادان 951
 ajnâna, nâdânî نادانی 110
 — , tadviparyaya, dâṇâyî دانائی 111
 aṭâṭyâ, gardîdanam گردیدن 507
 aṇḍakoçau, khâyâ خایه 786
 atikadambaka, aṃvohâ انبوهی 341
 atikrama, jyâdatî زیادتى 510
 atithi, mihamâna مهمان 503
 ativyakta, postkandaha پوست کند 1015
 atîta, gujaçta گذشته 40
 adhaḥkâshṭha, jeradara زیردر 307
 adharma, vada بد 980
 adhas, pâyin پایین 234
 adhika, jayâdâ زیاده 1006
 adhikâra, amal عمل 1057
 adhikârin, âmila عامل 542
 adho'ṇçuka, ijâra ازار 435
 adhovastra, lumgî لنگی 428
 adhvan, râha را 320
 anaçvara, pâyaṃdâ پاینده 1001
 anâdara, vetâjîmî بی تعظیم 163
 anuja, khurda خرد 369
 anupadînâ, mojaha موزه 884
 anumâna, çâyada شاید 1054
 anṛita, kaje کجی 967
 anta, âkhira آخر 1012
 antaḥpura, sarâya سرای 301
 antara (tad°), miyân میان 235
 antaracâraka, maharrama مکرم 555
 antarîpa, jajîra جزیره 211
 antardhi, gum گم 59
 antra, rodâ روده 796
 andha, kora کور 390
 andhakâra, târîkî تاریکی 195
 anveshita, juçta دوست 1036
 ap (âpas), âv آب 207
 (tad)apatyam (des Manu), âdamî آدمی 746
 aparâdha, gunâha گناه 588
 apsaras, parî پری 14
 abhibhûta, vejjata بی عزت 957
 abhivâdaka, niyâjmaṃda نیازمند 954
 abhivâdana, nyâjavamḍî نیازمندی 517
 abhyutthâna, tâjîma تعظیم 504
 abhra, avrakam أبرک 839
 amâtya, hamajavâ همزیان 571
 ambu (gambhîram), garkâva غرقاب 221
 amla, turça ترش 122
 arka, mehara مهر 1045
 argala (tad°), kuphalam قفل 310
 alasa, kâhala کاهل 878
 alpa, vârika باریک (bairaka) 665
 avacûrṇita, kophta کوفته 1031
 avyavahita, vayaddaha بی عداء 994
 — veparda بی پرده 994 T
 avrata, râphajî رافضی 529
 açva, aspa اسپ 263
 açvakaṇḍûyana (loha), kharkharâ خرخره 623
 açvaçâlâ, pâygâha پایگاه 297
 açvâṃvara, *tuhṛisa (?) 618

açvâroha, savârikâ سوارى 626

asâravastu, vemarata بی مروت 985

— vemagja بی مغز 985 T

asura, ivlîsa ابلیس 7

— deva دیو 7^a HTG

— çaitâna شیطان 8

asûyâ, hasad حسد 167

asta, gurûva غروب 533

asthi, ustukhâm استخوان 795

asthiviçesha, çânâ شانه 1052

âkâça, gacaduma کزدم G v. 21 (s. p. 78)

— phalaka فلک G ibid.

ahamkâra, khudî خودی 159

âcârya, maulânâ مولانا 485

âtatâyin, vadaphaila بدفعال 965

âdara, tâjîma تعظیم 162

âdi, aûvala (avv°) اول 1013

âdhâra (tad°), vâjû بازو 339

âdhâvana, mevarâ میبزه 557

ânanda, khuçahâlî خوشحالی 92

âpaṇa, dukâna دکان 291

âpad, muçkilam مشکل 643

âpanna, vadahâla بدحال 959

âpannâça, âsâna اسان 644

âyudha, silâha سلاح 645

âyushmant, umaradarâja عمردراز 902

ârambha, çurû شروع 45

ârâma, vâga باغ 324

ârohin, asavâra اسوار 627

âdraka, adaraka ادرك 714

âvaçyaka, jarûra ضرور 585

âçcarya, ajav عجب 157

âçraya, panâha پناه 573

âçlesha, vâlâi* ولاء oder بالائی 799

âsana, niçîmana نشیمن 433

âsyûta, pevamda پیوند 1025

âhâra, khurdanî خوردنی 735

âhvâna, talavam طلب 134

indrajâla(ka), vâjî بازی 869

indhana, hema هیمه 326

— hejima هیزم 326 HTG

ucca, vilamd بلند 239

utkaṇṭhâ, tavajjaham توجع 183

uttara, pâsakha پاسخ 140

— çamâla شمال G v. 22 (p. 78)

utsâha, çâdî شاد 182

udaya, khurûj* خروج 532

— tulua طلوع 532 T

udâra, juâmmarda جوان مرد 910

udghâṭa, vâya باز 1061

udghâṭana (lohakumcî), kilîda کلید 311

udyamam kartâ, purataradduda پرتزد 898

unmatta, majnûna مجنون 388

— , devâna دیوان 940

— , tasya bhâva, junun جنون 389

unmanas, câka چاق 908

upajâpa, vadarâ(hi) ندراه 584

upadishṭa, âmokhta آموخته 1040

upadeshṭar, imâma امام 494

upadhâna, vâlîçtam بالشت 473

upari, vâlâ بالا 233

— , var بر 1059

upavâsa, phâka فاقه 512

upâdhyâya, âkhonda آخوند 486

upânah, pâpoça پاپوش 885

upâyana, tuhaphâ تحفة 593

uras, sînâ سینه 772

ulûkhala, havanam هاون 891

ushṭra, çaturam شتر 812

ushṭrâroha, çaturavân شتربان 628

ushṇa, garam گرم 83

ushṇakâla, tâvistâna تابستان 38

ushṇîsha, dastâram دشتار 430

ûru, râna ران 782

*ûrṇâḍhya, namadam نمد 476

ûrdhvam (kâshṭhadvayam), saradara سردر 306

ûrmikâ, amguçtarî انگشتی 412

riksha, khirsa خرس 331

riju, râsta راست 999

riṇa, karjam قرض 683

ritu, phasala فصل 35

ekâkin, tanaha تنها 1017

elâ, lâycî الایچی 450

oshṭha, lava لب 757

oshṭhakeça, varûtam بروت 794

- aushadha, dârû دارو 375
 kaksha, vagala بغل 785
 kachapa, kaçapha کشف 223
 — samgapuçta سنگپشت 224
 kañcuka, jâmâ جامه 429
 — dânacînî دانه چینی (?) 442
 — jiraha زره 635
 — peçavâj پیشباز 1051
 kañcula (kiñc°), kharâtîn خراطین 198
 kaṭa, voriyâ بوريا 698
 kaṭi, kamar کمر 770. 1060
 — miyâna میان 770 G
 — , yat kaṭau, kamaravamda کمر بند 431
 kaṭu, teja تیز 120
 kaṭhora, durusta درشت 1009
 kaṇṭha, gulû گلو 764
 — -pranâlaka, nâya نای 758
 kaṇḍû, cula چل 380
 — (plur.) khârisham خارش 385
 kaḍamvaka, amvohâ انبوهی 341
 kadarya, vadakaula بدقول 971
 kadvada, vadasakhuna بد سخن 949
 kaṇḍu, tanûra تنور 706
 kaṭaṭa, makara مکر 184
 kaṭaṭa, takhtâ تختہ 304
 — taka طاق 304 HTG
 kapota, kavûtara کبوتر 285
 kapola, ârija عارض 760
 kapha, kapha کف 1047
 kampa, larjaha لوزه 191
 kara, saugâta سوغات 591
 — peçkaçam پیشکش 592
 karuṇâ, mehara مهر 153. 1045
 karçûra, yaramvâda زرنباد 455
 karṇa, goça گوش 752
 kardama, gila گل 212
 karman, amal عمل 1057
 karmopadeshṭar, makhadûma مخدوم 550
 karsha, tolâ تولہ 824
 kalamka, tâsa تاش 64
 kalâ, hilâla هلال 61
 kalusha, cirgina چرکین 220
 kalpataru, tûvâ طوبی 13
 kavaca, vakhtar بختار 634
 kavi, çâira شاعر 924
 kavita, çâirî شاعری 925
 kaçâ, câvukaṇ چابک 625
 — *taṃga تنگ 625 G
 — tâjîyânaha تازیانه 886
 kashâya, jumukhta زمخت 117
 kânsya, royî روی 838, rûya 1046
 kâka, kulâga کلاغ 284
 kâca, çîçâ شیشه 838
 kâtara, nâmarda نامرد 944
 kâraṇa, aslam اصل 93
 kârâ, jindân زندان 673
 kârmaṇa, jâdû جادو 186
 kârâyâdau mantrapâṭha, phâtihâ فاتحه 501
 kârye kâma, khâhiçi خواهش 181
 kâshṭha, cova چوب 327 (308)
 kâsa, çurpha سرفه 379
 kâsaka s. jayanâdhâra
 kimvadamti, khavara خیر 130
 kiñcula, kharâtîn خراطین 198 H
 kîla, meshâ میشی 624
 *kîlaka, mesha میش 743
 kukshimbhari, çikamprasta شکمپرست 936
 kuṭṭinî, dallaha داله 352
 kuṇḍala, goçavâra گوشواره 408
 — (nriṇâm), halkâ حلقه 409
 kunta, guja گز 659
 kumbha, kûjâ کوزه 707
 kumbhakâra, kulâla کلال 851
 kumbhasambhava, sohela سهیل 69
 kurpara, âramjam لرنج 776
 kurvataḥ, nairû نیرو 675
 kulîna, asîla اصیل 483
 kushṭha, vâdphiraṃga بادفرتک 383
 — pheraṃga فرتک 1048
 kusîdaka, karjakhâha قرضخواه 684
 kusuma, çaguptâ شگفته 329
 kustumvaru, kiçnîja کشنیج 466
 kûpa, câha چاه 228
 kûla, kinâra کنار 210
 — kinârâ کناره 1055
 kṛiça, lâgara لاغر 988
 kṛishi, jirâyata زراعت 682

- kṛishîvala, varjagara 685
 ketu, janava 71
 keça, moya 794
 keçaprasâdhanî, çânâ 1052 (480)
 koṭi, koçâ 647
 *komṭâ (lvenînivamḍha°), halaka 312
 komala, narama 1008
 koraka(phulla), gumcâ 328
 kolâhaha, gauga 148
 koçasamcaya, khayâna 565
 kosṭha, çikam 768
 kosṭha, çiragaram 85
 kautuka, vâjî 188
 kraya, kharîda 821
 krayin, kharîdâra 818
 — muçtarî 1042
 krodhana, khasmanâka 953
 kroça, kiroha 321
 kshatavrata, khârajî 528
 kshamâ, varadâsta 164
 kshîra, çîram 726
 kshudhâ, gurasanagî 805
 kshudhita, gurasan 935
 kshaudra, asalam 847
 khaga, murga 267
 — parimḍâ 268
 khaḍga, çamaçera 655
 khamḍa, parca 62
 khani, kâna 323
 khala, kharamaṇa 687
 — vadâmoja 968
 khalîna, lagâma 602
 khura, sumbha 603
 khyâta, maçahûra 912
 gaja, phîla 256. 593
 *gaḍha, kilaa 566
 gandha, voya 114
 gandhaka, gogirda 842
 gambhîra (am̐bu), garkâva 221
 garta, gâra 242
 gardabha, khara 260
 garbha, *âviçtana 361
 garbhîṇî, dupuçtam 353
 gavâksha, jharokhâ 299
 gavâksha, pamjara 299 HTG
 gâyana, goyamḍaha 870
 giri, koha 243
 giridhâtu, jamâda 974
 gumjâ, surakhadânaha 823
 guḍatvac, dâracînî 441
 guda, kûna, kôna 791
 *guphâ, hujarâ 295
 guru, samginam 170
 — muçtarî 1044 (76)
 gulpha, sitâlînga 811
 griha, khâna 296
 grihayâlu, girimḍaha 945
 grihastha, kadakhudâ 558
 grihamgaṇa, suhana 302
 griheçvarî (des Manu), haivâ 745
 go, gâvam 270
 godhûma, gamḍuma 691
 grâsa, lukmâ 734
 grîvâ, gardani 763
 ghanasâra, kâphira 444
 gharma, araka 187
 ghasmara, aklaha 934
 ghâtaka, khûnî 969
 ghrâta, voîda 1026
 cakoraka, kavaka 336
 caṭaka, kumjiçka 286
 caṇaka, nakhuda 692
 catusṭaya (kâshṭha°), cahâracova 308
 candana, samtalam 446
 candra, mâha 60. 1042
 — kamara 1060
 candraparvan, khasûpha 73
 candrikâ, mahatâva 63
 — roçanî mâhî 63 G
 capeṭaka, tamâcâ 403
 cara (vijna), jâsûsa 556
 — juvimḍaha 1003
 carana, pâ 788
 carmakâra, kaphaçadoja 860
 carman, carma 525
 — (hṛidi), peçvamḍa 613

- cala, harakatam حركة 47
 câra, gallavân کلہان 740
 cikitsâ, ilâja علاج 374
 câlanî, elaka الکى 893
 cittavibhrama, vedilî بیدلی 177
 cintâ, amdeçâ اندیشہ 180
 *Cînajâta, dânacînî دانہ چینی 442
 cumvana, vosaha بوسہ 799
 cullî, degadâna دیگدان 705
 cola, tilakâ تِلک 425
 caura, dujada دزد 879
 chaṇḍovaddha, najam نظم 929
 châga, vuja بچ 271
 châyâ, sâyâ سایہ 253
 chikkâ, atsaha عطشہ 377
 jagat, âlama عالم 316
 jaṅghâ, sâka ساق 784
 janaka, padara پدر 359
 janman, tavalluda تولد 95
 jaya, phataha فتح 579
 jayanâdhâra, khvagîra خوگیر 606
 — , tatkâsaka, hanâ حناء 607
 — , tatpakshati, janâkha جناح 608
 — , tallagna, darma(yugmakan) درم 609
 jayanâṃvara, jînapoça زین پوش 617
 jarâ, pîrî پیری 363
 jala, âva آب 1062
 jaladâgama, varsâtam برسات 39
 jalaukâ, *jallu زلو 225
 jâti, jâta زادہ 97
 jâtipatrî, vajvâjam برباز 449
 jâtiphala, jauja جوز 447. 451
 jânudeça, jânû زانو 783
 jâla, dâma دام 213
 jigîshu, jâdala جادل 564
 — *çilâvaṃda(?) 564 G
 jîhvâ, javâm زبان 754
 jîraka, jîra زیرہ 711
 jîvana, jîṃdagî زندگی 677
 jîvâtman, jâna جان 94
 jṛimbhâ, khamayâjaha خمیازہ 189
 jnâna, akalakulla عقل کل 108
 jnânayukta, dâna دانا 521
 jyâ, cillâ چلہ 648
 jyeshṭha, akâvira اکابر 900
 jvara, tapa تب 387
 taṇḍula, viramja برنج 702
 tat am Beginn von Compositen s. 235. 275.
 276. 338. 539. 607-9. 612. 679. 1020
 tanu, vadana بدن 807
 tantu, ristâ رستہ 858
 — târa تار 880
 tantuvâyaka, jolâhâ جولاحہ 854
 — vâphanda بافندہ 854 T
 taramga, mauja موج 208
 tarka, kayâsa قیاس 102
 tala, taha تہ 172
 — kapha کف 777. 1047
 tântrika, najûmî نظمى 559
 tâpasa, âmila عامل 519
 tâmra, misam مس 834
 tâmrakutṭaka, misagara مسگر 863
 târâ, sitârâ ستارہ 75
 tâla, jaranîka زرنیق 843
 tâlu, kâma کام 756
 tikta, talakh تلخ 121
 tiryakkâshṭhadvayaṃ, vâjû بازو 305
 tiryac(=paçu), hevâna حیوان 976
 tila, kuṃjeda کنجد 693
 tilitsa, ajdar ازدر 264
 tîkshṇa, teja تیز 87
 tuṃdila, pharaveha فربہ 372
 tunnavâya, darajî درزی 855
 turamga, aspa اسپ 596
 tulya, masâvî مساوی 1005
 tusha, vuçam بهس 696
 tushâra, varpham برف 66
 tûṇa, tarakaçam ترکش 652
 tûla, puṃvai پنبہ 846
 tûlikâ, vâlâpoça بالاپوش 478
 tûshṇîṃ, khâmoça خاموش 955
 tripti, serî سیری 737
 trîshṇâ, tîshnagî تشنگی 806
 tejita, teja تیز 1028
 tokma, dulamula دلمل 690

- trâsa, tarasam ترس 161
 trikaṭu, setalakha سه تلخ 460
 tvac, dârasâra دارسار 469
 — postam پوست 798
 tsaru, kavaja قبضه 654
 dakshina, râsta راست 404
 — , janûva جنوب G v. 22 (p. 78)
 dakshinîyaka, râsta راست 901
 daṇḍa, julmânâ *ظلمانه 582
 — *jarmamâ T ibid., *urjayat G ibid.
 dadhi, jagharâtam جغرات 733
 dayâlu, meharavân مهربان 917
 daridra, muphlisa مغلس 972
 darpaṇa, âinâ آینه 481
 darvî, *yamgalâgu, *yagalâju 892
 daçâ, phatîla فتیل 16
 dânam, sakhâvataṁ سخاوة 499
 dâsa, gulâma غلام 876
 dâsî, dâya دایه 350
 digambara, verahanâ بی رهنه 956
 divasa, roja روز 29
 diç(= sthiti)jâniva, soya سوی u. جانب G
 v. 23 (s. p. 78)
 diçâ, tarapha طرف 53
 dîpa, cirâga چراغ 17
 *dîpalaya, tâka تاک(?) 18
 dîrghasûtra, pukhta پخته 932
 duḥkha, alama ألم 203
 dundubhi, damâna دمامه 666
 durgandha, vadavoî بدبوی 124
 durnâman, vavâsîra بواسیر 386
 durnîti, julma ظلم 581
 durvala, lâgara لاغر 370
 durbhiksha, garânî گرانى 801
 durmanas, dilâgira دلگیر 909
 dushṭavuddhi, vada akla بد عقل 963
 dûta, vakîla وکیل 560
 — tasya karman, vakâlata وکالت 561
 dûra, dûra دور 995
 dṛishṭarajas, vâligaha بالغ 348
 dṛishṭânta, dalîla دلیل 514
 devatâ, ilâhî الاهی 5
 — nûrânî نورانى(?) 6
 devadâru, covanâya چوب نای 452
 deça, vilâyata ولایت 318
 deçaviçesha, pheraṁga فرنک 1048
 deha, tarkîba ترکیب 808
 dairghya, tûlam طول 421
 dyûtakâra, kimâravâja قمار باز 888
 dravya, dirama درم 825
 dvâra, daravâja درواز 303
 — daravâra دربار 303 HTG
 dvârapâlaka, daravân دربان 541
 dhanin, jardâra زردار 913
 dhanurdhara, tîramdâja قیرانداز 639
 — , kamândâra کماندار 638
 dharmapatnî, aurati عورت 347
 dhâtrî, âmalaha آمله 463
 dhânya, çâlî شالی 695
 dhânyaka, kisonjam کشنیج 716
 dhâvana, çustanam شستن 436
 — (Laufen), davîdanam دویدن 600
 dhâvita (Wäsche), çusta شست 423
 dhûma, dûda دود 19 G
 dhûrta, rimda رند 970
 dhûli, garda گرد 663
 dhṛishṭa, veadava بی ادب 942
 dhruva, kutuva قطب 68
 dhvaja, togâ توغ 664
 nakha, nâkhuna ناخن 779
 nagara, çahara شهر 288
 napuṇsaka, nâmarada نامرد 362
 namaṇda, nammada (namata), khogîra خوگیر
 606 HTG
 nar, nara نر 277
 naraka, dojakham دوزخ 200
 narapati, çâha شاه 538
 — , tadâtmaja, çâhajâda شاهزاده 539
 nartaka, rakkâsa رقص 152
 nartana, shurî شری(!) 601
 navanîta, maskâ مسکه 732
 naçvara, nâpâyamdaha ناپایند 1001
 nâgakesara, gulam گل 470
 nâgara, jamjavîla زنجبیل 456
 nâpita, hajjâma حجام 864
 nâbhi, nâpha ناف 769
 nâman, isma اسم 135

nâman, nâma نام 136
 nâraka, dojakhî دوزخی 202
 nâsâ, vînî بینی 752
 nikaṭa, najdîka نزدیک 993
 nikasha, mahakam محک 887
 nikhila, hama هم 992
 nikhilâyudha, silâha صلاح 645
 nicola, câdarî چادر 424
 nitamva, phalakâ فلقه 781
 — surîna سرین 781 T
 nideça, sar سر 1061
 nidrâ, khvâva, khâva خواب 192
 nidrâlu, purkhvâva پر خواب 952
 nindâ, gîvati غيبة 144
 nipuṇa, dâna دانا 897
 *nimâjâgrasara, îmaṁa امام 1053
 nimna, pastî پستی 238
 nirmala, pâkijaha پاکیزه 983
 nivâpa, ravâha رواج 500
 nivâsa (E), câdarî چادر 424
 nivṛitta, vâj باز 1061
 niçcaya, yakînam یقین 104
 nîti, adâlati عدالة 586
 nûtana, naya نیا 1007
 nritya, raksa رقص 151
 nrîpa, pâtaçâha پادشاه 534
 — , tato 'dhika, sulatâna سلطان 535
 nrîpâdhîça, çâhaṇçâha شاهنشاه 536
 netrapakshati, mijagâ مترگان 759
 netrâvaranasûtra, magasadân مگسدان 620
 nepathya, ârâiça آرایش 410
 naukâ, kiçtî کشتی 219
 nyâsa, amânata امانت 820
 nyûna, kama کم 1004
 pakva, pokhta پیخته 1029
 paksha, vâla بال 337
 — , tadâdhâra, vâjû بازو 338
 pakshati (netra°), mijagâ مترگان 759
 — (des jayanâdhâra), janâkha جناح 608
 pañkti, satara سطر 922
 paṭavâsaka, avîram عبیر 448
 paṭaha, nakkâra نقاره 149
 paṭṭaja (vastra), âvareçamî ابریشمی 415
 Philos.-histor. Abh. 1887. I.

pamḍita, dâniçmaṁda دانشمند 484
 panyâjîva, dukândâra دکان دار 815
 pattana, gamja گنج 290
 patti, yâjî یازی 637
 pattraka, varag برگ 246
 — tamâlavarga تمال برگ 468
 patnî s. dharmapatnî
 pathika, musâphira مسافر 562
 pada, misaraha مصراع 928
 padma, nîlopharam نیلوفر 232
 padmarâga, yâkûta یاقوت 827
 padya, vayata بیت 927
 paratantra, giriphtâra گرفتار 930
 parameçvara, khudâya خدای 9
 parikhâ, khamdaka خندک 230
 paricâraka, khâdima خادم 488
 paricita, sanâkhta شناخته 1041
 pariṇâha, arja عرض 422. 1050
 paridhi, hâlah هاله 74
 parîkshaka, çanâsimdâ شناسنده 906
 parîdhâna, poçîdanî پوشیدن 432
 paryâṇa, jîna زین 605
 paryâya, vâri باری 511
 palâyana, gurejâ گریز 668
 palâçaka, ekâṁgî (?) 296
 palvala, cakara چکره 217
 pavitra, pâka پاک 982
 paçu, haivân حیوان 266
 paçucâraka, caupâna چوپان 741
 paçcât, pasa پس 407
 paçcâtâpa, phasosa فسوس 174
 pâkagriha, vâvarcikhâna باورچی خان 701
 pâkâdhyaksha, vakâvula بکاول 700
 pâtâla, *asphala اسفل 193
 pâtra, jarpha ظرف 709
 pâdatrâṇa (lohakṛita), nâla نعل 621
 pâdâdhâra, rakeva رقیب 610
 pânapâtra, piyâla پیاله 708
 pâpa, gunâha گناه 90
 pâmara, âma عام 875
 pârada, sîmâva سیماب 840
 *pârohaṇa, jîna زین 313

- pârçva, pahalû پهلوه 775
 pârshnî, pâsnâ پاشنه 787
 pâçaka, *mora مور 889
 — , *mohara مهر 889 HT
 pâshaṇḍa, mulhida ملحد 524
 pâshâṇa, samga سنگ 322
 pippalî, philphiladarâja فلفل دراز 459. 713
 pîta, jarda زر 127
 piyûsha, âvahayâta آب حیات 12
 pîtaḍâru, covakâ چوبک 454
 puṇs, marda مرد 344
 pucha, dum دم 257
 puchopalakshita (mesha), gopaṇḍa گوسفند 274
 puṇja, tûdâ توده 342
 puṇya, savâva صواب 91
 putra, pisara پسر 354
 putrikâ, sûrata سورة 883
 pura (madhyama), kasava قصبه 289
 purahsara, peçarava پیشرو 640
 purâṇa, kohana کهن 1010
 pushkariṇî, hauja حوض 227
 pushpa, gulam گل 247
 pûjâ, parasti پرسته 505
 — , *pojiçam پوجش 505 HTG
 pûrvadiç, muççaraka مشرق G v. 22 (s. p. 78)
 — , çaraka شرق G v. 22 (s. p. 78)
 *pûvâ, çipusam سپوس 728
 — , sampusam سنپوسه 728 G
 prithagâtman, judâi جدائی 99
 prishṭa, purasîdanam پرسیدن 139
 prishṭha, puçtam پشت 767
 *pedâraka, tamga تنگ 614
 — , tadyukta, *kacikâpujî کچیچ 615
 peshana, halla حل 1044
 pragalbha, darrâka دراک 943
 pracura, visiyâra بسیار 990
 pratâpa, çikoha شکوه 143
 — , jalâla جلال 143 G
 pratikûla, jidda ضد 1019
 — , tadviparyaya, vâphika وافق 1020
 pratishṭhâ, âva آب 1062
 pratisîrâ, kanâta قنات 434
 pratîcî, magareva, gareva مغرب, G v. 23
 (s. p. 78)
 pratyaksha, jâhira ظاهر (ظاهر) 1011
 pratyudgama, peçavâj پیشباز 1051
 pranâlaka s. kaṇṭha°
 prabhâta, suvaha صبح 30
 prabhu, sâhiva صاحب 914
 pramâda, gâphilî غافلگی 185
 prayata, pâka پاک 523
 pralaya, kayâmata قیامت 89
 pralâpa, yâvaha یابه 145
 prasâdhanî, çânâ شانه 480. 1052
 prasthâna, kûca کوجه 661
 prahara, pâsha پاس 32
 prahâra, jadanam زدن 670
 prâḍvivâka, mîre adla میر عدل 540
 prâṇin, jâṇḍâra جاندار 96
 prâpta, rasîdâ رسیده 1035
 priya, rucâyamḍâ رجهایند (?) 980
 procca, vusaṇḍâ بسند 997
 — vilamḍaha بلند 997 T
 prota, vâphtâ باقنه 1032
 phala, mevâ میوه 248
 — , vâra بار 249
 — , var بر 1059
 phalaka, sipara سپر 655
 phena, kapha کف 1047
 phelâ, ulça وصل 736
 vaddha, vaṇḍi نندی 672
 — , vastâ بسته 958
 badhira, kara کر 373
 bamḍhana, vastanam نستن 590
 bala, laçkara لشکر 569
 — , jora زور 674
 balin, jorâvara زوراور 371
 bâlaka, tiphala طفل 365
 bâlya, tiphalî طفلی 364
 bila, sûrâkha سوراخ 194
 bîja, tukhma تخم 250
 bîbhatsa, jiçta زشت 156
 buddhi, khirada خرد 100
 bñhaspati, muçtarî مشتری 76 (1044)

bhakta, khushkapulâva جشکپلاو 729
 bhaga (pudendum), kusa کوس 790
 — (—), kera کیر 789
 bhaginî, khvâhara خواهر 357
 bhayânaka, vîmaṁ بیم 158
 bharjita, kavâvaṁ کباب 724
 bhavishyant, âyaṁda آینده 41
 bhasman, sukhata سوخت 133
 — , sokhata سوخت 132
 bhâ, husnaṁ حسن 65
 bhâravâha, hammâla حمال 874
 bhitti, dîvâra دیوار 294
 bhuvana, tabaka طبق 4
 bhûcara, ravimâda رنده 269
 bhûmi, jamînaṁ زمین 237
 bhûruha, navâdi نباتی 975
 bhṛitibhuj, majdûra مزدور 873
 bheka, gvauka غوک 226
 — , bajaka (bujaka) وزک 226 HTG
 bherî, naphîra نغیر 150
 bhoginî, harama حرم 346
 bhramara, jamvura زنبور 334
 bhrâtar, virâdara برادر 367
 bhrû, vrû, avrû ابرو، برو 749
 makshikâ, magasa مکس 333
 maṅgala (Mars), mirîkha مریخ 79
 mañca, cahârapâi چهارپای 475
 maṇivaṁdha, mudha موده 774
 maṇḍa, çorvâ شوربا 730
 maṇḍala, dâyara دائره 54
 — , s. mukha°
 matta, masta مست 941
 matsya, mâhî ماهی 222
 matsyaṇḍikâ, navâta نبات 721
 madhura, shîrîn شیرین 118
 madhyama pura, kasava قصبه 289
 Manu, âdama آدم 744
 — , tadgriheçvarî, haivâ حوی 745
 manuja, inasâna انسان 977
 manushya, âdamî آدمی 746
 manoratha, garaja غرض 179
 — , ârajû آرزو 179 HTG
 mantra, maslahataṁ مصلحه 578

mantra, maçvarataṁ مشاوره 578 T
 — , mashûrahi مشوره 578 G
 mantradâtar, pîra پیر 491
 mantrapâṭha (kâryâdau), phâtihâ فاتحه 501
 mantraçishya, murîda مرید 492
 mantrin, vajîra وزیر 537
 mayûra, tâûsa طاوس 335
 marica, philaphilaṁ فلفل 458
 — , girdaphilphila گردفلفل 712
 mala, valagami بلغم 400
 — , saragîna سرکین 400 HTG
 — , guha گوه 401
 malabârin, *haçthî هتھی 622
 malina, cirakina چرکین 981 (220)
 mashîpâtra, doyâtaṁ دوات 920
 masî, syâhî سیاهی 918
 mastaka, sar سر 1058
 mahânt, kâmila کامل 518
 mahârga, girâ گران 804
 mahâçaya, vujurga بزرگ 895
 mahisha, gâvameça گاومیش 279
 mânsa, goçtaṁ گوشت 396. 725
 mâtar, mâdara مادر 356
 mâtrâ, *mukutaha موقوت 923
 — , *nukataha (nuku°) نکته، نکته 923 HT
 mâna, nâja باز 160
 mânava s. vyutpanna°
 mânasa, dilaṁ دل 98
 — , s. saṁçayâpanna° bṛishṭâ°
 mâyika, vâjîgara بازیگر 868
 mâraṇa, kuçtanam کشتن 676
 mârjanî, jârova جاروب 314
 mâlâ, tasvî تسبیح 411
 mâlâkâra, vâgavân باغبان 852
 mâsa, mâha ماء 34. 1042
 mitra, dostam دوست 552
 mithyâ, daroga دروغ 147
 miçrita, âmikhta آمیخته 123
 mîrâtmaja, mirajâ میرز 544
 mukta, khalâsa خلاص 531
 muktâ, maravârîda مروارید 829
 mukti, khalâsî خلاصی 530
 — , phalâha فلاح 109

- mukha, dahana دهن 753
 — , rûya روی 1046
 mukhamandala, rûya روی 809
 mukhara, yâvahago یاوه گو 947
 mukhya, vujurga بزرگ 516
 — , umarâ امراء 570
 — , saradâra سردار 984
 — , (nimâjâgrasara), îmâma امام 1053
 mukhya-Mudgala, mîra میر 543
 muṇḍita, tarâṇidaha تراشیده 1022
 Mudgala s. mukhya°, sâdhu° 543. 545
 mudrâ, mohara مهر 413
 muni, khâmoça خامش 520
 muçala, dastaha دسته 890
 muhûrta, sâyatam ساعت 33
 mûka, gumga گنگ 916
 mûtra, peçâva پیشاب 400
 — , çâçaha شاشه 398
 mûrchâ, vehosî بیهوشی 394
 mûrchita, vehosa بیهوش 393
 mûla, vekha بیخ 251
 mûladhana, mâya مایه 816
 mûlamantra, kalamâ کلام 495
 mûlya, kîmati قیمة 813
 — , vahâ بها 814
 mûshaka, mûça موش 283
 mṛiga, âhû آهو 255
 mṛigatrishṇâ, surâva سراب 86
 mṛigamada, mushkâ مشک 444
 mṛigayâ, çikâra شکار 878
 mṛiti, marga مرگ 392
 — , murdâ مرده 671
 mṛid, khâka خاک 317
 *meṭhikâ, *umacîlama امچلم 611
 — , tatstaba, sikâravamda شکاربند 612
 mesha, mesha میش 272 (cf. 743)
 — , koca قوچ 272 HTG
 — , tasya patnî, gaddî غذی 273
 — (puçopalakshitah), gospamda گوسفند 274
 — , (tatsuta, çicu), baraha بزه 275
 — , (tadvarṇa), *vahava بهو 276
 maithuna, *parâgamdâ پراگنده 641
 mogha, vephâyadâ بی فائده 1014
 mauna, khâmoçi خاموشی 509
 yakṛitpiṇḍa, jigara جگر 797
 yati, daraveça درویش 522
 Yama, yavraîla جبرئیل 22
 yava, jeva جو 688
 Yavana (prabhu der), khâna خان 546
 — (—), navâva نباب 547
 Yavanottama, *mîyân مبین 548
 yaças, nekanâmî نیکنامی 142
 yâcaka, gadâ گدا 973
 yâcnâ, gadâyî گدائی 502
 yâtanâ, syâsati سیاست 201
 yukta, mavajjaha موجه 586
 — s. pedâraka
 yuga, juphta جفت 343
 yuvatî, javâna جوان 349
 yogya, çâyada شاید 1054
 rakta, surkha سرخ 129
 raktânga, surkhâv سرخابی 332
 raṅgâjîva, raṅgareja رنگریز 859
 rajaka, gâjura گازر 866
 rajju, rasan رسن 214
 — , resmâ ریشمان 214 HTG
 rata, sohavati صحبه 527
 ratna, javâhira جواهر 826
 rada, damdân دندان 755
 *rallaka, sakalîta سقالات 477
 rasa, lajjati لزه 115
 *rasaka, khârisha خارشه 385
 râkshasa, âdamîkhâr آدمی خوار 24
 râṅkava, çâla شال 418
 — , sûpha صوف 419
 — , mashmalaka مشمل 420
 rājya, saltanati سلطانه 575
 — , daulati دوله 576
 — , sâhivî صاحبی 577
 rājyârambhâbhisheke, kutba خطبه 660
 râtri, çava شب 28
 râçi, vurjam برج 55 T
 râshṭra, mulakam ملک 567

- râshṭra, vilâyatam ولاية 568
 râhu, râça رأس 70
 ripu, duçmana دشمن 554
 rîti, viramjam برنج 835
 rudita, giriyaha گریه 190
 rush, gajav غضب 175
 rūpa, sûrata صورة 112
 rūpya, nukraha نقره 833
 roman, paçma پشم 258
 romottha (çilya), *haçthî هتھی 622
 lakshya, niçânâ نشان 649
 lagna, vurjam برج 55
 —, tallagna s. 609
 laghu, suvukam سبک 169
 lajjâ, hayâ حیاء 165
 —, çaram شرم 166
 lajjita, çarmindâ شرمندہ 1030
 lalâta, peçânî پیشانی 748
 lavamga, karanphala قرنفل 440
 lavaṇa, namaka نمک 119. 719
 laçuna, çîram سیر 727
 lâkshâ, lâkha لاکھ 439
 lâbha, phâyadâ فائدہ 819
 *lîṅgaka, juvanakamjiçka جوان کنجشک 464
 lekha, paravâna پروانه 490
 lekhaka, kâtiva کاتب 489. 557 G
 lekhanî, kalama قلم 919
 leça, jarâ جرہ 997
 lobhavant, harîpha حریف 938
 —, harîsa حریش 938 HT
 lolupa, lâlûja لالچ 937
 loshta, kulokha کلوخ 686
 loha, âhanam آهن 837
 — (açvakaṇḍûyana), kharakharâ خرخرہ 623
 lohakṛita (pâdatrâṇa), nâla نعل 621
 lohakuñcî, kilîda کلید 311
 lohakâraka, âhangara آهنگر 861
 lohavenî, jamjîra زنجیر 309
 —, tadargala, kuphalam قفل 310
 vaktar, goyâ گویا 948
 vaṅga, arjijam ارزیز 844
 vacana, sakhunam سخن 131
 vacâ, gurumvâ کرنبا 467
 vaṇigjana, vakkâla وکال 680
 vatsa, gausâla گوسال 742
 vadânya, sakhî سخی 903
 vadhya, kustanî کشتنی 966
 vana, jamgala جنگل 244
 vandana, vâjî باج 587
 vapra, câra dîvârî چاردیواری 293
 vayasya, hamajolî همجولی 553
 varada, arjûdeh ارزوده 906
 vartana, rojagâra روزگار 681
 vartamâna, hâla حال 42
 vartula, girda گردہ 996
 vardhaki, darûdagara درودگر 865
 varshaṇa, vâridana باریدن 50
 vasti, jahârâ زہار 780
 vastra, pâracâ پارچہ 414
 — (paṭṭaja), âvareçamî ابریشمی 415
 — (sadhâtu), jarkaçî زرکش 417
 — (sâmânya), karapâsa کرپاس 416
 vastrapariṇâha, arja عرض 1050
 vastraveçman, tamvû تمبو 427
 vâcâla, purasakhuna پیرسخن 950
 vâṇî, vâphtanam بافتن 882
 vâta, vâda باد 23
 vâdaka, sâjamdaha سازندہ 871
 vânara, maimûn میمون 281
 vâpî, vâulî باولی 229
 vâma, capa چپ 405
 vâmana, pasta پست 998
 vâri(vishaye), *ard(*dard) 1056
 vâlapat(t)tra, khoyîda خوید 689
 vikraya, pharokta فروخت 822
 vikrayin, pharoçamdaha فروشندہ 817
 vighraha, jamga جنگ 574
 vicâra, taammula تأمل 515
 vijna (cara), jâsûsa جاسوس 556
 vijnâna, hunara هنر 107
 vijnâpana, arja عرض 1050
 viḍâlaka, gurvâ گربہ 282
 vitasti, vilista بلسنت 402
 vitâna, çamiyâna شمیانه 426
 videça, saphara سفر 563

- vidruma, marjâna مرجان 831
- vinîta, sâyara سائر 597
- , viniyâjî بی نیاز 939
- vindu, kataraha قطره 209
- vibhîta, valelâ بلیله 462
- vibhûti, pâţâhi پادشاهی 10
- , sâhivî صاحبی 11
- vimâna, arça عرش 15
- vivâda, bahasa بحث 137
- vivâha, kadakhudâi کدخدائی 526
- viçâla, pharâka فراق 986
- visha(?) s. vishaya
- visha, jahara زهر 197
- vishaya(?) *ard (*dard) 1056
- vishâkta, jahrâluda زهرآلود 651
- vismrita, pharâmoça فراموش 1024
- vihvala, vehâla بی حال 962
- vîkshana, casma جسم 750
- vriksha, darakhta درخت 245
- vrikshaçâkhâ, çâkha شاخ 1049
- vridhha, pîra پیر 366
- vriçcika, gajdum گزدم 265
- vriştî, vâra بار 56
- vegavant, tunda تند 51
- , pâyala فاعل 598
- , teja تیز 599
- venînivamdhakomîta, halakâ حلكاء 312
- veçyâ, phâhiçaha فاحشه 351
- veshîta, girdakarda گرد کرده 1027
- vaira, duçmanî دشمنی 168
- vyajana, vâdavîjanam بادبیزن 482
- vyathita, vîmâra بیمار 391
- vyasana, âçika آشک 960
- vyâkula, pareçâna پریشان 961
- vyâghra, çera شیر 254
- vyâdha, saiyâda صیاد 872
- vyâdhi, maraja مرض 376
- vyâpâra, para(pârâyana) سوداگر 678
- , *vâyavarja بای ورز 678 G
- , tatkarmanî, sandâ سودا 679
- vyâlagrâhin, mârgîra مارگیر 199
- vyoman, âsmânam آسمان 52
- , sipehara سپهر 52 G
- vyoman, samâ سما 52 G
- vyutpannamânava, khvâjâ خواجه 496
- vraṇa, jakhama زخم 382
- vrata, rojâ روزه 513
- çañkha, mohara مهر 216
- çatapushpâ, vâdiyâ sophâ بادیان سونف 465
- çanaicçara, johalâ زحل 78
- çapatha, kasama قسم 138
- çabda, âvâja آواز 113
- , shora شور 206
- çayyâ, vistaram بستر 474
- çara, tîra تیر 650
- çarkarâ, çakaram شکر 720
- çalya, neja نیز 658
- çaça, kharagoça خرگوش 259
- çastramârjaka, çaydalgar صیقل گر 856
- çastrî, karada کرد 657
- , kârada کارد 656
- çâka, savjî سبزی 710
- çâkhâ, çâkha شاخ 252. 1049
- çâkhâpura, sarâya سرای 287
- çârnga, kamânam کمان 646
- çâsana, hukma حکمة 589
- çâstravettar, mulânâ مولانا 905
- çâstrârthakovida, hajarata حصره 549
- çikhâ, *çvâlâ جوالا 21
- , çolah شعله 21 H
- çiras, sar سر 747 (1058)
- çilâ, mançila منسل 850
- çilpaveçman, kârakhânaha کارخانه 298
- *çilya, *haçthi هتھی 622
- çiçu (des mesha), varaha بره 275
- (Vogel), vaccâ بچة 339
- çishya, çâgirda شاگرد 487 (492)
- çîghra, jûdâ زود 25
- çîta, saramâ سرما 48
- , sarda سرد 84
- çîtakâla, jamiçân زمستان 36
- çîla, asâlati اصالة 176
- çuka, tûtî طوطی 280
- çukti, sadapha صدف 215
- çukra (Venus), joharâ زهراء 77
- (semen), nutphâ نطف 395
- çumthî, jamjavîlam زنجبیل 715

çuçrûshâ, khijmatî خدمت 506
 çushka, khuçka خشک 1038
 çûra, mardânâ مردان 631
 çûla, darda درد 19
 çûlamânâsa, çikham سیخ 723
 çrigâla, çigâla شگال 262
 çriṅga (paçoh), çâkha شاخ 1049
 — (gireh), kullaha کله 241
 çriṅgavera, âdaraka آدرک 457
 çaivala, jamgalam جنگل 218
 çoka, guma غم 173
 çonita, khûna خون 397
 çotha, âmâsa اماسا 381
 çauṇḍika, khamâra خمار 867
 çaurya, mardânagî مردانگی 662
 çmaçru, riça ریش 793
 çyâma, syâha سیاه 126
 çyâla, *vura G v. 95 (s. p. 78)
 — khvasura خوسره G v. 95 (s. p. 79)
 çraddhâlu, purahausala پیرحوصل 946
 çrâddha, ura عرس 499^a
 çreni, katâr قطار 325
 *çroto'ñjana, surmaha سرمه 841
 çloka, ruvâi رباعی 926
 çvan, saga سنگ 261
 çvaçura, khusura خسر G v. 95 (s. p. 78)
 çveta, sapeda سپید 125
 [çvaçrû], *shañei(?) u. khoçadâmana خوشدامن
 G v. 95 (s. p. 78. 79)
 shamḍha, khojasarâya خواجہسرائی 551
 samvatsara, sâla سال 88
 samçayâpannamânâsa, sayagada(oder sayasa-
 ka)kunaṁda صیقة (سی شک) کنند 899
 samsmṛita, dâçuda داشته 1023
 samkalpa, najara نظر 101
 samkîrṇa, tamga تنگ 1021
 satṛipti, sera سیر 738
 satya, râsta راست 146
 sadâtana, pâdâra پادار 1000 (669)
 — , pâyamdaha پاینده 1000 T
 sadhâtu (vastra), jarkaçi زرکشی 417

satata, hameçaha همیشه 27
 samdeha, jana ظن 103
 samdhi, âstî آشتی 572
 samdhyâ, nimâja نماز 493
 samnaddha, mustaada مستعد 636
 — , mohamîla محمول 636 G
 samniveça, mukâma مقام 662
 saptarshi, hapht هفت 81
 sabhâ, majlisa مجلس 497
 sabhya, majlisî مجلسی 498
 sama, hamvâra هموار 240
 samagra, tamâma تمام 992. (44)
 samaya, jamâna زمان 26
 samargha, arjâ ارژان 803
 samasta, tamâma تمام 44 (992)
 samûha, jamâyata جماعت 340
 samudra, dariyâ دریا 205
 samṛiddha, avâdâna آبادان 915
 sampatti, sâmân سامان 642
 sampuṭa, hukka حقه 479
 sarpa, mâra مار 196
 sarvaga, hamrava همرو 1018
 sarvagunaṣampanna, hajarata حضرة 549
 sasya, khoça خوشه 694
 sâdhuMudgala, açrâpha اشرف 545
 — âgaha آغا 545 TG
 sâmânaye vastre, karapâsa کریپاس 416
 sâyam, çâma شام 31
 sâvadhâna, samjîdâ سنجیدہ 933
 sâhasa, ajî ازی 583
 — , *hima (?) G 583
 sikthaka, moma موم 848
 siddhavastu, maujûda موجود 43
 siddhânta, hallam حل 105. 1044
 sidhman, *vaivaphâ بیوفا 378
 sîman, hadda حد 315
 sîsaka, surava سرب 845
 sukala, purakâra پیرکار 911
 sukṛitin, nekîkâra نیکی کار 894
 sukha, râhata راحة 204
 suguḍa, kandaṁ کند 722
 sugupta, poçîdaha پوشیدہ 1016
 sûtâ, dukhtara دختر 355

- sutâdhava, dâmâda داماد 358
 sundara, mahavûva محبوب 978
 subhata, tarakaçvanda ترکش بند 632
 subhikshaka, arjânî ارزانی 802
 sumati, neka akla نیک عقل 964
 surabhi (Frühling), vahâra بهار 37
 suhridaya, dilâvara دلاور 896
 sūkara, khûka خوک 330
 sūkshma, vârikam باریک 171
 sūci, soyana سوزن 857
 sūtrapada(°paṭa?)jeravamda زیربند 616
 sūda, vâvarci باورچی 699
 sūrya, âphtâva افتاب 1
 — , alâmannûra علم لنور 2
 — , naiyara âjama نیراعظم 3
 sūryaparvan, kusûpha کسوف 72
 setu, pula پل 319
 senâ, laçkara لشکر 633
 sainika, saradâra سردار 630
 sandâminî, varakam برق 58
 skandha, dosha دوش 765
 — , kaphta کفت 766
 — , kinârâ کناره 1055
 *skandhakeça, ayâla ایال 604
 skandhâmvara, kâmdhî کاندھی 619
 stana (strîṇam), pistâ پیستان 771
 staba, sikâravamda شکاربند 612
 stava, siphata صفت 141
 — , sitâyiça, ستایش 141 HTG
 steyakarman, dujdî دزدی 881
 strî, jana زن 345
 — , mâdâ ماده 278
 sthapati, râja راز 853
 — , mejamâra معمار 853 HT
 sthala, jâya جای 236
 sthâlî, dega دیکت 706
 sthiti, istâdanam استادن 508 (s. G v. 23 p. 78)
 sthira, sakûnat سکونت 46
 — , pâyamdâra پایدار 669
 sthiratara, nâjuvimdaha نادوند 1002
 sthûlavastu, pharavaha فربه 987
 snâna, gusalam غسل 437
 sneha, ekhalâsa اخلاص 178
 — , roganam روغن 731
 sparça, lâmasaha لامسه 116
 smârta, îmâma امام 1053
 smita, tavassumam تبسم 155
 syûta, dokhta دوخت 1037
 — , khurjîna خرجین 697; s. âsyûta
 svatantra, âjâdâ ازاد 931
 svarga, vihiṭta بهشت 82
 svarṇa, tilâ طلا 832
 svarṇakâra, jaragara زرگر 862
 haṭṭa, vâjâra بازار 292
 hanu, janakha زنج 761
 — , tadadhaḥ, gavgava غبغب 762
 haritamani, phiroja فیروز 830
 haridrâ, jardacova زردچوب 453. 717
 haridvarṇa, savjam سبز 128
 harîtakî, halelâ هلیله 461
 harmya, mahala محل 300
 hasantî, inkalam (ank°) 705
 hasta, dasta دست 775
 hastirohaka, phîlavân فیلبان 629
 hâsa, khamda خند 154
 hiṅgu, amgojâ انگوزه 718
 hiṅgula, çamgarapham شنگرف 849
 himasamhati, yakham یخ 67
 hîraka, ilmâsa الماس 828
 hṛidi carman, peçvamda پیش بند 613
 hṛishṭa, çukuphta شگفت 1034
 hṛishṭamânasa, saguphtah شگفته 907

Nachtrag.

Pag. 37, 13. 14 lies: 305 und 306, sowie: 307. 308. — Auch sind hie und da die zu den einzelnen Wörtern gehörigen Zahlen zu ergänzen (so 101. 161), oder zu verbessern (so bei 279. 318. 728. 869. 908); — bei 433 lies: *niçîmanam*, bei 668: کَرِیز, bei 893: الكى, bei 1025: پیوند; — es ist ferner zu lesen: pag. 81, Col. ¹: *urjayat, danḍe; — 82 Col. ² und 98 Col. ²: *khâva*, *khvâva*; — 92 Col. ²: *hajara* حضرة.

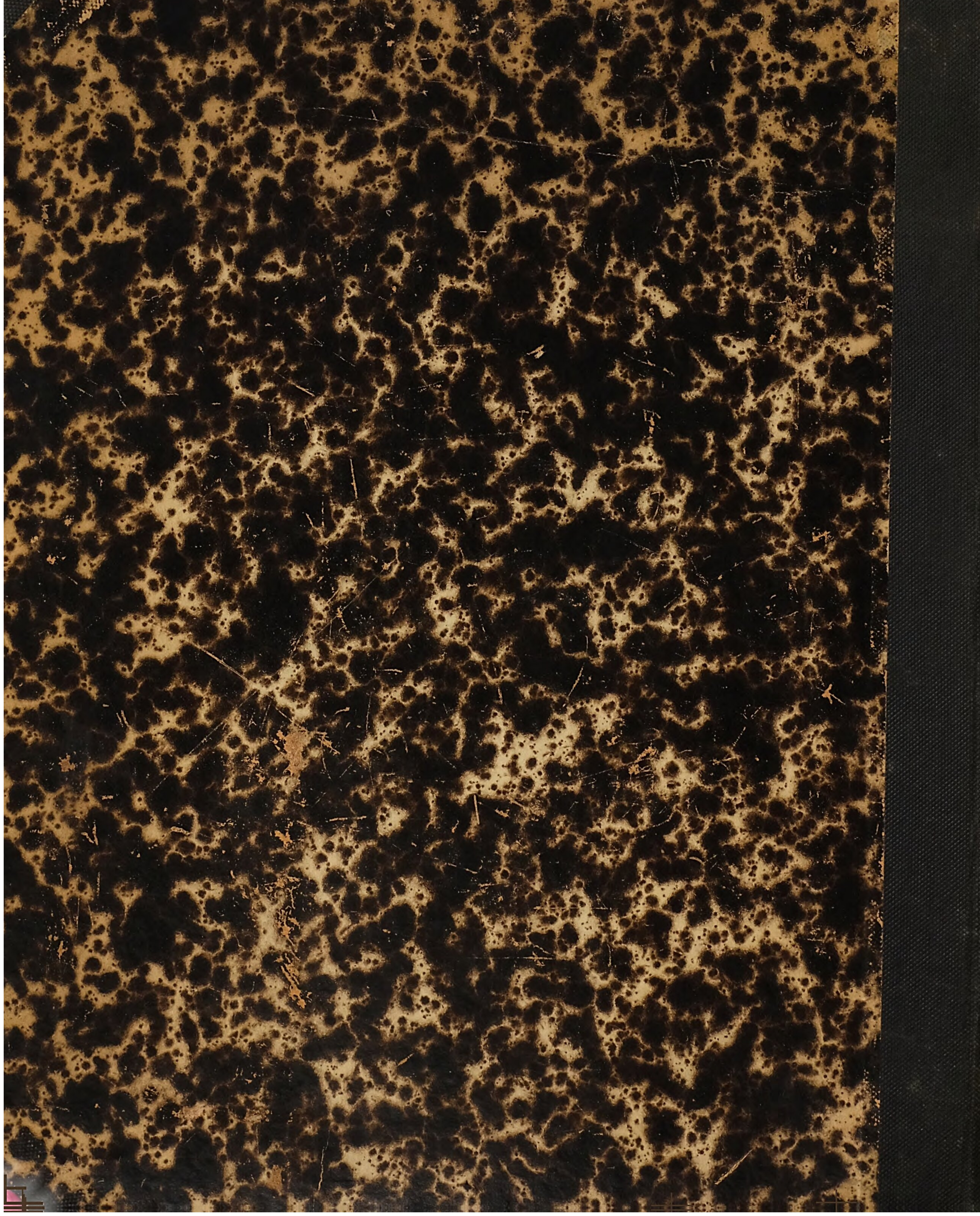
Am 1. August, als bereits der Satz der Indices begonnen hatte, erhielt ich durch G. Thibaut aus Benares einen zweiten *Pârasîprakâça* desselben Autors (37 foll.), der aber nicht lexikalischen, sondern grammatischen Inhalts ist, resp. eine nach indischem Schema abgefaßte persische Grammatik enthält. Indem ich mir Näheres darüber für eine andere Gelegenheit vorbehalte, bemerke ich hier nur, daß das, was ich oben p. 75 über das Renommiren des Autors mit Pâninischer Terminologie gesagt habe, durch dieses sein weiteres Werk nicht beeinträchtigt wird. Denn auch in ihm bedient er sich derselben in sehr sonderbarlicher Weise. Immerhin aber ergiebt sich, daß er doch wirklich auf dem Gebiete der grammatischen Wissenschaft gewisse Kenntnisse besaß, da er sich ja eben sogar zu selbständigem Schaffen darauf emporgeschwungen hat!

4. 10. 1887.

A. W.

Buchdruckerei der Königl. Akademie der Wissenschaften (G. Vogt).
Berlin, Universitätsstr. 8.

Buchdruckerei der Königl. Akademie der Wissenschaften (G. Vogt).
Berlin, Universitätsstr. 8.

Weber, Albrecht,

Über den Pârasâprakâça des Kîishṇadâsa

Berlin 1887

4 A.or. 2673

urn:nbn:de:bvb:12-bsb11467905-7